

Iisalmen, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän keskustaajamien kehittämis-työhön kuuluva selvitys



Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin



Sisällys

Yhteenveto	3
Iisalmen keskustaajaman kehittäminen	5
Lapinlahden keskustaajaman kehittäminen	10
Sonkajärven keskustaajaman kehittäminen	15
Vieremän keskustaajaman kehittäminen	20
Liitteet	
Liite 1. Iisalmen keskustaajaman kehittämistyö, kunnassa asuvien, asioivien ja vapaa-ajan- asukkaiden kyselyiden havainnot	
Liite 2. Iisalmen keskustaajaman kehittämistyö, yrityskyselyn havainnot	
Liite 3. Lapinlahden keskustaajaman kehittämistyö, kunnassa asuvien, asioivien ja vapaa- ajanasukkaiden kyselyiden havainnot	
Liite 4. Lapinlahden keskustaajaman kehittämistyö, yrityskyselyn havainnot	
Liite 5. Sonkajärven keskustaajaman kehittämistyö, kunnassa asuvien, asioivien ja vapaa- ajanasukkaiden kyselyiden havainnot	
Liite 6. Sonkajärven keskustaajaman kehittämistyö, yrityskyselyn havainnot	
Liite 7. Vieremän keskustaajaman kehittämistyö, kunnassa asuvien, asioivien ja vapaa-ajan- asukkaiden kyselyiden havainnot	
Liite 8. Vieremän keskustaajaman kehittämistyö, yrityskyselyn havainnot	

Yhteenveto

Osana Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä toteutettiin sähköiset kyselyt, joilla kerättiin eri kohderyhmien näkemyksiä kunkin kunnan keskustaajaman palveluista ja viihtyisyydestä sekä kunnan tapahtumatarjonnasta. Tiedonhankinta toteutettiin touko-heinäkuussa 2017, vastauksia saatiin seuraavasti:

Kohderyhmä	Iisalmi	Lapinlahti	Sonkajärvi	Vieremä
kuntalaiset	389	198	60	97
kunnan vapaa-ajanasukkaat	46	51	16	12*
kunnassa kunnan ulkopuolelta asioivat	33	12*	6*	8*
kunnassa toimivat yrittäjät	124	21	19	17
yhteensä	592	282	101	134

* Vastaajien suhteellisen pienen määrän vuoksi on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa.

Keskustaajaman palvelut

Tyytyväisyyttä keskustaajaman palveluihin, niihin liittyviä kehittämistarpeita sekä näkemyksiä palvelutarjonnasta tiedottamisesta kysyttiin muilta kohderyhmiltä paitsi yrittäjiltä. Kuntalaiset olivat useimpiin kotikuntansa palveluihin vähintään kohtalaisen tyytyväisiä. Tyytyväisimpiä oltiin kirjaston ja apteekin palveluihin sekä ruokakauppoihin. Kunnasta riippumatta joukkoliikenneyhteydet olivat yksi eniten tyytymättömyyttä aiheuttavista asioista. Myös erilaiset kauppapalvelut, erityisesti vaate- ja urheilukaupat, sekä ravintola- ja kahvilapalvelut nousevat usein esille kehittämistä vaativina asioina. Vastauksissa on toki kuntakohtaisia eroja, esimerkiksi Iisalmissa tyytymättömyyttä koettiin postipalveluista. Yleistä oli, että asukkaat hankkivat palveluita myös kotikuntansa ulkopuolelta. Erityisesti vaatteita hankittiin muualta, ml. internet, paremman saatavuuden takia.

Vapaa-ajanasukkaiden ja kunnassa asioivien palveluiden käyttö painottuu luonnollisesti hieman eri tavoin kuin vakituisten asukkaiden, mikä näkyy vastauksissa mm. siten, että monen palvelun kohdalla oli valittu en osaa sanoa /en käytä palvelua -vastausvaihtoehto. Myös nämä vastaajat olivat kuitenkin likipitään samoilla linjoilla kuntalaisten kanssa.

Tietoa palvelutarjonnasta oli useimpien, erityisesti kuntalaisten, mielestä riittävästi saatavilla. Mieluiten tietoa palveluista halutaan saada erityisesti paikallislehdistä ja kunnan internetsivulta, myös sosiaalinen media ja palveluntarjoajien internetsivut nähtiin usein mieleisinä tiedottamiskanavina.

Keskustaajaman viihtyisyys

Arvioita keskustaajaman viihtyisyydestä ja siitä, miten viihtyisyyttä voidaan parantaa, kysyttiin kaikilta kohderyhmiltä. Pääpiirteissään keskustaajamien viihtyisyyteen oltiin vähintään kohtalaisen tyytyväisiä, erityisesti tyytyväisyys turvallisuuteen nousee esille. Myös mm. katuvalaistukseen ja siisteyteen oltiin yleisesti tyytyväisiä, toki jonkin verran on kunta- ja vastaajaryhmäkohtaisia eroja.

Viihtyisyyttä heikentävänä asiana nousee kaikissa kunnissa esille ajanviettomahdollisuuksien puute, usein esille tulee kohennettavana asiana myös teiden ja katujen kunto ja muita liikenteeseen liittyviä asioita. Keskustaajaman viihtyisyyden parantamiseksi mainittiin useimmin yleinen ilmeen ja viihtyisyyden kohentaminen, asia tuli esille kaikkien vastaajaryhmien vastauksissa. Yksityiskohtaisemmin tuotiin esille mm. istutukset, koristelut, raivaus, julkisivujen kohentaminen, tyhjiin tiloihin toimintaa, tarve oleskelualueille ja torin kehittäminen.

Paikkakunnan tapahtumatarjonta

Näkemyksiä paikkakunnan tapahtumatarjonnasta, tapahtumien vaikutuksista, tapahtumien kehittämisestä ja tapahtumista tiedottamisesta kysyttiin kaikilta kohderyhmiltä. Erityisesti kuntalaiset

osallistuvat paikkakunnan tapahtumiin aktiivisesti, enemmistö muutaman kerran vuodessa tai useammin. Täysin tapahtumiin osallistumattomuus oli harvinaista. Tietoa tapahtumatarjonnasta oli useimpien mielestä riittävästi saatavilla. Mieluiten tietoa tapahtumista halutaan saada erityisesti paikallislehdistä, kunnan internetsivulta ja sosiaalisesta mediasta.

Tapahtumien vaikutus alueelle nähtiin hyvin positiiviseksi. Lähes kaikki vastaajat olivat samaa mieltä siitä, että tapahtumat luovat positiivista imagoa kunnalle, ovat tärkeitä elävyyden kannalta, lisäävät viihtyisyyttä ja kuntalaisten (ja kunnassa asioivien) yhteenkuuluvuutta. Lisäksi lähes kaikki yrittäjät pitivät tapahtumia tärkeinä yritysten liiketoiminnan kannalta. Yritysten tuote- / palveluvalikoimiin, niistä tiedottamiseen ja hinnoitteluun tapahtumilla ei nähty olevan yhtä selvää vaikutusta. Yrittäjien mukaan tapahtumien positiivinen vaikutus liiketoimintaan näkyy etenkin lisäntyneenä kävijä- /asiakasmääränä ja myös näkyvyytenä.

Nykyisten tapahtumien kehittämiseksi annettiin lukuisia kehittämisohdotuksia, jotka koskivat niin tapahtumien järjestämistä (yhteistyö /koordinaatio), sisältöjen kehittämistä, uudistamista kuin tiedottamistaakin. Samoin esitettiin lukuisia toiveita uusille tapahtumille. Useimmin toiveet koskivat erilaisia musiikkitapahtumia /konsertteja, liikunta- /urheilu- /hyvinvointitapahtumia, toritapahtumia, kulttuuritapahtumia ja lapsille /lapsiperheille suunnattuja tapahtumia.

Taustatiedot

Suurin osa vastanneista oli naisia kaikissa kunnissa ja kaikissa vastaajaryhmissä (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat). Pääosa vastanneista oli 20-65 -vuotiaita, lukuun ottamatta vapaa-ajanasukkaita, joista suurin osa oli vähintään 50-vuotiaita. Kuntalaiset edustivat yleisimmin lapsiperhettä, vapaa-ajanasukkaat lapsetonta pariskuntaa ja kunnassa asioivat lähes yhtä usein lapsetonta pariskuntaa kuin lapsiperhettä.

Kyselyyn vastanneissa yrityksissä oli eniten (16 %) kaupan, rakentamisen (14 %) ja teollisuuden (10 %) alan yrityksiä. Vastanneissa yrityksissä työskentelee (ml. yrittäjä) vakituisesti 1-1000 henkilöä, noin 40 % vastanneista yrityksistä oli yhden hengen yrityksiä ja noin 80 % alle 10 hengen yrityksiä. Noin puolet yrityksistä työllistää vakituisen henkilöstön lisäksi työntekijöitä sesonki-aikana /satunnaisesti, useimmiten korkeintaan viisi, enimmillään 110 henkilöä.



Iisalmen keskustaajaman kehittäminen

Kyselyn tavoite ja toteutus

Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä, jonka tavoitteena on kuntakeskusten elävöittäminen. Sähköisillä, kunnittain toteutetuilla kyselyillä kerättiin eri kohderyhmien näkemyksiä kunkin kunnan keskustaajaman palveluista ja viihtyisyydestä sekä kunnan tapahtumatarjonnasta.

Kyselyistä tiedotettiin sanomalehdissä, kuntien internet- ja facebook-sivuilla. Vapaa-ajanasuk-
kaille tieto kyselystä lähetettiin tiedotelehtisen yhteydessä. Yrittäjiä lähestyttiin sekä suoraan sähköpostitse (Iisalmi) että yrittäjäjärjestöjen (muut kunnat) kautta. Tiedonhankinta toteutettiin touko-
heinäkuussa 2017, vastauksia saatiin Iisalmen osalta seuraavasti:

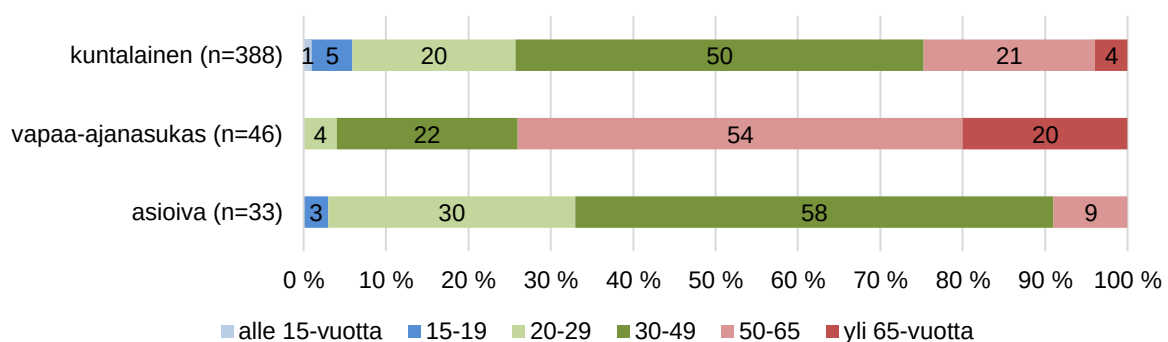
Kohderyhmä	Vastauksia
kuntalaiset	389
kunnan vapaa-ajanasukkaat	46
kunnassa kunnan ulkopuolelta asioivat	33
kunnassa toimivat yrittäjät	124
yhteensä	592

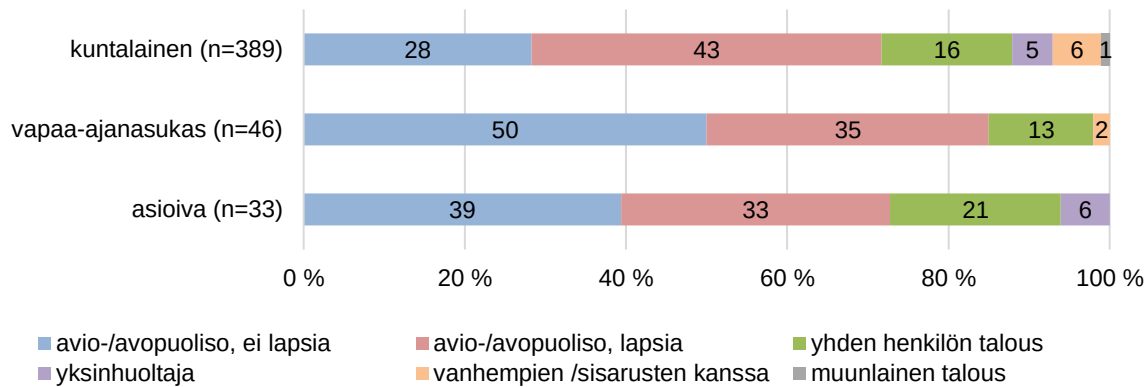
Seuraavassa on esitetty tiivistäen keskeiset havainnot kyselyistä kohderyhmittäin ja asiakokonai-
suuksittain. Yksityiskohtaisemmin Iisalmen keskustaajamaa koskevien kyselyiden havaintoihin
voi tutustua liitteen 1 (kunnassa asuvat ja asioivat) ja liitteen 2 (kunnassa toimivat yrittäjät) avulla.

Taustatiedot

Kysely kuntalaisille, vapaa-ajanasuk- kaille ja kunnassa asioiville

Suurin osa vastanneista oli naisia kaikissa vastaajaryhmissä; kuntalaisista 68 %, vapaa-ajan-
asukkaista 52 % ja kunnassa asioivista 76 % oli naisia. Pääosa vastanneista oli 20-65 -vuotiaita,
lukuun ottamatta vapaa-ajanasukkaiden joukkoa, jossa suurin osa oli vähintään 50-vuotiaita. Kun-
talaisten joukossa yleisin perhetyyppi oli lapsiperhe ja vapaa-ajanasukkaiden ja kunnassa asioi-
vien joukossa lapseton pariskunta (ks. tarkemmin kuviot alla).





Kuntalaisista suurin osa (77 %) asui keskustaajaman alueella. Vapaa-ajanasukkaista suurin osa (33 vastaajaa) asui Savon ulkopuolella. Kunnassa asioivat asuivat vakituisesti joko Kuopiossa, Kiuruvedellä tai muualla Savon alueella, kahdeksan kertoi asuvansa vakituisesti Savon ulkopuolella. Lisälnessä asioinnin syynä oli yleensä joko työssä käynti (46 %) tai ostoksilla käynti /muiden palveluiden hankinta (42 %).

Yrityskysely

Kyselyyn vastanneissa oli eniten kaupan (21 yritystä), rakennusalan (19) ja teollisuuden (14) yrityksiä, muilta aloilta yrityksiä oli mukana alle 10 per ala. Vastanneissa yrityksissä työskentelee (ml. yrittäjä) vakituisesti 1-1000 henkilöä, 44 % vastanneista yrityksistä oli yhden hengen yrityksiä. Noin puolet yrityksistä työllistää vakituisen henkilöstön lisäksi työntekijöitä sesonki-aikana /satunnaisesti, useimmiten korkeintaan viisi, enimmillään 110 henkilöä.

Keskustaajaman palvelut

Tyytyväisyyttä keskustaajaman palveluihin, niihin liittyviä kehittämistarpeita sekä näkemyksiä palvelutarjonnasta tiedottamisesta kysyttiin muilta kohderyhmiltä paitsi yrittäjiltä.

Kuntalaiset olivat useimpiin lisälmen keskustaajaman palveluihin vähintään kohtalaisen tyytyväisiä. Tyytyväisimpiä oltiin kirjaston ja apteekin palveluihin, kampaamo-/parturipalveluihin, ruoka-kauppoihin ja ulkoliikuntapaikkoihin. Myös sisäliikuntapaikkoihin, huoltoasemiin /korjaamoihin, kahviloihin, kauneus- ja hyvinvointipalveluihin, ohjattuihin liikuntapalveluihin, tietoliikenneyhteyksiin, kulttuuripalveluihin ja pankkipalveluihin oltiin yleisesti tyytyväisiä. Kaikkiin edellä mainittuihin palveluihin vähintään puolet vastanneista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Eniten kehittämisen varaa sen sijaan nähtiin olevan postipalveluissa (tyytymättömiä 42 % vastaajista) ja joukkoliikenneyhteyksissä (38 %). Palveluina, joita toivotaan erityisesti kehitettävän, nousevatkin kuntalaisten vastauksissa (170 vastasi kysymykseen) useimmin esille julkinen liikenne ja postipalvelut, sekä urheilu(väline)kauppa, vaatekauppa, (ruoka)ravintolapalvelut ja nuorisotilat /-palvelut.

Vapaa-ajanasukkaiden ja kunnassa asioivien palveluiden käyttö painottuu luonnollisesti hieman erilailla kuin vakituisten asukkaiden, mikä näkyy myös vastauksissa siten, että monen palvelun kohdalla oli valittu en osaa sanoa /en käytä palvelua -vastausvaihtoehto. **Vapaa-ajanasukkaat** olivat kaikkein tyytyväisimpiä apteekin, kirjaston, ruokakauppojen, huoltoasemien /korjaamoiden ja pankin palveluihin sekä tietoliikenneyhteyksiin ja kulttuuritarjontaan (vähintään puolet vastanneista tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä). Tyytymättömiimpiä vapaa-ajanasukkaat olivat joukkoliikenneyhteyksiin (25 % tyytymättömiä), postipalveluihin (22 %) ja ravintoloihin (21 %). Lisälnessä **asioivat ulkopaikkakuntalaiset** olivat tyytyväisimpiä ruokakauppojen, apteekin ja kirjaston palveluihin, kahviloihin, huoltoasemiin /korjaamoihin, kampaamoihin /partureihin sekä ulkoliikuntapaikkoihin – vähintään puolet vastanneista oli näihin palveluihin tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.

Eniten tyytymättömyyttä aiheuttivat puolestaan joukkoliikenneyhteydet (39 % tyytymättömiä) ja ravintolat (27 %).

Vapaa-ajanasukkaista vajaa parikymmentä ja kunnassa asioivista noin kymmenen henkilöä toivat esille asioita, joita tulisi kehittää kunnassa. Esille tuli useimmin ruokaravintolapalvelut ja myös harrastusmahdollisuuksien kehittäminen.

Palveluiden hankkiminen muualta kuin (vapaa-ajan) asuinkunnasta

lisalmessa asuvista suurin osa (noin 60 %) kertoi hankkivansa palveluita myös kotikunnan ulkopuolelta. Yleisin syy tähän oli se, että palvelu hankitaan internetistä tai palvelua ei ole lisalmessa saatavilla. Kaikkein useimmin muualta hankittiin vaatteita, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole kotikunnassa niin hyvin saatavilla ja toisaalta niitä hankittiin myös internetistä.

Vapaa-ajanasukkaista noin puolet kertoi hankkivansa palveluita myös lisalmen ulkopuolelta vapaa-ajanasunnolla ollessaan. Palveluita hankittiin muualta monesta eri syystä, yleisimmin siksi, lisalmessa ei ole palvelua saatavilla, palvelu hankitaan internetistä tai lähellä sijaitsevasta kotikunnasta. Muualla tehtiin kaikkein useimmin vaateostoksia (pari mainintaa) ja erilaisia ruokaostoksia, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole lisalmessa niin hyvin saatavilla tai ostokset tehtiin netissä (vaatteet).

lisalmessa asioivista seitsemän henkilöä kertoi hankkivansa myös palveluita lisalmesta. Vaate- ja ruokaostoksia sekä parturi- /kampaamopalveluita haettiin lisalmesta kaikkein useimmin. Useimmiten syynä hankkia palvelu lisalmesta oli se, että palvelu hankitaan samalla kun kunnassa ollaan muutenkin (esim. työ, harrastus) käymässä. Parturi /kampaamopalveluita hankittiin lisalmesta myös siitä syystä, että palvelun saa lisalmesta nopeammin.

Palveluista tiedottaminen

Enemmistö (59-74 %) **kaikissa vastaajaryhmissä** koki, että heillä on riittävästi tietoa keskustajaajan palvelutarjonnasta. Vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat suhtautuivat tiedon riittävyyteen kriittisimmin, heistä 22-25 % koki, ettei tietoa ole riittävästi.

Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa palvelutarjonnasta paikallislehdistä ja lisalmen kunnan internetsivuilta. Myös sosiaalinen media on hyvin mieleinen tiedotuskanava kuntalaisille ja kunnassa asioiville. Palveluntarjoajien internetsivuja pitää hyvänä tiedotuskanavana noin kolmannes kunnassa asioivista ja kuntalaisista sekä 44 % vapaa-ajanasukkaista.

Keskustajaajan viihtyisyys

Arvioita keskustajaajan viihtyisyydestä ja siitä, miten viihtyisyyttä voidaan parantaa, kysyttiin kaikilta kohderyhmiltä.

Pääpiirteissään keskustajaajan viihtyisyyteen oltiin kysytyjen asioiden osalta vähintään kohtalaisen tyytyväisiä **kaikissa vastaajaryhmissä**. Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään puolet vastaajista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä keskustajaajan turvallisuuteen ja siisteyteen sekä katuvalaistukseen. Lisäksi vapaa-ajanasukkaista vajaa puolet ja muista vastaajaryhmistä vähintään puolet oli (erittäin) tyytyväisiä keskustajaajan kausikoristeluun. Lisäksi esteettömyyteen ja viihtyisyyteenkin oltiin yleisesti varsin tyytyväisiä. Lisäksi kuntalaisista ja yrittäjistä vähintään puolet oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä kevyen liikenteen väylien riittävyyteen. Edelleen kuntalaiset ja vapaa-ajanasukkaat olivat yleisesti tyytyväisiä autojen paikoitustilojen riittävyyteen ja vapaa-ajanasukkaat myös liikennejärjestelyihin muutenkin.

Tyytymättömiä (vähintään 20 % vastanneista tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä) oltiin **kai-kissa vastaajaryhmissä** ajanviettomahdollisuuksiin, elinvoimaisuuteen /vireyteen ja liikkeiden sisääntulon houkuttelevuuteen. Lisäksi vapaa-ajanasukkaita lukuun ottamatta tyytymättömiä oltiin laajasti liikennejärjestelyihin sekä teiden ja katuojen kuntoon. Tapahtumien määrä aiheutti tyytymättömyyttä erityisesti kuntalaisten ja vapaa-ajanasukkaiden joukossa. Yrittäjät suhtautuivat muita kriittisemmin paikoitustilojen riittävyyteen ja nähtävyyksiin.

Keskustajaman viihtyisyyden parantamiseksi mainittiin useimmin yleinen ilmeen ja viihtyisyyden kohentaminen, asia tuli esille kaikkien vastaajaryhmien vastauksissa. Yksityiskohtaisemmin tuotiin esille erityisesti yleinen siisteys, istutukset, koristelut, julkisivujen kohentaminen, tyhjiin tiloihin toimintaa ja erikseen torin kehittäminen. Erityisesti kuntalaisten ja yrittäjien kehittämistoiveissa nousee esille myös liikennejärjestelyjen ml. kevyt liikenne ja paikoitus sekä tapahtumatarjonnan ja palveluiden kehittäminen.

Paikkakunnan tapahtumatarjonta

Näkemyksiä paikkakunnan tapahtumatarjonnasta, tapahtumien vaikutuksista, tapahtumien kehittämisestä ja tapahtumista tiedottamisesta kysyttiin kaikilta kohderyhmiltä.

Selvä enemmistö **kuntalaisista** kertoi osallistuvansa paikkakunnan tapahtumiin muutaman kerran vuodessa tai useammin. **Vapaa-ajanasukkaat** kertoivat osallistuvansa tapahtumiin yleensä joko kerran-pari (41 %) tai muutamia kertoja (37 %) vuodessa. **Kunnassa asioivat** osallistuivat tapahtumiin useimmin muutaman kerran vuodessa. Vain pieni osuus kertoi, ettei osallistu tapahtumiin lainkaan. Syynä oli useimmiten se, että tapahtumat eivät kiinnosta /ei ole itselle sopivia tapahtumia.

Tapahtumista tiedottaminen

Enemmistö (64-80 %) **kaikissa vastaajaryhmissä** koki, että heillä on riittävästi tietoa keskustajaman tapahtumatarjonnasta. Kuitenkin, yrittäjiä lukuun ottamatta, noin joka viides (21-22 %) koki, ettei tietoa ole riittävästi.

Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa tapahtumatarjonnasta paikallislehdistä. Lisäksi monet nostivat hyvänä tiedottamisväylänä esille lisälmen kunnan internetsivut, tapahtumajärjestäjien internetsivut, sosiaalisen median (kunnassa asioivat, kuntalaiset ja yrittäjät), muut sanomalehdet (kunnassa asioivat) ja sähköpostiviestit (yrittäjät).

Näkemykset tapahtumien vaikutuksista

Kaikissa vastaajaryhmissä tapahtumien vaikutus alueelle nähtiin hyvin positiiviseksi. Lähes kaikki vastaajat olivat samaa mieltä siitä, että tapahtumat luovat positiivista imagoa kunnalle, ovat tärkeitä elävyyden kannalta, lisäävät viihtyisyyttä ja kuntalaisten (ja kunnassa asioivien) yhteenkuuluvuutta. Lisäksi yrittäjiltä kysyttiin näkemystä tapahtumien merkityksestä yritysten liiketoiminnan kannalta, lähes kaikki yrittäjät pitivät tapahtumia tärkeinä liiketoiminnan kannalta.

Yritysten tuotteisiin /palveluihin tapahtumilla ei nähty olevan yhtä selvää vaikutusta. Kuitenkin noin 50-60 % vastanneista kuntalaisista ja kunnassa asioivista sekä noin 30-40 % vapaa-ajanasukkaista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote- /palveluvalikoimissa, niistä tiedottamisesta ja hinnoittelusta positiivisessa mielessä. Myös **yrittäjiltä** itseltään kysyttiin tuotteista /palveluista tiedottamisesta, tuote-/palveluvalikoimasta ja hinnoittelusta tapahtumien aikana. Noin neljännes yrittäjistä arvioi paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös omassa liiketoiminnassaan. Kuitenkin asiasta riippuen 43-50 % vastanneista yrittäjistä kertoi, ettei asia koske omaa toimintaa tai ei osannut muuten ottaa asiaan kantaa.

Yrittäjiä pyydettiin nimeämään onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus yrityksen liiketoimintaan. Noin 40 % yrittäjistä (52 yrittäjää) vastasi kysymykseen. Useimmin eli noin 10 kertaa mainittiin sekä Louhenkatupäivä että Oluset, muita tapahtumia mainittiin huomattavasti harvemmin. Tapahtumien positiivisia vaikutuksia liiketoimintaan toi esiin noin 20 vastaajaa, esille tuotiin lähinnä yrityksen saama näkyvyys /tunnettuus ja lisääntynyt asiakasmäärä. Kymmenkunta vastaajaa totesi, ettei tapahtumilla ole liiketoimintaan vaikutusta. Tätä perusteltiin siten, että asiakkaat ovat alueen ulkopuolella, yrittäminen on sivutoimista tai toiminta on sellaista, ettei pystytä lyhyellä varoitusaajalla palvelemaan asiakkaita (ajanvaraus).

Tapahtumien kehittäminen /uudet tapahtumat

Nykyisten tapahtumien kehittämiseksi annettiin kehittämis ehdotuksia. Ehdotukset koskivat lähinnä tapahtumien järjestämistä, sisältöjä ja kohderyhmiä. Myös tapahtumien uudistamiseen nähtiin olevan tarvetta, samoin esille tuli tiedottaminen ja mainostaminen. Kehittämis ehdotuksista monet toistuivat korkeintaan muutamia kertoja. Useammin eli noin 10-15 kommentissa toivottiin lisää yhteistyötä ja avoimuutta toimijoiden kesken, torille tapahtumia, tiedottamisen kehittämistä sekä tapahtumien uudistamista, erikseen mainittiin uudistamista kaipaavina tapahtumina Oluset ja RunniRock (takaisin entiselle paikalle).

Uusia tapahtumia koskevat toiveet koskivat lähinnä tapahtumien sisältöjä ja myös kohderyhmiä, tapahtumien tyyppiä, sijaintia ja ajankohtia. Kehittämistoiveista ja -ideoista iso osa oli korkeintaan muutaman kerran toistuvia mainintoja. Useimmin toivottiin erityisesti erilaisia musiikkitapahtumia /konsertteja (noin 50 mainintaa) sekä liikunta- ja hyvinvointitapahtumia, taide- ja kulttuuritapahtumia, lapsille /lapsiperheille ja nuorille suunnattuja tapahtumia ja toritapahtumia (kukin noin 20-30 mainintaa).

Yritysten ja tapahtumien yhteistyö

Yrittäjiltä kysyttiin ovatko he tehneet yhteistyötä paikallisten tapahtumien kanssa ja ovatko halukkaita osallistumaan tapahtumien ja yleisemmin paikkakunnan elävyyden kehittämiseen.

Vastanneista yrityksistä vajaa puolet (43 %) kertoi tehneensä yhteistyötä tapahtumien kanssa. Yhteistyö on useimmiten ollut tapahtumissa mukana olemista eri muodoissaan sekä markkinointiin, mainontaan ja myyntiin liittyviä asioita. Syy siihen, ettei yhteistyötä ole tehty, oli useimmin se, ettei siitä nähty olevan yrityksen kannalta hyötyä.

Vastanneista yrityksistä noin puolet (45 %) kertoi olevansa halukas osallistumaan tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen jatkossa. Noin joka viides ei ollut halukas osallistumaan ja kolmannes ei osannut tai halunnut ottaa selvää asiaan. Kehittämiseen halutaan osallistua mm. suunnittelun, omien tuotteiden /palveluiden markkinoinnin, osallistumisen ja järjestelyjen muodossa. Syy siihen, ettei oltu halukkaita osallistumaan oli useimmin se, ettei siitä nähty olevan yrityksen kannalta hyötyä.

Kehittämistoiminnan organisointi (yrittäjien näkemykset)

Yrittäjiltä kysyttiin myös näkemyksiä siitä, miten kehittämistoiminta pitäisi organisoida jatkossa. Kolmisenkymmentä yrittäjää vastasi kysymykseen. Tapahtumien organisoinnissa olisi vastausten mukaan hyvä olla mukana niin kaupungin edustus ja yrittäjiä kuin asukkaita ja yhdistyksiä /järjestöjä. Yrittäjien ja kaupungin mukana olo mainittiin useimmin eli noin 10 kertaa. Lisäksi osassa kommentteista ei erikseen mainittu tahoja, vaan todettiin, että mukaan olisi hyvä saada mahdollisimman paljon eri tahoja ja osaamista. Noin kymmenkunta vastaajaa toi esille keskitetyn organisoinnin; enemmistö näki koordinaattorin / pääorganisaattorin roolin kuuluvan kaupungille.

Lapinlahden keskustaajaman kehittäminen

Kyselyn tavoite ja toteutus

Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä, jonka tavoitteena on kuntakeskusten elävöittäminen. Sähköisillä, kunnittain toteutetuilla kyselyillä kerättiin eri kohderyhmien näkemyksiä kunkin kunnan keskustaajaman palveluista ja viihtyisyydestä sekä kunnan tapahtumatarjonnasta.

Kyselyistä tiedotettiin sanomalehdissä, kuntien internet- ja facebook-sivuilla. Vapaa-ajanasuk-
kaille tieto kyselystä lähetettiin tiedotelehtisen yhteydessä. Yrittäjiä lähestyttiin sekä suoraan sähköpostitse (Iisalmi) että yrittäjäjärjestöjen (muut kunnat) kautta. Tiedonhankinta toteutettiin touko-
heinäkuussa 2017, vastauksia saatiin Lapinlahden osalta seuraavasti:

Kohderyhmä	Vastauksia
kuntalaiset	198
kunnan vapaa-ajanasukkaat	51
kunnassa kunnan ulkopuolelta asioivat	12
kunnassa toimivat yrittäjät	21
yhteensä	282

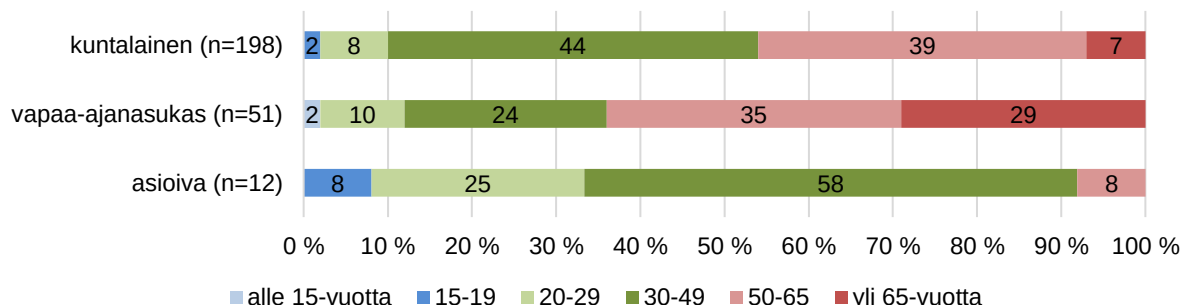
Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien suhteellisen pieni määrä (n=12) on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa.

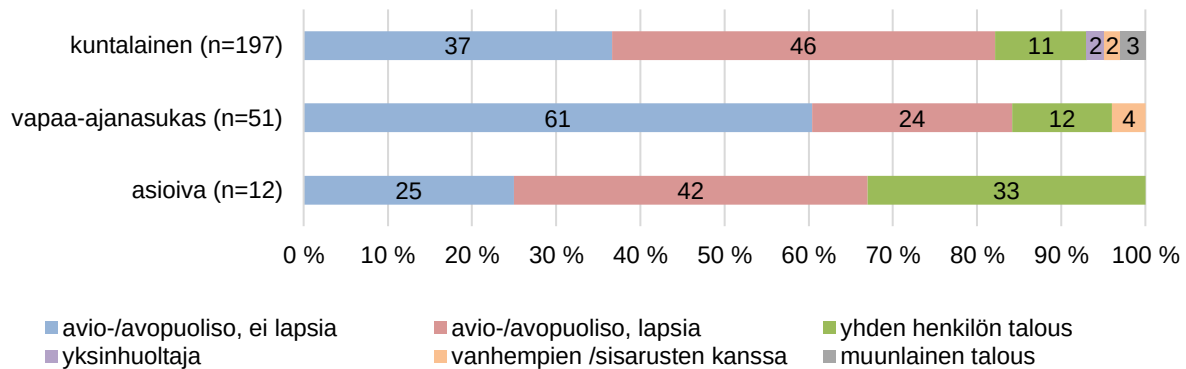
Seuraavassa on esitetty tiivistäen keskeiset havainnot kyselyistä kohderyhmittäin ja asiakokonai-
suuksittain. Yksityiskohtaisemmin Lapinlahden keskustaajamaa koskevien kyselyiden havaintoi-
hin voi tutustua liitteen 3 (kunnassa asuvat ja asioivat) ja liitteen 4 (kunnassa toimivat yrittäjät)
avulla.

Taustatiedot

Kysely kuntalaisille, vapaa-ajanasukille ja kunnassa asioiville

Suurin osa vastanneista oli naisia kaikissa vastaajaryhmissä; kuntalaisista 75 %, vapaa-ajan-
asukkaista 56 % ja kunnassa asioivista 58 % oli naisia. Pääosa vastanneista oli 20-65 -vuotiaita,
lukuun ottamatta vapaa-ajanasukkaiden joukkoa, jossa suurin osa oli vähintään 50-vuotiaita. Kun-
talaisten ja kunnassa asioivien joukossa yleisin perhetyyppi oli lapsiperhe ja vapaa-ajanasukkai-
den joukossa lapseton pariskunta (ks. tarkemmin kuviot alla).





Kuntalaisista puolet (53 %) asui keskustaajaman alueella. Vapaa-ajanasukkaista noin joka toinen asui Savon ulkopuolella. Kunnassa asioivat asuivat vakituisesti joko Siilinjärvellä tai Kuopiossa ja kolme kertoi asuvansa vakituisesti Savon ulkopuolella. Lapinlahdella asioinnin syynä oli useimmin työssä käynti (8 mainintaa).

Yrityskysely

Kyselyyn vastanneissa oli eniten (kultakin alalta kolme) kaupan, rakennusalan ja teollisuuden yrityksiä, muilta aloilta yrityksiä oli mukana yksi tai kaksi. Vastanneissa yrityksissä työskentelee (ml. yrittäjä) vakituisesti 1-30 henkilöä, yli puolet oli yhden hengen yrityksiä. Noin joka neljäs (viisi yritystä) työllistää vakituisen henkilöstön lisäksi työntekijöitä sesonki-aikana /satunnaisesti, useimmiten yhden tai muutaman, enimmillään viisi henkilöä.

Keskustaajaman palvelut

Tyytyväisyyttä keskustaajaman palveluihin, niihin liittyviä kehittämistarpeita sekä näkemyksiä palvelutarjonnasta tiedottamisesta kysyttiin muilta kohderyhmiltä paitsi yrittäjiltä.

Kuntalaiset olivat useimpiin Lapinlahden keskustaajaman palveluihin vähintään kohtalaisen tyytyväisiä. Tyytyväisimpiä oltiin kirjaston ja apteekin palveluihin, kampaamo-/parturipalveluihin, ruokakauppoihin, kansalaisopiston palveluihin ja ulkoliikuntapaikkoihin. Myös huoltoasemiin /korjaamoihin, sisäliikuntapaikkoihin, postipalveluihin, kauneus- ja hyvinvointipalveluihin, kulttuuripalveluihin, tietoliikenneyhteyksiin sekä ohjattuihin liikuntapalveluihin oltiin yleisesti tyytyväisiä. Kaikkiin edellä mainittuihin palveluihin vähintään puolet vastanneista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Eniten kehittämisen varaa sen sijaan nähtiin olevan ravintoloiden (tyytymättömiä 53 % vastaajista), vaatekauppojen (40 %), muiden kauppojen kuin ruoka- ja vaatekauppojen (29 %), kahviloiden (26 %), pankkipalveluiden (26 %) ja joukkoliikenneyhteyksien (20 %) osalta. Palveluina, joita toivotaan erityisesti kehitettävän, nousevatkin kuntalaisten vastauksissa (102 vastasi kysymykseen) useimmin esille erityisesti kenkä- ja vaatekauppa sekä myös urheilukauppa, ravintola- ja kahvilapalvelut, uimahalli ja hieman yllättäin kirjasto.

Vapaa-ajanasukkaiden ja kunnassa asioivien palveluiden käyttö painottuu luonnollisesti hieman erilailla kuin vakituisten asukkaiden, mikä näkyy myös vastauksissa siten, että monen palvelun kohdalla oli valittu en osaa sanoa /en käytä palvelua -vastausvaihtoehto. **Vapaa-ajanasukkaat** olivat kaikkein tyytyväisimpiä apteekin, kirjaston, ruokakauppojen ja huoltoasemien /korjaamoiden palveluihin (vähintään puolet vastanneista tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä). Tyytymättömmimpiä vapaa-ajanasukkaat olivat vaatekauppoihin (28 % tyytymättömiä) sekä joukkoliikenneyhteyksiin (28 %). Lapinlahdella **asioivat ulkopaikkakuntalaiset** olivat tyytyväisimpiä ruokakauppojen, apteekin ja kirjaston palveluihin, huoltoasemiin /korjaamoihin, tietoliikenneyhteyksiin, kampaamoihin /partureihin, kulttuuritarjontaan, pankki- ja postipalveluihin, muihin kauppoihin kuin ruoka-

ja vaatekauppoihin, joukkoliikenneyhteyksiin sekä sisä- ja ulkoliikuntapaikkoihin – vähintään puolet vastanneista oli näihin palveluihin tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Eniten tyytymättömyyttä aiheuttivat puolestaan kahvilat, ravintolat ja pankkipalvelut (pankkipalveluihin toisaalta yli puolet oli tyytyväisiä). Vapaa-ajanasukkaista parikymmentä ja kunnassa asioivista viisi henkilöä toivat esille asioita, joita tulisi kehittää kunnassa. Esille tuli muutamissa vastauksessa kahvila- ja ravintolapalvelut sekä toive toiselle rakennus- ja rautakaupalle, muita asioita tuli esille lähinnä yksittäisinä mainintoina.

Palveluiden hankkiminen muualta kuin (vapaa-ajan) asuinkunnasta

Lapinlahdella asuvista suurin osa kertoi hankkivansa palveluita myös kotikunnan ulkopuolelta. Selvästi yleisin syy tähän oli se, että palvelua ei ole Lapinlahdella saatavilla, lisäksi noin 40 % kertoi hankkivansa palveluita internetistä. Kaikkein useimmin muualta hankittiin vaatteita /kenkiä sekä urheilu- ja harrastusvälineitä, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole kotikunnassa niin hyvin saatavilla ja toisaalta niitä hankittiin myös internetistä.

Vapaa-ajanasukkaista suurin osa (n. 80 %) kertoi hankkivansa palveluita myös Lapinlahden ulkopuolelta vapaa-ajanasunnolla ollessaan. Yleisin syy tähän oli se, että oma kotikunta sijaitsee lähellä ja palvelu hankitaan sieltä tai se, että palvelua ei ole Lapinlahdella saatavilla. Ruoka-, elektroniikka-, vaate- ja rautakauppaostoksia tehtiin muualla kaikkein useimmin, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole Lapinlahdella niin hyvin saatavilla.

Lapinlahdella asioivista seitsemän henkilöä kertoi hankkivansa myös palveluita Lapinlahdelta. Useimmiten syynä hankkia palvelu Lapinlahdelta oli se, että palvelu hankitaan samalla kun kunnassa ollaan muutenkin (esim. työ, harrastus) käymässä. Viisi vastaajaa kertoi myös, mitä palveluita he hankkivat Lapinlahdelta. Kaikki vastaajat toivat esille ruokakaupan, yksittäisinä mainintoina tuotiin esille muita asioita.

Palveluista tiedottaminen

Enemmistö **kuntalaisista** (81 %) ja **kunnassa asioivista** (67 %) koki, että heillä on riittävästi tietoa keskustajaajan palvelutarjonnasta. **Vapaa-ajanasukkaista** joka toinen koki tietonsa Lapinlahden palvelutarjonnasta riittäväksi, kymmenkunta vastaaja arvioi, ettei tietoa ole riittävästi ja loput 16 eivät osanneet ottaa asiaan selvää kantaa.

Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa palvelutarjonnasta paikallislehdistä ja Lapinlahden kunnan internetsivuilta. Lisäksi monet nostivat hyvänä tiedottamisväylänä esille sosiaalisen median (erityisesti kunnassa asioivat ja myös kuntalaiset) ja palvelutarjoajien internetsivut (etenkin vapaa-ajanasukkaat).

Keskustajaajan viihtyisyys

Arvioita keskustajaajan viihtyisyydestä ja siitä, miten viihtyisyyttä voidaan parantaa, kysyttiin kaikilta kohderyhmiltä.

Pääpiirteissään keskustajaajan viihtyisyyteen oltiin kysyttyjen asioiden osalta vähintään kohtalaisen tyytyväisiä **kaikissa vastaajaryhmissä**. Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään puolet vastaajista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä keskustajaajan turvallisuuteen. Lisäksi vapaa-ajanasukkaista vajaa puolet ja muista vastaajaryhmistä vähintään puolet oli (erittäin) tyytyväisiä keskustajaajan katuvalaistukseen. Kuntalaisista lähes puolet ja muista vastaajaryhmistä vähintään puolet oli (erittäin) tyytyväisiä lisäksi keskustajaajan siisteyteen ja viihtyisyyteen. Yrittäjiä lukuun ottamatta myös autojen paikoitustilojen riittävyyteen oltiin hyvinkin tyytyväisiä. Keskustajaajan nähtävyyksiin puolestaan varsinkin yrittäjät, mutta myös muut vastaajaryhmät olivat hyvin tyytyväisiä. Myös esteettömyys, elinvoimaisuus ja liikennejärjestelyt ml. kevyt liikenne olivat asioita, joihin vähintään joka toinen kunnassa asioivat oli erittäin tyytyväinen tai tyytyväinen.

Tyytymättömiä (vähintään 20 % vastanneista tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä) oltiin **kaikissa vastaajaryhmissä** ajanviettomahdollisuuksiin. Lisäksi huomattava osa kuntalaisista oli tyytymättöminä kiinnittänyt huomiota erityisesti teiden ja katujen kuntoon sekä liikennejärjestelyihin, kevyen liikenteen väylien riittävyyteen, liikkeiden sisään-tulon houkuttelevuuteen, kausikoristeluihin, elinvoimaisuuteen /vireyteen ja tapahtumien määrään. Kunnassa asioivat olivat puolestaan ajanviettomahdollisuuksien lisäksi tyytymättömiä erityisesti tapahtumien määrään ja elinvoimaisuuteen /vireyteen (johon toisaalta joka toinen oli tyytyväinen). Yrittäjät toivat ajanviettomahdollisuuksien lisäksi esille tyytymättömyytensä teiden ja katujen kuntoon, kevyen liikenteen väylien riittävyyteen sekä palveluiden riittävyyteen.

Keskustajaman viihtyisyyden parantamiseksi mainittiin selvästi useimmin yleinen ilmeen kohentaminen, asia tuli esille kaikkien vastaajaryhmien vastauksissa. Yksityiskohtaisemmin tuotiin esille erityisesti yleinen siisteys, istutukset, tarve oleskelualueille, raivaus ja julkisivujen kohentaminen. Erityisesti kuntalaisten kehittämistoiveissa nousee esille myös liikennejärjestelyjen ml. kevyt liikenne kehittäminen, tapahtumatarjonnan lisääminen ja torin kehittäminen.

Paikkakunnan tapahtumatarjonta

Näkemyksiä paikkakunnan tapahtumatarjonnasta, tapahtumien vaikutuksista, tapahtumien kehittämisestä ja tapahtumista tiedottamisesta kysyttiin kaikilta kohderyhmiltä.

Selvä enemmistö **kuntalaisista** kertoi osallistuvansa paikkakunnan tapahtumiin muutaman kerran vuodessa tai useammin, vain harva ei osallistunut tapahtumiin lainkaan. **Vapaa-ajanasukkaista** ja **kunnassa asioivista** noin puolet kertoivat osallistuvansa tapahtumiin kerran-pari vuodessa. Vapaa-ajanasukkaista 22 % ja kunnassa asioivista 25 % (kolme henkilöä) kertoivat, etteivät osallistu tapahtumiin lainkaan. Syynä oli useimmiten se, että tapahtumat eivät kiinnosta tai ne eivät sovi omaan aikatauluun.

Tapahtumista tiedottaminen

Enemmistö (53-73 %) **kaikissa vastaajaryhmissä** koki, että heillä on riittävästi tietoa keskustajaman tapahtumatarjonnasta. Kriittisimmin tiedon määrään suhtautuivat vapaa-ajanasukkaat (28 % arvioi, että tietoa ei ole riittävästi).

Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa tapahtumatarjonnasta paikallislehdistä ja Lapinlahden kunnan internetsivuilta. Lisäksi monet nostivat hyvänä tiedottamisväylänä esille myös sosiaalisen median (erityisesti yrittäjät, kunnassa asioivat ja myös kuntalaiset), tapahtumajärjestäjien internetsivut (etenkin vapaa-ajanasukkaat ja yrittäjät) ja yrittäjäjärjestön internetsivut (yrittäjät).

Näkemykset tapahtumien vaikutuksista

Kaikissa vastaajaryhmissä tapahtumien vaikutus alueelle nähtiin hyvin positiiviseksi. Lähes kaikki vastaajat olivat samaa mieltä siitä, että tapahtumat luovat positiivista imagoa kunnalle, ovat tärkeitä elävyyden kannalta, lisäävät viihtyisyyttä ja kuntalaisten (ja kunnassa asioivien) yhteenkuuluvuutta. Lisäksi yrittäjiltä kysyttiin näkemystä tapahtumien merkityksestä yritysten liiketoiminnan kannalta, lähes kaikki yrittäjät pitivät tapahtumia tärkeinä liiketoiminnan kannalta.

Yritysten tuotteisiin /palveluihin tapahtumilla ei nähty olevan yhtä selvää vaikutusta. Kuitenkin noin 50-60 % vastanneista kaikissa vastaajaryhmissä arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote- /palveluvalikoimissa, niistä tiedottamisessa ja hinnoittelussa positiivisessa mielessä. Myös **yrittäjiltä** itseltään kysyttiin tuotteista /palveluista tiedottamisesta, tuote- /palveluvalikoimasta ja hinnoittelusta tapahtumien aikana. Lähes yhtä monen mukaan paikkakunnan tapahtumat vaikuttavat ja yhtä monen mukaan ne eivät vaikuta edellä mainittuihin asioihin.

oman yrityksen kohdalla. Lisäksi 40-45 % vastanneista yrittäjistä kertoi, etteivät kysytyt asiat kosketa omaa toimintaa tai ei osannut muuten ottaa asiaan kantaa. Noin 25-30 % vastanneista (viisi-kuusi vastaajaa) arvioi paikkakunnan tapahtumilla olevan ainakin jonkin verran positiivista vaikutusta omaan liiketoimintaan (asiakasmäärään ja liikevaihtoon).

Yrittäjiä pyydettiin nimeämään onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus yrityksen liiketoimintaan. Noin joka toinen eli 10 yrittäjää vastasi kysymykseen. Useimmin liiketoimintaan vaikuttaneena tapahtumana mainittiin Juusto- ja viinijuhlat (kolme mainintaa) ja Aikataika -tapahtuma (kaksi mainintaa), muita tapahtumia mainittiin yksittäisinä mainintoina. Tapahtumien positiivisia vaikutuksia liiketoimintaan mainitsi kolme vastaajaa, esille tuotiin (uudet) asiakkaat ja lisääntynyt paikallinen näkyvyys.

Tapahtumien kehittäminen /uudet tapahtumat

Nykyisten tapahtumien kehittämiseksi annettiin kehittämis ehdotuksia. Ehdotukset koskivat lähinnä tapahtumien sisältöjä ja kohderyhmiä. Myös tapahtumien järjestämisen kehittämiseen nähtiin olevan tarvetta, samoin esille tuli tiedottaminen ja mainostaminen. Kehittämis ehdotukset olivat lähinnä kerran-pari toistuvia mainintoja. Useammin eli muutamissa vastauksissa toivottiin torin tapahtumien kehittämistä, tiedottamisen kehittämistä, yhteistyön lisäämistä /pääallekkäisyyksien karsimista sekä tapahtumien uudistamista, erikseen mainittiin uudistamista kaipaavina tapahtumina Aikataika ja Juusto- ja viinijuhlat.

Uusia tapahtumia koskevat toiveet koskivat lähinnä tapahtumien sisältöjä ja kohderyhmiä. Kehittämistoiveista ja -ideoista iso osa oli yksittäisiä tai pari kertaa toistuvia mainintoja. Useimmin eli noin 20 kommentissa toivottiin erilaisia musiikkitapahtumia /konsertteja, lisäksi muutamissa kommentteissa kaivattiin teatteria, urheilutapahtumia, lapsille /lapsiperheille suunnattuja tapahtumia ja toritapahtumia.

Yritysten ja tapahtumien yhteistyö

Yrittäjiltä kysyttiin ovatko he tehneet yhteistyötä paikallisten tapahtumien kanssa ja ovatko halukkaita osallistumaan tapahtumien ja yleisemmin paikkakunnan elävyyden kehittämiseen.

Vastanneista yrityksistä puolet (50 %) kertoivat tehneensä yhteistyötä tapahtumien kanssa. Yhteistyö on useimmiten ollut tiedon välittämistä omasta toiminnasta /esittäytymistä. Syy siihen, ettei yhteistyötä ole tehty oli useimmin se, ettei siitä nähty olevan yritykselle hyötyä.

Vastanneista yrityksistä joka toinen (50 %) kertoi olevansa halukas osallistumaan tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen jatkossa. Kolme yritystä ei ollut halukas osallistumaan ja reilu kolmannes vastanneista ei osannut tai halunnut ottaa selvää kantaa asiaan. Kehittämiseen halutaan osallistua mm. järjestelyjen ja suunnittelun muodossa.

Kehittämistoiminnan organisointi (yrittäjien näkemykset)

Yrittäjiltä kysyttiin myös näkemyksiä siitä, miten kehittämistoiminta pitäisi organisoida jatkossa. Kuusi yrittäjää vastasi kysymykseen. Tahoina, joiden olisi hyvä olla mukana kehittämistoiminnassa, esille tuotiin lähinnä yrittäjien mukana olon tärkeys. Muita tahoja, joita tuotiin esille ovat: kunta, kuntaparlamentti, Ylä-Savon portti, Matin ja Liisan maisemissa –teema sekä opiskelijat, joiden ideoita voisi hyödyntää suunnittelussa /toteutuksessa, lisäksi olemassa olevat tahot, joiden kaikkien tulisi panostaa esim. markkinointiin ja tiedotukseen. Vastauksissa ei otettu kantaa siihen, miten tehtävät pitäisi jakaa eri tahojen kesken. Pikemminkin, kahdessa kommentissa, korostettiin yhteistyön tärkeyttä.

Sonkajärven keskustaajaman kehittäminen

Kyselyn tavoite ja toteutus

Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä, jonka tavoitteena on kuntakeskusten elävöittäminen. Sähköisillä, kunnittain toteutetuilla kyselyillä kerättiin eri kohderyhmien näkemyksiä kunkin kunnan keskustaajaman palveluista ja viihtyisyydestä sekä kunnan tapahtumatarjonnasta.

Kyselyistä tiedotettiin sanomalehdissä, kuntien internet- ja facebook-sivuilla. Vapaa-ajanasuk-
kaille tieto kyselystä lähetettiin tiedotelehtisen yhteydessä. Yrittäjiä lähestyttiin sekä suoraan sähköpostitse (Iisalmi) että yrittäjäjärjestöjen (muut kunnat) kautta. Tiedonhankinta toteutettiin touko-
heinäkuussa 2017, vastauksia saatiin Sonkajärven osalta seuraavasti:

Kohderyhmä	Vastauksia
kuntalaiset	60
kunnan vapaa-ajanasukkaat	16
kunnassa kunnan ulkopuolelta asioivat	6
kunnassa toimivat yrittäjät	19
yhteensä	101

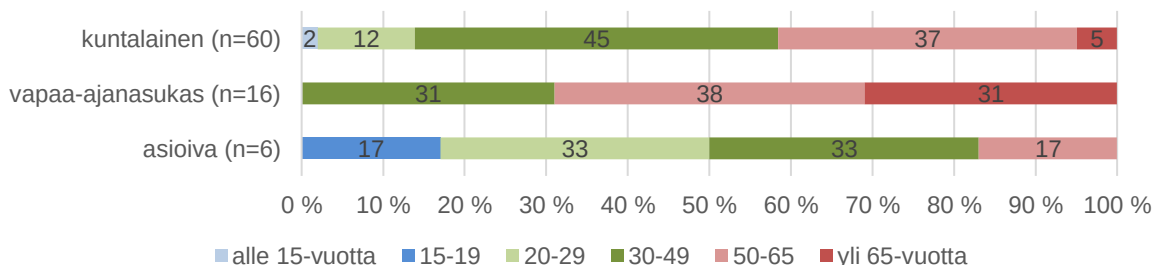
Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien pieni määrä (n=6) on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa.

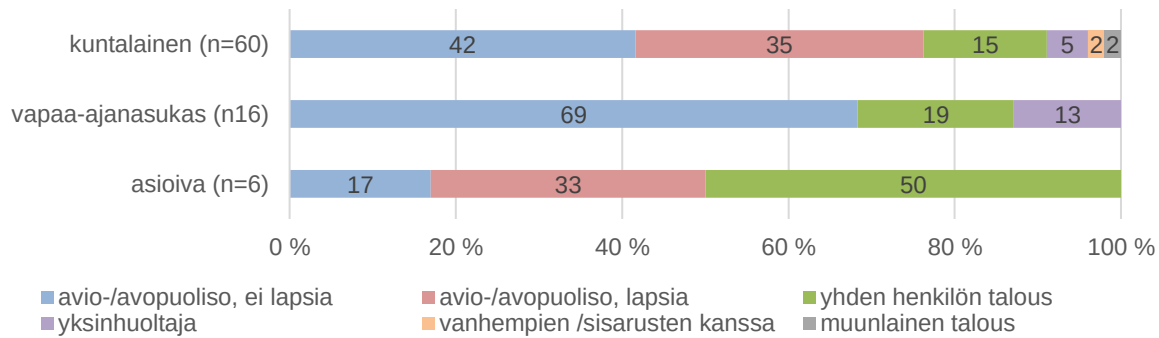
Seuraavassa on esitetty tiivistäen keskeiset havainnot kyselyistä kohderyhmittäin ja asiakokonai-
suuksittain. Yksityiskohtaisemmin Sonkajärven keskustaajamaa koskevien kyselyiden havaintoi-
hin voi tutustua liitteen 5 (kunnassa asuvat ja asioivat) ja liitteen 6 (kunnassa toimivat yrittäjät)
avulla.

Taustatiedot

Kysely kuntalaisille, vapaa-ajanasukille ja kunnassa asioiville

Suurin osa vastanneista oli naisia kaikissa vastaajaryhmissä; kuntalaisista 78 %, vapaa-ajan-
asukkaista ja kunnassa asioivista noin puolet. Pääosa vastanneista oli 20-65 -vuotiaita, lukuun
ottamatta vapaa-ajanasukkaiden joukkoa, jossa suurin osa oli vähintään 50-vuotiaita. Kuntalais-
ten ja vapaa-ajanasukkaiden joukossa yleisin perhetyyppi oli lapseton pariskunta ja kunnassa
asioivien joukossa yhden henkilön talous (ks. tarkemmin kuviot alla).





Kuntalaisista reilu puolet (58 %) asui keskustaajaman alueella. Vapaa-ajanasukkaista neljä asui Savon ulkopuolella. Kunnassa asioivat asuivat vakituisesti joko Kajaanissa tai lähiseudun kunnissa ja kaksi kertoi asuvansa vakituisesti Savon ulkopuolella. Sonkajärvellä asioinnin syynä oli useimmin työssä käynti (4 mainintaa).

Yrityskysely

Kyselyyn vastanneissa oli eniten eli neljä rakennusalan yritystä, kolme kuljetusalan ja majoitus-/ravintolapalveluyritystä, muilta aloilta yrityksiä oli mukana yksi tai kaksi. Vastanneissa yrityksissä työskentelee (ml. yrittäjä) vakituisesti 1-9 henkilöä, liki puolet oli yhden hengen yrityksiä. Suurin osa (13 yritystä) työllistää vakituisen henkilöstön lisäksi työntekijöitä sesonkiaikana /satunnaisesti, useimmiten yhden tai muutaman, enimmillään 20 henkilöä.

Keskustaajaman palvelut

Tyytyväisyyttä keskustaajaman palveluihin, niihin liittyviä kehittämistarpeita sekä näkemyksiä palvelutarjonnasta tiedottamisesta kysyttiin muilta kohderyhmiltä paitsi yrittäjiltä.

Kuntalaiset olivat useimpiin Sonkajärven keskustaajaman palveluihin vähintään kohtalaisen tyytyväisiä. Tyytyväisimpiä oltiin kirjaston ja apteekin palveluihin, sisä- ja ulkoliikuntapaikkoihin sekä ruokakauppoihin. Myös kansalaisopiston toimintaan, pankkipalveluihin, kulttuuritarjontaan, kampaamo-/parturipalveluihin, postipalveluihin ja tietoliikenneyhteyksiin oltiin yleisesti tyytyväisiä. Kaikkiin edellä mainittuihin palveluihin vähintään puolet vastanneista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Eniten kehittämisen varaa sen sijaan nähtiin olevan vaatekauppojen (tyytymättömiä 61 % vastanneista), joukkoliikenneyhteyksien (52 %), kahviloiden (41 %) ja muiden kuin ruoka- ja vaatekauppojen (41 %) osalta. Palveluina, joita toivotaan erityisesti kehitettävän, nousevatkin kuntalaisten vastauksissa (27 vastasi kysymykseen) useimmin esille erityisesti kahvila- /leipomopalvelut ja myös kauppapalvelut (vaatekaupat ja erikoisliikkeet) sekä huoltoasemapalvelut.

Vapaa-ajanasukkaiden ja kunnassa asioivien palveluiden käyttö painottuu luonnollisesti hieman erilailla kuin vakituisten asukkaiden, mikä näkyy myös vastauksissa siten, että monen palvelun kohdalla oli valittu en osaa sanoa /en käytä palvelua -vastausvaihtoehto. **Vapaa-ajanasukkaat** olivat kaikkein tyytyväisimpiä kirjaston, apteekin ja ruokakauppojen palveluihin (vähintään puolet vastanneista tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä). Tyytymättömiä vapaa-ajanasukkaat olivat vaatekauppoihin (37 % tyytymättömiä), kahviloihin (25 %) sekä joukkoliikenneyhteyksiin (19 %). Sonkajärvellä **asioivat ulkopaikkakuntalaiset** olivat tyytyväisimpiä kirjaston, ruokakauppojen ja apteekin palveluihin, tietoliikenneyhteyksiin, pankki- ja postipalveluihin, sisä- ja ulkoliikuntapaikkoihin, kulttuuritarjontaan sekä kampaamo-/parturipalveluihin – vähintään puolet vastanneista oli näihin palveluihin tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Eniten tyytymättömyyttä aiheuttivat puolestaan kahvilat, joukkoliikenneyhteydet, vaatekaupat ja muut kaupat (eli muut kuin ruoka- tai vaa-

tekaupat). Vapaa-ajanasukkaista ja kunnassa asioivista vain pari henkilöä kummassakin ryhmässä toi esille asioita, joita tulisi kehittää kunnassa. Esille tuli asioita vain yksittäisinä mainintoina.

Palveluiden hankkiminen muualta kuin (vapaa-ajan) asuinkunnasta

Sonkajärvellä asuvista suurin osa kertoi hankkivansa palveluita myös kotikunnan ulkopuolelta. Yleisin syy tähän oli se, että palvelua ei ole Sonkajärvellä saatavilla, lisäksi noin 40 % kertoi hankkivansa palveluita internetistä. Kaikkein useimmin muualta hankittiin vaatteita ja myös kenkiä, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole kotikunnassa niin hyvin saatavilla ja toisaalta niitä hankittiin myös internetistä.

Vapaa-ajanasukkaista kaikki kertoivat hankkivansa palveluita myös Sonkajärven ulkopuolelta vapaa-ajanasunnolla ollessaan. Yleisin syy tähän oli se, että oma kotikunta sijaitsee lähellä ja palvelu hankitaan sieltä ja se, että palvelua ei ole Sonkajärvellä saatavilla. Muualta haettiin kaikkein useimmin vaatekauppojen ja Alkon palveluita, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole Sonkajärvellä niin hyvin saatavilla.

Sonkajärvellä asioivista kolme henkilöä kertoi hankkivansa myös palveluita Sonkajärveltä. Syynä hankkia palvelu Sonkajärveltä tuli esille se, että palvelu hankitaan samalla kun kunnassa ollaan muutenkin käymässä (liikuntapalvelut), palvelun saa nopeammin, palvelun laatu on parempi (kampaaja, kirjasto) tai jostain muusta syystä (hieronta, seurakuntapalvelut).

Palveluista tiedottaminen

Enemmistö (63-83 %) **kaikissa vastaajaryhmissä** koki, että heillä on riittävästi tietoa keskustajaajan palvelutarjonnasta. Vapaa-ajanasukkaat suhtautuivat tiedon määrään kriittisimmin, heistä reilu kolmannes eli kuusi henkilöä arvioi, ettei tietoa ole riittävästi.

Palveluista tiedottamisen osalta kaksi tiedotuskanavaa erottuu selvästi mieluisimpana; kunnan internetsivut ja paikallislehdet. Lisäksi sosiaalinen media, palvelun tarjoajien internetsivut sekä vapaa-ajanasukkaiden keskuudessa myös paperinen kirje /esite ja kunnassa asioivien osalta tienvarsimainokset nähtiin hyviksi tiedotuskanaviksi.

Keskustajaajan viihtyisyys

Arvioita keskustajaajan viihtyisyydestä ja siitä, miten viihtyisyyttä voidaan parantaa, kysyttiin kaikilta kohderyhmiltä.

Pääpiirteissään keskustajaajan viihtyisyyteen oltiin kysyttyjen asioiden osalta vähintään kohtalaisen tyytyväisiä **kaikissa vastaajaryhmissä**. Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään puolet vastaajista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä keskustajaajan turvallisuuteen, paikoitustilojen riittävyyteen ja esteettömyyteen. Lisäksi yrittäjistä hieman vajaa puolet ja muista vastaajaryhmistä vähintään puolet oli (erittäin) tyytyväisiä keskustajaajan siisteyteen. Vähintään puolet yrittäjistä ja kuntalaisista oli lisäksi (erittäin) tyytyväisiä katuvalaistukseen ja kevyen liikenteen väylien riittävyyteen.

Tyytymättömiä oltiin **kaikissa vastaajaryhmissä** etenkin keskustajaajan elinvoimaisuuteen /viireyteen. Toinen asia, mihin kuntalaiset ja yrittäjät olivat selvimmin tyytymättömiä, oli teiden ja katujen kunto. Kunnassa asioivat puolestaan olivat tyytymättöminä kiinnittäneet huomiota kausikoristeluihin ja nähtävyyksiin sekä vapaa-ajanasukkaat liikkeiden sisään tulosten houkuttelevuuteen.

Keskustajaman viihtyisyyden parantamiseksi mainittiin selvästi useimmin yleinen ilmeen ja viihtyvyyden kohentaminen, asia tuli esille kaikkien vastaajaryhmien vastauksissa. Yksityiskohtaisemmin tuotiin esille erityisesti istutukset, vihreys, istutusten hoito sekä pusikoiden ja nurmialueiden siistiminen.

Paikkakunnan tapahtumatarjonta

Näkemyksiä paikkakunnan tapahtumatarjonnasta, tapahtumien vaikutuksista, tapahtumien kehittämisestä ja tapahtumista tiedottamisesta kysyttiin kaikilta kohderyhmiltä.

Reilu enemmistö **kuntalaisista** kertoi osallistuvansa paikkakunnan tapahtumiin muutaman kerran vuodessa tai useammin. **Vapaa-ajanasukkaista** ja muuten **kunnassa asioivista** puolet kertoivat osallistuvansa tapahtumiin muutaman kerran vuodessa. Vastanneissa oli vain muutamia, jotka eivät osallistuneet tapahtumiin lainkaan. Syynä siihen, ettei tapahtumiin osallistuttu oli se, että tapahtumat eivät kiinnosta tai ne eivät sovi omiin aikatauluihin.

Tapahtumista tiedottaminen

Enemmistö (56-100 %) **kaikissa vastaajaryhmissä** koki, että heillä on riittävästi tietoa keskustajaman tapahtumatarjonnasta. Vapaa-ajanasukkaat suhtautuivat tiedon määrään kriittisimmin, heistä 44 % eli seitsemän henkilöä arvioi, ettei tietoa ole riittävästi.

Tapahtumista tiedottamisen osalta kolme tiedotuskanavaa erottuu selvästi mieluisimpana; kunnan internetsivut, paikallislehdet ja sosiaalinen media. Lisäksi tapahtumajärjestäjien internetsivut sekä paperinen kirje /esite (muut vastaajaryhmät kuin yrittäjät) ja sähköpostiviestit (yrittäjät) nähtiin hyviksi tiedotuskanaviksi.

Näkemykset tapahtumien vaikutuksista

Kaikissa vastaajaryhmissä tapahtumien vaikutus alueelle nähtiin hyvin positiiviseksi. Vähintään 80 % vastanneista oli samaa mieltä siitä, että tapahtumat luovat positiivista imagoa kunnalle, ovat tärkeitä elävyyden kannalta, lisäävät viihtyisyyttä ja kuntalaisten (ja kunnassa asioivien) yhteenkuuluvuutta. Lisäksi yrittäjiltä kysyttiin näkemystä tapahtumien merkityksestä yritysten liiketoiminnan kannalta, lähes kaikki yrittäjät pitivät tapahtumia tärkeinä yritysten liiketoiminnan kannalta.

Yritysten tuotteisiin /palveluihin tapahtumilla ei nähty olevan yhtä selvää vaikutusta. Kuitenkin noin puolet vastanneista kuntalaisista ja kunnassa asioivista sekä 80 % vapaa-ajanasukkaista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin yritysten tuote- /palveluvalikoimissa positiivisesti. Noin puolet vastanneista arvioi yritysten tuotteista /palveluista olevan paremmin tietoa saatavilla tapahtumien aikana, lisäksi vähintään kolmannes vastanneista arvioi yrityksillä olevan erikoistarjouksia tapahtumien aikana. Myös **yrittäjiltä** itseltään kysyttiin tuotteista /palveluista tiedottamisesta, tuote-/palveluvalikoimasta ja hinnoittelusta tapahtumien aikana. Tiedottamiseen ja markkinointiin kertoi panostavansa noin 40 % vastanneista, valikoimassa ja hinnoittelussa tapahtumat näkyivät harvemman kohdalla. Vastanneista yrittäjistä 42-47 % kertoi, etteivät kysytyt asiat kosketa omaa toimintaa tai ei muuten ottanut asiaan kantaa. Sen sijaan lähes joka toisen mukaan paikkakunnan tapahtumilla on ainakin jossain määrin positiivinen vaikutus yrityksen asiakasmäärään ja liikevaihtoon.

Yrittäjiä pyydettiin nimeämään onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus liike-toimintaan. Noin puolet yrittäjistä vastasi kysymykseen. Useimmin (seitsemän mainintaa) mainittiin Eukonkannon MM-kisat, muita tapahtumia mainittiin yksittäisinä mainintoina. Muutamat toivat esille tapahtumien positiivisia vaikutuksia; esille tuli lähinnä asiakasmäärän /kävijöiden lisääntyminen.

Tapahtumien kehittäminen /uudet tapahtumat

Nykyisten tapahtumien kehittämiseksi annettiin kehittämisehdotuksia. Ehdotukset koskivat lähinnä tapahtumien sisältöjä ja kohderyhmiä. Myös tapahtumien koordinointiin /yhteensovitukseen nähtiin olevan tarvetta nykyistä enemmän, samoin esille tuli näkyvyys ja mainostaminen. Kehittämisehdotukset olivat lähinnä yksittäisiä mainintoja. Useammin eli muutaman kerran esille tulivat toiveet siitä, että tapahtumia olisi tasaisemmin ympäri vuoden, tapahtumien kehittäminen (uutta, vaihtelua), parempi koordinaatio /yhteistyö ja markkinointiin panostaminen.

Uusia tapahtumia koskevat toiveet koskivat lähinnä tapahtumien sisältöjä ja kohderyhmiä sekä myös tapahtumien sijaintia ja ajankohtia. Kehittämistoiveet ja -ideat olivat lähinnä yksittäisiä mainintoja. Useammin eli parissa-kolmessa kommentissa toivottiin niin toritapahtumia, talvitapahtumia, musiikkitapahtumia, liikuntatapahtumia, lasten /lapsiperheiden tapahtumia kuin esiintyjiin panostamista.

Yritysten ja tapahtumien yhteistyö

Yrittäjiltä kysyttiin ovatko he tehneet yhteistyötä paikallisten tapahtumien kanssa ja ovatko halukkaita osallistumaan tapahtumien ja yleisemmin paikkakunnan elävyyden kehittämiseen.

Vastanneista yrityksistä liki kaikki (89 %) kertoivat tehneensä yhteistyötä tapahtumien kanssa. Yhteistyö on useimmiten ollut palveluiden tarjoamista, järjestelyihin osallistumista tai (yhteistä) markkinointia.

Vastanneista yrityksistä reilu puolet (56 %) kertoi olevansa halukas osallistumaan tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen jatkossa. Ainoastaan yksi kertoi, ettei ole halukas osallistumaan. Huomattava osa (39 %) vastanneista ei osannut tai halunnut ottaa selvää kantaa asiaan. Kehittämiseen halutaan osallistua mm. järjestelyjen, mainonnan ja sponsoroinnin muodossa, pari vastaaja kertoi olevansa avoin yhteistyöehdotuksille.

Kehittämistoiminnan organisointi (yrittäjien näkemykset)

Yrittäjiltä kysyttiin myös näkemyksiä siitä, miten kehittämistoiminta pitäisi organisoida jatkossa. Kahdeksan yrittäjää vastasi kysymykseen. Tahoina, joiden olisi hyvä olla mukana kehittämistoiminnassa, esille tuotiin yleensä kunta, tapahtumanjärjestäjät ja yritykset sekä yksittäisinä mainintoina kuntalaiset ja yhteisöt. Muutama vastaaja ehdotti perustettavaksi kehittämisorganisaatiota, jonka kokoonpanoehdotukset poikkesivat hieman toisistaan. Vastauksissa ei otettu kantaa siihen, miten tehtävät pitäisi jakaa eri tahojen kesken.



Vieremän keskustaajaman kehittäminen

Kyselyn tavoite ja toteutus

Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä, jonka tavoitteena on kuntakeskusten elävöittäminen. Sähköisillä, kunnittain toteutetuilla kyselyillä kerättiin eri kohderyhmien näkemyksiä kunkin kunnan keskustaajaman palveluista ja viihtyisyydestä sekä kunnan tapahtumatarjonnasta.

Kyselyistä tiedotettiin sanomalehdissä, kuntien internet- ja facebook-sivuilla. Vapaa-ajanasuk-
kaille tieto kyselystä lähetettiin tiedotelehtisen yhteydessä. Yrittäjiä lähestyttiin sekä suoraan sähköpostitse (Iisalmi) että yrittäjäjärjestöjen (muut kunnat) kautta. Tiedonhankinta toteutettiin touko-
heinäkuussa 2017, vastauksia saatiin Vieremän osalta seuraavasti:

Kohderyhmä	Vastauksia
kuntalaiset	97
kunnan vapaa-ajanasukkaat	12
kunnassa kunnan ulkopuolelta asioivat	8
kunnassa toimivat yrittäjät	17
yhteensä	134

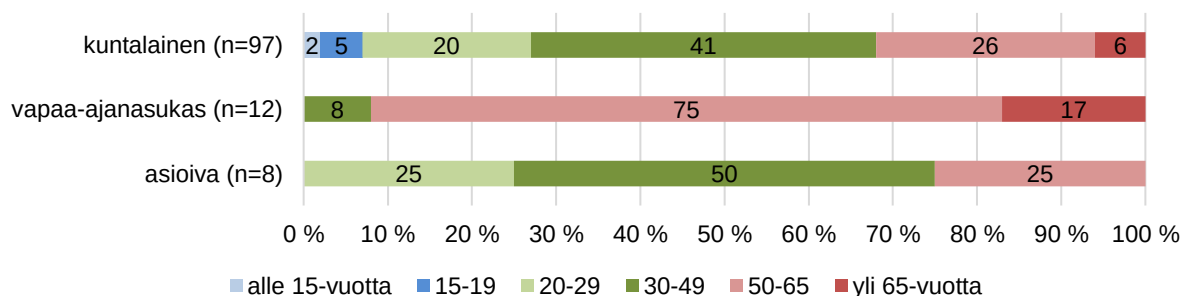
Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien pieni määrä (n=8) ja vapaa-ajanasukkaiden suhteellisen pieni määrä (n=12) on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa.

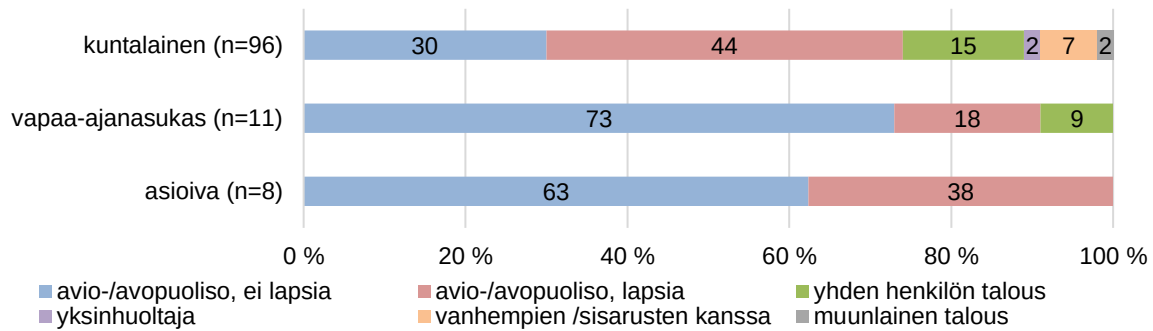
Seuraavassa on esitetty tiivistäen keskeiset havainnot kyselyistä kohderyhmittäin ja asiakokonai-
suuksittain. Yksityiskohtaisemmin Vieremän keskustaajamaa koskevien kyselyiden havaintoihin
voi tutustua liitteen 7 (kunnassa asuvat ja asioivat) ja liitteen 8 (kunnassa toimivat yrittäjät) avulla.

Taustatiedot

Kysely kuntalaisille, vapaa-ajanasukille ja kunnassa asioiville

Reilu enemmistö vastanneista oli naisia kaikissa vastaajaryhmissä; kuntalaisista 80 %, vapaa-
ajanasukkaista 75 % ja kunnassa asioivista kaikki olivat naisia. Pääosa vastanneista oli 20-65 -
vuotiaita, lukuun ottamatta vapaa-ajanasukkaiden joukkoa, jossa lähes kaikki olivat vähintään 50-
vuotiaita. Kuntalaisten joukossa yleisin perhetyyppi lapsiperhe ja kunnassa asioivien sekä vapaa-
ajanasukkaiden joukossa lapseton pariskunta (ks. tarkemmin kuviot alla).





Kuntalaisista puolet (52 %) asui keskustaajaman alueella. Vapaa-ajanasukkaissa oli eniten (seitsemän henkilöä) lisälnessä asuvia, Savon ulkopuolella asui kaksi henkilöä. Kunnassa asioivat asuivat vakituisesti joko Kuopiossa tai lähiseudun kunnissa ja viisi kertoi asuvansa vakituisesti Savon ulkopuolella. Vieremällä asioinnin syynä oli useimmin jokin muu syy (6 mainintaa) kuin työssä, ostoksilla tai tapahtumissa käynti.

Yrityskysely

Kyselyyn vastanneissa oli eniten eli viisi kaupanalan yritystä, muilta aloilta yrityksiä oli mukana yksi tai kaksi. Vastanneissa yrityksissä työskentelee (ml. yrittäjä) vakituisesti 1-520 henkilöä, puolet oli 2-5 hengen yrityksiä. Suurin osa (13 yritystä) työllistää vakituisen henkilöstön lisäksi työntekijöitä sesonkiaikana /satunnaisesti, useimmiten yhden tai muutaman, enimmillään 50 henkilöä.

Keskustaajaman palvelut

Tyytyväisyyttä keskustaajaman palveluihin, niihin liittyviä kehittämistarpeita sekä näkemyksiä palvelutarjonnasta tiedottamisesta kysyttiin muilta kohderyhmiltä paitsi yrittäjiltä.

Kuntalaiset olivat useimpiin Vieremän keskustaajaman palveluihin vähintään kohtalaisen tyytyväisiä. Tyytyväisimpiä oltiin kirjaston ja apteekin palveluihin, ruokakauppoihin, postipalveluihin ja kampaamo-/parturipalveluihin. Myös sisä- ja ulkoliikuntapaikkoihin sekä tietoliikenneyhteyksiin oltiin yleisesti tyytyväisiä. Kaikkiin edellä mainittuihin palveluihin vähintään puolet vastanneista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Eniten kehittämisen varaa sen sijaan nähtiin olevan joukkoliikenneyhteyksien (tyytymättömiä 43 % vastanneista), ravintoloiden (28 %), kahviloiden (27 %), vaatekauppojen (27 %) ja muiden kuin ruoka- ja vaatekauppojen (23 %) osalta. Palveluina, joita toivotaan erityisesti kehitettävän, nousevatkin kuntalaisten vastauksissa (41 vastasi kysymykseen) useimmin esille erityisesti kahvilapalvelut ja vaatekauppa sekä myös nuorisotilat /nuorison harrastusmahdollisuudet.

Vapaa-ajanasukkaiden ja kunnassa asioivien palveluiden käyttö painottuu luonnollisesti hieman erilailla kuin vakituisten asukkaiden, mikä näkyy myös vastauksissa siten, että monen palvelun kohdalla oli valittu en osaa sanoa /en käytä palvelua -vastausvaihtoehto. **Vapaa-ajanasukkaat** olivat kaikkein tyytyväisimpiä apteekin ja ruokakauppojen palveluihin (vähintään puolet vastanneista tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä) ja myös kirjaston palveluihin (45 %). Tyytymättömiä vapaa-ajanasukkaat olivat kahviloihin (42 % tyytymättömiä), vaatekauppoihin (41 %) sekä joukkoliikenneyhteyksiin (25 %). Vieremällä **asioivat ulkopaikkakuntalaiset** olivat tyytyväisimpiä apteekin, ruokakauppojen ja kirjaston palveluihin, huoltoasemiin /korjaamoihin, kulttuuritarjontaan, pankki- ja postipalveluihin sekä sisäliikuntapaikkoihin – vähintään puolet vastanneista oli näihin palveluihin tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Eniten tyytymättömyyttä aiheuttivat puolestaan kahvilat, ravintolat, joukkoliikenneyhteydet, vaatekaupat sekä nuorisotilat ja -toiminta. Vapaa-ajan-

asukkaista pari ja kunnassa asioivista viisi henkilöä toivat esille asioita, joita tulisi kehittää kunnassa. Esille tuli parissa vastauksessa kahvila ja ruokapaikka, muita asioita tuli esille vain yksittäisinä mainintoina.

Palveluiden hankkiminen muualta kuin (vapaa-ajan) asuinkunnasta

Vieremällä asuvista suurin osa kertoi hankkivansa palveluita myös kotikunnan ulkopuolelta. Yleisin syy tähän oli se, että palvelua ei ole Vieremällä saatavilla, lisäksi noin 40 % kertoi hankkivansa palveluita internetistä. Kaikkein useimmin muualta hankittiin vaatteita, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole kotikunnassa niin hyvin saatavilla ja toisaalta niitä hankittiin myös internetistä.

Vapaa-ajanasukkaista suurin osa (n. 80 %) kertoi hankkivansa palveluita myös Vieremän ulkopuolelta vapaa-ajanasunnolla ollessaan. Yleisin syy tähän oli se, että oma kotikunta sijaitsee lähellä ja palvelu hankitaan sieltä. Vaateostoksia sekä Alkon ja ravintoloiden palveluita haettiin muualta kaikkein useimmin (pari mainintaa), erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole Vieremällä niin hyvin saatavilla tai laatu (ravintoloiden osalta) arvioitiin muualla paremmaksi.

Vieremällä asioivista neljä henkilöä kertoi hankkivansa myös palveluita Vieremältä. Syynä hankkia palvelu Vieremältä oli kaikilla se, että palvelu hankitaan samalla kun kunnassa ollaan muutenkin (esim. työ, harrastus) käymässä. Kaksi henkilöä kertoi mitä palveluita Vieremältä hankkii, esille tulivat yksittäisinä mainintoina: kirpputori, kauppa, autokorjaamo ja posti.

Palveluista tiedottaminen

Enemmistö **kuntalaisista** (85 %) ja **vapaa-ajanasukkaista** (58 %) koki, että heillä on riittävästi tietoa keskustajaajan palvelutarjonnasta. **Kunnassa asioivista** puolet eli neljä henkilöä koki tietonsa Vieremän palvelutarjonnasta riittäväksi, yksi vastaaja arvioi, ettei tietoa ole riittävästi ja loput kolme eivät osanneet ottaa asiaan selvää kantaa. Myös vapaa-ajanasukkaiden joukossa kantaa ottamattomia oli liki puolet (5/12 vastaajaa).

Palveluista tiedottamisen osalta erityisesti kunnan internetsivut erottuvat mieluisana tiedotuskanavana kaikissa vastaajaryhmissä. Myös paikallislehdet, sosiaalinen media (etenkin kuntalaiset, kunnassa asioivat), paperinen kirje /esite (vapaa-ajanasukkaat, kunnassa asioivat) ja palveluntarjoajien internetsivut (kunnassa asioivat) mainittiin usein mieluisina tietolähteinä.

Keskustajaajan viihtyisyys

Arvioita keskustajaajan viihtyisyydestä ja siitä, miten viihtyisyyttä voidaan parantaa, kysyttiin kaikilta kohderyhmiltä.

Pääpiirteissään keskustajaajan viihtyisyyteen oltiin kysyttyjen asioiden osalta vähintään kohtalaisen tyytyväisiä **kaikissa vastaajaryhmissä**. Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään puolet vastaajista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä keskustajaajan turvallisuuteen ja paikoitustilojen riittävyyteen. Lisäksi vapaa-ajanasukkaista lähes puolet ja muista vastaajaryhmistä vähintään puolet oli (erittäin) tyytyväisiä keskustajaajan katuvalaistukseen. Yrittäjistä lähes puolet ja muista vastaajaryhmistä vähintään puolet oli (erittäin) tyytyväisiä lisäksi keskustajaajan siisteyteen. Kuntalaisia lukuun ottamatta myös liikennejärjestelyihin ja -turvallisuuteen oltiin hyvinkin tyytyväisiä. Myös esteettömyys ja vapaa-ajanasukkaita lukuun ottamatta kausikoristelut olivat asioita, joihin vähintään noin joka toinen vastaaja oli (erittäin) tyytyväinen.

Tyytymättömiä (vähintään 20 % vastanneista tyytymättömiä tai erittäin tyytymättömiä) oltiin **kaikissa vastaajaryhmissä** teiden ja katuojen kuntoon sekä ajanviettomahdollisuuksiin. Huomattava osa kuntalaisista oli tyytymättöminä kiinnittänyt huomiota myös kevyen liikenteen väyliin, kunnassa asioivat nähtävyyksiin sekä vapaa-ajanasukkaat tapahtumiin ja elinvoimaisuuteen /vireyteen.

Keskustajaman viihtyisyyden parantamiseksi mainittiin selvästi useimmin yleinen ilmeen ja viihtyvyyden kohentaminen, asia tuli esille kaikkien vastaajaryhmien vastauksissa. Yksityiskohtaisemmin tuotiin esille erityisesti istutukset, puistomaisuus, liikkeiden ulkoasu /vanhat röttelöt pois, erikseen tuotiin esille toiveita torin ja torielämän kehittämisestä. Erityisesti kuntalaisten kehittämistoiveissa nousee esille myös teiden ja katujen kunnostus sekä kevyen liikenteen huomioiminen.

Paikkakunnan tapahtumatarjonta

Näkemyksiä paikkakunnan tapahtumatarjonnasta, tapahtumien vaikutuksista, tapahtumien kehittämisestä ja tapahtumista tiedottamisesta kysyttiin kaikilta kohderyhmiltä.

Reilu enemmistö **kuntalaisista** kertoi osallistuvansa paikkakunnan tapahtumiin muutaman kerran vuodessa tai useammin. **Vapaa-ajanasukkaista** puolet eli kuusi henkilöä kertoi, ettei osallistunut tapahtumiin lainkaan ja lähes kaikki loput kertoivat osallistuvansa tapahtumiin kerran tai pari vuodessa. Kahdeksasta **kunnassa asioivasta** kuusi kertoi osallistuvansa Vieremän tapahtumiin kerran-pari vuodessa. Syynä siihen, ettei tapahtumiin osallistuttu oli useimmiten se, että tapahtumat eivät kiinnosta.

Tapahtumista tiedottaminen

Enemmistö (63-75 %) **kaikissa vastaajaryhmissä** koki, että heillä on riittävästi tietoa keskustajaman tapahtumatarjonnasta. Kriittisimmin tiedon määrään suhtautuivat yrittäjät (29 % arvioi, että tietoa ei riittävästi) ja kunnassa asioivat (25 %).

Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa tapahtumatarjonnasta Vieremän kunnan internetsivuilta. Lisäksi vapaa-ajanasukkaita lukuun ottamatta vähintään puolet nostivat hyvänä tiedottamisväylänä esille paikallislehdet ja sosiaalisen median. Lisäksi noin 40 % kunnassa asioivista ja vapaa-ajanasukkaista piti paperista kirjettä /esitettä ja yrittäjistä noin 40 % sähköpostiviestejä ja tienvarsi-ilmoituksia hyvinä tiedottamiskanavina.

Näkemykset tapahtumien vaikutuksista

Kaikissa vastaajaryhmissä tapahtumien vaikutus alueelle nähtiin hyvin positiiviseksi. Lähes kaikki vastaajat olivat samaa mieltä siitä, että tapahtumat luovat positiivista imagoa kunnalle, ovat tärkeitä elävyyden kannalta, lisäävät viihtyisyyttä ja kuntalaisten (ja kunnassa asioivien) yhteenkuuluvuutta. Lisäksi yrittäjiltä kysyttiin näkemystä tapahtumien merkityksestä yritysten liiketoiminnan kannalta, lähes kaikki yrittäjät pitivät tapahtumia tärkeinä yritysten liiketoiminnan kannalta.

Yritysten tuotteisiin /palveluihin tapahtumilla ei nähty olevan yhtä selvää vaikutusta. Kuitenkin noin puolet vastanneista kuntalaisista, enemmistö kahdeksasta kunnassa asioivasta ja noin kolmannes (kolme henkilöä) vapaa-ajanasukkaista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote- /palveluvalikoimissa, niistä tiedottamisessa ja hinnoittelussa positiivisessa mielessä. Myös **yrittäjiltä** itseltään kysyttiin tuotteista /palveluista tiedottamisesta, tuote- /palveluvalikoimasta ja hinnoittelusta tapahtumien aikana. Muutamit (20-30 % vastanneista) yrityksistä kertoivat panostavansa tapahtumien aikana tuotteiden /palveluidensa valikoimaan, hinnoitteluun (erikoistarjoukset) ja tiedottamiseen. Lähes yhtä moni arvioi, etteivät kysytyt asiat kosketa omaa toimintaa tai ei muuten ottanut asiaan kantaa. Noin joka kolmas arvioi paikkakunnan tapahtumilla olevan ainakin jonkin verran positiivista vaikutusta omaan liiketoimintaan (asiakasmäärään ja liikevaihtoon).

Yrittäjiä pyydettiin nimeämään onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus yrityksen liiketoimintaan. Noin joka kolmas eli viisi yrittäjää vastasi kysymykseen. Useimmin (neljä mainintaa) mainittiin Vieremän Erä- ja matkailumarkkinat, muita tapahtumia mainittiin yksittäisinä

mainintoina. Tapahtumien positiivisia vaikutuksia liiketoimintaan mainitsi yksi vastaajaa, joka toi esille asiakasmäärän lisääntymisen.

Tapahtumien kehittäminen /uudet tapahtumat

Nykyisten tapahtumien kehittämiseksi annettiin kehittämis ehdotuksia. Ehdotukset koskivat lähinnä tapahtumien sisältöjä ja kohderyhmiä. Myös tapahtumien uudistamiseen sekä järjestämisen kehittämiseen nähtiin olevan tarvetta, samoin esille tuli tiedottaminen ja mainostaminen. Kehittämis ehdotukset olivat lähinnä yksittäisiä mainintoja. Useammin eli muutamissa vastauksissa toivottiin nuorille suunnattuja tapahtumia sekä laajempaa tiedottamista ja mainostamista. Myös tapahtumien uudistamista kaivattiin, erikseen mainittiin Kohisevan Kokka, Kyläpäivät ja Meijerin montun lauluilta piristystä kaipaavina tapahtumina.

Uusia tapahtumia koskevat toiveet koskivat lähinnä tapahtumien sisältöjä ja kohderyhmiä. Kehittämistoiveet ja -ideat olivat lähinnä yksittäisiä mainintoja. Useammin eli kolmessa-viidessä kommentissa toivottiin liikuntatapahtumia ja kirpputoritapahtumia.

Yritysten ja tapahtumien yhteistyö

Yrittäjiltä kysyttiin ovatko he tehneet yhteistyötä paikallisten tapahtumien kanssa ja ovatko halukkaita osallistumaan tapahtumien ja yleisemmin paikkakunnan elävyyden kehittämiseen.

Vastanneista yrityksistä liki kaikki (81 %) kertoivat tehneensä yhteistyötä tapahtumien kanssa. Yhteistyö on useimmiten ollut sponsorointia, järjestelyihin osallistumista tai tapahtumien mainostamista.

Vastanneista yrityksistä suurin osa (71 %) kertoi olevansa halukas osallistumaan tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen jatkossa. Ainoastaan yksi ei ollut halukas osallistumaan ja muutama (24 %) ei osannut tai halunnut ottaa selvää kantaa asiaan. Kehittämiseen halutaan osallistua mm. järjestelyjen, työpanoksen ja rahallisen tuen muodossa.

Kehittämistoiminnan organisointi (yrittäjien näkemykset)

Yrittäjiltä kysyttiin myös näkemyksiä siitä, miten kehittämistoiminta pitäisi organisoida jatkossa. Kuusi yrittäjää vastasi kysymykseen. Tahoina, joiden olisi hyvä olla mukana kehittämistoiminnassa, esille tuotiin yleensä kunta, yrittäjät, nuoret /koulut ja myös yhdistykset. Neljä vastaajaa piti tärkeänä sitä, että olisi yksi henkilö /koordinaattori /tapahtumatuottaja, jolla on "langat käsissään". Yhdessä kommentissa korostettiin sitä, että vastuuta pitää jakaa useille yrittäjille eikä aina samoille, niin kukaan ei väsy liikaa. Myös toisen kommentin mukaan toteuttajia ja tekijöitä tarvitaan tapahtumiin ja yhdistys- sekä seuratoimintaan.



**lisalmen keskustaajaman kehittämistyö,
kunnassa asuvien, asioivien ja vapaa-ajanasukkaiden
kyselyiden havainnot**

KYSELYN TAVOITE JA TOTEUTUS

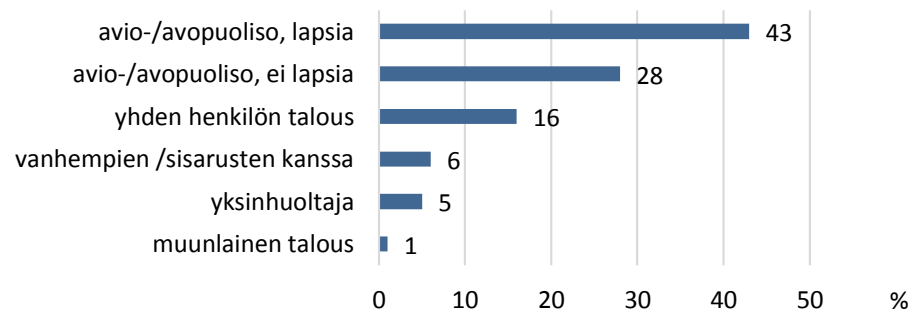
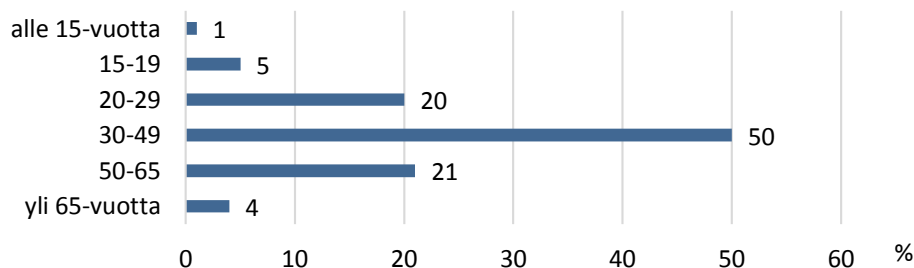
- Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä. Kehittämistyötä tehdään yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Tiedonhankinta toteutettiin touko-heinäkuussa 2017 internetpohjaisina kyselyinä:
 - 1) Kuntalaiset
 - 2) Kunnan vapaa-ajanasukkaat
 - 3) Kunnassa kunnan ulkopuolelta asioivat(Lisäksi kunnassa toimiville yrittäjille toteutettiin oma kyselynsä, josta on laadittu erillinen raportti)
- Eri kohderyhmien kyselyt sisälsivät kaikille ryhmille yhteisiä osioita ja ryhmittäin räätälöityjä osioita. Kysymyskokonaisuudet koskevat keskustaajaman palveluita ja viihtyisyyttä sekä kunnan tapahtumatarjontaa.
- Kyselyistä tiedotettiin sanomalehdissä, kuntien internet- ja facebook -sivuilla. Vapaa-ajanasukkailla tieto kyselystä lähetettiin tiedotelehtisen yhteydessä.

VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT



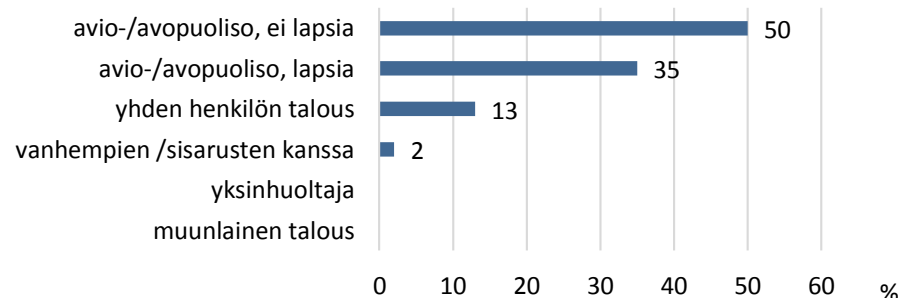
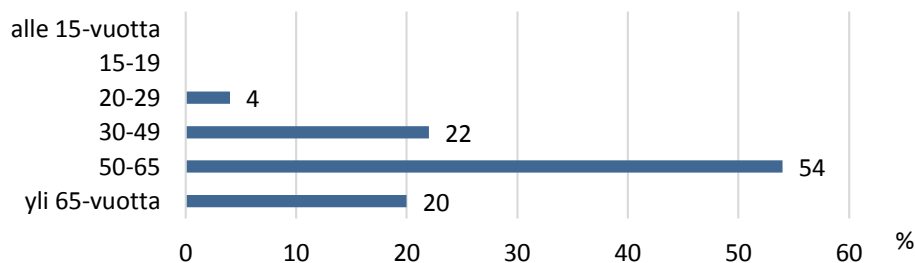
Kuntalaisille suunnattu kysely

- Kuntalaisilta vastauksia saatiin 389 henkilöltä
 - Suurin osa (68 %) vastanneista oli naisia
 - Suurin osa (77 %) asui lisälmen keskustaaajaman alueella
 - Eniten (50 %) vastanneissa oli 30-49 –vuotiaita
 - Eniten (43 %) vastanneissa oli puolison ja lasten kanssa asuvia, reilu neljännes asui puolison kanssa ilman lapsia ja yksin asuvia oli 16 % vastanneista, muunlaiset taloudet olivat harvinaisia.



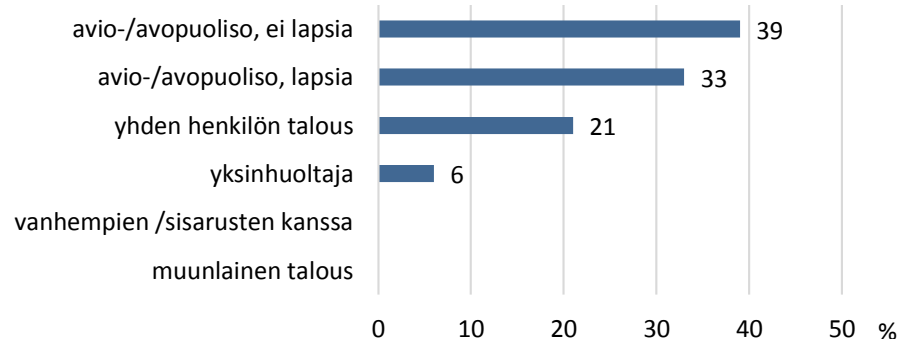
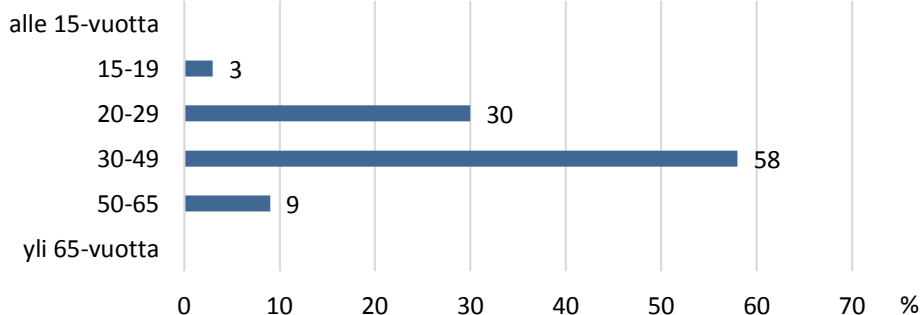
Kunnan vapaa-ajanasukkaita suunnattu kysely

- Kunnan vapaa-ajanasukkaita vastauksia saatiin 46 henkilöltä
 - Noin puolet (52 %) vastanneista oli naisia
 - Eniten vapaa-ajanasukkaissa oli vakituisesti Kuopiossa (6 henkilöä), Helsingissä (5) ja Vantaalla (4) asuvia. lisäalassa kertoi asuvansa kolme henkilöä ja muualla Savon alueella neljä. Lisäksi lähinnä yksittäisiä vastaajia oli useasta pääasiassa eteläisen Suomen kunnasta.
 - Eniten vastanneissa oli 50-65 –vuotiaita, kaikki olivat vähintään 20-vuotiaita
 - Puolet vastanneista asui avio-/avopuolison kanssa ilman lapsia, kolmannes puolison ja lasten kanssa, kuusi vastaajaa asui yksin ja yksi vanhempien /sisarusten kanssa



Kunnassa asioiville suunnattu kysely

- Kunnassa asioivilta (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastauksia saatiin 33 henkilöltä
 - Suurin osa (76 %) vastanneista oli naisia
 - Kunnassa asioivista 10 kertoi asuvansa vakituisesti Kuopiossa ja kuusi Kiuruvedellä. Muualla Savon alueella kertoi asuvansa yhdeksän henkilöä. Lisäksi lähinnä yksittäisiä vastaajia oli useasta eteläisen Suomen kunnasta.
 - lisalmessa vierailun syynä oli yleensä joko työssä (46 %) tai ostoksilla käynti /muiden palveluiden hankinta (42 %). Vapaa-ajan tapahtumissa kertoi käyvänsä vajaa 10 henkilöä (27 %). Lisäksi noin joka toinen vieraili lisalmessa jostain muusta syystä johtuen.
 - Vastanneissa oli eniten (58 %) 30-49 –vuotiaita
 - Eniten (39 %) vastanneissa oli puolison (ei lapsia) kanssa asuvia, kolmannes asui puolison ja lapsia kanssa, seitsemän henkilöä asui yksin, muunlaiset taloudet olivat harvinaisia.

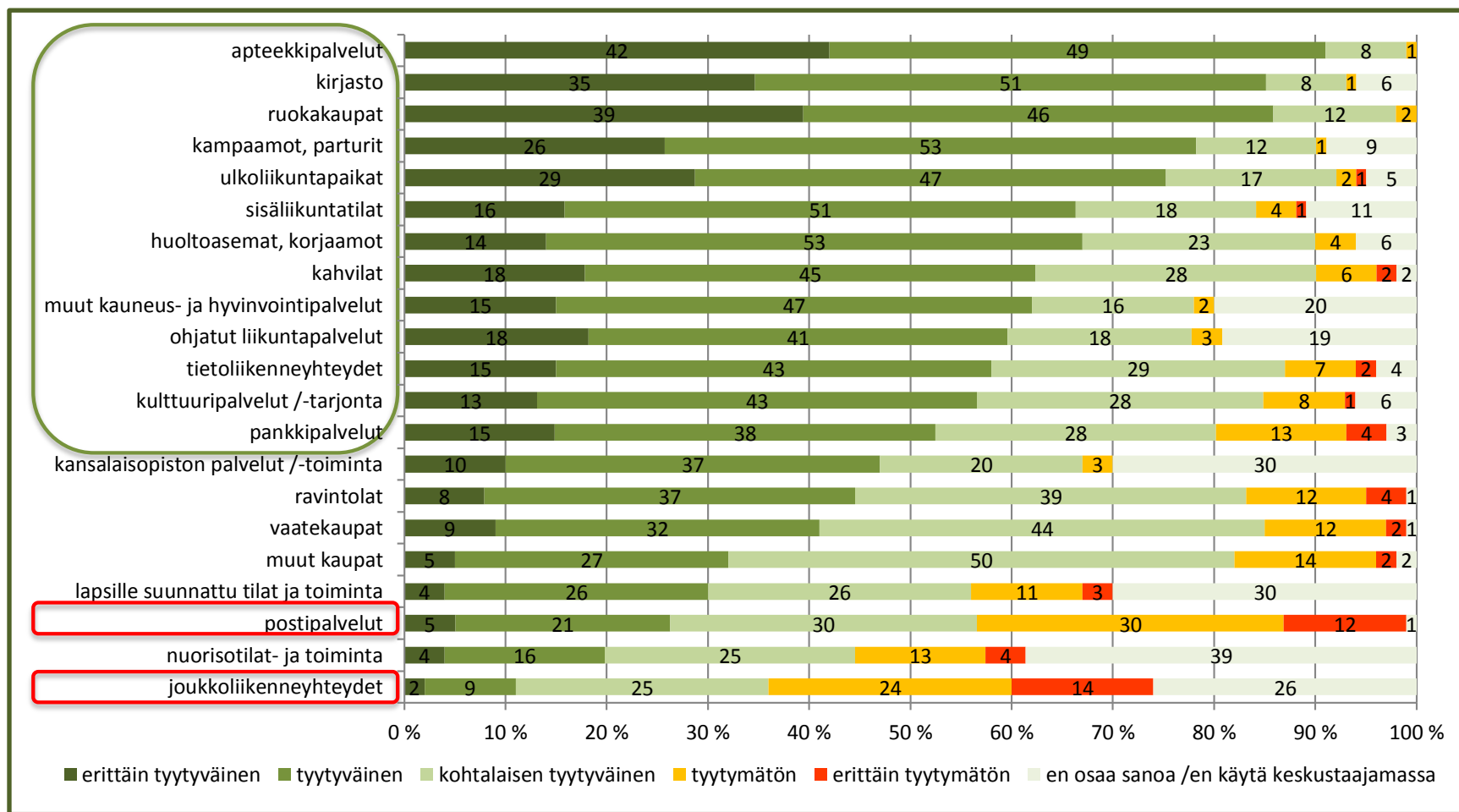


KESKUSTAAJAMAN PALVELUT



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset keskustaajaman palveluista eli
 - Tyytyväisyys palveluihin
 - Kehittämistarpeet (mitä pitäisi kehittää /puuttuu)
 - Muualta kuin lisalmesta hankittavat palvelut (kuntalaiset ja vapaa-ajanasukkaat) sekä lisalmesta hankittavat palvelut (kunnassa asioivat)
 - Palvelutarjonnasta tiedottaminen

Tyytyväisyys palveluihin lisälmen keskustajaamassa, kuntalaiset (n=381-389)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustaajamasta? (kuntalaiset, n=170)

- Keskustaajaman palveluita koskien esitettiin runsaasti kehittämistoiveita, jotka voidaan jaotella kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella
 - Kauppapalvelut (n. 55 mainintaa)
 - Ravintola- /kahvilapalvelut (n. 40 mainintaa)
 - Lapsille ja nuorille suunnatut palvelut (n. 40 mainintaa)
 - Liikuntapalvelut (n. 35 mainintaa)
 - Muut palvelut (n. 30 mainintaa)
 - Tiestöön ja liikennejärjestelyihin liittyvät asiat (n. 15 mainintaa)
 - Kulttuuritarjonta (n. 10 mainintaa)
 - Muuta (13 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämistoiveet on esitetty seuraavissa kuudessa diassa.
- Muutama toi esille tyytyväisyytensä palveluihin, parin mukaan kaikki on hyvin ja eräs antoi kiitosta erityisesti liikennepuistosta

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustajaamasta? (kuntalaiset, n=170)

KAUPPAPALVELUT, noin 55 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ urheilu(väline)kauppa	7
➤ kenkäkauppa ➤ kalastus- ja metsästysvälineet, erätarvikkeet ➤ Motonet tai Puuilo ➤ ekokauppa, esim. Punnitse ja säästä ➤ vaatekauppoja yleensä (erikseen mainittiin kilpailukyky, tarjonta, tiiviimpi sijainti) ➤ nuorekkaille /nuorille vaateliikkeitä ➤ lastenvaatekauppa ➤ miesten vaatteet ➤ erikoiskauppoja (kengät, korut ym.) ja pidemmät aukioloajat ➤ ruokakauppojen valikoima ja aukioloaika	3-4
➤ musiikkikauppa, iso kauppakeskus erikoisliikkeineen 5-tien varteen, kauppakeskus, ydinkeskustaan pieniä putiikkeja, kangaskauppa, sekatavarakauppa (esim. Halpa-Halli), tuotevalikoima luonnonkosmetiikassa, retkikauppa, Life-myymälä, Näppärä Näppi parempiin tiloihin, keskustan kaupallisuus	1-2

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustajaamasta? (kuntalaiset, n=170)

RAVINTOLA- /KAHVILAPALVELUT, noin 40 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ruokaravintoloita /-paikkoja lisää (erikseen toivottiin yhdessä kommentissa aukioloa myös lauantaina ja toisessa yöaikaan)	n. 10
➤ kahviloiden aukioloaika (erikseen toivottiin aukioloa myös illalla ja viikonloppuna)	6
➤ ravintoloita yleensä ➤ Iltaravintola ➤ kahvila	2-3
➤ ravintolalaiva Paloisvirtaan, terassi /viinibaari tms. istuskelupaikka, seurusteluravintoloita /pubeja, aikuisille tanssi-/ruokaravintola, brunssipaikka, ala carte –ravintola, kasvisruokaa, terveellistä ruokaa tarjoavat ravintolat, esteettömiä kahviloita, lähiruokaravintola, sushiravintola /texmex, Kotipitsan auki myös sunnuntaisin ➤ esteetön kahvila, kesäkahviloita	1

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustajaamasta? (kuntalaiset, n=170)

LAPSILLE JA NUORILLE SUUNNATUT PALVELUT, noin 40 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ nuorille tiloja (jossa ohjaaja)	20
➤ nuorisotyön kehittäminen /nuorisopalvelut ➤ lapsille sisäleikkipaikka (HopLop)	3-4
➤ nuorille tapahtumia, Keisarinkulman nuorisopaikkaan ei mahdu kaikki sisälle, nuorille ohjattua liikuntaa useammassa lajissa, nuorille aikuisille aktiviteettia ➤ lapsille turvallisia leikkipaikkoja /leikkipuistojen kunto, lasten leikkipuistot kaikki samanlaisia, lapsille terveelliset hoito- ja harrastuspaikat, lapsille tiloja, lapsille toimintaa, ala-kouluikäisille (3-6 luokka) esim. ohjattua kerhotoimintaa tai iltojen viettopaikkaa omille alueilleen	1-2

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustajaamasta? (kuntalaiset, n=170)

LIIKUNTAPALVELUT, noin 35 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ treeniraput kuntoiluun (erikseen mainittiin useammassa kommentissa sijainniksi Paloisvuori) ➤ uimarannan kehittäminen (erikseen mainittiin useammassa kommentissa hyppytorni ja yksittäisinä mainintoina kahvio)	7
➤ uimahalli kuntoon ➤ katettu jää /harjoitusjäähalli (erikseen toivottiin yhdessä kommentissa lisää harjoitusvuoroja)	4-5
➤ Ulkoliikuntapaikat, ulkoliikuntaan street workout-telineet, parkour –telineitä, retkiliustelurata Porovedelle, liikuntapalveluita lapsille /nuorille, kunnan tuki maneesin tai ulkokentän kunnostukseen, talvella lenkkipolkuja (ei kaikki latuina), kohtuuhintainen sisäliikuntapaikka naisille, sisäliikuntatiloja, vanhusten ohjattu jumppa /toiminta, pyöräilyreitit, liikuntahalli sisäjuoksuradalla, tiedottamista liikuntaryhmistä, liikuntapalveluita lapsille ja nuorille	1-2

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustajaamasta? (kuntalaiset, n=170)

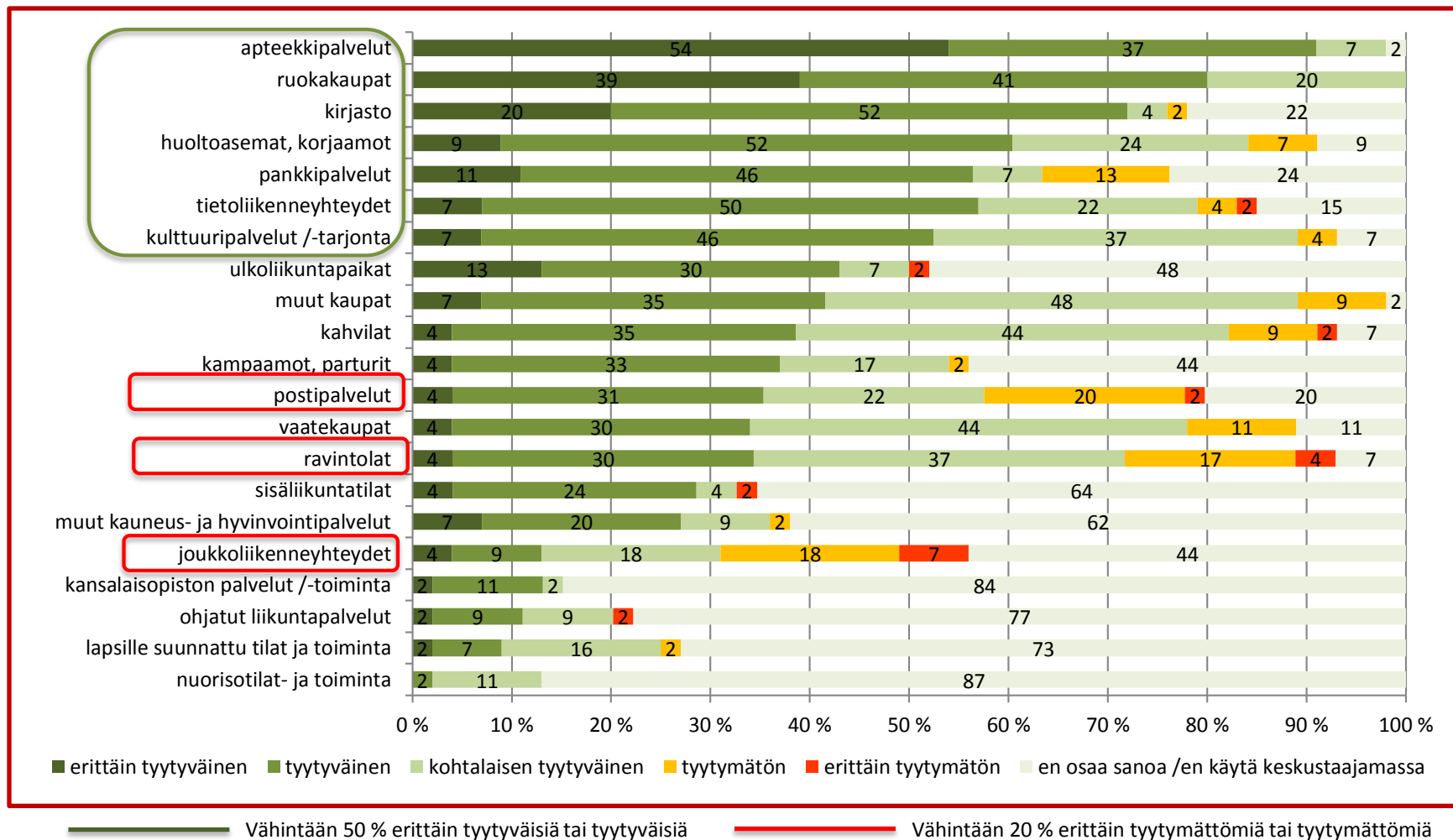
MUUT PALVELUT, noin 30 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ postipalveluiden taso huono	10
➤ apteekkipalvelut (erikseen toivottiin yksittäisissä kommentteissa apteekkia kaupungin eteläosaan ja citymarkettiin sekä klo 21 auki olevaa apteekkia)	3
➤ elokuvateatteri /-tarjonta	
➤ pankkien aukioloaika	
➤ pyöräkorjaamo, mopokorjaamo, sairaanhoitopalveluita, kauneussalonki, kampaamoiden hinnoittelu, korttelikino, vuokrattavat juhlatilat, herkuttelupaikat kuten Mc Donalds ja Arnolds puuttuu	1-2
TIESTÖ JA LIIKENNEJÄRJESTELYT, noin 15 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ julkinen liikenne toimivaksi (erikseen mainittiin useassa kommentissa toimivuus iltaisin ja viikonloppuisin)	n. 10
➤ tiestön kunto (tiet ja kevyt liikenne)	3
➤ lisää parkkipaikkoja, pyörateitä laajemmin esim. Runnille, junayhteydet, aamujuna kulkeminen	1

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustajaamasta? (kuntalaiset, n=170)

KULTTUURITARJONTA, noin 10 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kulttuuritarjonnan monipuolistaminen (mm. taidenäyttelyjä, pop- ja jazz - konsertteja)	n. 5
➤ kulttuuripalvelut yleensä ➤ kulttuurikeskukseen enemmän nimekkäitä esiintyjiä ➤ kuvataiteelle näyttelytila /galleria	1-2

MUUTA	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ rantautumispaikat saariin, harrastusmahdollisuudet kesällä, harrastusmahdollisuuksia viikonloppuna, koirapuisto, skeittipaikkoja, toimiva tv ja netti, REKO-toiminta, matkailu, järviristeilyt, esim. vossikka lomakaudeksi torille/ rantaan, pienenalektroniikan, metallin ja muovin keräyspiste keskustaan	1-2

Tyytyväisyys palveluihin lisälmen keskustaajamassa, vapaa-ajanasukkaat (n=44-46)



Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustaajamasta? (vapaa-ajanasukkaat, n=16)

- Kunnassa asioivista joka kolmas vastasi kohtaan, jossa kysyttiin kehittämistoiveita lisälmen keskustaajamaa koskien. Kehittämisehdotukset voidaan jaotella kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Ravintolat ja kahvilat (9 mainintaa)
 - Harrastusmahdollisuudet /vapaa-aika (7 mainintaa)
 - Muut palvelut mm. joukkoliikenne (11 mainintaa)
 - Muuta (1 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämistoiveet on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.
- Muutamat vastaajat antoivat myös kiitosta palveluista, kehuja saivat hammaslääkäripalvelut, hoivapalvelut, terveysasema sekä jäähalli, lisäksi yhden vastaajan mukaan kaikki tarvittava löytyy

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustajaamasta? (vapaa-ajanasukkaat, n=16)

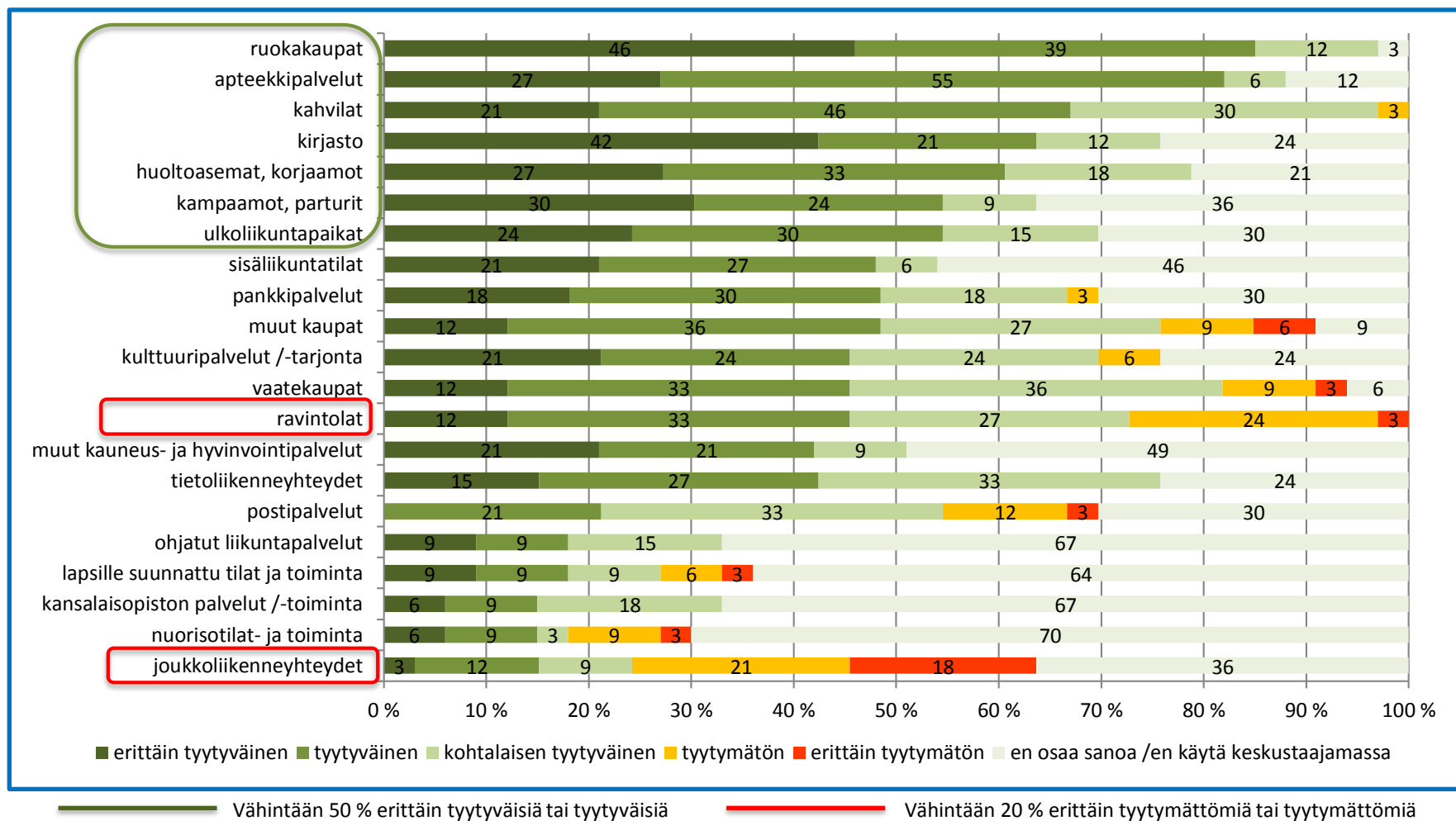
RAVINTOLAT JA KAHVILAT, 9 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ruokaravintolat /-paikat (erikseen toivottiin yhdessä kommentissa pidempää aukioloaikaa viikolla)	6
➤ kahvila /konditoria	3

HARRASTUSMAHDOLLISUUDET /VAPAA-AIKA, 7 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ seurakunnan tapahtumat ➤ torin ja sataman alueelle tapahtumia ➤ sisävesiristeilyt ➤ nuorille puuhaa kesäksi (esim. iltadisko alle 18-vuotiaille) ➤ palveluita aikuisten vapaa-ajanviettoon ➤ puulaakisarjoja eri lajeissa ➤ parempia harjoitteluvuoroja seurojen ulkopuoliselle urheilulle kaupungin tiloissa	1

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustajaamasta? (vapaa-ajanasukkaat, n=16)

MUUT PALVELUT, 11 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ joukkoliikenteen kehittäminen /lisääminen (erikseen mainittiin yhteydet kaupunkiin)	2
➤ ruokakauppa (erikseen toivottiin monipuolisuutta ja keskustasijaintia)	
➤ lisää kevyen liikenteen väyliä	1
➤ postipalvelut ja -jakelu (myös mökkiläisille ilmaisjakelu ja mainokset)	
➤ viihtyisiä pysähdyspaikkoja	
➤ erikoisliikkeet	
➤ aukioloajat viikonloppuisin	
➤ vaateliikkeitä	
➤ kirpputorit	
MUUTA	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ tiedottamista esim. rakennusvalvonnasta, kiinteistöhuollosta, kaavoituksesta ja suunnitelmista sekä kalastuksesta	1

Tyytyväisyys palveluihin lisälmen keskustaajamassa, kunnassa asioivat (n=33)



Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustaajamasta? (kunnassa asioivat, n=11)

- Kunnassa asioivista joka kolmas vastasi kohtaan, jossa kysyttiin kehittämistoiveita lisälmen keskustaajamaa koskien. Kehittämisehdotukset voidaan jaotella kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Harrastusmahdollisuudet /vapaa-aika (5 mainintaa)
 - Ravintolat ja kahvilat (5 mainintaa)
 - Muut palvelut mm. joukkoliikenne (8 mainintaa)
 - Muuta (3 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämistoiveet on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.
- Muutama vastaaja toi esille myös kiitoksia: ei puutu mitään, nuorten ohjaamo toimii hyvin, postin ja osuuspankin aukioloajat

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustajaamasta? (kunnassa asioivat, n=11)

HARRASTUSMAHDOLLISUUDET /VAPAA-AIKA, 5 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ uimahallin remontti (erikseen ehdotettiin yhdessä kommentissa uimahallia liikuntahallin yhteyteen) ➤ kansalaisopiston kurssit vaikea löytää netistä ➤ enemmän harrastusmahdollisuuksia nuorille aikuisille ➤ nuorisotilat nuorten läheisyyteen ja monipuolisemmaksi	1-2
RAVINTOLAT JA KAHVILAT, 5 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ruokaravintola (erikseen mainittiin monipuolisuus, hyvä taso ja kunnon vaihtoehdot kasvis- ja vegaaniannoksista ja take away)	3
➤ viikonloppuisin avoinna olevat kahvilat ➤ ravintoloiden /kahviloiden aukiolot laajemmiksi (esim. kesäsunnuntait)	1

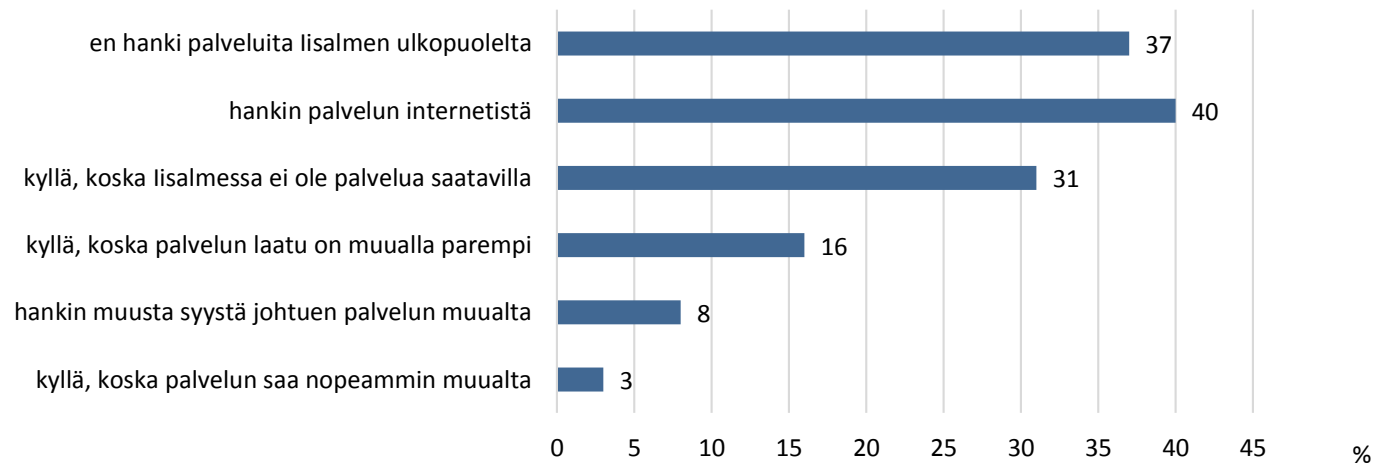
Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu lisälmen keskustajaamasta? (kunnassa asioivat, n=11)

MUUT PALVELUT, 8 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ joukkoliikenneyhteydet (erikseen mainittiin niin aikataulut yleensä kuin aamu- ja iltajuna sekä linja-autoyhteydet lähikuntiin muulloin kuin koulupäivinä) ➤ apteekkipalvelut (erikseen toivottiin apteekkia citymarkettiin ja joka päivä klo 21 asti aukioloa)	2
➤ sunnuntaisin auki olevat vaatekaupat ➤ paikallisia tuotteita kauppoihin /kauppahalliin ➤ posti ahdas ➤ pankkipalvelut supistuneet	1

MUUTA	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kunnan korjaukset kosteusvarioituneille kouluille ja päiväkodeille ➤ tyhjät tilat käyttöön ➤ positiivisempaa asennetta	1

Palveluiden hankkiminen lisalmen ulkopuolelta (kuntalaiset, n=382)

- lisalmissa asuvista suurin osa kertoi hankkivansa palveluita myös kotikunnan ulkopuolelta. Yleisin syy tähän oli se, että palvelu hankitaan internetistä tai se, ettei palvelua ole lisalmissa saatavilla.



Palveluiden hankkiminen lisälmen ulkopuolelta (kuntalaiset)

- lisälmessa asuvista suurin osa kertoi myös, mitä palveluita he hankkivat muualta ja mistä syystä.
 - Vaatteita hankittiin muualta kaikkein useimmin, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole kotikunnassa niin hyvin saatavilla ja toisaalta niitä hankittiin myös internetistä.
 - Muualta haettiin monia muitakin palveluita, useimmin mainittiin urheiluvaatteet / -välineet / -tarvikkeet, joita hankittiin niin netistä kuin muista kunnista paremman saatavuuden /valikoiman ja laadun takia.
 - Jonkin verran hankittiin harrastusvarusteita, kenkiä, kosmetiikkaa, huonekaluja, elektroniikkaa, lasten tarvikkeita, matkoja kotikunnan ulkopuolelta, lisäksi käytettiin terveydenhuollon, ravintoloiden, pankin palveluita sekä käytiin konserteissa /festivaaleilla.
 - Muut palvelut tulivat esille harvemmin.
 - Muutamat kertoivat omin sanoin syyn hakea palvelu muualta kuin lisälmesta: useimmiten palveluita haettiin muualta erityisesti edullisemman hintatason ja laajemman valikoiman takia, palveluja hankittiin muualta myös vaihtelun vuoksi ja ohikulkiessa.

Palveluiden hankkiminen lisälmen ulkopuolelta (kuntalaiset)

INTERNETISTÄ, n=132	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaatteet	n. 75
➤ (erikoisempi) elektroniikka, kengät, urheilutarvikkeet /-välineet (mm. pyöräily)	15-18
➤ lasten tarvikkeet /vaatteet, auton (vara)osat, matkat, harrastevälineet /-tarvikkeet, kosmetiikka, pankki	5-7
➤ kodin hankinnat (mm. liinavaatteet, astiat), eläintarvikkeet /-ruoka, musiikkilevyt, kirjat	3
➤ luonnonkosmetiikka, junaliput, liput tapahtumiin, paljon kaikkea, hevostarvikkeet, korut, lentoliput, luontaistuotteet, askartelutarvikkeet, lisäravinteet, soittimet, nuotit, lahjatavarat, erikoistuotteet, kankaat, atk-tarvikkeet, työkalut, varaosat, retki- ja ulkoiluvälineet, kalastustarvikkeet, pelit, piilolinssit, valokuvat, postimerkit, kirpputorit, tavarat, joita ei lisälmesta saa	1-2

Palveluiden hankkiminen lisälmen ulkopuolelta (kuntalaiset)

PALVELUA EI SAATAVILLA, n=100	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaatteet (erityisesti lasten ja miesten)	n. 40
➤ Ikea, urheiluvaatteet /-välineet	13-10
➤ sisustus, huonekalut	7-8
➤ kengät, lasten sisäleikkipuisto, terveydenhoito- /lääkäripalvelut, musiikki-instrumentit /harrastusvälineet, ravintolat (erikseen eräs mainitsi etniset ravintolat), isot konsertit /festivaalit, lasten tarvikkeet, erikoisliikkeet	3-5
➤ retki- /ulkoiluvälineet, lasten tapahtumat, Tiger, liikuntapalvelut, moottoriajoneuvojen erikoisosat, erätarvikkeet, kulttuuripalvelut, pukuvuokraamo, autonpesuaineet, Motonet, Kärkkäinen, koulutus (AMK), rikosuhripäivystys, musiikkilevyt, varaosat, työkalut, korjauspalvelut, hammaslääkäri, taimet, veneilyvälineet, erikoisruokatarvikkeet, risteilyt, teatteri, kaikki paitsi ruoka, torielämä /tapahtumat, lemmikkieläinpalvelut mm. eläinhieronta, -uimahalli, -osteopatia, kosmetiikka, uimahalli, tanssiharrastustarvikkeet	1-2

Palveluiden hankkiminen lisälmen ulkopuolelta (kuntalaiset)

LAATU MUUALLA PAREMPI, n=55	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaatteet, urheilutarvikkeet /-välineet	15-20
➤ ravintolat /baarit, huonekalut, eläinlääkäri, huoltamopalvelut /korjaamo	3-4
➤ kengät, kampaaja, auton katsastus, kosmetiikka, uimahalli, nuohous, toripalvelut, kenkäkauppa, hammaslääkäri, lemmikkieläintarvikkeet, pyöräkorjaus, teatteri, konsertit, varaosat, askartelutarvikkeet, kirjat, autonhoitotuotteet, keilahalli, jäähalli, rautakauppa, lasten tapahtumat, kangaskauppa, erikoisruokatuotteet, melkein kaikki	1-2

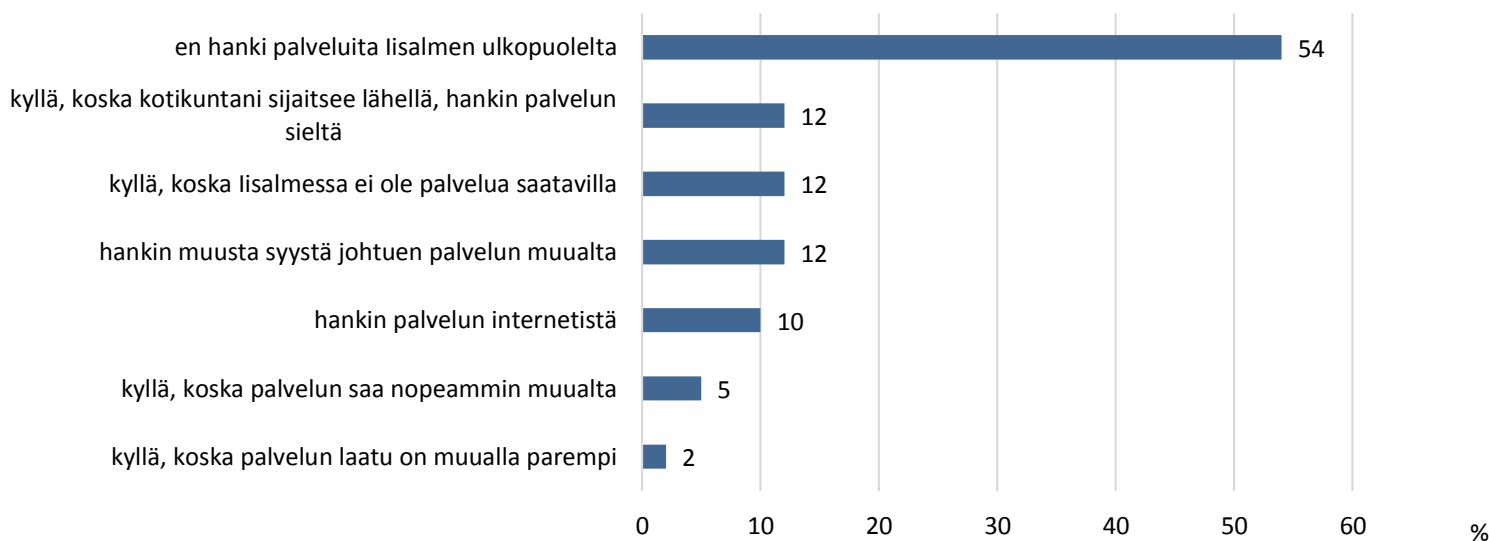
NOPEAMMIN MUUALTA, n=9	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ huonekalut, terveyspalvelut (viikonloppuisin)	2
➤ silmälääkäri, posti, urheiluun liittyvät asiat, koiran trimmaus, varaosat, erävaatteet, puhelimet, vaatteet	1

Palveluiden hankkiminen lisälmen ulkopuolelta (kuntalaiset)

MUU SYY HANKKIA PALVELU MUUALTA, n=28	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaatteet	n. 10
➤ urheiluvaatteet /-välineet	3
➤ huonekalut, kengät, kampaaja, liikuntapalvelut, konsertit, teatteri, sairaalakäynnit, isommat kaupat, hieronta, kukkakauppa, pankkipalvelut, musiikki, erikoistarvikkeet, autotarvikkeet, ravintola, kahvila, kirpputorit, pelit	1-2

Palveluiden hankkiminen lisalmen ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat, n=41)

- Vapaa-ajanasukkaista noin puolet kertoi hankkivansa palveluita myös lisalmen ulkopuolelta vapaa-ajanasunnolla ollessaan. Palveluita hankittiin muualta monesta eri syystä, yleisimmin siksi, lisalmessa ei ole palvelua saatavilla, palvelu hankitaan internetistä tai lähellä sijaitsevasta kotikunnasta.



Palveluiden hankkiminen lisälmen ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat)

- Vapaa-ajanasukkaista osa (15/41) kertoi myös, mitä palveluita he hankkivat muualta ja mistä syystä.
 - Muualla tehtiin kaikkein useimmin vaateostoksia (pari mainintaa /asia) ja erilaisia ruokaostoksia, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole lisälmessa niin hyvin saatavilla tai ostokset tehtiin netissä (vaatteet).
 - Osa kertoi tekevänsä ostoksia muualla lisäksi siitä syystä, että ostospaikat ovat mökkimatkan varrella.

PALVELUA EI SAATAVILLA, n=4	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ tuore kotimainen kala, ravintolaruoka, osa ruokaostoksista, sisustus, huonekalut, vene, lasten kengät	1

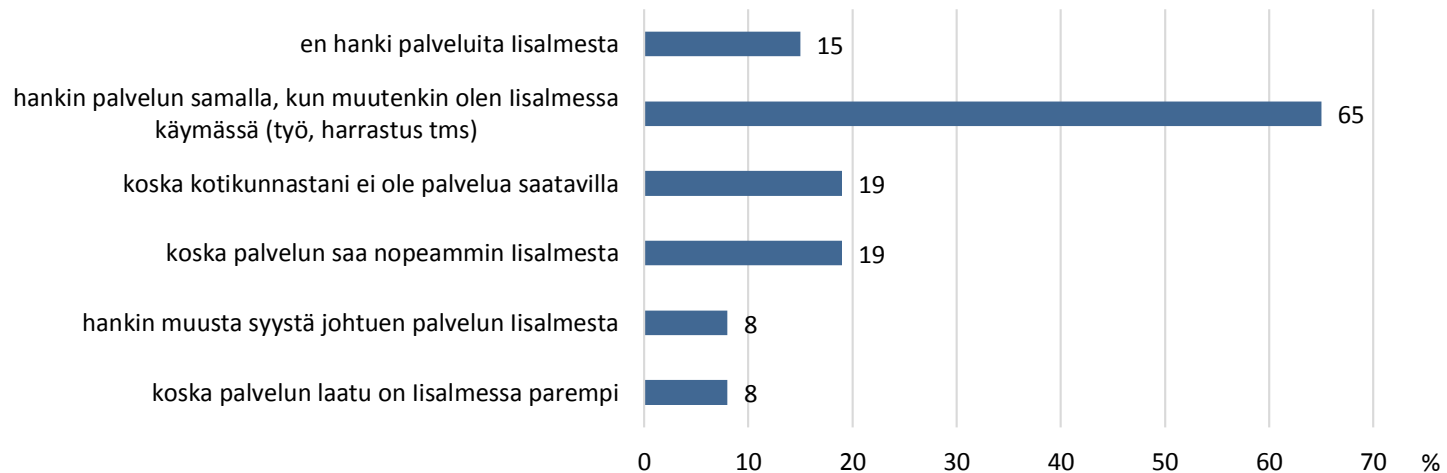
INTERNETISTÄ, n=4	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaatteet	2
➤ kengät, elektroniikka, matkaliput, hengelliset tilaisuudet	1

Palveluiden hankkiminen lisälmen ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat)

NOPEAMMIN MUUALTA, n=2	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ruoka, monia asioita mökille	1
LAATU MUUALLA PAREMPI, n=1	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kala, leipä	1
MUU SYY, n=3	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ nettiliittymä, nikkarointitarvikkeet, golf	1

Palveluiden hankkiminen lisalmesta (kunnassa asioivat, n=26)

- lisalnessa asioivista suurin osa kertoi hankkivansa myös palveluita lisalmesta. Useimmiten palveluita hankittiin samalla, kun muutenkin oltiin lisalnessa käymässä. Muita syitä hankkia palvelu lisalmesta oli lähinnä se, että kotikunnasta palvelua ei ole saatavilla (viisi vastaajaa) ja koska palvelun saa nopeammin lisalmesta (viisi vastaajaa).



Palveluiden hankkiminen lisalmesta (kunnassa asioivat)

- Kunnassa asioivista monet (19 /26) kertoivat myös, mitä palveluita he hankkivat lisalmesta ja mistä syystä.
 - Vaate- ja ruokaostoksia sekä parturi- /kampaamopalveluita haettiin lisalmesta kaikkein useimmin, palveluita haettiin samalla, kun muutenkin oltiin lisalmessa käymässä ja parturi- /kampaamo palveluita myös siitä syystä, että palvelun saa nopeammin lisalmesta.

SAMALLA KUN MUUTENKIN KÄYMÄSSÄ, n=13	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ruokakauppa, vaatteet	4-5
➤ apteekki, parturi /kampaaja, kauppa, polttoaine, kirjakauppa, ravintola	2
➤ uimahalli /kuntosali, kirjasto, rautakauppa, pankki, kirjasto, huonekalukauppa, erikoisliikkeet, elokuvateatteri, autohuolto, arkiasiat	1

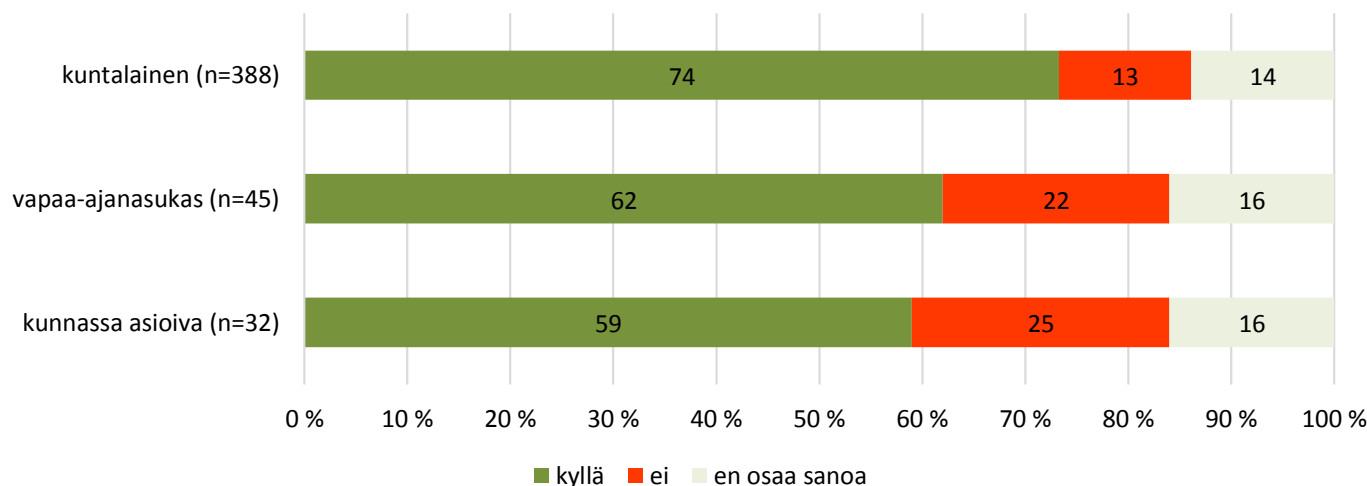
PALVELUA EI SAATAVILLA KOTIKUNNASSA, n=5	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ elokuvateatteri ➤ vaatteet	2
➤ osa päivittäistavaroista, kodinkoneet, kengät, uimahalli, huonekalut, ajoneuvojen rekisteröinti, viranomaispalvelut (polisi, verotoimisto), erikoisliikkeet, sairaala (yöpäivystys), koulut, ravintolat, kaupat	1

Palveluiden hankkiminen lisälmesta (kunnassa asioivat)

NOPEAMMIN MUUALTA, n=5	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ parturi /kampaamo 3	3
➤ korjaamo, pankki, koneen varaosat ja tarvikkeet, osa terveystalveluista, sairaalan yöpäävystys	1
LAATU MUUALLA PAREMPI, n=2	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ autokauppa, korjaamo, pankki, kampaaja	1
MUU SYY, n=1	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ osa kulttuuripalveluista	1

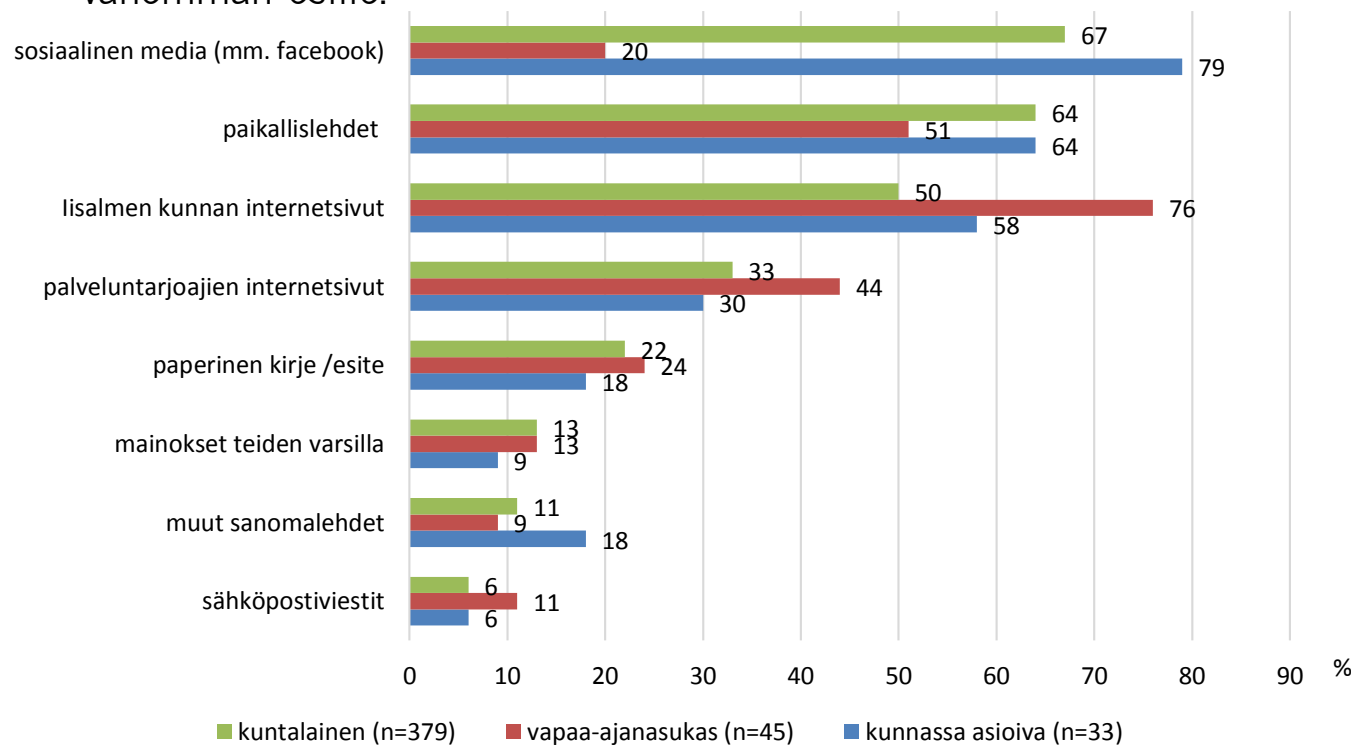
Palvelutarjonnasta tiedottaminen

- Erityisesti kuntalaiset (74 % vastanneista kuntalaisista) kokivat, että heillä on riittävästi tietoa keskustaajaman palvelutarjonnasta.
- Vapaa-ajanasukkaistakin reilusti puolet koki tietonsa riittäväksi. Noin viidennes (yhdeksän henkilöä) sen sijaan koki tietonsa riittämättömäksi, loput seitsemän eivät osanneet ottaa asiaan selvää kantaa.
- Samoin kunnassa asioivista reilu puolet koki tietonsa lisälmen palvelutarjonnasta riittäväksi. Neljännes (kahdeksan henkilöä) arvioi, ettei tietoa ole riittävästi ja loput viisi eivät osanneet ottaa asiaan selvää kantaa.



Palvelutarjonnasta tiedottaminen

- Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa palvelutarjonnasta paikallislehdistä ja lisälmen kunnan internetsivuilta.
- Myös sosiaalinen media on hyvin mieleinen tiedotuskanava kuntalaisille ja kunnassa asioiville. Palveluntarjoajien internetsivuja pitää hyvänä tiedotuskanavana noin kolmannes kunnassa asioivista ja kuntalaisista sekä 44 % vapaa-ajanasukkaista. Muut tiedotuskanavat nousivat vähemmän esille.



Palvelutarjonnasta tiedottaminen

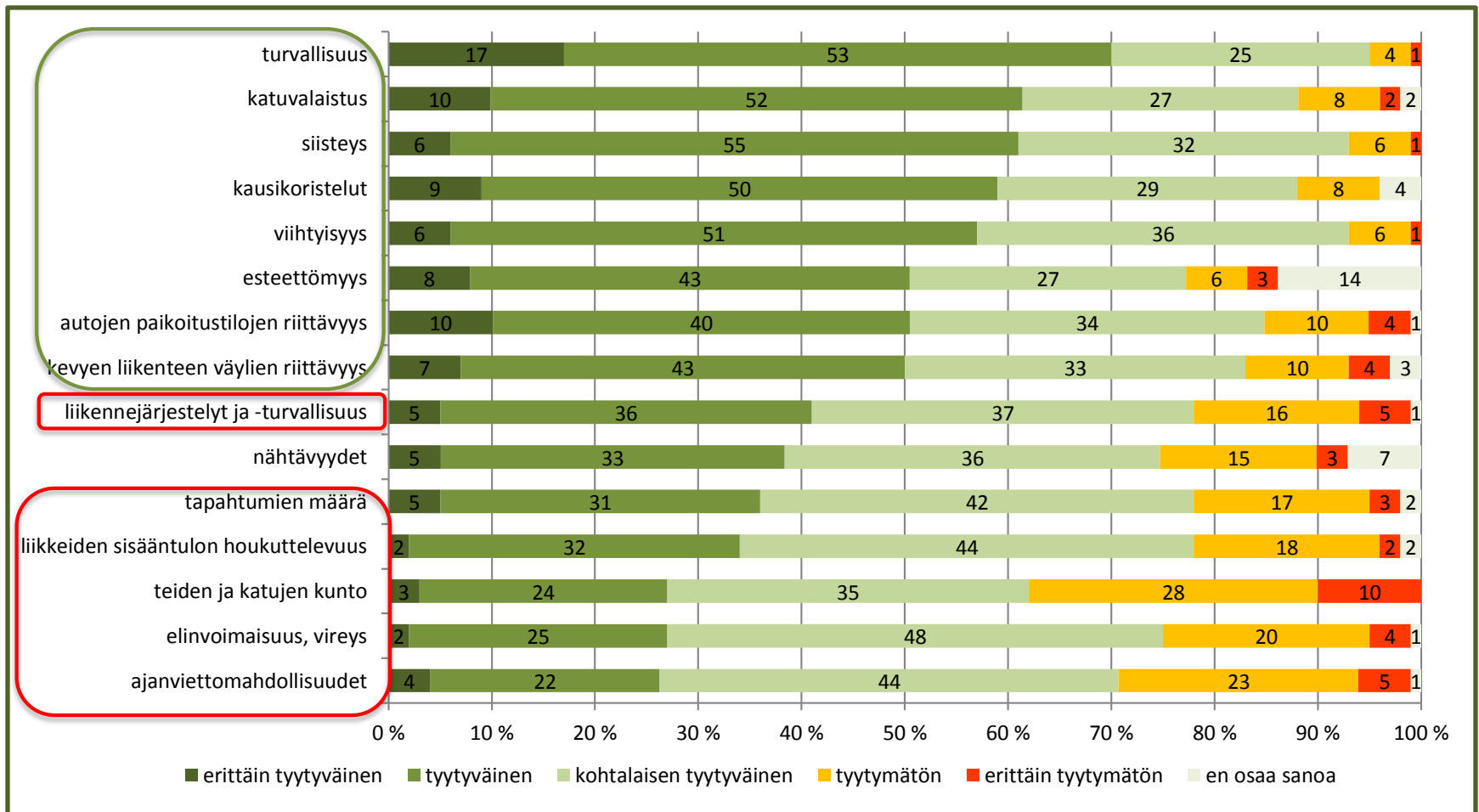
- Osa toi omin sanoin /ehdotuksin esille mieluisia tiedottamiskanavia.
- Kuntalaiset (11 henkilöä) toivat esille parissa kommentissa paikallisradion ja torille sijoitettavan (sähköisen) mainostaulun. Yksittäisinä mainintoina tuotiin esille valomainostaulu, Töllötin, yhteisjulkaisu, ilmaisjakelut, lisälmen sanomien Menot – palsta, kansalaisopiston esite ja yritysesittelyt (uusista) yrityksistä
- Kunnan vapaa-ajan asukkaat (7 henkilöä) toivat esille kolmessa kommentissa ilmaisjakelulehdet joko postilaatikkoon jaettuna tai esim. kauppojen auloissa. Eräs toivoi ”mökkiläisten lehteä”, lisäksi yksittäisinä mainintoina tuli esille paikallisradio, Töllötin, ilmoitusseinät ja sähköinen palveluopas
- Kunnassa asioivista yksi vastaaja toivoi, että tieto palveluista löytyisi yhdestä paikasta, sopivasti koottuna.

KESKUSTAAJAMAN VIIHTYISYYS



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset keskustaajaman viihtyisyydestä eli
 - Tyytyväisyys viihtyisyyteen
 - Kehittämistarpeet (mitä pitäisi kehittää /puuttuu)

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Iisalmen keskustajamassa, kuntalaiset (n=385-389)



— Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä — Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=143)

- Keskustaajaman viihtyisyyttä ja elävyyttä koskien esitettiin kehittämistoiveita, jotka voidaan jaotella kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella
 - Keskustaajaman viihtyisyys ja ilme (n. 95 mainintaa)
 - Liikennejärjestelyt, kevyen liikenteen väylät (n. 75 mainintaa)
 - Torin kehittäminen (n. 50 mainintaa)
 - Palvelut ja harrastusmahdollisuudet (n. 45 mainintaa)
 - Tapahtumat ja toiminta (n. 40 mainintaa)
 - Muuta (11 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämistoiveet on esitetty seuraavissa kuudessa diassa.

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=143)

VIIHTYISYYS JA ILME , noin 95 mainintaa	MAININNAT / ASIA
➤ ränsistyneiden rakennusten purkaminen /korjaaminen (esim. Seurahuone, seurahuoneen vastapäätä oleva rakennus, Pohjolankadun entinen putkiliike, Siimeskulma) ➤ lisää kukkaistutuksia /vihreyttä /puita (erikseen mainittiin kausikasvien ja valkoisten kukkien käyttäminen ryhmissä) ➤ tyhjiin liiketiloihin toimintaa	n. 10-12
➤ linja-autoaseman ympäristön siistiminen (mm. bussiparkki pois) ➤ lisää roskiksia lenkkipolkujen ja teiden varrelle (mm. koirankakat) ➤ koristeluihin panostaminen (erikseen mainittiin jouluvalot, näyteikkunoiden somistuksen vaihtuvuus, värikkyys, kauniiden rakennusten valaiseminen, taideteokset, katutaide, vesiaiheet) ➤ jokin vetovoimainen asia keskustaan elävöittämään	7-8
➤ siisteys ➤ penkkien uusiminen /lisääminen	5-6
➤ kaupunginrantaan satsaaminen (istuimia, kahvila), Rantareitin kehittäminen, Satamakatu houkuttelevammaksi, valaistus satamaan, liikkeiden julkisivujen yhtenäistäminen /korjaaminen, ankea katukuva, yleisilme vanhahtava, Virransillan kivetyk samanlaiseksi kuin satamassa, korkeampia kerrostaloja, keväällä pölyt nopeasti pois, parkkipaikoilla huudatetaan autoja iltaisin, puistot ja kävelyreitit houkuttelevammaksi, enemmän kokoontumispaikkoja kuten skeittiramppeja, parkourtelineitä, mielenkiintoisten /historiallisten paikkojen esille tuominen, kaupunkioppaille historialliset hahmot, joina esittelevät nähtävyyksiä (vrt. Kajaani), ydinkeskusta liian hajanainen, alkoholistit /narkomaanit häiriköivät	1-2



Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=143)

LIIKENNEJÄRJESTELYT, KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLÄT, noin 75 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ katujen ja kevyen liikenteen väylien kunto	n. 15
➤ kävelykatu (kolmessa kommentissa ehdotettiin kävelykaduksi Louhenkatua, joka voisi olla osin katettu kahviloineen ja somisteineen)	n. 10
➤ liikenneturvallisuuden parantaminen (erikseen mainittiin mm. Pohjolankatu, jalankulkijat, ylinopeudet, liikenneympyröiden puute, paljon yksisuuntaisia)	
➤ liikennevalojen toimimattomuus	n. 5-7
➤ lisää kevyen liikenteen väyliä /pyöräkaistoja (erikseen toivottiin yksittäisissä kommentteissa väylää niin Kirkonsalmen länsirannalle kuin Peltosalmelta 5-tielle)	
➤ katujen ja pyöräteiden parempi auraus talvella	
➤ ilmaiset parkkipaikat	
➤ pitempi parkkeeraus aika (erikseen toivottiin yksittäisinä mainintoina koko päivän parkkeja työssäkäyville ja linja-autoaseman lähelle muutaman päivän ilmaisparkkeja)	
➤ enemmän parkkitilaa, mm. kirjastolle	3-4
➤ katuvalot huonosti päällä esim. Kaarikadulla	
➤ Pohjolankadun liikenneturvallisuus /-järjestelyt (esim. välejä ei osata ajaa)	
➤ pysäköinnin valvonta yli-innokasta, julkinen liikenne ei toimi, Pohjolankadun koivukujan hyödyntäminen (liikennejärjestelyjen muutos)	1-2

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=143)

TORIN KEHITTÄMINEN, noin 50 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ torille tapahtumia ja ohjelmaa; mm. kirpputori, joulutori, standup, konsertit, tanssiesitykset, tanssit, peliturnaukset, yhteislaulut (useammat toivoivat ohjelmaa myös iltapäivälle /viikonlopulle ja eräs toivoi ilmaisia tapahtumia)	n. 20
➤ torille elävyyttä /vilkas torielämä /enemmän myyjiä ➤ torin kehittäminen (esille tuotiin 1-2 kommentissa esiintymislavan kunnostus, esiintyjille sosiaalilitat, leikkipaikka lapsille, vesiaihe, istumapaikkoja, lähistölle parkkipaikkoja (pika, pitkäaikainen, kiekoton)	n. 10
➤ torille viihtyisyyttä ➤ ilmaiset toripaikat (esim. arvotaan halukkaiden mukaan)	3-4
➤ juopot ja kovaääniset nuorisoporukat pois torilta	2

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=143)

PALVELUT JA HARRASTUSMAHDOLLISUUDET, noin 45 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ ulkoliikunta-alueiden kehittäminen ja hoito (erikseen mainittiin yksittäisinä kommentteina: leikkikenttien talvihoito, street workout –puisto, Paloisvuoren alueen kehittäminen, maastopyöräilyyn polkuja, koirapuisto, koirapuisto aidan korjaaminen, kiipeilypaikka, pelipaikkoja (mm. mölkky) puistoihin), luistinrata torille	n. 10
➤ esteettömyys kuntoon (mm. liikkeiden sisäänkäynnit, leikkipuistot..) ➤ pidemmät aukioloajat liikkeisiin, myös viikonloput	6-7
➤ viihtyisiä terasseja /katukahviloita ja -ravintoloita ➤ nuorisolle tiloja /paikkoja esim. kahvila	3-4
➤ kaupunkiviljelmä (Nuorisotalon viereiselle tontille), monipuolinen palvelutarjonta, posti parempaan paikkaan, liikkeiden näkyvämpi mainostaminen teiden /katujen varsilla, lapsille ja perheille kulttuuritarjontaa esim. kesäteatteri, oma aktiivinen teatteri, paremmat koulutusmahdollisuudet, ruokaravintoloita, edullisia seurusteluravintoloita, kahvilat auki iltaisin, Burger King, aukioloajat kerrottava selvästi	1

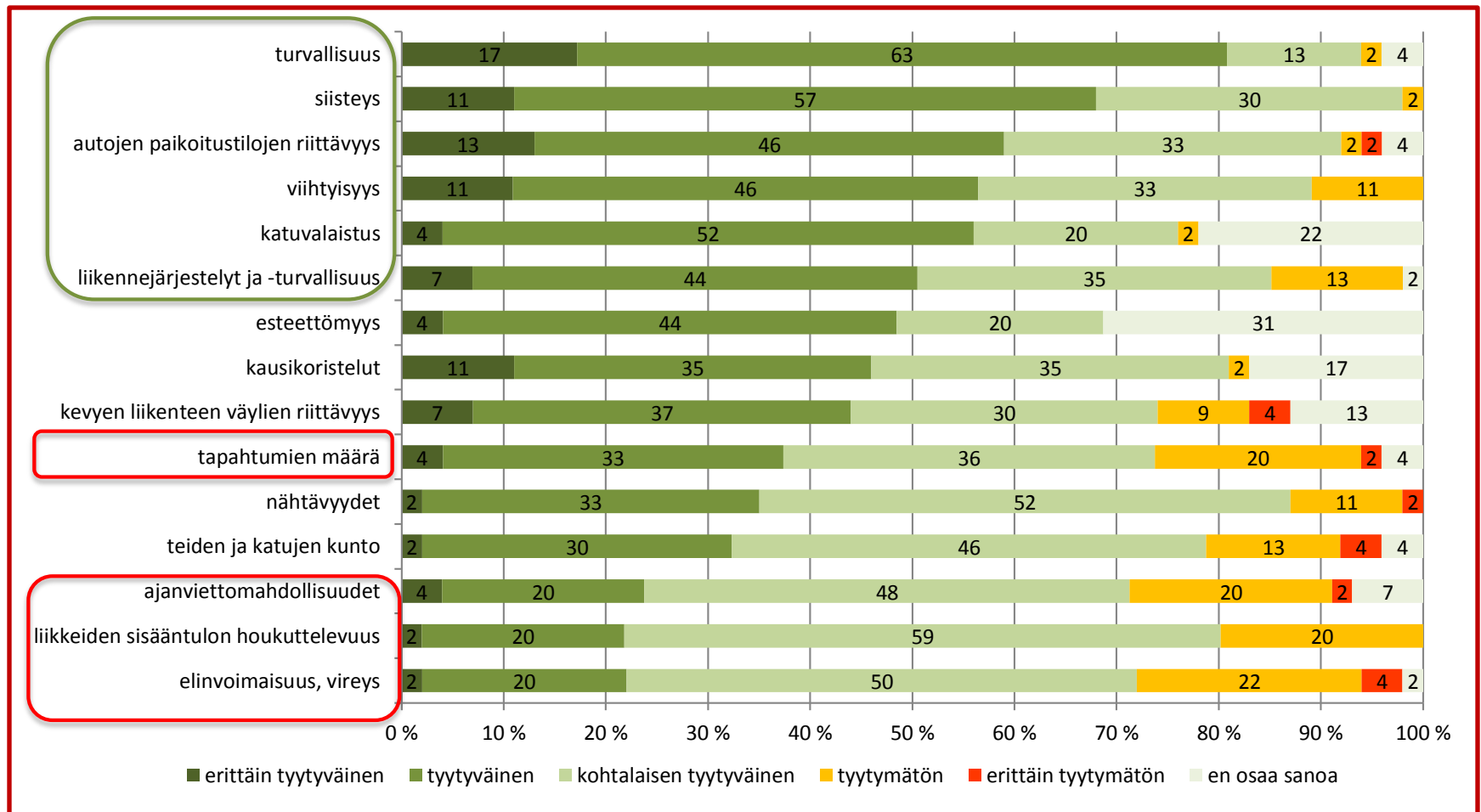
Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=143)

TAPAHTUMAT JA TOIMINTA, noin 40 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ enemmän tapahtumia, yksittäisinä mainintoina tuotiin runsaasti esille erilaisia tapahtumia: ○ pieniä, edullisia tapahtumia torille /Olvi-kentälle, ilmaistapahtumia, kirpputori, musiikkia, kävelykatutapahtumia, tapahtumia muillekin kuin eläkeläisille, tapahtumia perheille, tapahtumia talvelle, puistopiknikkejä, tapahtumia, missä ihmiset kohtaavat, hyväntekeväisyystempauksia, tapahtumia myös iltapäivälle, tapahtumien (mm. siivouspäivä) sallittava levittäytyä vapaammin ilman maksua, puistoalueille /satamaan toimintaa /tapahtumia, ostavia asiakkaita houkuttelevaa toimintaa, Pohjolankadun koivukujalle esim. vilttikirppis	25
➤ monipuolisemmin tapahtumia, ei vain kaljan juontia /yhteislaulua ➤ enemmän ihmisiä liikkeelle ➤ katusoittajia	2-3
➤ lisää iloa ja eloa, Koivukujalle elämää, katutaiteilijat, Kivikoulun kunnostaminen näyttely-/tapahtumatilaksi	1

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=143)

MUUTA	MAININNAT/ ASIA
➤ tiedottamista tie- ja rakennustöistä alueen asukkaille ➤ tapahtumista tiedottamista kehitettävä (muukin kuin sanomalehti, tarkemmat tiedot) ➤ nähtävyyksistä kattava kooste ➤ mobiiliopastuksia nähtävyyksiin ➤ valaisinpylväisiin paikallista mainontaa ➤ yritystoiminnan elinvoimaisuuden kehittäminen ➤ ihmisille innostusta osallistua tapahtumiin /yhteiseen tekemiseen ➤ yhteishenkeä valituksen sijaan ➤ selkeyttä, nuorekasta näkemystä ➤ jotain uutta, ei aina samaa kaavaa esim. Olusissa ➤ Genelecin äänentoisto liikkeisiin ja kaupunkiin ➤ poliisi saisi näkyä enemmän	1

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Iisalmen keskustajamassa, vapaa- ajanasukkaat (n=45-46)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (vapaa-ajanasukkaat, n=15)

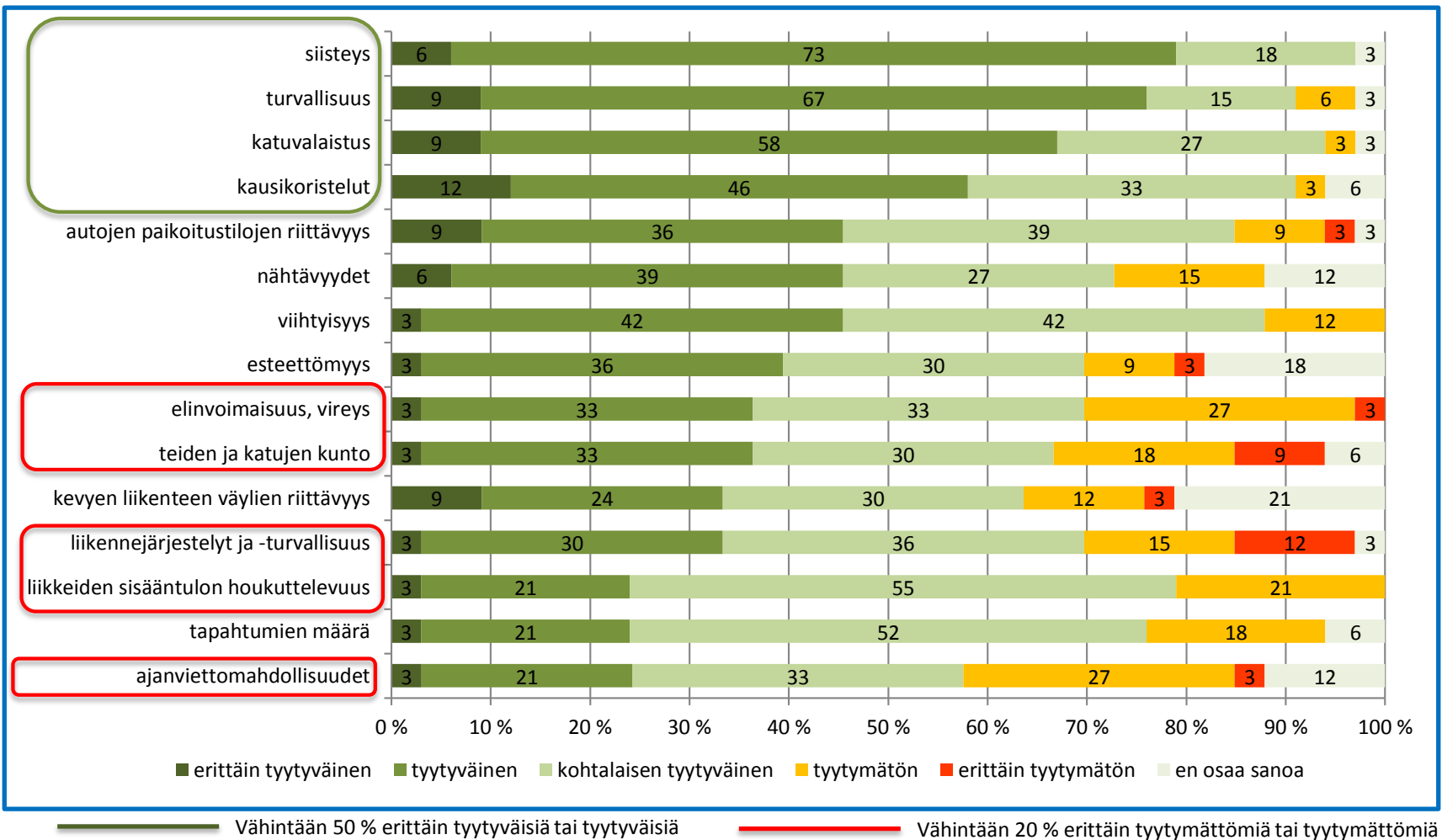
- Noin kolmannes kunnan vapaa-ajanasukkaista esitti keskustaajaman viihtyisyyttä koskien kehittämistoiveita, jotka liittyvät torin ja keskustan ilmeen ja viihtyisyyden sekä tapahtumien ja palveluiden kehittämiseen.

ILME JA TORI, 16 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vehreys, viheralueiden hoito ➤ istutukset, kukat (Virran silta kaunis esimerkki) ➤ rakennusten ulkoasun kohennus (esim. Siimeskulma)	3-4
➤ enemmän istumapaikkoja ➤ kaupunkikuvan yhtenäistäminen ➤ koristeellisia viittoja /kylttejä ➤ torin elävöittäminen ➤ torille lisää istumapaikkoja (muutakin kuin kahviloiden pöydät, toripöydät) ➤ torille maksuttomat myyntipaikat	1

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (vapaa-ajanasukkaat, n=15)

TAPAHTUMAT JA PALVELUT, 10 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kahvilat /terassit (erikseen mainittiin yhdessä kommentissa laajempi aukioloaika)	2
➤ useampi keskittymä, missä olisi tekemistä esim. kesätori, lasten parkki, paikallisia tuotteita, taidenäyttely	1
➤ tapahtumia esim. turnauksia, musiikkia	
➤ lisää maksuttomia tapahtumia	
➤ liikennevalojen korjaaminen	
➤ lapsille lisää tekemistä	
➤ antikvariaatit	
➤ avoin ja maksuton wifi-verkko keskustaan	
➤ harmi, että liikkeitä lähtenyt	

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Iisalmen keskustajamassa, kunnassa asioivat (n=33)



Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kunnassa asioivat, n=12)

- Kolmannes kunnassa asioivista esitti keskustaajaman viihtyisyyttä koskien kehittämistoiveita, jotka liittyvät lähinnä torin ja keskustan ilmeen ja viihtyisyyden kehittämiseen.

TORI JA ILME, 10 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ torille elävyyttä mm. kasveja ja tapahtumia	3
➤ tyhjät tilat käyttöön (esim. vuokratasolla vaikuttamalla)	1-2
➤ lisää kävely- ja pyöräilymahdollisuuksia	
➤ esteettömyys ei toteudu (katukivetykset, ahtaat tuulikaapit, automaattiovet)	
➤ rakennusten julkisivut kuntoon	
MUUTA, 5 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ lappuliisat pois	1
➤ katujen kunto	
➤ liikennejärjestelyt: samalla kadulla osa risteyksistä tasa-arvoisia ja osa ei	
➤ ajanviettopaikkoja	
➤ kunnon terassi kesäksi	

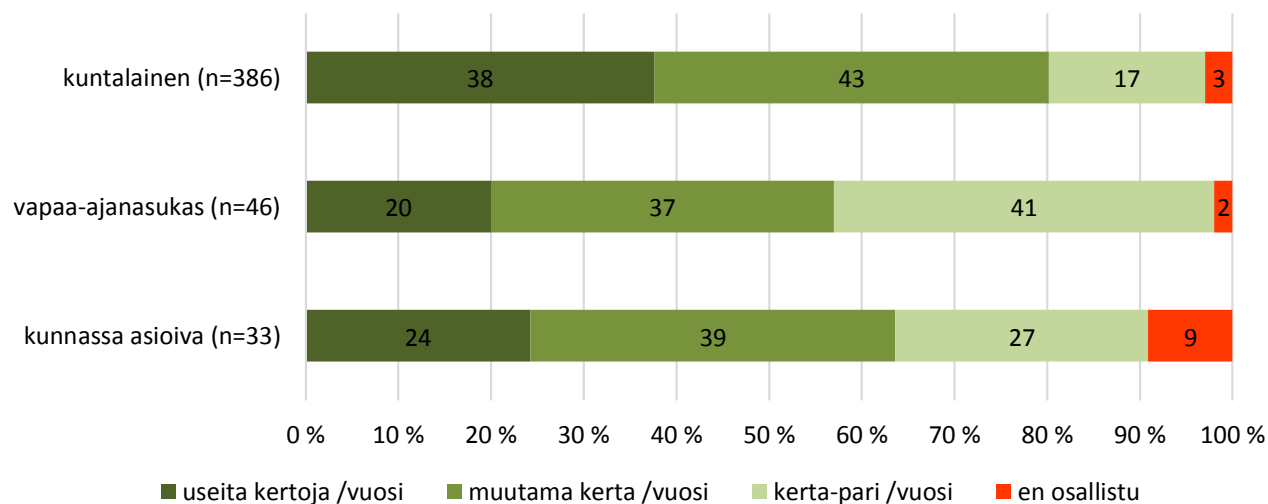
TAPAHTUMATARJONTA IISALMESSA



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset lisälmen tapahtumatarjonnasta
 - Osallistuminen tapahtumiin
 - Mielenpitoet tapahtumien vaikutuksista
 - Kehittämisehdotukset (nykyiset ja uudet tapahtumat)
 - Mielenpitoet tapahtumien vaikutuksista
 - Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen

Tapahtumiin osallistuminen

- Kuntalaiset kertoivat osallistuvansa lisälnessä järjestettäviin tapahtumiin yleensä joko muutamia kertoja vuodessa (43 %) tai tätä useammin (38 %). Vastanneista 17 % kertoi osallistuvansa tapahtumiin harvemmin eli kerran-pari vuodessa. Kymmenkunta vastaajaa kertoi, ettei osallistunut tapahtumiin lainkaan.
- Vapaa-ajanasukkaat kertoivat osallistuvansa tapahtumiin yleensä joko kerran-pari (41 %) tai muutamia kertoja (37 %) vuodessa. Pienempi osuus osallistui tätä useammin ja yksi henkilö kertoi, ettei osallistunut tapahtumiin lainkaan.
- Kunnassa asioivat osallistuivat tapahtumiin useimmin (39 %) muutaman kerran vuodessa. Osa osallistui tätä useammin ja osa harvemmin, vain muutama kertoi ettei osallistunut lisälmen tapahtumiin lainkaan.



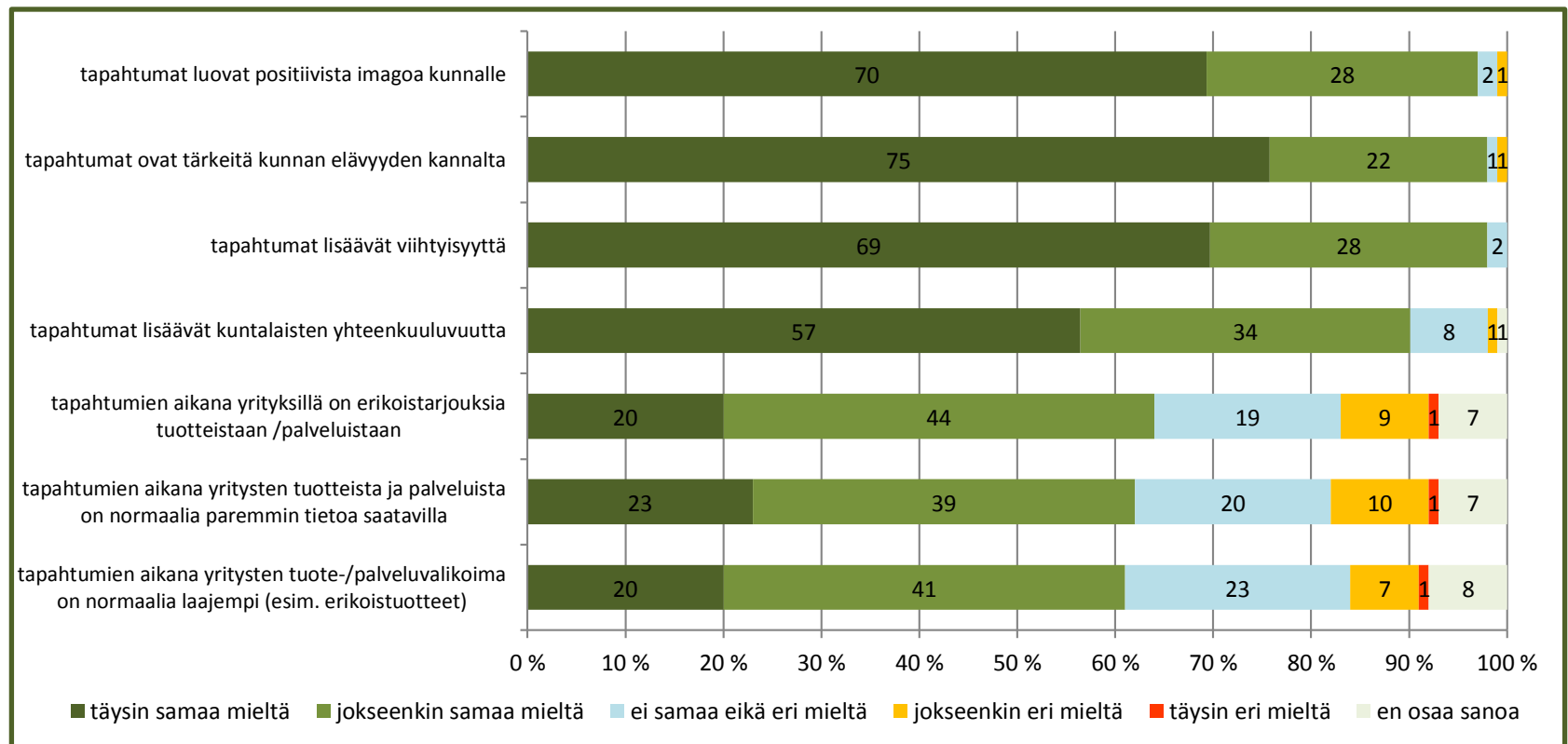
Tapahtumiin osallistuminen

- Kuntalaisista, jotka eivät osallistu tapahtumiin, seitsemän kertoi miksi eivät osallistu. Syynä useimmin se, että tapahtumat eivät kiinnosta /ei ole itselle sopivia tapahtumia.
- Yksi tapahtumiin osallistumaton vapaa-ajanasukas kertoi, ettei osallistu tapahtumiin, koska hänellä ei ole niistä tietoa (pl. Oluset).
- Kaksi lisäalnessa asioivaa, jotka eivät osallistu tapahtumiin, kertoivat miksi näin on. Kummallakin syynä oli se, että on harvoin lisäalnessa /ei asu siellä.



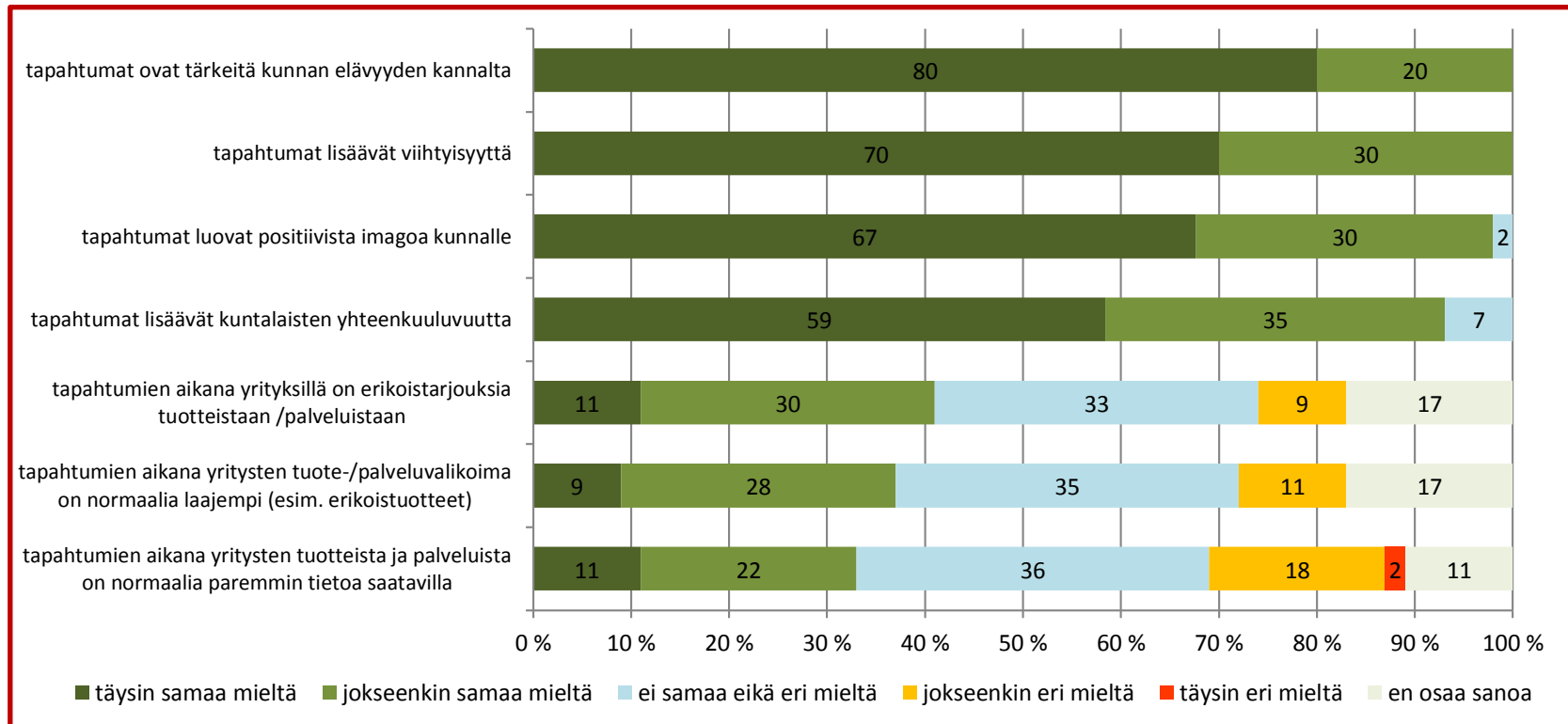
Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (kuntalaiset, n=385-387)

- Paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutus nähtiin alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena. Noin 60 % vastanneista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote- /palveluvalikoimissa, niistä tiedottamisessa ja hinnoittelussa positiivisessa mielessä.



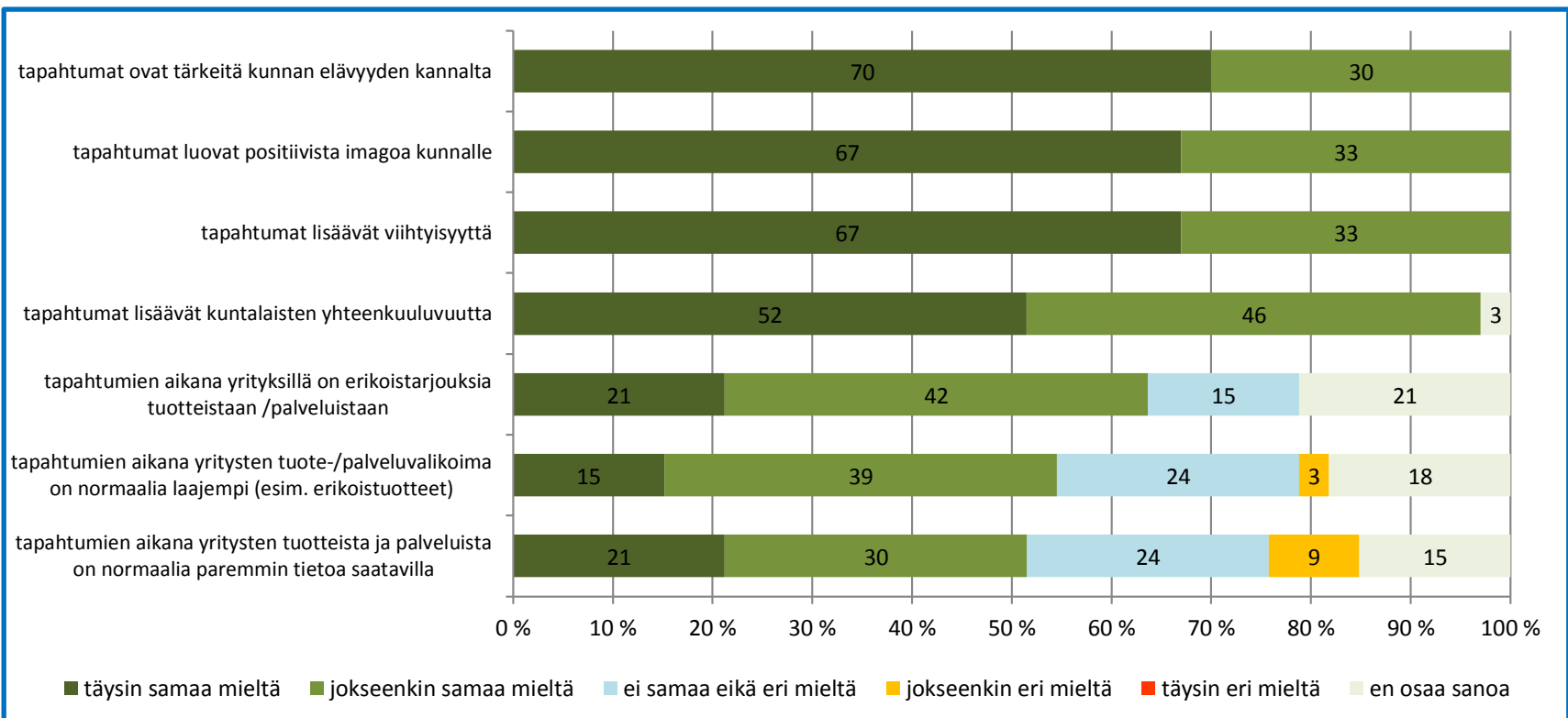
Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (vapaa-ajanasukkaat, n=45-46)

- Vapaa-ajanasukkaat näkivät paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutuksen alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena. Noin 40 % vastanneista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuotteiden/palveluiden hinnoittelussa, ja tuote-/ palveluvalikoimissa. Lisäksi noin kolmannes arvioi tuotteista ja palveluista olevan paremmin tietoa saatavilla tapahtumien aikana.



Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (kunnassa asioivat, n=33)

- Kunnassa asioivat kokivat tapahtumien vaikutuksen alueelle vielä hieman positiivisempänä kuin muut vastaajaryhmät. Vähintään joka toinen vastanneesta kunnassa asioivasta arvioi tapahtumilla olevan ainakin jossain määrin positiivinen vaikutus yritysten tuote-/palveluvalikoimiin, niistä tiedottamiseen sekä tuotteiden /palveluiden hinnoitteluun.



Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=120)

- Nykyisiä tapahtumia koskevat kehittämis ehdotukset voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Tapahtumien järjestäminen /määrä (n. 50 mainintaa)
 - Tapahtumien sisällöt ja kohderyhmät (n. 40 mainintaa)
 - Tapahtumien uudistaminen (n. 30 mainintaa)
 - Tapahtumista tiedottaminen ja mainostaminen (n. 25 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämis ehdotukset on esitetty seuraavissa neljässä diassa.
- Muutamat vastaajat toivat esille onnistuneita tapahtumia, tällaisina mainittiin Louhenkatupäivä, Kivirantapäivä, Oluset, Olvihallin joulumyyjäiset, Koko Jazz ja lasten tapahtumat

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=120)

TAPAHTUMIEN JÄRJESTÄMINEN /MÄÄRÄ, noin 50 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ yhteistyötä ja avoimuutta lisää toimijoiden kesken ja mahdollisimman monta toimijaa mukaan (kahdessa kommentissa mainittiin erikseen yhteistyö myös muiden kuntien kanssa -> ei päällekkäisiä tapahtumia)	n. 15
➤ ympärivuotisempi tapahtumatarjonta ➤ juhlakenttä kaikkien käyttöön /aktiivisempaan käyttöön (ei vain Olusille) ➤ Ilmaisia tapahtumia ➤ tapahtumat myös iltapäivällä /illalla, että ehtii	4-5
➤ lisää tapahtumia ➤ edullisemmat pääsyliput, esim. Olusille, Runnirock ➤ paremmin toimiva julkinen liikenne tapahtumien aikana	3
➤ markkinoiden yhteyteen tapahtumia, tasokkaita tapahtumia, tapahtumia missä voi vain "käydä kääntymässä", kuljetuksia lähialueen teatterinäytöksiin, Olvi-halli liian pieni tila tapahtumille (Liikuntahalli parempi), Runni Rockin vanha paikka parempi, tapahtumien pitäisi kiinnostaa myös laajemmin Ylä-Savossa, että tulee väkeä	1

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=120)

TAPAHTUMIEN SISÄLLÖT JA KOHDERYHMÄT, noin 40 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ torille monipuolisesti tapahtumia (musiikkia, toriteatteri, paikalliset tuotteet)	n. 15
➤ nuorille ja nuorille aikuisille enemmän tapahtumia, esim. musiikkitapahtumat ➤ lapsille enemmän tapahtumia	5-6
➤ Louhenkatu -päivän tyyliä, muutakin kuin kaljanmyyntiä, koko perheen tapahtumia, hengellisiä tapahtumia, kevätmarkkinat, picnic-tyyppinen konsertti, elävää musiikkia, koneet ja eläimet kiinnostaa, katukävely, kulttuuria, toiminnallista, esim. Extreme run /Runni run, muutakin ruokaa kuin makkaraa ja lettuja, Joensuusta mallia (esim. Surakka, Kerubi), Iskelmä Kesä takaisin, tapahtumien aikana muutakin esim. olutmaistajaisia, opastettuja käyntejä esim. Genelecille	1-2

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=120)

TAPAHTUMIEN UUDISTAMINEN, noin 30 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ pitäisi olla erityyppisiä tapahtumia (ei kaikki samantyyllisiä) ➤ Oluset –tapahtuman kehittäminen; kaipaa uudistamista, koko kaupungin juhlaaksi, Varjo-Oluset takaisin, juhlakentän alue ei palvele nykyisen suuruista kävijämäärää, esiintyjät voisi valita äänestämällä, uusi teltta huono ja pimeä, tapahtuman aikaan voisi olla Louhenkatuilta ja katuruokaa	n. 10
➤ uusia ideoita	4
➤ uusia juontajia, uusia esiintyjiä, jokin uusi taho järjestäjäksi, nuorekas /omaleimainen ote	1-2

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=120)

TAPAHTUMISTA TIEDOTTAMINEN JA MAINOSTAMINEN, noin 25 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ parempi tiedottaminen (ilmoitus useammin kuin kerran, päivämäärät, innostavaa, kaupungin sivuilta tieto häviää jo tapahtumapäivänä - liian aikaisin) ➤ tiedotuskanavien kehittäminen ○ tieto yhdestä paikasta esim. kaupungin nettisivut tai lehden Menot-palsta ○ tiedottaminen facebookissa /sosiaalisessa mediassa ○ lehti ei riitä, tiedottaminen siellä missä ihmiset liikkuvat (tori, kulttuurikeskus, sähköpostilista, Pohjolankadulle näyttö)	n. 10
➤ tiedottamista myös alueen ulkopuolelle ➤ hienoa jazz-tapahtumaa kannattaa mainostaa	2-3

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (vapaa-ajanasukkaat, n=10)

- Noin joka viides kunnan vapaa-ajanasukkaista toi esille ehdotuksiaan nykyisten tapahtumien kehittämiseksi. Kehittämissuhteet koskevat lähinnä tapahtumien sisältöjä ja kohderyhmiä.
- Eräs vastaaja piti toritapahtumia ja myös Rompepäiviä nykyisellään hyvinä.

TAPAHTUMIEN SISÄLLÖT JA KOHDERYHMÄT , noin 10 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ nuorten tapahtumia ➤ tori ahkerampaan käyttöön	2
➤ liikunta- ja urheilutapahtumia, joissa myös viihdettä, luontoon liittyviä, pienimuotoisia katutapahtumia, ryypäilyjuhlia ja kopioiduista formaateista eroon, Olusille lisää artistitarjontaa	1

MUUTA, 3 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ tapahtumista tiedottaminen esim. mökkiläisille jo kesän alussa ➤ Oluset pois tai ainakin nimi uusiksi ➤ lisää tapahtumia	1

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kunnassa asioivat, n=9)

- Noin joka kolmas kunnassa asioiva vastaaja toi esille ehdotuksiaan nykyisten tapahtumien kehittämiseksi. Kehittämisehdotukset koskevat lähinnä tapahtumien järjestämistä.

TAPAHTUMIEN JÄRJESTÄMINEN, 7 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ Runnirock takaisin entiselle paikalle	2
➤ laadukkaampi järjestäminen, mielenkiintoiset esiintyjät	1
➤ joku isompi tapahtuma, jossa bändejä ja kilpailuja	
➤ hinnat ei saa nousta liian korkealle	
➤ tapahtumien ajaksi erikoisliikkeet auki	
➤ tapahtumien pitäisi kuulua ja näkyä koko kaupungissa ei vain tapahtuma-alueella	
MUUTA, 2 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kulttuurien kohtaaminen, esim. kulttuurillinen ruokatapahtuma	1
➤ markkinointi myös kunnan ulkopuolella	

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=111)

- Uusia tapahtumia koskevat toiveet voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Tapahtumien sisältö (n. 100 mainintaa)
 - Tapahtumien kohderyhmät (n. 30 mainintaa)
 - Tapahtumien tyyppi (n. 20 mainintaa)
 - Tapahtumien sijainti ja ajankohta (n. 15 mainintaa)
 - Tapahtumien järjestäminen (3 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat toiveet ja ehdotukset on esitetty seuraavissa neljässä diassa.
- Muutamat vastaajaa kokivat tapahtumia olevan riittävästi, kolmen vastaajan mukaan kaikki tapahtumat ovat tervetulleita.

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=111)

TAPAHTUMIEN SISÄLTÖ, noin 100 mainintaa (jatkuu seuraavalla dialla)	MAININNAT/ ASIA
➤ musiikkitapahtumat ○ erikseen mainittiin kahdeksassa kommentissa konsertit ○ kolmessa kommentissa festarit, nimekkäät esiintyjät (mm. rap, rock) ja toivottiin Iskelmä Kesä –tapahtumaa takaisin ○ lisäksi lähinnä yksittäisinä mainintoina tulivat esille: ilmaiskonsertit, laulutapahtumia, iskelmäviikot, rautalankatapahtuma (vrt. Nastola), ilmaiskonsertti /-tapahtuma Iisalmi -päivänä	n. 35
➤ liikunta- ja hyvinvointitapahtumat ○ erikseen mainittiin yksittäisinä mainintoina mm. katusähly, kävely, juoksu, fitness, frisbeegolfkiset, leikkimieliset juoksutapahtumat, vesiurheilu, tori- ja puistoliiikunta, Salmen kierto –tapahtuma takaisin, terveystilaisuudet, kauneuteen ja hyvinvointiin liittyvät tapahtumat	n. 20
➤ taide- ja kulttuuritapahtumat ○ erikseen mainittiin lähinnä yksittäisinä mainintoina teatteri, stand up, monikulttuuriset tapahtumat, ammattitaiteilijoiden näyttelyt, paikallisiin kulttuurihahmoihin (mm. Aho, Nissinen, Collan, Säisä) liittyvää ohjelmaa, hyviä elokuvia, korttelikino, jossa laadukkaat elokuvat	n. 15

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=111)

TAPAHTUMIEN SISÄLTÖ, noin 100 mainintaa (jatkuu edellisestä diasta)	MAININNAT/ ASIA
➤ ruokatapahtumat: ruokamessut, katuruokatapahtumia, ravintolapäivä, REKO-tapahtumia /lähiruokamarkkinoita ➤ käsityötapahtumat: käsityömessut /-tapahtuma, käsityökortteli, jossa käsityöyrittäjät myyvät tuotteitaan ➤ perinne-/historiatapahtumat: perinnetapahtumat, keskiaikamarkkinat, antiikkitapahtumat /vanhojen tavaroiden tapahtumat	3-4
➤ muotiin /desing -tuotteisiin liittyvät tapahtumat ➤ puutarhatapahtuma keväällä ➤ erämessut ➤ hengelliset /kristilliset tapahtumat	2
➤ keppihevostapahtuma /-kilpailu, e-sports -kilpailu /tapahtuma, valokuvaukseen liittyviä tapahtumia, konetapahtumia, eläintapahtumia, teknologiamessut, tubettajien tapaamista, joulumessut, koko kaupungin venetsialaiset	1

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=111)

TAPAHTUMIEN KOHDERYHMÄT, noin 30 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ lapsiperheille /lapsille (mm. liikunnallisia tapahtumia) ➤ nuorille suunnattuja ○ erikseen toivottiin kuudessa kommentissa edullisia konsertteja, esim. koulujen lopettajaiskonsertti ○ yhdessä kommentissa kaivattiin nuorille viikonlopulle johonkin muuhunkin kuin jääkiekkoon tai jalkapalloon liittyviä tapahtumia (musiikki, kuvataide, näytteleminen)	n. 15
➤ koko perheelle (sisätiloihin, ei aina jotain myyjäisiä)	3
TAPAHTUMIEN TYYPPI, noin 20 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ popup -tyyppisiä	4
➤ teematapahtumia	2
➤ kisoja, juhlia, kokouksia, myyjäisiä, kesäkatu koko kesäksi, kahvilaluentoja, kokoontumisia kahvikupin ääreen, peräkonttikirppis, kirpputoritapahtumia, yrittäjäpäivät, jossa voisi kuunnella yrittäjien näkemyksiä ja ideoita, paikallisiin tehtaisiin /yrityksiin tutustuminen, laadukkaita tapahtumia, isoja tapahtumia kuten Kuopiossa, Louhenkatu -päivän tyyppisiä, karnevaali, jossa eri järjestöt mukana	1

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=111)

TAPAHTUMIEN SIJAINTI JA AJANKOHTA, noin 15 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ torille tapahtumia (esim. kirpputori, maalaismarkkinat, lähituotteet, lavatanssit, livemusiikki, aktiivisia tapahtumia)	n. 10
➤ enemmän syys-talvikaudelle enemmän tapahtumia	3
➤ viikolle tapahtumia, jotka pysäyttävät ohikulkijoita	1

TAPAHTUMIEN JÄRJESTÄMINEN, 3 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ uudet tapahtumanjärjestäjät otettava avosylin vastaan ➤ yhteistyötä koulujen ja kaupungin liikuntapalveluiden kesken ➤ kaupunki ja yrittäjät yhdessä + nimekäs esiintyjä = mielenkiintoinen tapahtuma	1

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (vapaa-ajanasukkaat, n=14)

- Noin joka kolmas kunnan vapaa-ajanasukkaista toi esille ehdotuksiaan uusiksi tapahtumiksi. Kehittämisehdotukset koskevat lähinnä tapahtumien sisältöjä.

TAPAHTUMIEN SISÄLLÖT, noin 18 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ musiikkitapahtumat: erikseen toivottiin yhdessä kommentissa keikkoja baareihin ➤ liikuntatapahtumat: erikseen mainittiin yksittäisissä kommenteissa kuntoilu, puistojooga, jumppa /kahvakuula, tanssimahdollisuuksia, vesiaiheisia tapahtumia (veneilytapahtuma, purjehduskilpailu)	4
➤ kulttuuritapahtumat: erikseen mainittiin yhdessä kommentissa näyttelyt /taide /museo ➤ ruokatapahtumia: viini & ruoka, katuruokatapahtuma, jossa myös viihdettä	2
➤ kyläpäivät, sisävesiristeilyjä, autoharrastukseen liittyviä tapahtumia, hengellisiä, turnauksia (esim. lentopallo) lähikuntien kanssa, vierailupäiviä yrityksiin esim. Genelec, Ponsse, Olvi, Normet, Profile	1
MUUTA, 2 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ jonkin idean tai paikan ympärille useamman tapahtuman kokonaisuus ➤ iltaisin ja viikonloppuisin tapahtumia	1

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kunnassa asioivat, n=8)

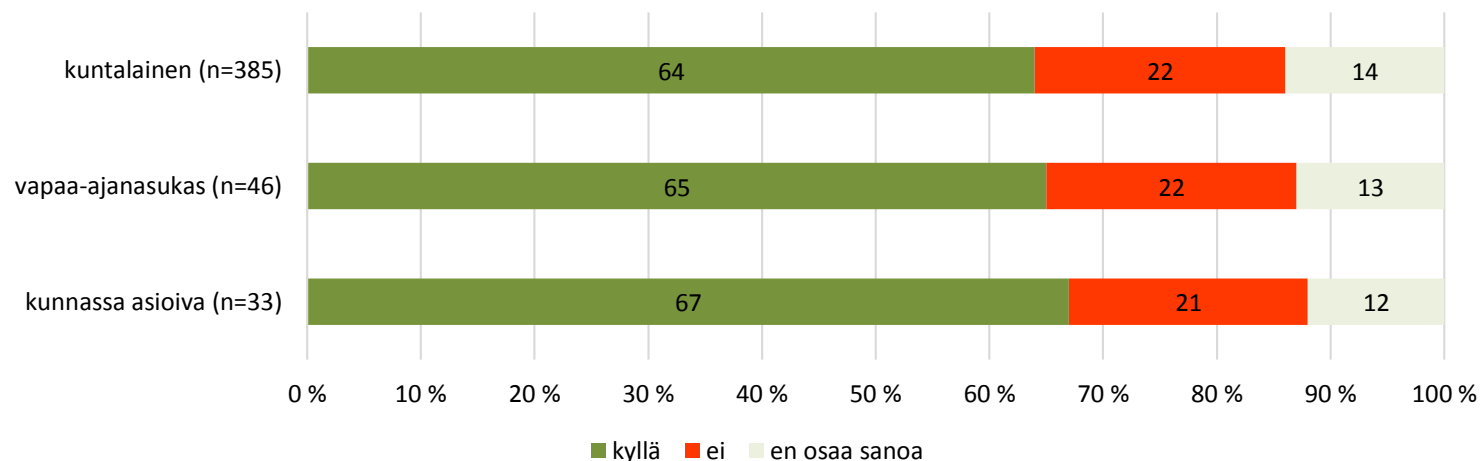
- Noin joka neljäs kunnassa asioiva vastaaja toi esille ehdotuksiaan uusiksi tapahtumiksi. Kehittämisehdotukset koskevat lähinnä tapahtumien sisältöjä ja kohderyhmiä.

TAPAHTUMIEN SISÄLTÖ, 8 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ musiikkitapahtumat	4
➤ liikunnalliset tapahtumat, vanhoja autoja, tavaroita, lisälmen historiaa, paikallisia ruokatuotteita myyviä tapahtumia, toritapahtumat	1

TAPAHTUMIEN KOHDERYHMÄT, 6 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ nuoriso	3
➤ perheet, lapset, eri ikäryhmät	1

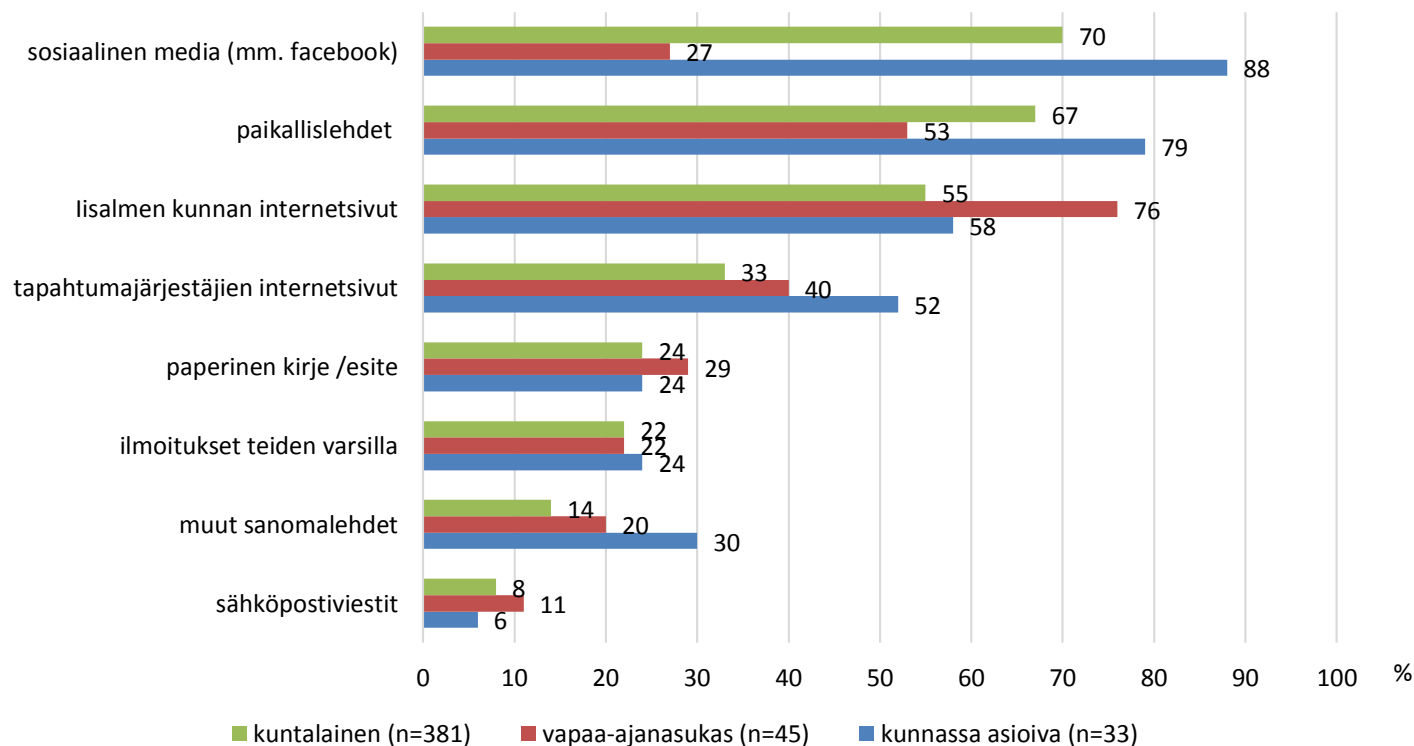
Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen

- Suurin osa (64-67 %) kaikissa vastaajaryhmissä koki, että heillä on tarpeeksi tietoa paikkakunnan tapahtumatarjonnasta.
- Samoin kaikissa vastaajaryhmissä noin joka viides (21-22 %) koki, ettei tietoa ole riittävästi.
- Reilu 10 % vastanneista, kaikissa vastaajaryhmissä, ei osannut ottaa asiaan kantaa.



Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen

- Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa tapahtumatarjonnasta lisälmen kunnan internetsivuilta ja paikallislehdistä.
- Lisäksi monet nostivat hyvänä tiedottamisväylänä esille sosiaalisen median (kunnassa asioivat ja kuntalaiset), tapahtumajärjestäjien internetsivut ja muut sanomalehdet (kunnassa asioivat).



Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen

- Osa toi omin sanoin /ehdotuksin esille mieluisia tiedottamiskanavia.
- Kuntalaiset (15 henkilöä) toivat esille neljässä kommentissa paikallisradion ja samoin neljässä kommentissa (sähköisen) ilmoitusseinän /-taulun, joka voisi sijaita joko torilla tai keskustassa, yksi mainitsi kauppojen ilmoitustaulut. Ilmaisjakelut tuotiin esille parissa vastauksessa ja yksittäisinä mainintoina tuotiin esille Instagram, mainokset liikkeiden seinillä, koottu tiedottaminen (esim. meteli.net), lisälmen sanomien ja kaupungin tapahtumakalenteri.
- Kunnan vapaa-ajan asukkaat (4 henkilöä) toivat kahdessa kommentissa esille paikallisradion ja kahdessa ilmaisjakelulehdet.
- Kunnassa asioivista yksi vastaaja toivoi, että tieto palveluista löytyisi yhdestä paikasta, sopivasti koottuna.

Asiointi lähikunnissa

- Vastaajilta kysyttiin myös, asioivatko he säännöllisesti jossain lisalmen lähialueen kunnassa (Lapinlahdella, Sonkajärvellä tai Vieremällä)
- lisalmessa asuvat ja kunnan vapaa-ajanasukkaat asioivat eniten Sonkajärvellä, lisalmessa asioilla käyvät vierailivat (lisalmen lisäksi) eniten Vieremällä (ks. taulukko alla ja seuraava dia)
- Yleisin yksittäinen syy vierailla naapurikunnissa oli *tapahtumissa käynti*, myös jostakin muusta syystä (kuin työn, ostosten, vapaa-ajanasunnon tai tapahtumien takia) vierailtiin paljon naapurikunnissa. Lisäksi lisalmessa asioivat suuntasivat Lapinlahdelle ja Vieremälle myös ostoksille /palveluita käyttämään.

KUNTALAISET 191 hlöä, 396 mainintaa	Lapinlahdella	Sonkajärvellä	Vieremällä	yhteensä
työssä	11	16	22	49
ostoksilla /palveluita käyttämässä	14	12	14	40
vapaa-ajanasunnolla	7	20	14	41
tapahtumissa	31	48	25	104
muu syy	47	61	54	162
yhteensä	110	157	129	396

Asiointi lähikunnissa

VAPAA-AJANASUKKAAT 21 hlöä, 45 mainintaa	Lapinlahdella	Sonkajärvellä	Vieremällä	yhteensä
työssä		1	1	2
ostoksilla /palveluita käyttämässä	6	2	1	9
vapaa-ajanasunnolla		2		2
tapahtumissa	3	8	4	15
muu syy	6	7	4	17
yhteensä	15	20	10	45

IISALMESSA ASIOIVAT 12 hlöä, 26 mainintaa	Lapinlahdella	Sonkajärvellä	Vieremällä	yhteensä
työssä	1			1
ostoksilla /palveluita käyttämässä	2		2	4
vapaa-ajanasunnolla			1	1
tapahtumissa	2	1		3
muu syy	5	3	9	17
yhteensä	10	4	12	26



lisälmen keskustaajaman kehittämistyö, yrityskyselyn havainnot

KYSELYN TAVOITE JA TOTEUTUS

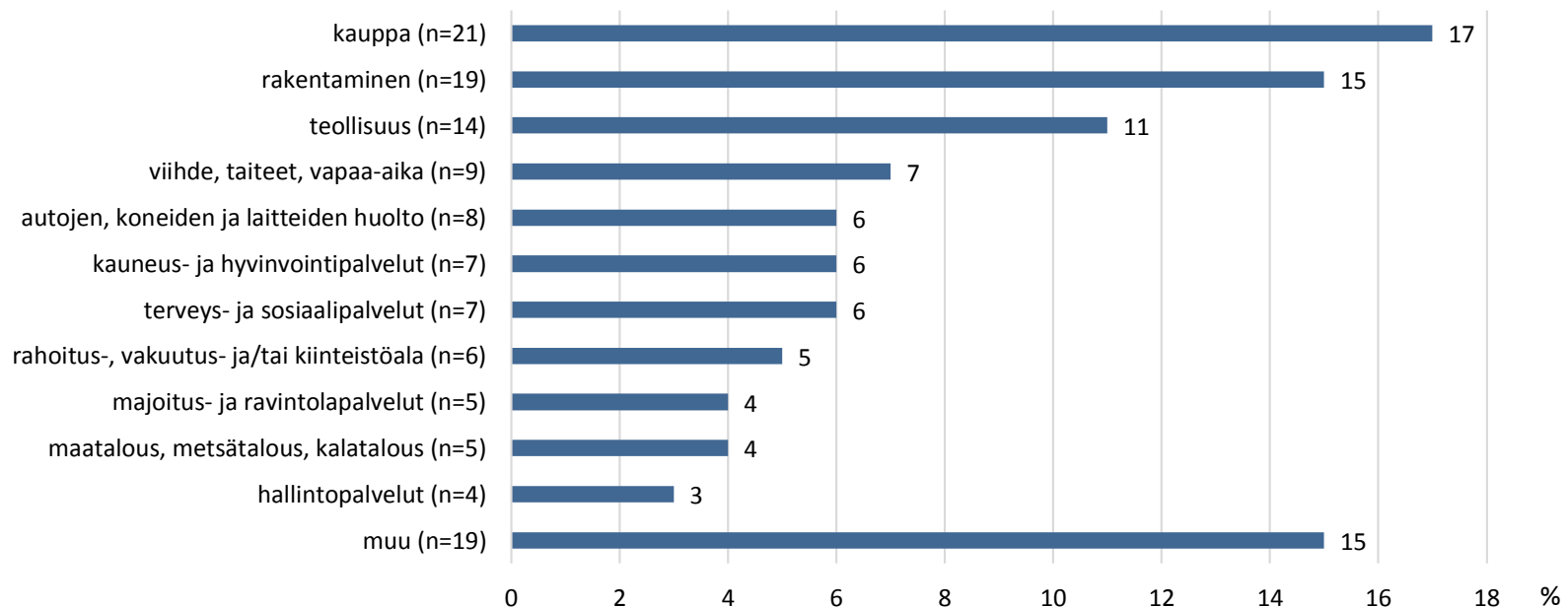
- Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä. Kehittämistyötä tehdään yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Tiedonhankinta alueen yrittäjille toteutettiin touko-kesäkuussa 2017 sähköisen kyselyn avulla. Yrittäjiä lähestyttiin sekä suoraan sähköpostitse (Iisalmi) että yrittäjäjärjestöjen (muut kunnat) kautta. Sähköpostiosoitteet saatiin Iisalmen kaupungin yritysrekisteristä ja julkisista tietolähteistä.
- Iisalmen osalta kysely lähetettiin 861 osoitteeseen. Iisalmea koskevia vastauksia saatiin 124.
- (Yrittäjien lisäksi toteutettiin oma kyselynsä kuntalaisille, kunnassa asioiville ja kunnan vapaa-ajanasukille, josta on laadittu erillinen raportti.)

VASTANNEIDEN YRITYSTEN TAUSTATIEDOT



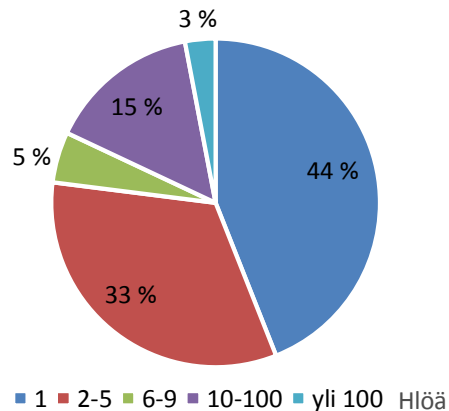
Yrityksen toimiala

- Eniten vastanneissa oli kaupan, rakennusalan ja teollisuuden yrityksiä.
- Kaupan alan yritykset edustavat laajasti erilaisia kauppaliikkeitä. Teollisuusyrityksissä on eniten metalli- ja konealan yrityksiä.
- Muu toimiala –kohta pitää sisällään konsultointiyrityksiä (3), lakiasioita hoitavia yrityksiä (2) ja asuntojen/tilojen vuokraamista harjoittavia yrityksiä (2) sekä yksittäisiä muita aloja.

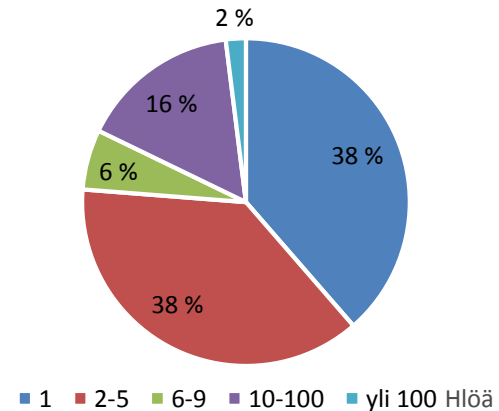


Yrityksen koko ja sijainti

- Vastanneet yritykset ovat hyvin eri kokoisia, yrityksen työllistämien henkilöiden (ml. yrittäjä) määrällä mitaten.
 - Vakituisesti yrityksissä työskentelee 1-1000 henkilöä
 - Noin puolet yrityksistä (64 yritystä) työllistää vakituisen henkilöstön lisäksi työntekijöitä sesonkiaikana /satunnaisesti, määrä vaihteli 1-110 henkilön välillä



Vakituisesti työllistävät yritykset, n=120



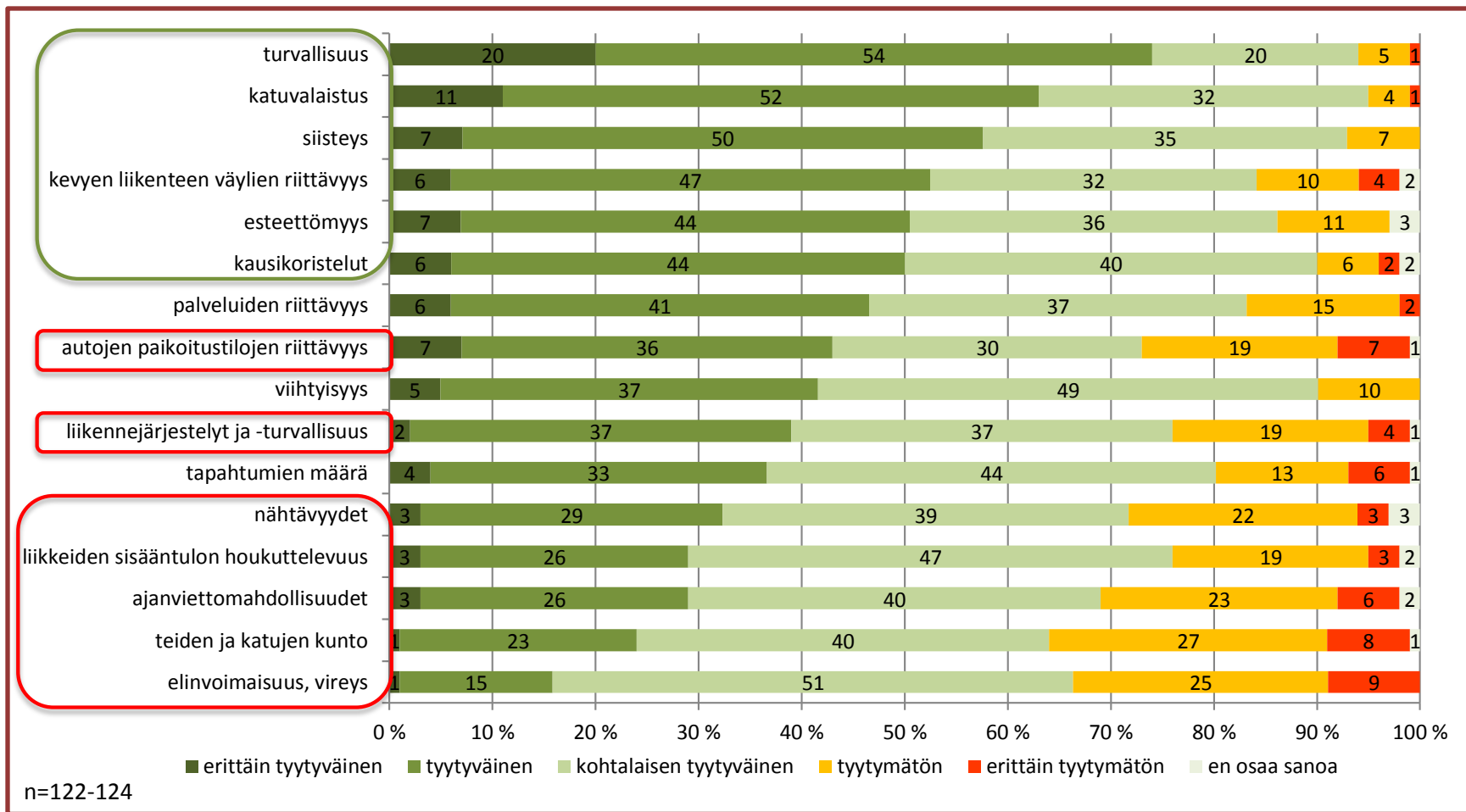
Satunnaisesti työllistävät yritykset, n= 64

- Yrityksen päätoimipaikka sijaitsee suurimmalla osalla (73 %) vastanneista lisälmen keskustaajaman alueella ja lähes kaikilla muilla muualla lisälmessa. Kaksi vastaajaa kertoi päätoimipaikan sijaitsevan muualla Pohjois-Savossa.

KESKUSTAAJAMAN VIIHTYISYYS



Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin lisälmen keskustajamassa



Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (n=54)

- Keskustaajaman viihtyisyyttä ja elävyyttä koskien annettiin kehittämis ehdotuksia, jotka voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Keskustaajaman ilme ja viihtyisyys (n. 30 mainintaa)
 - Pysäköinti ja muut liikennejärjestelyt (n. 25 mainintaa)
 - Tapahtumat ja palvelut (n. 20 mainintaa)
 - Torin kehittäminen (n. 10 mainintaa)
 - Yritystoimintaan liittyvät asiat (n. 10 mainintaa)
 - Muuta (3 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämis ehdotukset on esitetty seuraavissa kolmessa diassa.

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (n=54)

- Keskustaajaman ilme ja viihtyisyys (noin 30 mainintaa)
 - **Kiinteistöjen julkisivut kuntoon***, purkukuntoiset talot pois, **linja-autoaseman alueen siistiminen**, tyylikkyyttä terasseihin
 - **Istutuksia**, penkkejä, vesiaiheita lisää
 - Roskat pois, roskakoreja lisää
- Pysäköinti ja muut liikennejärjestelyt (noin 25 mainintaa)
 - Pysäköinti vapaaksi, pidemmät parkkiajat, ei kiekkoapaikkoja, lisää parkkipaikkoja, työpaikkapysäköinti puuttuu, lisää pyörätelineitä. Eräässä kommentissa parkkikiekollisia paikkoja pidettiin hyvänä, katuja ei pidä tukkia autoilla.
 - Parempi katuvalaistus, **kevyen liikenteen huomioiminen** (keskusta ”jalankulkijaystävällisemmäksi”, pyöräreittejä, teiden kunto huono pyöräilyyn ja rullaluisteluun), kaksikaistaisuus ryhmityskaistoiksi, paikoin nopeudet nousevat liikaa
 - Öisin meteliä mopoista ja autoista

* Useimmin mainitut (5-7 mainintaa) asiat lihavoitu

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (n=54)

- Keskustan tapahtumat ja palvelut (noin 20 mainintaa)
 - **Lisää kauppvoja, työpaikkoja, palveluita -> lisää ihmisiä***, miesten vaatekauppa, isompi päivittäistavarakauppa, viihtyisiä paikkoja, mihin mennä asiakkaiden kanssa, kaupungin kustantamat ”julkiset” polkupyörät
 - Enemmän tilaa tapahtumille ja yrityksille, keskusta liian hajallaan
 - **(Katu)tapahtumia** (mm. teemapäiviä, katusoittajia, taidetta), terasseja, nuorille kustannettu katusoittolupa torille, Paloisvirta alaikäisille maksuttomaksi kalastuspaikaksi, patsaille infotauluja puistoon, tapahtumat viikonlopulle /iltoihin, puukioski Ahon patsaan lähelle, talveen lisää tapahtumia esim. lumiveistokisa. Erään kommentin mukaan on jo liikaa ”markkinoita”.
- Torin kehittäminen (noin 10 mainintaa)
 - **Toritapahtumia** (myös talvelle), torin ilmeen kehittäminen, vireys, elävyyttä pysyvillä pisteillä (kaupallisia tai toiminnallisia), kunnon leikkipaikka lapsille, katumaalaus /-maalauksia, penkkejä, torilava väärässä paikassa ja huonossa kunnossa

* Useimmin mainitut (5-7 mainintaa) asiat lihavoitu

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (n=54)

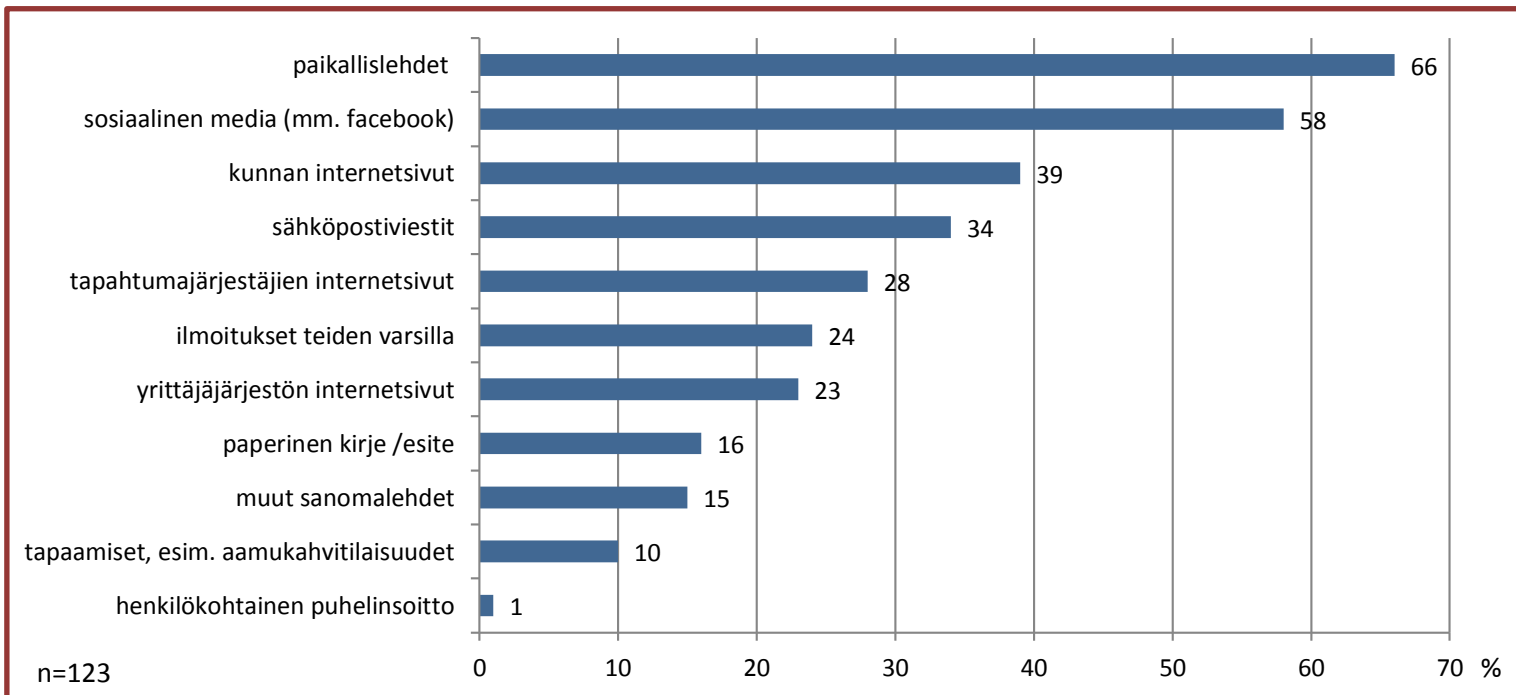
- Yritystoimintaan liittyvät asiat (noin 10 mainintaa)
 - Tapahtumien markkinointiin yritykset mukaan, pidemmät aukioloajat ainakin kesällä, tyhjiin liiketiloihin yrittäjiä vuokraamalla edullisesti esim. popup-kaupoille, kaupungin tuki yrittäjille esim. tilavuokran muodossa, yrityksiin ei löydä -> mainonta, markkinointi
- Lisäksi tuli esille yksittäisenä mainintana Ylä-Savon –hengen nostattaminen ja parissa kommentissa kaivattiin kaupungin tukea tapahtumajärjestäjille esimerkiksi edullisemman tilavuokran muodossa

TAPAHTUMATARJONTA IISALMESSA



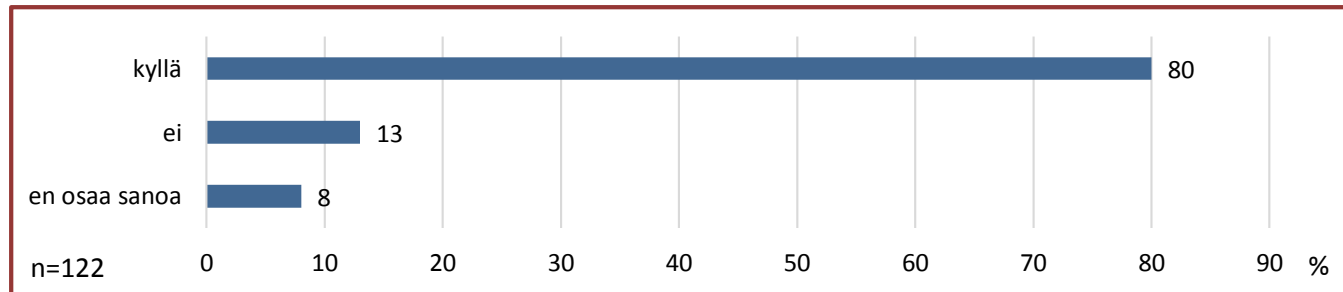
Tapahtumista tiedottaminen

- Tietoa tapahtumatarjonnasta haluttiin saada mieluiten *paikallislehdistä ja sosiaalisesta mediasta*, myös *eri tahojen internetsivut, sähköpostiviestit ja ilmoitukset teiden varsilla* saivat kannatusta monilta. Muut tiedotuskanavat, etenkin henkilökohtainen puhelinsoitto, eivät saaneet kovin suurta kannatusta tiedotuskanavina.



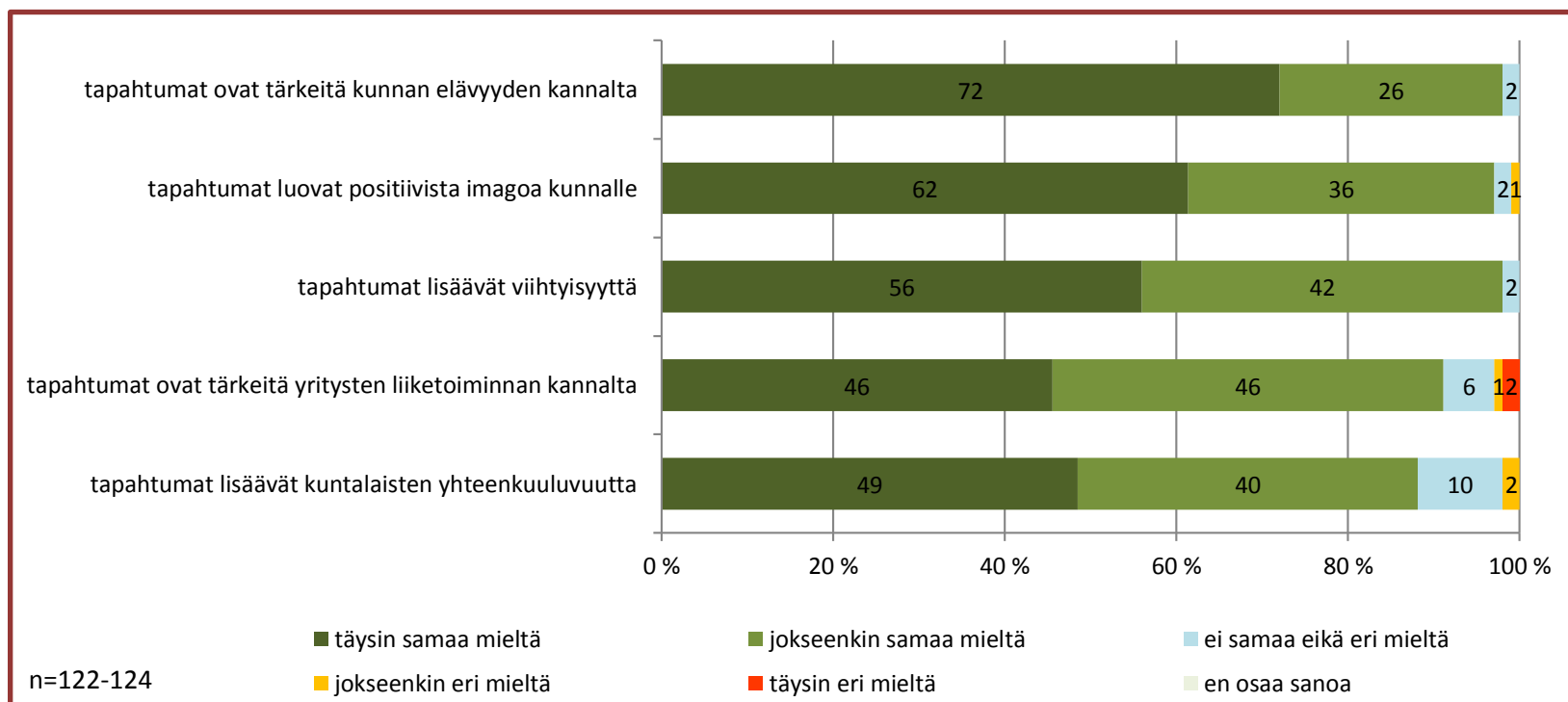
Tapahtumista tiedottaminen

- Kuusi vastaajaa toi esille jonkin muun tiedotuskanavan.
 - Kolme kertoi haluavansa tietoa paikallisradion kautta
 - Lisäksi yksittäisinä mainintoina tulivat esille ilmaisjakelut, kokoava nettisivu sekä ilmoitustaulut torilla ja /tai isoissa kauppakeskuksissa
- Enemmistö (80 %) vastanneista arvioi, että heillä on riittävästi tietoa paikkakunnan tapahtumatarjonnasta. Vain noin joka kymmenes (13 %) arvioi, ettei tietoa ole riittävästi. Loput eivät osanneet ottaa asiaan kantaa.



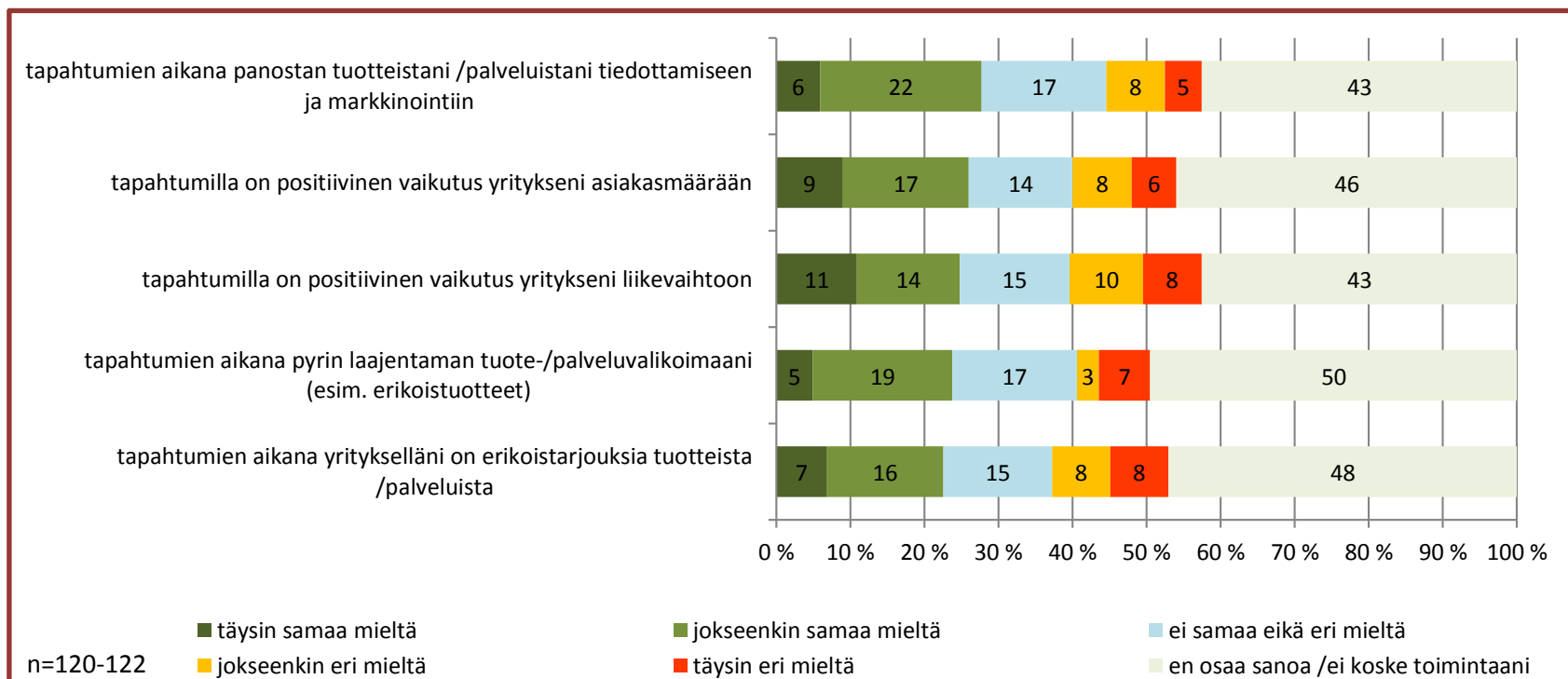
Tapahtumien vaikutus alueelle

- Paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutus nähtiin alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena.



Tapahtumien vaikutus omaan liiketoimintaan

- Noin neljännes yrittäjistä arvioi paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös omassa liiketoiminnassaan. Kuitenkin asiasta riippuen 43-50 % vastanneista yrittäjistä kertoi, ettei asia koske omaa toimintaa tai ei osannut muuten ottaa asiaan kantaa.



Tapahtumien vaikutus omaan liiketoimintaan

- Osa (13 vastaajaa) kertoi omin sanoin, miten tapahtumat näkyvät omassa liiketoiminnassa.
 - Useimmin eli kolmessa kommentissa mainittiin lisääntynyt tunnettavuus.
 - Yksittäisinä mainintoina tuotiin esille muita asioita: positiivinen vaikutus ilmapiiriin ja viihtyisyyteen, asiakastapaamiset ja asiakkaiden osallistuminen, vapaampi aukioloaika, tori myyntipaikkana ja välillinen vaikutus muiden yritysten kautta, eräs toivoi lisäalumi –brändin kautta parempaa tulosta.
 - Parin vastaajan mukaan tapahtumilla ei ole mitään vaikutusta omaan liiketoimintaan.

Onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus omaan liiketoimintaasi, millainen vaikutus on ollut? (n=52)

- Vastaajat toivat runsaasti esille onnistuneita tapahtumia, niin yksittäisiä tapahtumia kuin yleisemminkin onnistuneita tapahtumatyyppejä.
- Mainitut tapahtumat on seuraavassa esitetty sen mukaan, miten paljon ne saivat mainintoja. Lisäksi viimeisenä on esitetty työvoimaan ja yrittäjyyteen liittyvät tapahtumat omana ryhmänään.

TAPAHTUMA	MAININTOJA / TAPAHTUMA
➤ Louhenkatupäivä ➤ Oluset	9-12
➤ Kivirantapäivät ➤ Kiuruveden iskelmäviikot ➤ Joulunavaus	2-3
✓ Markkinat ✓ Toritapahtumat ✓ Messut (erikseen nimeltä mainittiin yksittäisinä mainintoina kevätmessut, lähikäsiyömessut, rakennusmessut ja Elävä Ylä-Savo –messut)	

Onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus omaan liiketoimintaasi, millainen vaikutus on ollut? (n=52)

TAPAHTUMA	MAININTOJA / TAPAHTUMA
✓ Iisalmi tutuksi ✓ Black Friday ✓ Nuku rauhassa ✓ Eukonkanto ✓ Uistelun SM-kisat ✓ Koljonvirran latotanssit ✓ Limuset ✓ Popup Iisalmi ✓ Ihmeiden ilta ✓ Maakuntajuhlat ✓ Teematapahtumat ✓ Kesä tapahtumat ✓ Kekritapahtumat ✓ Eläkeläisten tapahtumat	1
Yrittäjyyteen ja työvoimaan liittyvät tapahtumat: ✓ Ammattilaiset areenalla ✓ Megatärskyt ✓ Tapahtumat, joissa kohtaa alan yrittäjiä ja/tai päättäjiä	1-2

Onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus omaan liiketoimintaasi, millainen vaikutus on ollut? (n=52)

- Tapahtumien vaikutuksia liiketoimintaan tuotiin esille noin 20 vastauksessa. Positiivisina vaikutuksina mainittiin
 - Yrityksen saama näkyvyys /tunnettuus ja lisääntynyt asiakasmäärä (ihmisiä liikkeellä, ohikulkija-asiakkaat)
 - Lisäksi parissa kommentissa tuotiin esille lisääntynyt myynti /liikevaihto ja tapahtumien yritykselle tuoma työ(tilaus)
- Kymmenkunta vastaajaa totesi, ettei tapahtumilla ole liiketoimintaan vaikutusta. Tätä perusteltiin siten, että asiakkaat ovat alueen ulkopuolella, yrittäminen on sivutoimista tai toiminta on sellaista, ettei pystytä lyhyellä varoitusajalla palvelemaan asiakkaita (ajanvaraus).
- Yhden kommentin mukaan tapahtumat hiljentävät myyntiä.

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää?

Pohdi asiaa oman liiketoimintasi kannalta.

(n=33)

- Nykyisiä tapahtumia koskevat kehittämissuositukset voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Tapahtumien sisällöt ja kohderyhmät (n. 15 mainintaa)
 - Tiedottaminen ja mainonta (n. 10 mainintaa)
 - Tapahtumien järjestäminen ja määrä (n. 10 mainintaa)
 - Tapahtumien sijainti (n. 5 mainintaa)
 - Muuta (3 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämissuositukset on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää?

Pohdi asiaa oman liiketoimintasi kannalta.

(n=33)

- Tapahtumien sisällöt ja kohderyhmät (noin 15 mainintaa)
 - Kohderyhminä esille tulivat keski-ikäiset, yrittäjät sekä sidosryhmille tai asiakkaille suunnatut messut.
 - Tapahtumien sisältöjen osalta kaivattiin vähemmän ohjelmaa (ihmiset ehtisivät myös ostoksille), monipuolisuutta, vaihtuvuutta esiintyjiin (nimekkäitä ja paikallisia esiintyjiä), moottoriurheilutapahtumia, musiikkitapahtumia torille, tonttitarjontaa esille tapahtumiin.
 - Kaivattiin myös maksuttomia messuja sekä tapahtumia, joiden yhteyteen voi järjestää henkilöstön ja asiakkaiden tapahtumia ja tapahtumia, joissa olisi yrittäjillä verkostoitumismahdollisuus.
 - Todettiin, että tapahtumat ovat hyödyksi, jos niistä saa potentiaalisten asiakkaiden yhteystiedot /yhteydenottopyyntöjä.
- Tiedottaminen ja mainonta (noin 10 mainintaa)
 - Enemmän mainontaa, tiedottamisen kehittäminen, vetonauloja, kaikki Ylä-Savon tapahtumat yhteen paikkaan kootusti, some-markkinoinnin kehittäminen, mm. Minun lisalmi –facebook sivun hyödyntäminen, sähköiset ilmoitustaulut, esim. torille iso kooste koko vuoden tapahtumista, esim. kolme kertaa vuodessa suurimpien tapahtumanjärjestäjien yhteinen painettu esite, yhteismainontaa ja –markkinointia (saman alan yritykset, pienet yritykset)

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää?

Pohdi asiaa oman liiketoimintasi kannalta.

(n=33)

- Tapahtumien järjestäminen ja määrä (noin 10 mainintaa)
 - Esille tuli yhteistyön tekeminen (ei kilpailuasetelmaa tapahtumanjärjestäjien kesken vaan kilpailijaksi tulisi kokea esim. Kuopio tai Oulu) ja se, että yrittäjiä pitäisi saada mukaan tapahtumien toteutukseen. Myös uusia ideoita tarvitaan.
 - Tapahtumien määrä tuli esille muutamassa kommentissa ja se jakoi mielipiteitä: yksi kaipasi lisää tapahtumia, toiselle riittäisi pari isoa tapahtumaa ja kolmas koki ettei tapahtumia ole liikaa, mutta samantyyppiset tai houkuttelevat tapahtumat ovat joskus liian lähekkäin.
- Tapahtumien sijainti (noin 5 mainintaa)
 - Tapahtumia kaivattiin koko taajama-alueelle sekä erikseen torille, esim. soittoesityksiä (nyt ihmiset leviävät laitamille). Erikseen mainittiin Oluset, joka toivottiin kahdessa kommentissa joko järjestettävän keskustassa tai ainakin Olusten aikaan panostusta myös keskustaan, esim. Olutkatu.
- Lisäksi yksittäisessä kommentissa mainittiin Puistohiihdot onnistuneena tapahtumana, mutta toivottiin toteutusta 1-2 tuntia aikaisemmaksi. Eräs kaipasi edullisempia toripaikkoja ja eräs toinen koki iletulitukset turhiksi.

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (n=48)

- Uusia tapahtumia koskevat toiveet voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Tapahtumien sisältö (n. 35 mainintaa)
 - Tapahtumien sijainti (n. 15 mainintaa)
 - Tapahtumien ajankohta (n. 5 mainintaa)
 - Tapahtumien kohderyhmät (n. 5 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat toiveet ja ehdotukset on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.
- Kymmenkunta vastaajaa koki tapahtumia olevan riittävästi, parin vastaajan mukaan kaikki tapahtumat ovat tervetulleita ja eräs kaipasi nykyisten oheen oheistapahtumia.

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (n=48)

- Tapahtumien sisältöjä ja teemoja koskien tuli lukuisia (noin 35 mainintaa) lähinnä yksittäisiä kehittämisideoita, joista voidaan muodostaa muutama kokonaisuus
 - Historiaan liittyvät tapahtumat: keskiaikaiset markkinat, vanhan ajan markkinat ja historiaa valottavat opastetut retket
 - Kulttuuritapahtumat: teatteri- ja tanssiesitykset, ulkoilmakonsertit, keikat, bänditapahtumat nuorille, kansainväliset ruokamarkkinat, Eurooppa-tori
 - Hyvinvointiin liittyvät tapahtumat: terveys- /kuntoilutapahtuma, pyöräilytapahtuma, liikuntaa
 - Muita tapahtumia: metsäkonetapahtumat, konenäyttelyt, maatalousmessut, asunto- ja rakennusmessut, mökki-/tonttimarkkinat, veneilytapahtuma, rompetori, puutarha-sisustus-kirja –päivät, Kivirantapäivien kaltaisia tapahtumia
 - Lisäksi toivottiin yleisemmällä tasolla tarkemmin teemaa erittelemättä festareita, (erikois)messuja, näyttelyitä, massatapahtumia, teemapäiviä ja kulttuuritapahtumia ja kansallisia tapahtumia, joissa osallistujia myös alueen ulkopuolelta
 - Muutama vastaaja toivoi yritysten, esim. kivijalkakauppojen tai parturi-kampaamojen yhdessä järjestämiä tapahtumia, kuten ”kampausten iltapäivä”, edullisesti ja ilman ajanvarausta kampaajalle

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (n=48)

- Tapahtumien sijainti (noin 15 mainintaa)
 - Tori tuotiin esille noin 10 kertaa, siellä ehdotettiin järjestettävän esim. konsertteja, teatteria, peräkonttikirppistä, huutokauppaa, auto-, moottoripyörä-, konenäyttelyitä, jotain pienimuotoista toimintaa ja kesälauantaisin jo aamusta alkaen
 - Muutamassa kommentissa mainittiin sataman alue, johon mallia voisi ottaa Kuopiosta
 - Eräs vastaaja kaipasi vanhoihin puutaloihin toimintaa, vaikka edullisilla vuokrilla houkutellen
- Tapahtumien ajankohta (noin 5 mainintaa)
 - Tapahtumia kaivattiin muutamassa kommentissa lisää talviajalle, esim. luistelurata, talvirieha
 - Yksittäisissä kommenteissa tapahtumia kaivattiin lisää viikolle ja päiväsaikaan.
- Tapahtumien kohderyhmät (noin 5 mainintaa)
 - Yksittäisinä mainintoina tulivat esille niin keski-ikäiset, nuoret, lapsiperheet kuin koko perheen /usean sukupolven tapahtumat sekä yrittäjät.

Yhteistyö paikallisten tapahtumien kanssa (n=122)

- Vastanneista yrityksistä vajaa puolet (43 %) kertoi tehneensä yhteistyötä tapahtumien kanssa
- Yhteistyö on useimmiten ollut tapahtumissa mukana olemista eri muodoissaan sekä markkinointiin, mainontaan ja myyntiin liittyviä asioita.
- Syy siihen, ettei yhteistyötä ole tehty oli useimmin se, ettei siitä nähty olevan yrityksen kannalta hyötyä.

43 % (53 yritystä) ON TEHNYT YHTEISTYÖTÄ	57 % (69 yritystä) EI OLE TEHNYT YHTEISTYÖTÄ
Millaista? 42 vastausta ✓ Mukana tapahtumissa yleensä, erikseen mainittiin tapahtumissa olleet myyntipisteet, tarjoukset ja/tai pidennetty aukioloaika sekä palveluiden tarjoaminen tapahtumissa, mm. viihdepalvelut, talutusratsastus, kalusto ja varaosat (n. 30 mainintaa) ✓ Markkinointi, mainonta, myynti (9) ✓ Sponsori, rahoittaja (3) ✓ Ideointi, suunnittelu (3) ✓ Järjestäminen (3) ✓ Yhteistyö muiden yrittäjien kanssa (2) ✓ Yhteistyö järjestöjen kanssa, esim. liden (2)	Miksi ei? 36 vastausta ➤ Ei hyötyä /ei kuulu toimialaan (n. 20 mainintaa) ➤ Aikapula, muu resurssipula (5) ➤ Pieni yritys (2) ➤ Yritystoiminta vasta alussa (2) ➤ Ei kiinnostusta (2) ➤ Ei ole oltu yhteydessä (1) ➤ Ajankohta ei sopinut (1) ➤ Yhteistyö vasta alkamassa (1) ➤ Uusi paikkakunnalla (1)

Halukkuus osallistua tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen (n=120)

- Vastanneista yrityksistä noin puolet (45 %) kertoi olevansa halukas osallistumaan tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen jatkossa.
- Noin joka viides (22 %) kertoi, ettei ole halukas osallistumaan. Kolmannes (33 %) vastanneista ei osannut tai halunnut ottaa selvää kantaa asiaan.
- Kehittämiseen halutaan osallistua mm. suunnittelun, omien tuotteiden /palveluiden markkinoinnin, osallistumisen ja järjestelyjen muodossa.
- Syy siihen, ettei oltu halukkaita osallistumaan oli useimmin se, ettei siitä nähty olevan yrityksen kannalta hyötyä.

45 % (54 yritystä) ON HALUKAS OSALLISTUMAAN

Miten? 35 vastausta

- Ideointi, suunnittelu (6 mainintaa)
- Omien palveluiden /tuotteiden markkinointi (6)
- Osallistuminen, mm. talutusratsastus, tuotetarjoukset (5 mainintaa)
- Järjestelyt, mm. esiintyjien hankinta (4)
- Tapahtumien markkinointi (3)
- Tarpeen mukaan (3)
- Järjestöjen kautta (3)
- Toteuttaminen (2)
- Yrityksen näkyvyydellä (1)
- Oma työpanos (1)

22 % (26 yritystä) EI OLE HALUKAS OSALLISTUMAAN

Miksi ei? 16 vastausta

- Ei liity toimintaan /ei hyötyä (n. 15 mainintaa)
- Ei aikaa (3)
- Kaupungilla tähän työntekijät (1)
- Keskityn oman liiketoiminnan kehittämiseen ensin (1)
- Muilla alan yrityksillä paremmat edellytykset osallistua (1)

Miten kehittämistoiminta olisi hyvä organisoida jatkossa? (n=33)

- Tapahtumien organisoinnissa olisi vastausten mukaan hyvä olla mukana niin kaupungin edustus ja yrittäjiä kuin asukkaita ja yhdistyksiä /järjestöjä
 - Yrittäjien mukana olo mainittiin useimmin (12 mainintaa): yrittäjät mukaan suunnitteluun, yrittäjämessut torille, torikauppiaista työryhmä mukaan torin kehittämiseen, sponsorit
 - Iisalmen kaupungin mukanaolo tuotiin esille noin kymmenen kertaa
 - Asukkaiden mukaan saaminen tuotiin esille puolenkymmentä kertaa: lehti-ilmoituksilla tai facebookissa voisi etsiä halukkaita mukaan suunnitteluun ja järjestelyihin, asukailta voi tulla hyviä ideoita, kaikki ikäryhmät huomioon suunnittelussa
 - Samoin seurat ja järjestöt mainittiin noin kuusi kertaa: myös pienet järjestöt, yrittäjäjärjestöt, liden ry
 - Lisäksi osassa kommentaisteista ei erikseen mainittu tahoja, vaan todettiin, että mukaan olisi hyvä saada mahdollisimman paljon eri tahoja ja osaamista, tapahtumien ideointi voisi olla kaikille vapaata

Miten kehittämistoiminta olisi hyvä organisoida jatkossa? (n=33)

- Noin kymmenkunta vastaajaa toi esille keskitetyn organisoinnin
 - Enemmistö näki koordinaattorin / pääorganisaattorin roolin kuuluvan kaupungille
 - Iden ry:n tekemä hyvä työ tuotiin esille muutamassa kommentissa ja yhdessä se nähtiin parhaaksi koordinaattoriksi
 - Muutamassa kommentissa keskitetty organisointi (yksi tiimi /henkilö /organisaatio) nähtiin hyväksi, mutta ei nimetty siihen mitään tahoa
- Eräs vastaaja koki nykyisen tavan hyväksi ja pari ei osannut ottaa kantaa siihen, miten kehittämistoiminta tulisi organisoida.
- Eräessä kommentissa tuotiin erikseen esille Oluset -tapahtuma, johon kaivattiin uusia vetäjiä ja tapahtumajärjestäjiä.

Vapaa sana (n=26)

- Osa kyselyyn vastanneista käytti mahdollisuuden antaa vapaasti palautetta keskustan viihtyisyyden ja tapahtumien kehittämiseen
 - Lähinnä palautteissa peräänkuulutettiin positiivisuutta, rohkeutta, uskoa omaan tekemiseen ja tulevaan, yhteistyötä (myös kuntien kesken) sekä yhteisiä päämääriä
 - Parissa vastauksessa tuotiin esille paikallisen osaamisen nykyistä aktiivisempi hyödyntäminen (esiintyjät, mainostoimistot) ja yhdessä vastauksessa nähtiin tärkeäksi näkyvyys myös Ylä-Savon ulkopuolella
 - Muutamassa vastauksessa mainittiin positiivinen kehitys yrittäjäystävällisyydessä ja aktiivisuudessa



Lapinlahden keskustaajaman kehittämistyö,
kunnassa asuvien, asioivien ja vapaa-ajanasukkaiden
kyselyiden havainnot

KYSELYN TAVOITE JA TOTEUTUS

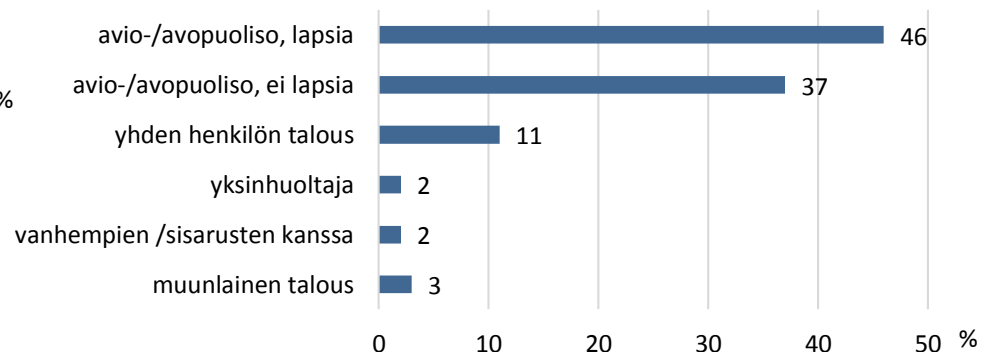
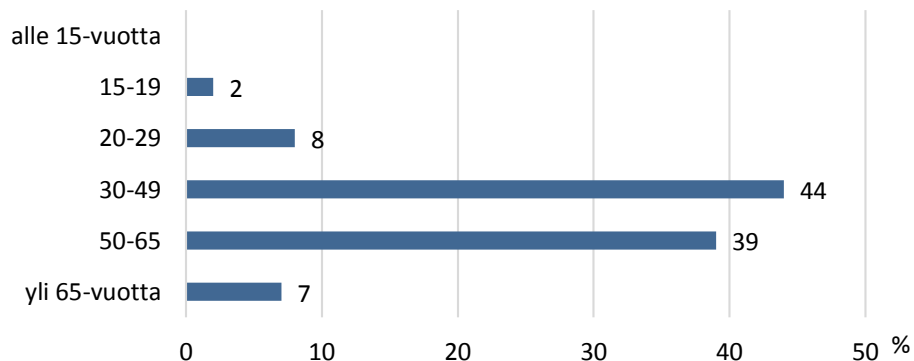
- Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä. Kehittämistyötä tehdään yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Tiedonhankinta toteutettiin touko-heinäkuussa 2017 internetpohjaisina kyselyinä:
 - 1) Kuntalaiset
 - 2) Kunnan vapaa-ajanasukkaat
 - 3) Kunnassa kunnan ulkopuolelta asioivat(Lisäksi kunnassa toimiville yrittäjille toteutettiin oma kyselynsä, josta on laadittu erillinen raportti)
- Eri kohderyhmien kyselyt sisälsivät kaikille ryhmille yhteisiä osioita ja ryhmittäin räätälöityjä osioita. Kysymyskokonaisuudet koskevat keskustaajaman palveluita ja viihtyisyyttä sekä kunnan tapahtumatarjontaa.
- Kyselyistä tiedotettiin sanomalehdissä, kuntien internet- ja facebook -sivuilla. Vapaa-ajanasukkailla tieto kyselystä lähetettiin tiedotelehtisen yhteydessä.

VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT



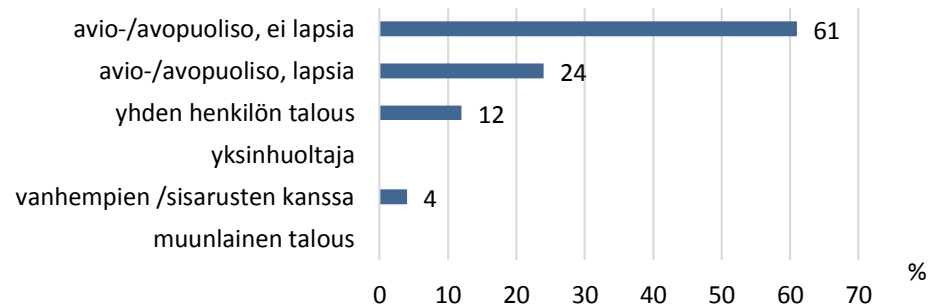
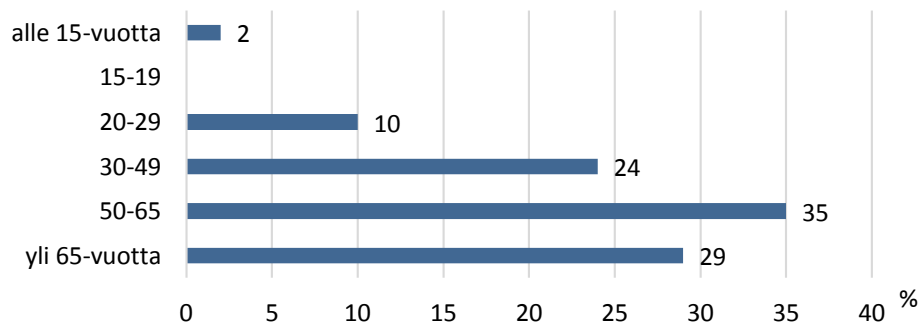
Kuntalaisille suunnattu kysely

- Kuntalaisilta vastauksia saatiin 198 henkilöltä
 - Suurin osa (75 %) vastanneista oli naisia
 - Noin puolet (53 %) asui Lapinlahden keskustaajaman alueella
 - Eniten vastanneissa oli 30-49 –vuotiaita ja 50-65 -vuotiaita
 - Liki puolet asui avio-/avopuolison ja lasten kanssa, reilu kolmannes puolison kanssa ilman lapsia ja reilu 10 % yksin, muunlaisia talouksia oli muutamia



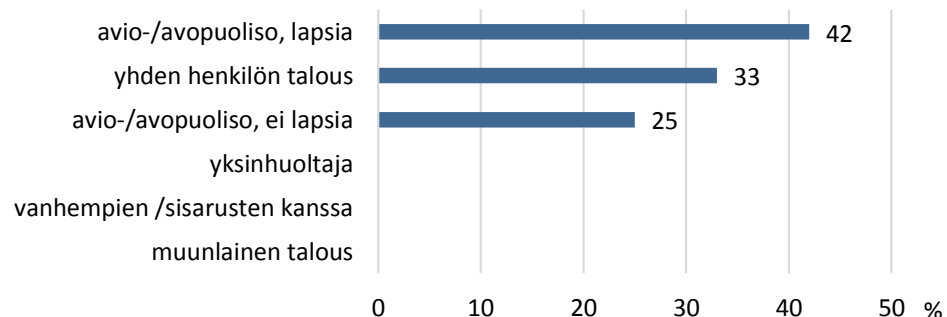
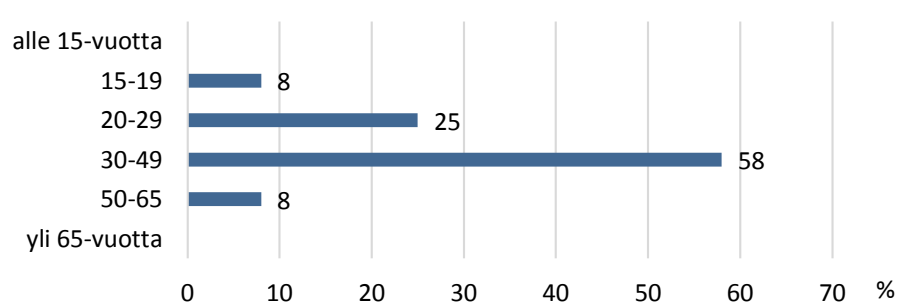
Kunnan vapaa-ajanasukkaille suunnattu kysely

- Kunnan vapaa-ajanasukkaita vastauksia saatiin 51 henkilöltä
 - Reilu puolet (56 %) vastanneista oli naisia
 - Joka viides (11 henkilöä) kertoi asuvansa vakituisesti Kuopiossa. Myös Lapinlahti, Iisalmi, Siilinjärvi ja Helsinki tulivat esille useamman kerran (kukin kunta viisi kertaa). Oulusta, Jyväskylästä ja Imatralla oli kaikista pari vastaajaa, muista eteläisen Suomen kunnista yksittäisiä vastaajia.
 - Eniten vastanneissa oli 50-65 –vuotiaita ja yli 65-vuotiaita
 - Yli puolet asui avio-/avopuolison kanssa ilman lapsia, neljännes puolison ja lasten kanssa ja reilu 10 % yksin, muunlaisia talouksia oli muutamia



Kunnassa asioiville suunnattu kysely

- Kunnassa asioivilta (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastauksia saatiin 12 henkilöltä, *vastaajien suhteellisen pieni määrä on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*
 - Suurin osa (58 %) vastanneista oli naisia
 - Viisi henkilöä kertoi asuvansa vakituisesti Siilinjärvellä, neljä Kuopiossa ja loput kolme eteläisen Suomen kaupungeissa
 - Lapinlahdella vierailun syyksi kerrottiin useimmin työssä (8 mainintaa) tai ostoksilla käynti /palvelujen käyttäminen (5 mainintaa), pari kertoi käyvänsä vapaa-ajantapahtumissa. Jokin muu kuin edellä mainittu syy mainittiin kahdeksan kertaa.
 - Eniten (seitsemän vastaajaa) oli 30-49 –vuotiaita ja 20-29 -vuotiaita (kolme henkilöä)
 - Viisi vastaajaa asui avio-/avopuolison ja lasten kanssa, neljä yksi ja muutama puolison kanssa ilman lapsia



KESKUSTAAJAMAN PALVELUT



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset keskustaajaman palveluista eli
 - Tyytyväisyys palveluihin
 - Kehittämistarpeet (mitä pitäisi kehittää /puuttuu)
 - Muualta kuin Lapinlahdelta hankittavat palvelut (kuntalaiset ja vapaa-ajanasukkaat) sekä Lapinlahdelta hankittavat palvelut (kunnassa asioivat)
 - Palvelutarjonnasta tiedottaminen
 - *Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien suhteellisen pieni määrä (n=12) on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*

Tyytyväisyys palveluihin Lapinlahden keskustaajamassa, kuntalaiset (n=191-198)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Lapinlahden keskustaajamasta? (kuntalaiset, n=102)

- Keskustaajaman palveluita koskien esitettiin runsaasti kehittämistoiveita, jotka voidaan jaotella kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella
 - Kauppapalvelut (n. 80 mainintaa)
 - Ravintola- ja kahvilapalvelut (n. 35 mainintaa)
 - Muut palvelut (n. 30 mainintaa)
 - Liikuntapalvelut (n. 25 mainintaa)
 - Kulttuuritarjonta (n. 5 mainintaa)
 - Väestöryhmittäin suunnatut palvelut (lapset, nuoret, vanhukset, erityisryhmät) (yhteensä n. 10 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämistoiveet on esitetty seuraavissa kolmessa diassa.

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Lapinlahden keskus- taajamasta? (kuntalaiset, n=102)

KAUPPAPALVELUT, noin 80 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kenkäkauppa ➤ vaatekauppa (erikseen mainittiin lastenvaatteet, -tarvikkeet muutaman kerran)	n. 20-25
➤ urheilukauppa (erikseen mainittiin metsästys- ja kalastusliike muutaman kerran)	n. 10
➤ Lidl, yleensä halvat elintarvikekaupat ➤ tuoretuotteet /lähiruoka esim. leivonnaiset, leipä, kala ➤ yleisesti erikoiskaupat	n. 5
➤ kodin- /elektroniikkaliike, eläinkauppa, huonekaluliike, lahjatavarakauppa, maatalouskauppa, varastotyyppinen erikoiskauppa nettimyynnillä (että kannattaa), suoramyymintipiste	n. 1-2

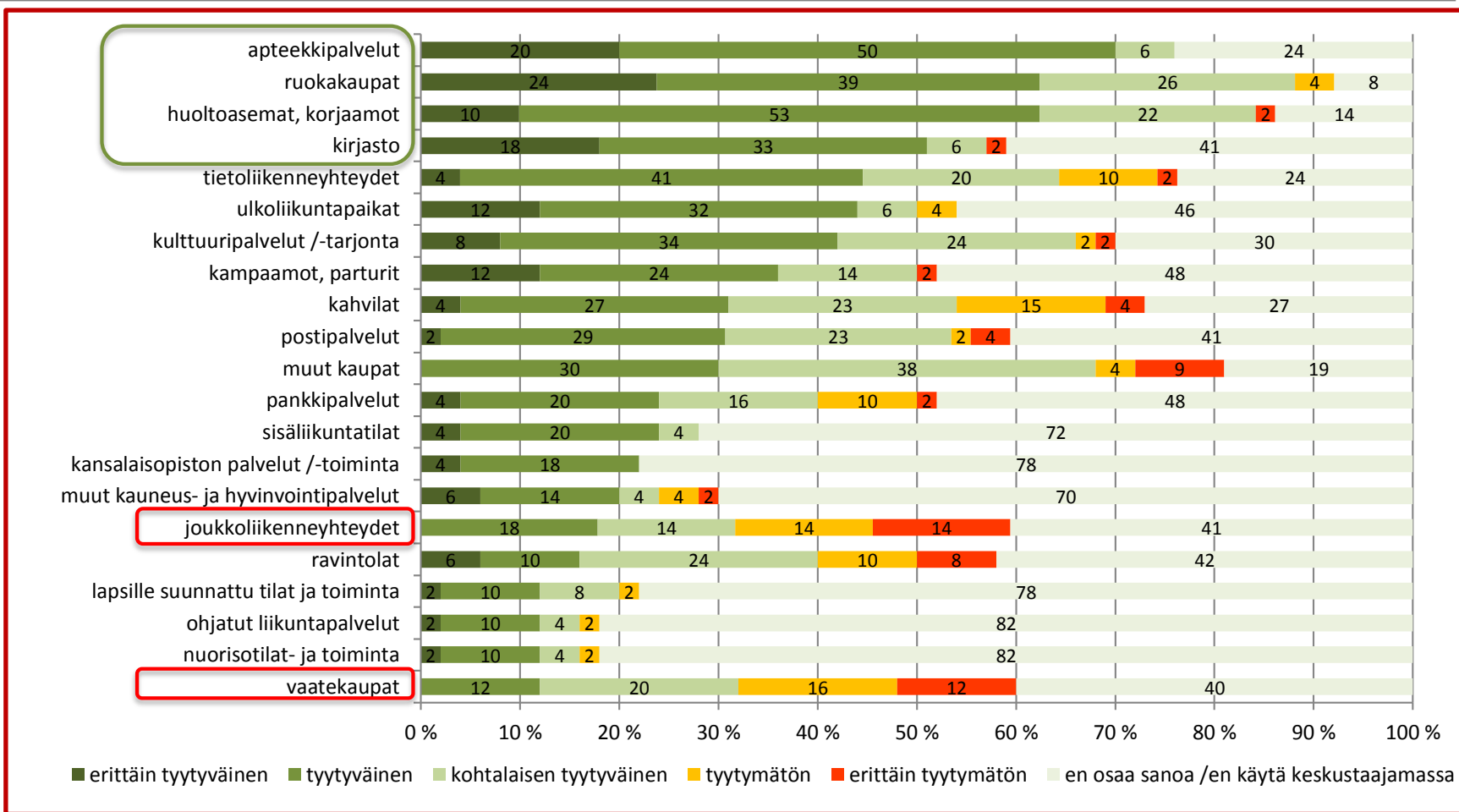
Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Lapinlahden keskus- taajamasta? (kuntalaiset, n=102)

RAVINTOLAT /KAHVILAT, noin 35 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ravintolapalvelut yleensä	n. 10
➤ kahvilapalvelut viikonloppuisin ja iltaisin	n. 5
➤ kahvila (erikoiskahveja, herkkuja)	
➤ ruokaravintola	n. 2-3
➤ tanssiravintola	
➤ iltaravintola /baari	
➤ illalla auki oleva ravintola esim. asemalle	
MUUT PALVELUT, noin 30 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kirjasto (erikseen mainittiin koirat pois kirjastosta, kirjaston aukioloajat)	n. 10
➤ pankkipalvelut (aukioloaika, automaatteja vain yksi)	n. 5
➤ Poliisi, Kela, työvoimatoimisto, leipomo, majoituspalvelut, apteekki (aukioloaika), tietoliikenteeseen liittyvät palvelut, postinjakoaja, elokuvat, pienkonekorjaamo, polkupyöräkorjaamo, vierasvenesatamaan peruspalvelut (vesipiste, infotaulu), kauneushoitoja (kynnet, ripset), yksityislääkäri, vanhusten hoitokoti, suutari, kotisiivouspalvelu, yleensäkin palvelujen aukioloajat	n. 1-2

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Lapinlahden keskus- taajamasta? (kuntalaiset, n=102)

LIIKUNTAPALVELUT, noin 25 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ uimahalli	n. 10
➤ sisäliikuntapaikat (keilarata, sulkapallo- ja tenniskenttää, vapaita vuoroja) ➤ liikuntareitit (merkityt patikointi- ja ulkoilureitit laitteineen, hiihtoladut, pururatoja huonompikuntoisillekin, Matiskin lenkin kunnosta huolehtiminen)	n. 5
➤ tekonurmikenttä, kesäajalle parempi uimapaikka, liikuntakerhoja aikuisille, leikkipuistoihin vanhemmille liikuntavälineitä, ohjattua liikuntaa urheilukentälle, leikki- ja esim. parkourpuistoja lisää, kuntosalin aukioloajat	n. 1-2
KULTTUURITARJONTA, noin 5 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ konsertit, teatterimatkat, vierailevat teatteriesitykset	n. 1-2
VÄESTÖRYHMITÄIN SUUNNATUT PALVELUT, yhteensä noin 10 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ nuoret (15-17 v suunnatut harrasteet, nuorisotilojen aukioloaika vajaa etenkin koulujen loma-aikoina /päättymisaikoina, oleskelupaikka)	n. 2-3
➤ pienemmille lapsille suunnattua puuhaa, erityislapsille toimintaa, vanhusten virike-/ulkoilutusapu, avoin kokoontumispaikka mielenterveyskuntoutujille	1

Tyytyväisyys palveluihin Lapinlahden keskustaajamassa, vapaa-ajanasukkaat (n=47-51)



— Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

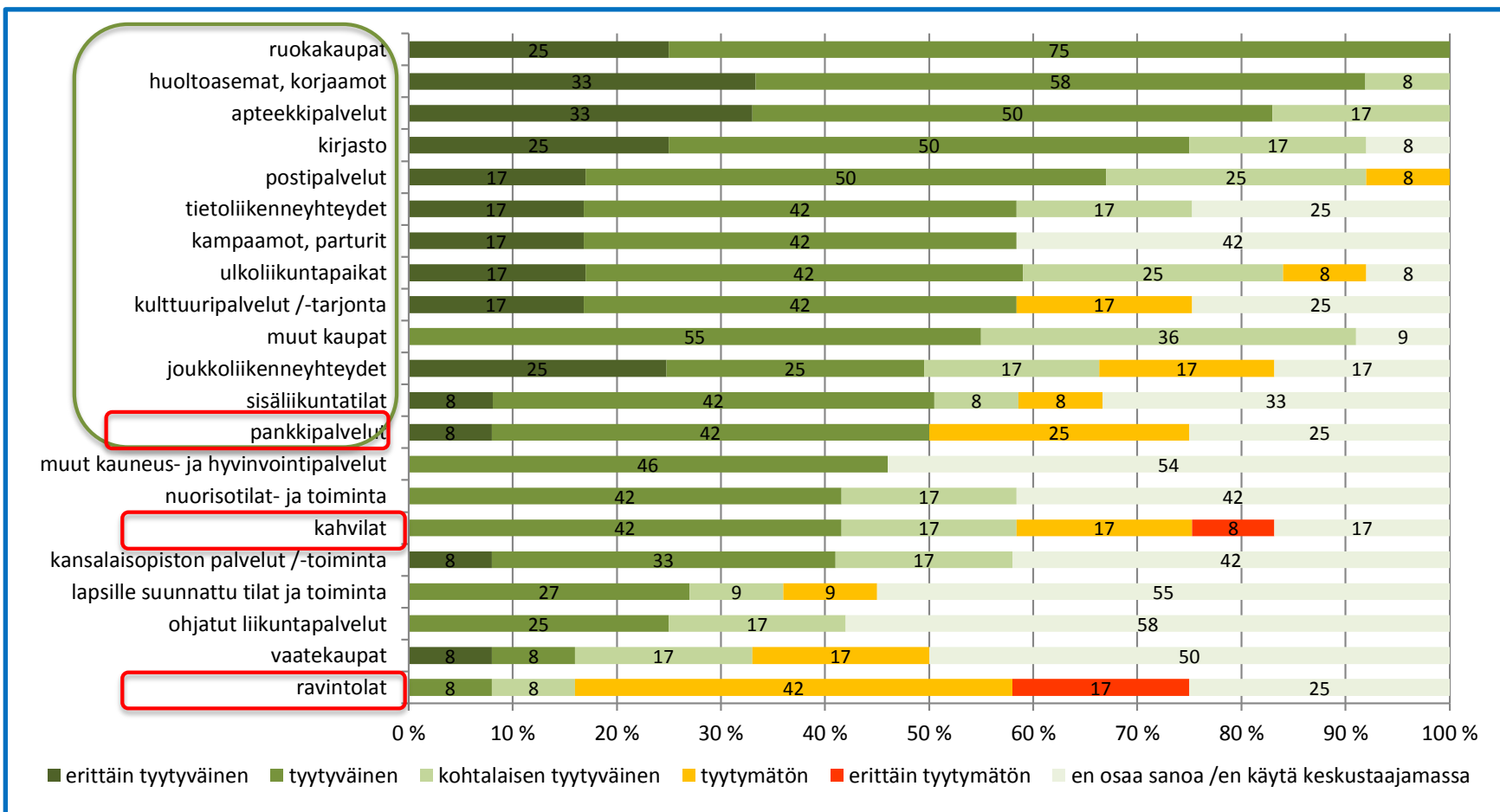
— Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Lapinlahden keskustaajamasta? (vapaa-ajanasukkaat, n=17)

- Vapaa-ajanasukkaat esittivät keskustaajaman palveluita koskien kehittämistoiveita, jotka voidaan jakaa kahteen kokonaisuuteen aihepiirinsä perusteella. Kaksi kertoi käyttävänsä Varpaisjärven palveluita, eikä esittänyt toiveita keskustaajaman osalta.

KAHVILAT /RAVINTOLAT, 7 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kahvilapalvelut (erikseen toivottiin konditoriakahvilaa, kesäajalle kahvilaa satamaan ja iltakahvilaa)	5
➤ lounas-/ruokaravintola	2
KAUPPAPALVELUT, 6 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ toinenkin rakennus- ja rautakauppa	3
➤ vaatekauppa, kenkäkauppa, Lidl	1-2
MUUTA	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ joukkoliikenne, yöjuna Helsinkiin, tietoliikenneyhteydet, vierasvenesatama, lasten ja nuorten harrastetilat, tori-iltoihin panostaminen, tuoretta kalaa useammin	1

Tyytyväisyys palveluihin Lapinlahden keskustaajamassa, kunnassa asioivat (n=11-12)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

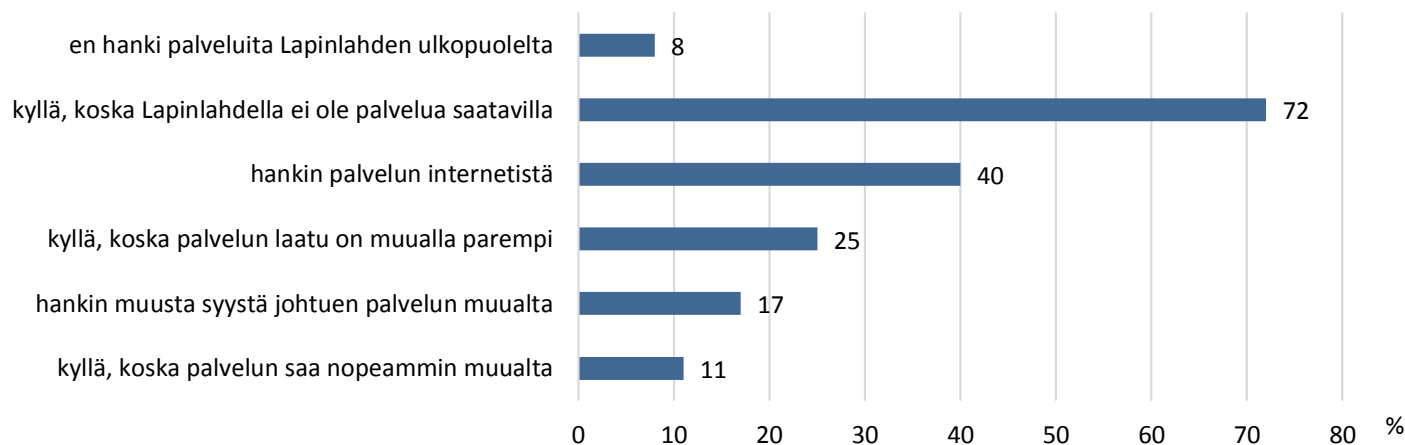
Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Lapinlahden keskustaajamasta? (kunnassa asioivat, n=5)

- Viisi kunnassa asioivaa esitti keskustaajaman palveluita koskien kehittämistoiveita, jotka voidaan jaotella kahteen kokonaisuuteen aihepiirinsä perusteella

LIIKUNTAPALVELUT, 4 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ikäihmisten liikuntaan enemmän tarjontaa vrt. Siilinjärvi, kesäjumput ulos, uimahalli, jalkapallon harrastamiseen paremmat olot (tekonurmi?)	1
KAHVILAT, RAVINTOLAT, 3 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ (ruoka)ravintola, myöhään auki oleva nettikahvila	1-2
MUUTA	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ nuorille muutakin tekemistä kuin jäähallin mahdollisuudet	1

Palveluiden hankkiminen Lapinlahden ulkopuolelta (kuntalaiset, n=190)

- Lapinlahdella asuvista suurin osa kertoi hankkivansa palveluita myös kotikunnan ulkopuolelta. Yleisin syy tähän oli se, että palvelua ei ole Lapinlahdella saatavilla. Lisäksi 40 % kertoi hankkivansa palveluita internetistä.



Palveluiden hankkiminen Lapinlahden ulkopuolelta (kuntalaiset)

- Lapinlahdella asuvista lähes kaikki kertoivat myös, mitä palveluita he hankkivat muualta ja mistä syystä.
 - Vaatteita /kenkiä sekä urheilu- ja harrastusvälineitä hankittiin muualta kaikkein useimmin, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole kotikunnassa niin hyvin saatavilla ja toisaalta niitä hankittiin myös internetistä.
 - Jonkin verran tehtiin myös ruokaostoksia, elektroniikka-, viihde-, kodinkone- ja sisustushankintoja muualla kuin kotikunnassa. Muualta haettiin myös (erikois)sairaanhoitopalveluita, käytin uimahallissa ja hoidettiin pankkiasioita.
 - Muut palvelut tulivat huomattavasti harvemmin esille.

PALVELUA EI SAATAVILLA, n=128	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaateostokset, kenkäostokset, urheilu- /harrastusvälineet ja -vaatteet	n. 40-60
➤ huonekalut /sisustus, kodinkoneet ja -tekniikka, elektroniikka, atk-palvelut ja -tarvikkeet, uimahalli, (erikois)sairaanhoito	n. 10-20
➤ elokuvat, teatteri, kulttuuri, konsertit, auton osat /-tarvikkeet, ravintola, eläintarvikkeet, ruoka (osin), poliisin lupapalvelu, pankki	n. 3-6
➤ liikuntapalvelut, lihakauppa, apteekki illalla, yökerho, ompelukoneen huolto, lelut, maatalouskauppa, rautakauppa, harjaton autopesu, auton huolto, passikuvat, tanssipaikea, katsastus, keilaus, työkalut, tankkaus, lahjatavarat, pienkonekorjaamo, kirpputori, siivouspalvelu, leipomotuotteet	n. 1-2

Palveluiden hankkiminen Lapinlahden ulkopuolelta (kuntalaiset)

INTERNETISTÄ, n=70	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaatteet	n. 40
➤ harrastusvälineet	n. 15
➤ elektroniikka, viihde (musiikki, elokuvat, pelit), kengät, pankkipalvelut	n. 10
➤ kirjat, lemmikinruoka /eläintarvikkeet, matkailu, kodinkoneet, huonekalut /sisustus, autotarvikkeet	n. 3-5
➤ verotoimisto, meikit /ihonhoito, liput, lelut, lahjat, yrttivalmisteet, tilitoimisto, kela, apteekki, lastenhoitotarvikkeet	n. 1-2
LAATU MUUALLA PAREMPI, n=38	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ruokaostokset, vaatteet (nuoret, lapset etenkin), ravintola	n. 10
➤ rautakauppa, maataloustarvikkeet, kahvila, urheilu- /harrastusvälineet, kengät, parturi/kampaamo, apteekki, käyttötavarat, korut, pankki, kemikaalit, terveyspalvelut, valokuvaamopalvelut, kauneudenhoito, autohuolto, sisustus	n. 1-2

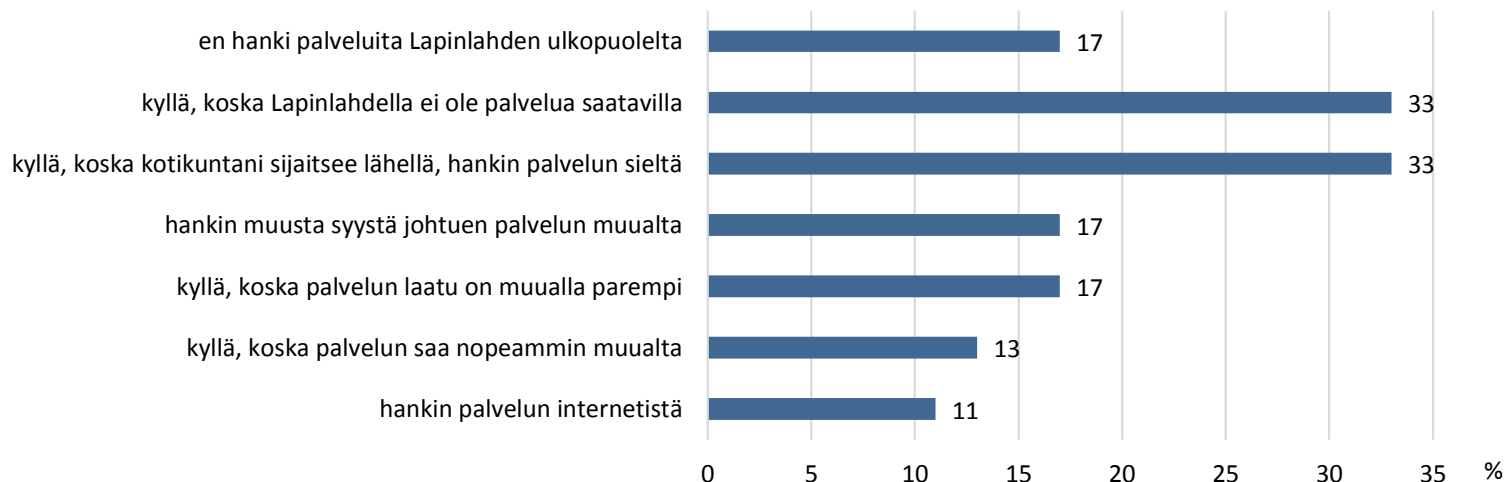
Palveluiden hankkiminen Lapinlahden ulkopuolelta (kuntalaiset)

NOPEAMMIN MUUALTA, n=16	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ terveydenhuoltopalvelut, lääkäri	n. 5
➤ kodinkoneet, auton varaosat, ruokaostokset, huonekalut /sisustus, silmälasit, elektroniikka, atk-tarvikkeet, moottoriurheilutarvikkeet	n. 1-2

MUU SYY HANKKIA PALVELU MUUALTA, n=25	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ruoka (edullisuus, valikoima, työmatkalla)	n. 10
➤ kampaaja (työskentelypaikkakunnalla), vaatteet (hinta-laatu, tyyli)	n. 3
➤ urheiluliike, laatu kosmetiikka, uimahalli, erikoistavarat, kirjanpito palvelut, fysikaalinen hoito, auton merkkihuolto, apteekki, matkaliput /matkat, retkeilyvarusteet	n. 1

Palveluiden hankkiminen Lapinlahden ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat, n=46)

- Vapaa-ajanasukkaista suurin osa kertoi hankkivansa palveluita myös Lapinlahden ulkopuolelta vapaa-ajanasunnolla ollessaan. Yleisin syy tähän oli se, että palvelua ei ole Lapinlahdella saatavilla ja se, että oma kotikunta sijaitsee lähellä ja palvelu hankitaan sieltä.



Palveluiden hankkiminen Lapinlahden ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat)

- Vapaa-ajanasukkaista noin puolet kertoivat myös, mitä palveluita he hankkivat muualta ja mistä syystä.
 - Ruoka-, elektroniikka-, vaate- ja rautakauppaostoksia tehtiin muualla kaikkein useimmin, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole Lapinlahdella niin hyvin saatavilla.
 - Muut palvelut tulivat esille lähinnä yksittäisinä mainintoina.
 - Muutama kertoi omin sanoin syyn hakea palvelu muualta kuin Lapinlahdelta: helpompi/nopeampi mennä muualle ja lisälmen laajempi tarjonta

PALVELUA EI SAATAVILLA, n=14	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ruoka, elektroniikka, rautakauppa, vaatteet	4-3
➤ veneen varaosat, kodinkoneet, huonekalut /sisustus, kaivontekijä, pankki, koneet (myynti ja huolto), ravintola, vapaa-ajan välineet, kauppahalli, tori	1

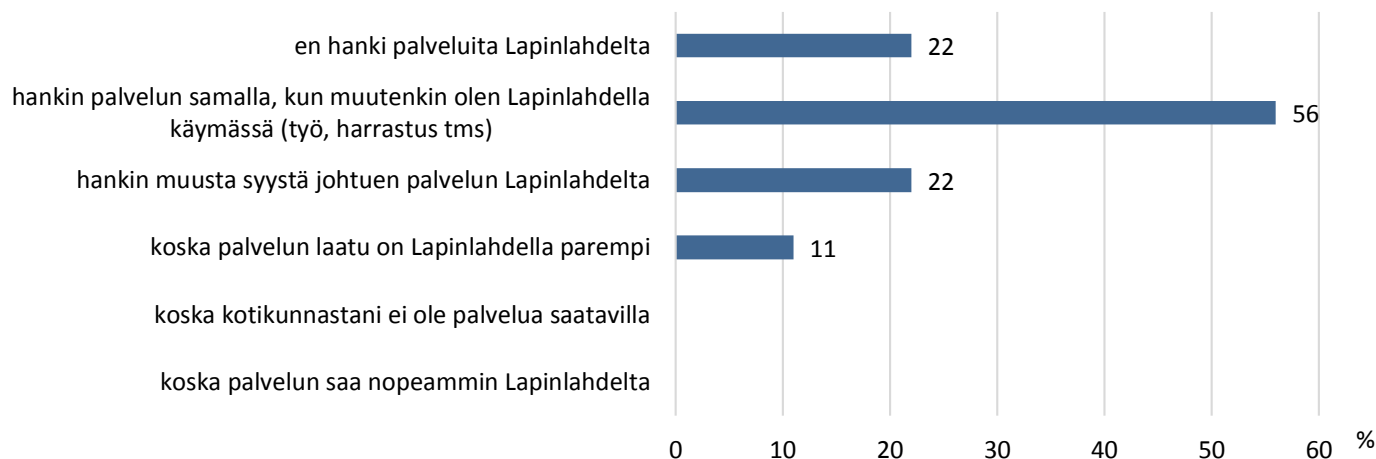
LAATU MUUALLA PAREMPI, n=5	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kalastustarvikkeet, lounasravintola, vaatteet, päivittäistavarat, parturi, rautakauppa, korjaamo	1

Palveluiden hankkiminen Lapinlahden ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat)

NOPEAMMIN MUUALTA, n=4	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ruokaostokset, tietokoneen huolto, rautakauppa	1-2
INTERNETISTÄ, n=3	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ veneen varaosat, kalastustarvikkeet, pankki, eläinruuat, tapahtumien liput	1-2
MUU SYY HANKKIA PALVELU MUUALTA, n=7	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ isommat päivittäistavarat, vaatteet, rautakauppa (edullisuus)	1

Palveluiden hankkiminen Lapinlahdelta (kunnassa asioivat, n=9)

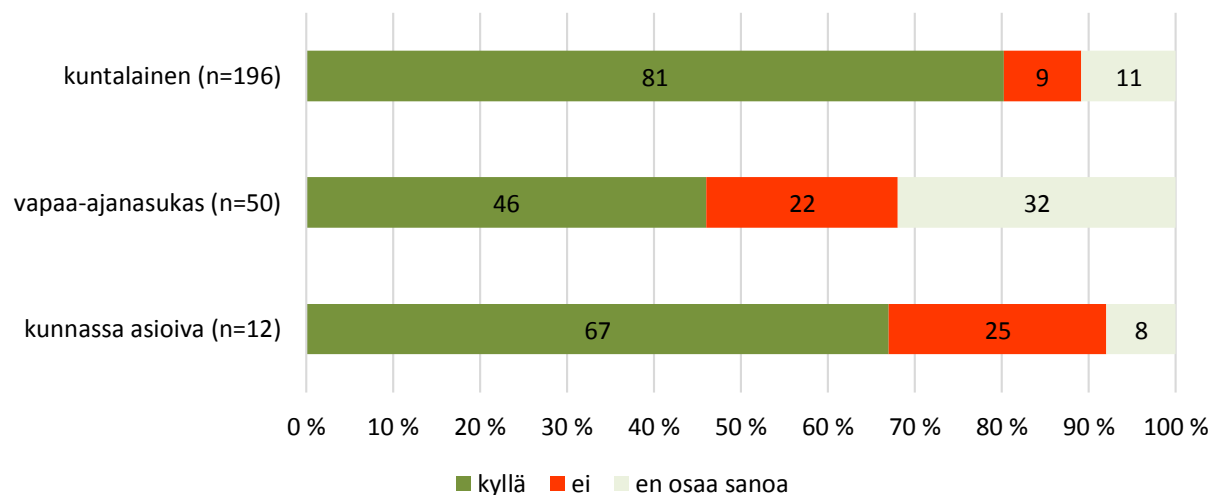
- Lapinlahdella asioivista kaksi henkilöä (kysymykseen vastasi 9 henkilöä) kertoi, ettei hanki palveluita Lapinlahdelta. Useimmiten palvelu hankitaan Lapinlahdelta samalla, kun siellä ollaan muutenkin käymässä esimerkiksi työn takia.



- Viisi vastaajaa kertoi myös, mitä palveluita he hankkivat Lapinlahdelta ja miksi. Kaikki vastaajat toivat esille ruokakaupan, yksittäisinä mainintoina tuotiin esille myös: apteekki, autohuolto, huoltoasema, kirjasto, posti, kirjakauppa, kosmetologi, työtoiminta. Syy hankkia palvelu Lapinlahdelta oli kaikilla se, että palvelu hankitaan samalla, kun kunnassa ollaan muutenkin käymässä, lisäksi yksi kertoi syyksi palveluiden paremman laadun.

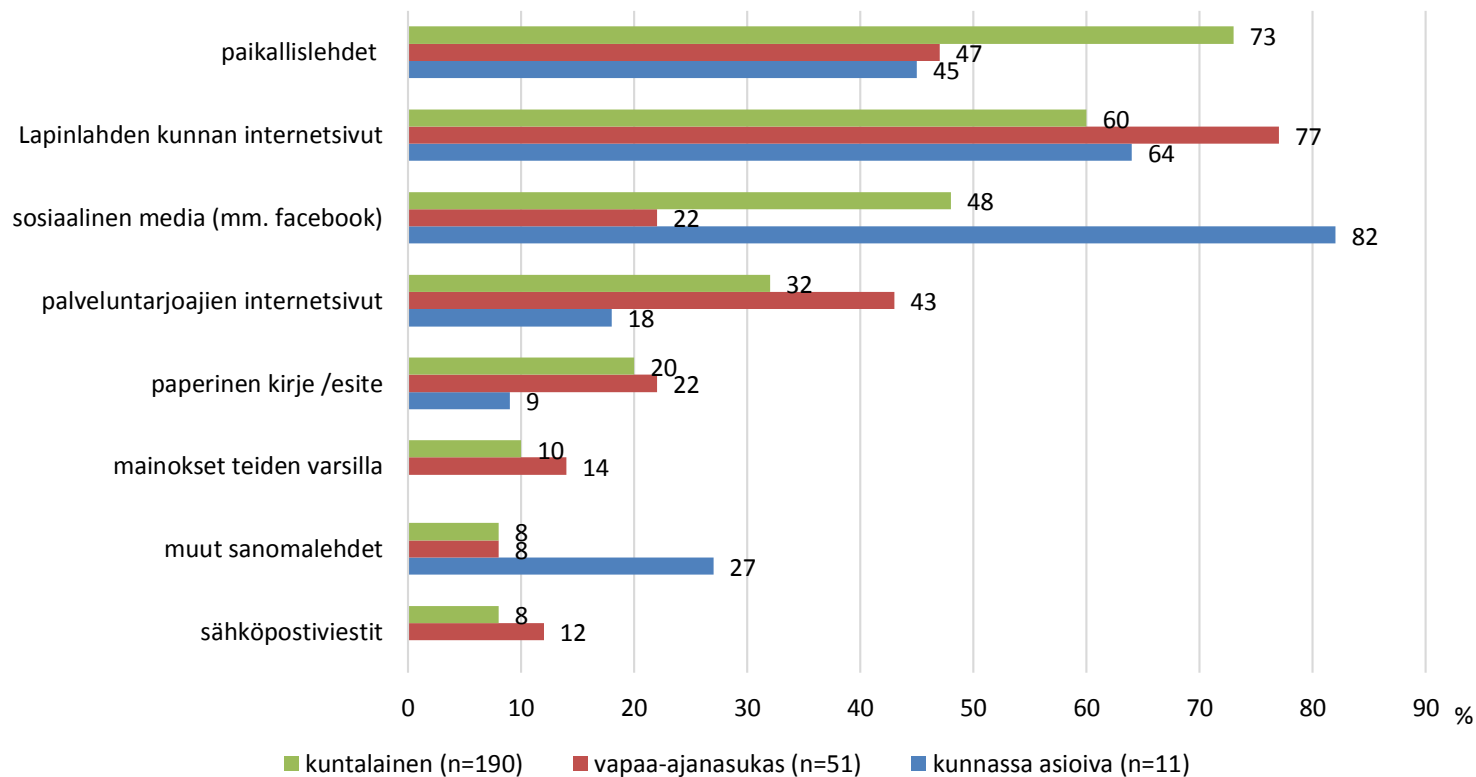
Palvelutarjonnasta tiedottaminen

- Erityisesti kuntalaiset (81 % vastanneista kuntalaisista) kokivat, että heillä on riittävästi tietoa keskustaajaman palvelutarjonnasta.
- Vapaa-ajanasukkaista noin puolet koki tietonsa riittäväksi, joka viides (11 hlöä) arvioi, ettei hänellä ole tietoa riittävästi ja kolmannes (16 hlöä) ei osannut arvioida asiaa.
- Kunnassa asioivista suurin osa koki tietonsa Lapinlahden palvelutarjonnasta riittäväksi. Muutama arvioi, ettei tietoa ole riittävästi ja yksi ei ottanut asiaan selvää kantaa.



Palvelutarjonnasta tiedottaminen

- Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa palvelutarjonnasta paikallislehdistä ja Lapinlahden kunnan internetsivuilta.
- Lisäksi monet nostivat hyvänä tiedottamisväylänä esille myös sosiaalisen median (erityisesti kunnassa asioivat ja myös kuntalaiset) ja palveluntarjoajien internetsivut (etenkin vapaa-ajanasukkaat).



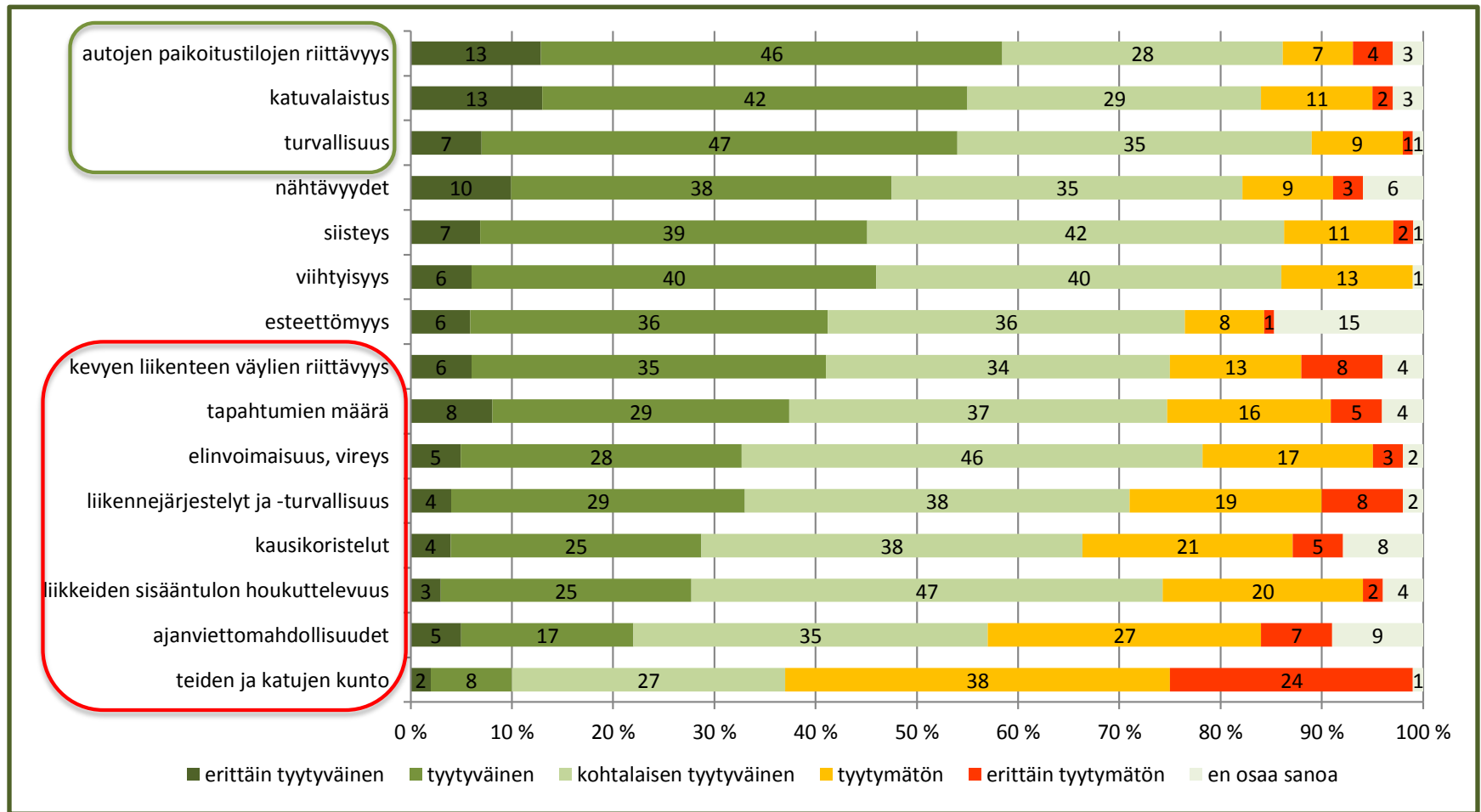
Muutama kuntalainen toi esille muita mieluisia tiedotuskanavia, yksittäisinä mainintoina: radio, televisio, opasteet (kartalla), infotaulut, mainoslehtiset, kesäesite

KESKUSTAAJAMAN VIIHTYISYYS



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset keskustaajaman viihtyisyydestä eli
 - Tyytyväisyys viihtyisyyteen
 - Kehittämistarpeet (mitä pitäisi kehittää /puuttuu)
 - *Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien suhteellisen pieni määrä (n=12) on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Lapinlahden keskustajamassa, kuntalaiset (n=194-197)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=79)

- Keskustaajaman viihtyisyyttä ja elävyyttä koskien esitettiin runsaasti kehittämistoiveita, jotka voidaan jaotella kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella
 - Keskustaajaman ilme (n. 95 mainintaa)
 - Liikennejärjestelyt (n. 25 mainintaa)
 - Tapahtumat ja palvelut (n. 25 mainintaa)
 - Torin kehittäminen (n. 20 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämistoiveet on esitetty seuraavissa kolmessa diassa.

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=79)

ILME , noin 95 mainintaa	MAININNAT / ASIA
➤ yleinen siisteys (erikseen mainittiin roskat /koirin jätökset pois, roskiksia lisää ja yksittäisinä mainintoina Asematie, R-kioskin edusta, matkahuolto, lemmikkieläinten hautausmaa, vanha hautausmaa, taidekatu)	n. 25
➤ istutukset, vehreys (kukat ja puut)	n. 20
➤ oleskelualueet, puistot (erikseen mainittiin yksittäisinä mainintoina rantabulevardi, Teknologiaatalon rantaan picnic-paikka, Peltoniemen rantaan esim. lentopallo-/sulkapalloverkko, kirkon ja kirjaston välinen alue, Valion alue, terveyskeskuksen alue)	n. 10
➤ pulporukat pois keskeisiltä paikoilta ➤ istumapaikkoja (torille, kaupan eteen, rantaan, istutusten lähelle)	
➤ liikenneympyrän taideteos aikansa elänyt ja ankea ➤ keskusta ”puuttuu” kaavoituksen takia /hajanainen keskusta ➤ olemassa olevien kohteiden korostaminen /hoito (erikseen mainittiin vesiviskuri, Väisälänmäki, historialliset kohteet)	n. 5
➤ julkisivut (talojen maalaaminen, räjäisten rakennusten purku, entisen M-kaupan julkisivu ruma, aitojen oikominen) ➤ raivaus (asumattomat tontit, pusikot) ➤ opasteet (opasteet näkyviin /suoraan, infotaulu, tervetuloa /hyvää matkaa -kyltit) ➤ tyhjiin tiloihin toimintaa (tontit, liiketilat)	n. 2-4

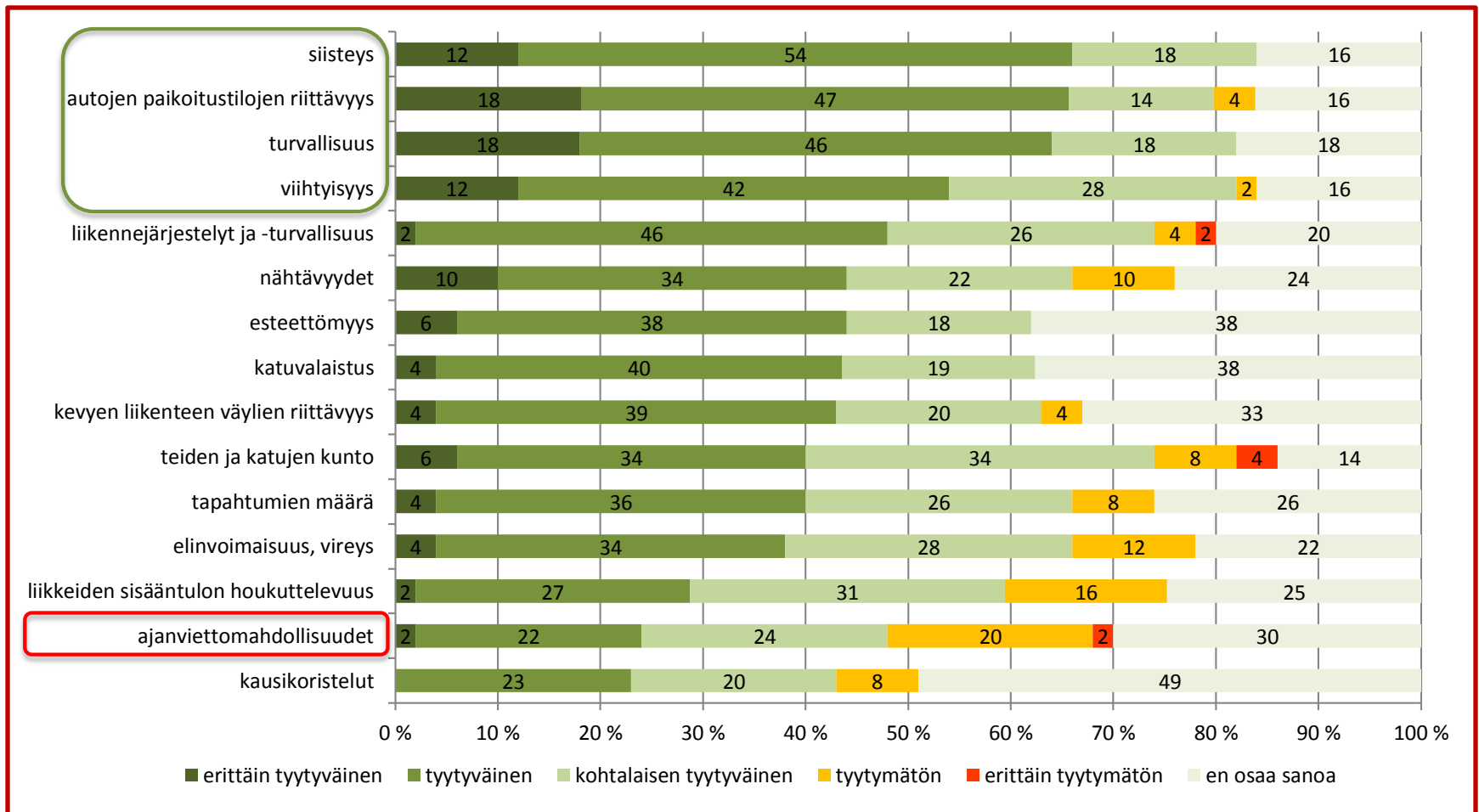
Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=79)

LIIKENNEJÄRJESTELYT, noin 25 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ parkkipaikat (erikseen mainittiin: vierasparkkitilaa enemmän, paremmin saavutettavat ja isommat parkkipaikat, kirjaston parkkipaikka ahdas, parkkipaikkojen turvallisuus, kauppojen piha-alueiden liikenne sujuvammaksi) ➤ kevyen liikenteen väylät (erikseen mainittiin: kävelijöiden turvallisuus, mopot pois kevyen liikenteen väyliltä, kevyen liikenteen väylä Asematielle, kevyen liikenteen väylä Pöljä-Lapinlahti, junaradan kumpaankin kevyen liikenteen alikulkuun liikenne samoin päin)	n. 5-7
➤ näkyvyyden puute (erikseen mainittiin risteykset ja ”säästöpankin” edessä oleva bussipysäkki -> bussi tukkii näkyvyyden) ➤ teiden kunnossapito (esim. tie Varpaisjärvelle)	n. 3-4
➤ Asematien oikaisu, liikenne ruuhkautuu liikenneympyrän kohdalla, hidastetöyssyt (liian paljon ja jyrkkiä), Pajuharjuntielle hidastetöyssyjä, vähemmän autoja keskusta	1

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=79)

TAPAHTUMAT JA PALVELUT, noin 25 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ enemmän tapahtumia keskustaan (erikseen mainittiin yksittäisinä mainintoina koko perheen tapahtumat, kirpputoritapahtumat, kirpputori, yhteislaulu, katusoittajat)	n. 10
➤ viihtyisä kahvila, kahvila auki myös illalla /viikonloppuisin, " junamontusta" Haminanmäelle kuntoiluportaat, kesäterassit, leikkipuistoja, kirjaston aukioloaika suppea, Lidl, majoitusmahdollisuuksia turisteille, uusi koulu, poliisi näkösalille useammin, apteekin sisäänkäynti esteettömäksi, tanssiravintola, kesäteatteri	n. 1-2
TORIN KEHITTÄMINEN, noin 20 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ torin viihtyisyys /houkuttelevuus ➤ torille tapahtumia	n. 5
➤ katettu esiintymislava + äänentoisto ➤ torille esim. torikahvila ➤ torille vessa ➤ toritapahtumia illalle /iltatori (kuten viime kesänä) ➤ toripaikkoja: käsityöläisille, maatalojen suoramyyntipaikkoja, torikauppiaat	n. 3-2

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Lapinlahden keskustaajamassa, vapaa- ajanasukkaat (n=48-50)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

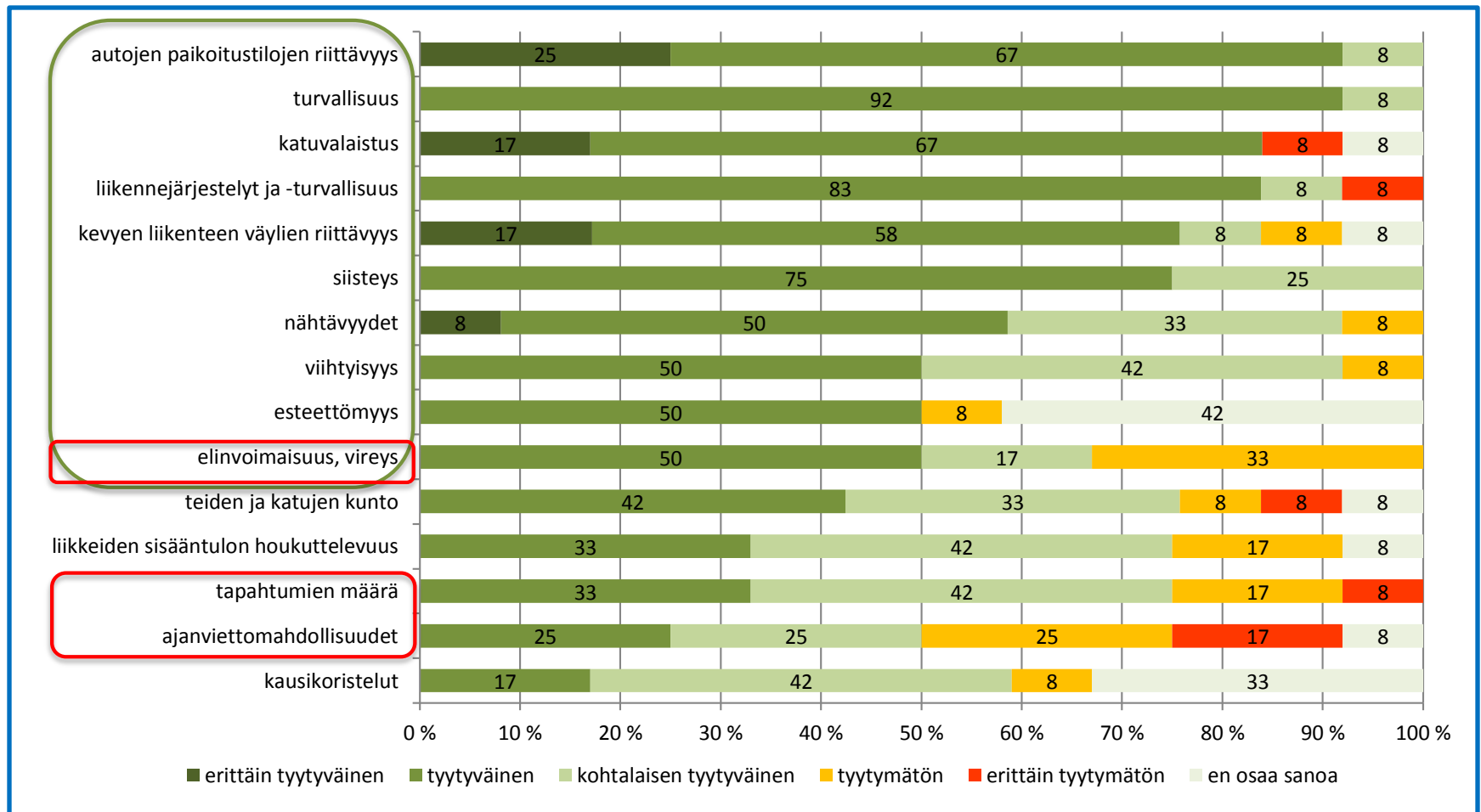
Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (vapaa-ajanasukkaat, n=6)

- Kuusi vapaa-ajanasukasta esitti keskustaajaman viihtyisyyttä koskien kehittämistoiveita, jotka liittyvät lähinnä keskustaajaman ilmeeseen. Kaksi kertoi viettävänsä aikaa lähinnä Varpaisjärvellä, eikä esittänyt ideoita keskustaajaman osalta.

ILME, 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ kukkaistutukset (vrt. Iisalmi)	3
➤ jouluvalot puuttuivat viime vuonna, penkkejä lisää	1

MUUTA	MAININNAT/ ASIA
➤ elinvoimaisuutta eli asiakkaita tarvitaan, yksilöllisiä ratkaisuja kulttuuripitäjään, kiva terassi	1

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Lapinlahden keskustaajamassa, kunnassa asioivat (n=12)



— Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

— Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kunnassa asioivat, n=5)

- Viisi kunnassa asioivaa esitti keskustaajaman viihtyisyyttä koskien kehittämistoiveita, jotka liittyvät lähinnä keskustaajaman ilmeeseen.

ILME JA TORI, 5 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ istutuksia: kasveja, puita	3
➤ värejä, elävämpi tori	1

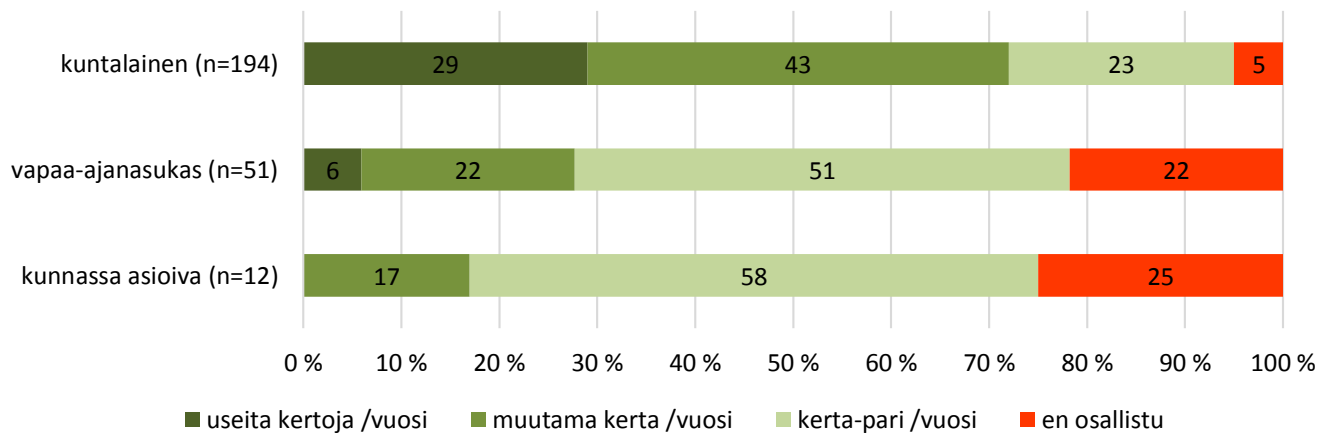
TAPAHTUMATARJONTA LAPINLAHDELLA



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset Lapinlahden tapahtumatarjonnasta
 - Osallistuminen tapahtumiin
 - Mielenpitoet tapahtumien vaikutuksista
 - Kehittämisehdotukset (nykyiset ja uudet tapahtumat)
 - Mielenpitoet tapahtumien vaikutuksista
 - Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen
 - *Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien suhteellisen pienen määrä (n=12) on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*

Tapahtumiin osallistuminen

- Yleisimmin (43 %) kuntalaiset osallistuvat Lapinlahdella järjestettäviin tapahtumiin muutaman kerran vuodessa, osa osallistuu useammin ja osa harvemmin, mutta vain kymmenkunta kertoi, ettei osallistu lainkaan.
- Vapaa-ajanasukkaiden joukossa yleisintä (51 %) on osallistuminen tapahtumiin kerran-pari vuodessa, osa osallistuu useammin ja noin joka viides (11 hlöä) ei osallistu ollenkaan.
- Samoin kunnassa asioivien joukossa Lapinlahden tapahtumiin osallistutaan yleisimmin (58 %) kerran-pari vuodessa. Muutama kertoi, ettei osallistu lainkaan tapahtumiin Lapinlahdella.

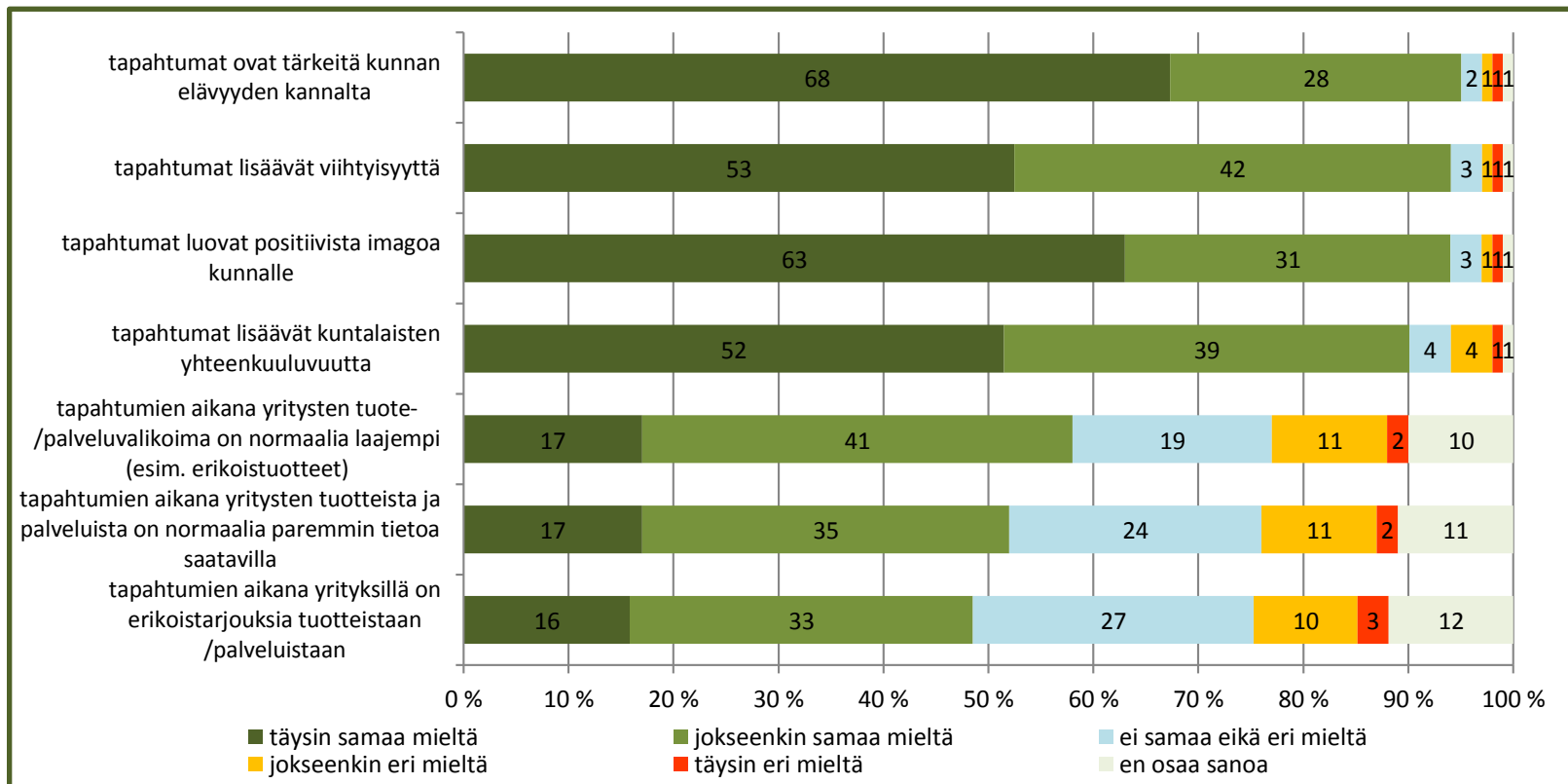


Tapahtumiin osallistuminen

- Kuntalaisista, jotka eivät osallistu tapahtumiin, neljä kertoi miksi eivät osallistu. Syynä oli joko se, että tapahtumat eivät kiinnosta tai ei sovi omiin aikatauluihin.
- Yhtä lukuun ottamatta kaikki tapahtumiin osallistumattomat vapaa-ajanasukkaat kertoivat miksi eivät ole tapahtumiin osallistuneet. Tapahtumat eivät joko sovi omaan aikatauluun /ei paikalla silloin, tapahtumat eivät kiinnosta /viihdytään omissa oloissa mökillä tai mökki sijaitsee Varpaisjärvellä (pitkä matka). Yhden mukaan tapahtumat ovat ”kuppikuntaisia”.
- Kunnassa asioivista kaikki kolme henkilöä, jotka kertoivat etteivät osallistu tapahtumiin, kertoivat miksi näin on. Syynä oli joko se, että ei viitsi tulla pelkästään tapahtuman takia Lapinlahdelle tai tapahtumatarjontaa ei koeta tarpeeksi mielenkiintoiseksi.

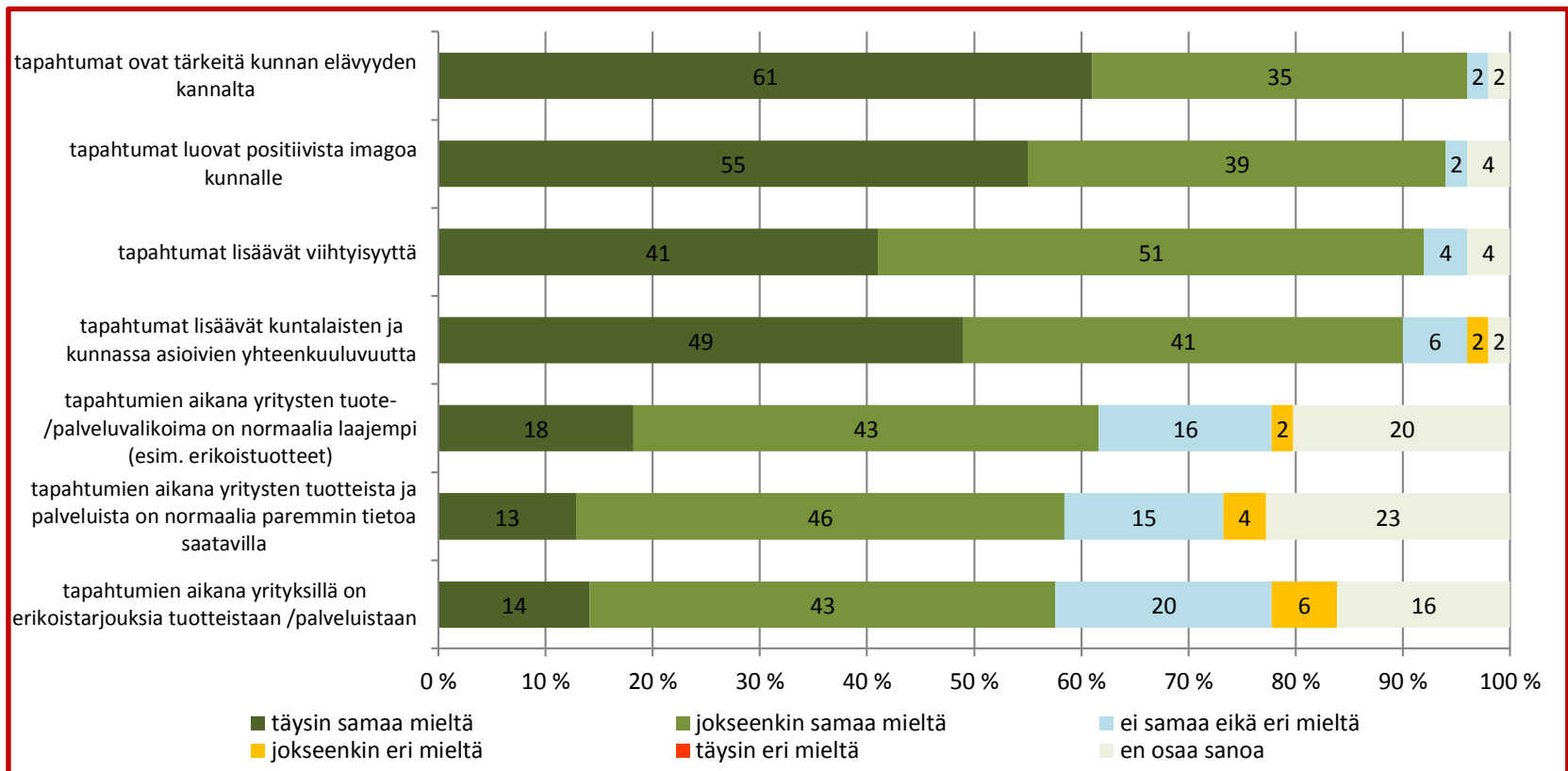
Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (kuntalaiset, n=193-196)

- Paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutus nähtiin alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena. Noin puolet vastanneista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote- /palveluvalikoimissa, niistä tiedottamisessa ja hinnoittelussa positiivisessa mielessä.



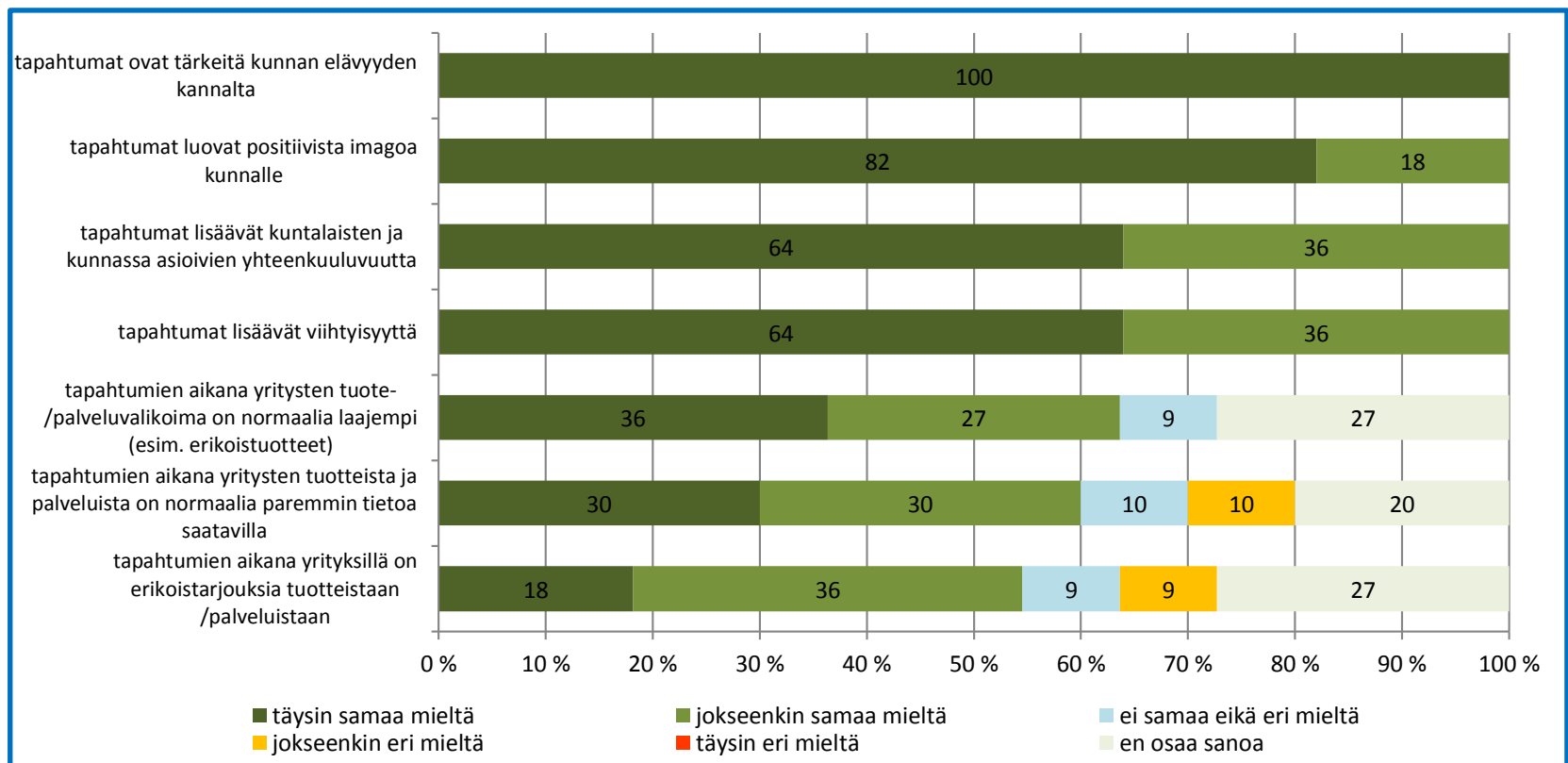
Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (vapaa-ajanasukkaat, n=48-49)

- Vapaa-ajanasukkaat näkivät paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutuksen alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena. Reilu puolet vastanneista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote- /palveluvalikoimissa, niistä tiedottamisessa ja hinnoittelussa positiivisessa mielessä.



Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (kunnassa asioivat, n=10-11)

- Kunnassa asioivat ovat sanoilla linjoilla kuntalaisten ja vapaa-ajanasukkaiden kanssa. Tapahtumien vaikutus nähtiin alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena. Reilu puolet vastanneista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote-/palveluvalikoimissa, niistä tiedottamisessa ja hinnoittelussa positiivisessa mielessä.



Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=42)

- Nykyisiä tapahtumia koskevat kehittämis ehdotukset voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Tapahtumien sisällöt ja kohderyhmät (n. 35 mainintaa)
 - Tapahtumien järjestäminen ja määrä (n. 10 mainintaa)
 - Tiedottaminen ja näkyvyys (n. 5 mainintaa)
 - Muuta (4 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämis ehdotukset on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=42)

TAPAHTUMIEN SISÄLTÖ JA KOHDERYHMÄT, noin 35 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ torin tapahtumien kehittäminen (erikseen mainittiin yksittäisinä asioina: ei vain marjoja ja villasukkia, koko perheelle tapahtumia, iltatori, enemmän tapahtumia, yhteislaulua, laadukkaita esiintyjiä) ➤ tapahtumien uudistaminen /uusia ideoita (ei vain juuston ja taiteen ympärille) ➤ Aikataika -tapahtuman uudistaminen (erikseen mainittiin yksittäisinä mainintoina: kaksipäiväiseksi, muutamaaan paikkaan keskittyminen /näkyvämpää ohjelmaa) ➤ Juusto- ja viinijuhlien uudistaminen (erikseen mainittiin yksittäisinä mainintoina: mielikuva juhlasta vanhahtava, laadukkaampia esiintyjiä, juhlille koko kansan sivutapahtuma, kohtuuttoman kallis tarjontaan nähden)	n. 4-5
➤ lapsille sopivia tapahtumia, nuorille tapahtumia, aikuisille tapahtumia, tapahtumiin eri-ikäisille ja erilaisille ihmisille houkuttimia, ilmaisia tapahtumia (muillekin kuin lapsiperheille), esiintyjiä (ravintoloihin), tapahtumiin aktiviteettia /kisailua, päiväkotien ja palvelutalojen toiveet huomioon, urheilutarjonta vahvemmin mukaan, taidetapahtumia, kesäteatteri, esiintyjiä, jotka houkuttelisivat myös ulkopaikkakuntalaisia	n. 1-2

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=42)

TAPAHTUMIEN JÄRJESTÄMINEN JA MÄÄRÄ, noin 10 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ tapahtumia tasaisesti ympäri vuoden ➤ monipäiväisiä tapahtumia ➤ päällekkäisyyden minimointi (enemmän yhteistyötä) ➤ tapahtumien yhteistyö (esim. superviikonloppu tai Juusto- ja viinijuhlien aikaan Taidemuseolla pidemmät aukioloajat – tästä tapahtumien sivuille tietoa) ➤ ajankohdat niin, että työssäkäyväkin voi osallistua ➤ markkinoilla ei pidä aloittaa myyntiä ennen ilmoitettua alkamisajankohtaa	n. 1-2
TIEDOTTAMINEN JA NÄKYVYYS, noin 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ tiedotuskanavien kehittäminen (kunnan sivut selkeämmäksi, facebook, ilmaisjakelut, tapahtumakalenteri), mainostaminen lähikunnissa ja kauempana (majoitus taattava), ilmoitettava tarkka osoite tapahtumille, iltatoreista enemmän infoa	n. 1-2
MUUTA	MAININNAT/ ASIA
➤ rallikisat lopetettava, viininlipityksen voisi lopettaa, myös Varpaisjärvelle tapahtumia, väki mukaan muihinkin kuin kaupallisiin tapahtumiin	1

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (vapaa-ajanasukkaat, n=6 ja kunnassa asioivat, n=2)

- Kuusi vapaa-ajanasukasta esitti nykyisiä tapahtumia koskevia kehittämisehdotuksia
 - pari ehdotusta koskee tiedottamista (lisää tiedottamista ja medianäkyvyyttä) ja samoin pari tapahtumien sisältöä (ei niin urheilukeskeistä, oltava ajanhermolla)
 - lisäksi yksittäisissä vastauksissa kaivattiin tapahtumia myös Varpaisjärvelle ja useampaa tapahtumaa samalle päivälle niin, että riittää yleisöä
- Lapinlahdella asioivista kaksi esitti kehittämisehdotuksia koskien nykyisiä tapahtumia: kaivattiin torille enemmän toimintaa ja panostusta mainostamiseen

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=53)

- Uusia tapahtumia koskevat toiveet voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Tapahtumien sisältö ja kohderyhmät (n. 65 mainintaa)
 - Tapahtumien sijainti (n. 5 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat toiveet ja ehdotukset on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.
- Kolme vastaajaa koki tapahtumia olevan riittävästi, kolmen vastaajan mukaan kaikki tapahtumat ovat tervetulleita.

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=53)

TAPAHTUMIEN SISÄLTÖ, noin 65 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ musiikkitapahtumia, konsertteja (osa tarkensi: rock, pop, paikalliset bändit, kirkkokonsertit, nuorille suunnatut konsertit)	n. 20
➤ teatteria ➤ urheilutapahtumia (erikseen mainittiin: leikkimieliset urheilukisat, naisille suunnattu tapahtuma, paikallisten urheiluseurojen esittelypäivät) ➤ lapsille, lapsiperheille (ilmaisia) tapahtumia	n. 5-6
➤ elokuvia (erikseen mainittiin: vanhojen elokuvien ilta, paikkana voi toimia lukion auditorio)	3
➤ aikuisille illanviettoja eri teemoilla, nuorille tapahtumia, stand up, musikaaleja, rompepäivät, kirpputori, pitäjäpäivät, koulutuksia paremmin informoituna, ei pelkkiä ulkotapahtumia, ajoneuvotapahtumia, karaoke, tansseja, joulumarkkinat, kesällä iltatapahtumia, eri yhdistysten yhteisiä, jotain uniikkia, kesäinen teematapahtuma vrt. Pielaveden Muikkuvestivaalit	n. 1-2

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=53)

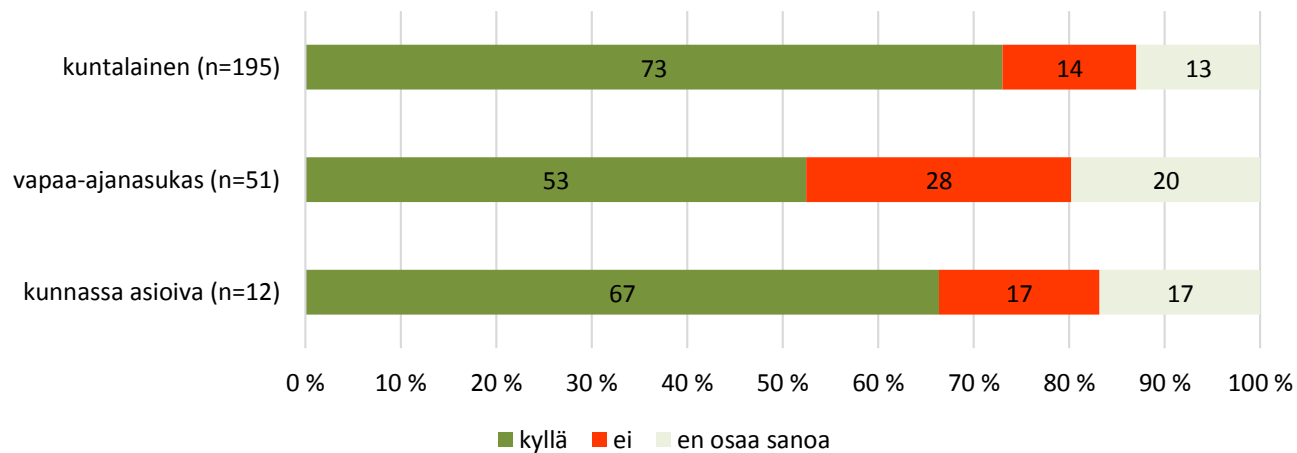
TAPAHTUMIEN SIJAINTI, noin 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ torille tapahtumia /elävyyttä (erikseen mainittiin: lauluillat, (paikallinen) musiikki, kirpputori, iltatorin yhteyteen ns. kesäkaudenlopettajaiset)	3
➤ jäähallille messut, Lärvätsalon tapahtuma tulisi siirtää Lapinlahdelle	1

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (vapaa-ajanasukkaat, n=9 ja kunnassa asioivat, n=1)

- Yhdeksän vapaa-ajanasukasta esitti toiveita uusille tapahtumille
 - parissa vastauksessa kaivattiin tapahtumia myös Varpaisjärvelle
 - yksittäisissä kommentteissa kaivattiin erilaisia tapahtumia seuraavasti: kalastukseen liittyvät tapahtumat, urheilutapahtumat, teematapahtumat (esim. keskiaika – tapahtuman laajentaminen), traktoritanssit Lampinsalmen lavalle, esim. Taidemuseoon konsertteja myös kesällä
 - samoin yksittäisinä mainintoina tuotiin esille eri kohderyhmille suunnatut tapahtumat: nuoret, mökkiläiset (esim. mökin jätevesitapahtuma tms. tai kirpputori)
- Lapinlahdella asioivista yksi esitti toiveen uusille tapahtumille, hän kaipasi enemmän nuorille suunnattuja tapahtumia

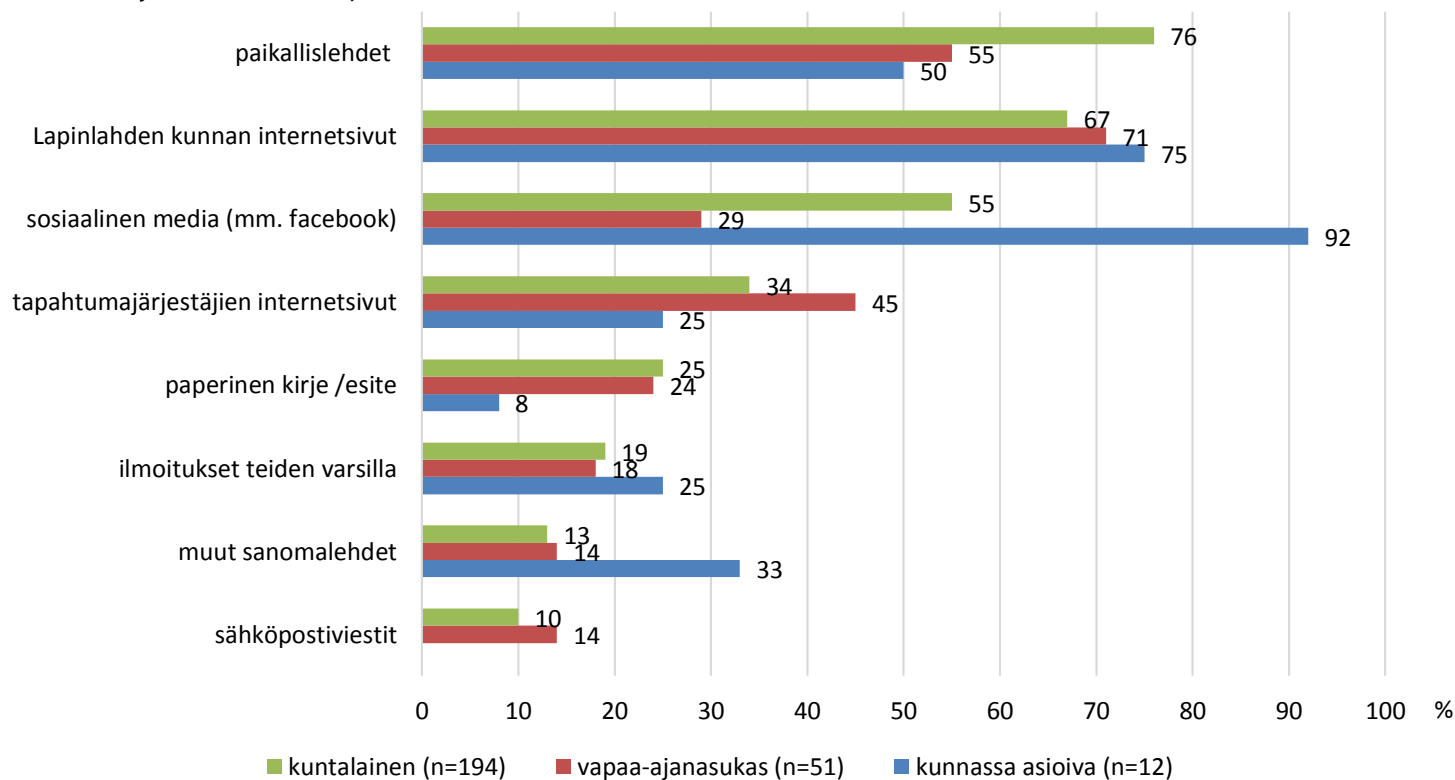
Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen

- Erityisesti kuntalaiset (73 % vastanneista kuntalaisista) kokivat, että heillä on riittävästi tietoa paikkakunnan tapahtumatarjonnasta.
- Vapaa-ajanasukkaista noin puolet koki tietonsa riittäväksi, noin joka neljäs (14 hlöä) arvioi, ettei hänellä ole tietoa riittävästi ja joka viides (10 hlöä) ei osannut arvioida asiaa.
- Kunnassa asioivista suurin osa koki tietonsa Lapinlahden tapahtumatarjonnasta riittäväksi. Pari arvioi, ettei tietoa ole riittävästi ja samoin pari ei ottanut asiaan selvää kantaa.



Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen

- Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa tapahtumatarjonnasta paikallislehdistä ja Lapinlahden kunnan internetsivuilta.
- Lisäksi monet nostivat hyvänä tiedottamisväylänä esille myös sosiaalisen median (erityisesti kunnassa asioivat ja myös kuntalaiset) ja tapahtumajärjestäjien internetsivut (etenkin vapaa-ajanasukkaat).



Muutama kuntalainen toi esille muita mieluisia tiedotuskanavia; neljä toi esille ilmoitustaulut niin kaupassa, kirjastossa kuin kylällä ja yksittäisinä mainintoina tuli esille radio ja televisio

Asiointi lähikunnissa

- Vastaajilta kysyttiin myös, asioivatko he säännöllisesti jossain Lapinlahden lähialueen kunnassa (Iisalmessa, Sonkajärvellä tai Vieremällä)
- Kaikissa vastaajaryhmissä yleisimmin asiointiin Iisalmessa (ks. taulukko alla ja seuraava dia)
- Yleisin syy vierailla naapurikunnissa oli *ostoksilla käynti tai muiden palveluiden hakeminen*. Monet vierailivat naapurikunnissa myös vapaa-ajan tapahtumien takia, samoin jostain muusta syystä. Työssä käynti tai vapaa-ajanasunto oli vierailun syynä selvästi harvemmin.

KUNTALAISET 179 hlöä, 355 mainintaa	Iisalmessa	Sonkajärvellä	Vieremällä	yhteensä
työssä	16	3	2	21
ostoksilla /palveluita käyttämässä	172		2	174
vapaa-ajanasunnolla	2	2		4
tapahtumissa	84	5	4	93
muu syy	44	7	12	63
yhteensä	318	17	20	355

Asiointi lähikunnissa

VAPAA-AJANASUKKAAT 36 hlöä, 74 mainintaa	Iisalmessa	Sonkajärvellä	Vieremällä	yhteensä
työssä	6			6
ostoksilla /palveluita käyttämässä	32	2		34
vapaa-ajanasunnolla	1			1
tapahtumissa	12	2		14
muu syy	15	2	2	19
yhteensä	66	6	2	74

LAPINLAHDELLA ASIOIVAT 7 hlöä, 16 mainintaa	Iisalmessa	Sonkajärvellä	Vieremällä	yhteensä
työssä				0
ostoksilla /palveluita käyttämässä	5			5
vapaa-ajanasunnolla				0
tapahtumissa	5			5
muu syy	5	1		6
yhteensä	15	1	0	16



Lapinlahden keskustaajaman kehittämistyö, yrityskyselyn havainnot

KYSELYN TAVOITE JA TOTEUTUS

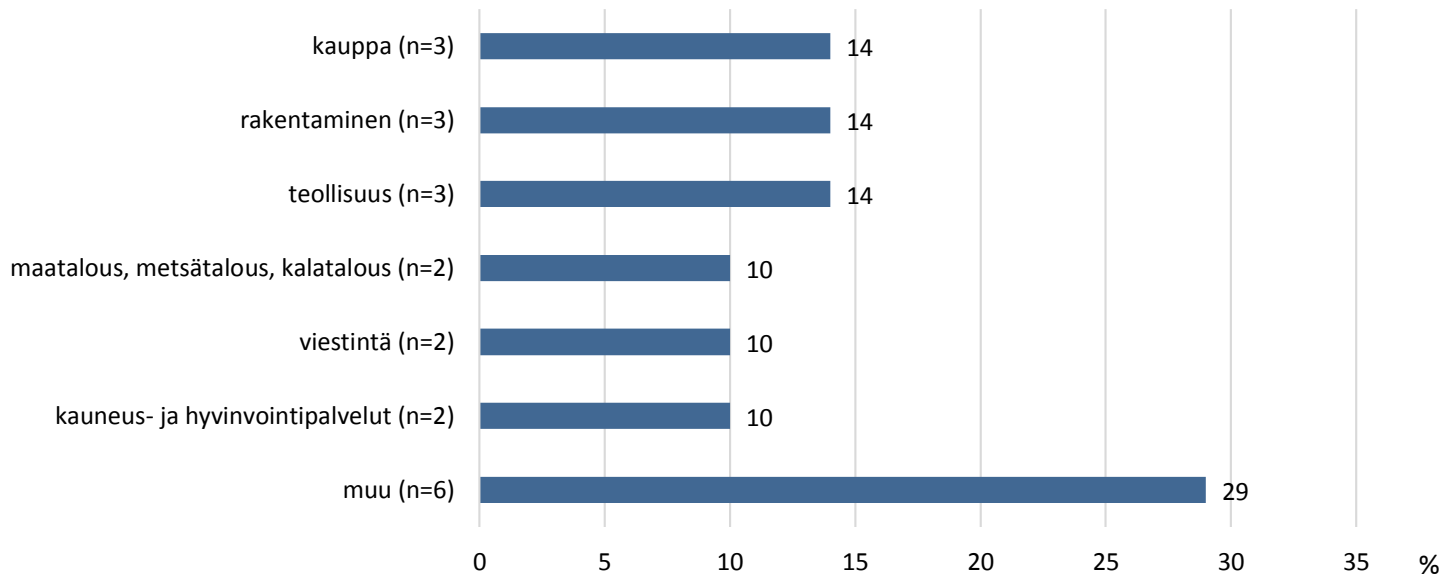
- Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä. Kehittämistyötä tehdään yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Tiedonhankinta alueen yrittäjille toteutettiin touko-kesäkuussa 2017 sähköisen kyselyn avulla. Yrittäjiä lähestyttiin sekä suoraan sähköpostitse (Iisalmi) että yrittäjäjärjestöjen (muut kunnat) kautta. Sähköpostiosoitteet saatiin Iisalmen kaupungin yritysrekisteristä ja julkisista tietolähteistä.
- Lapinlahden osalta kysely lähetettiin yrittäjäjärjestön kautta Lapinlahden Yrittäjien jäsenille. Lapinlahtea koskevia vastauksia saatiin 21.
- (Yrittäjien lisäksi toteutettiin oma kyselynsä kuntalaisille, kunnassa asioiville ja kunnan vapaa-ajanasukkailla, josta on laadittu erillinen raportti.)

VASTANNEIDEN YRITYSTEN TAUSTATIEDOT



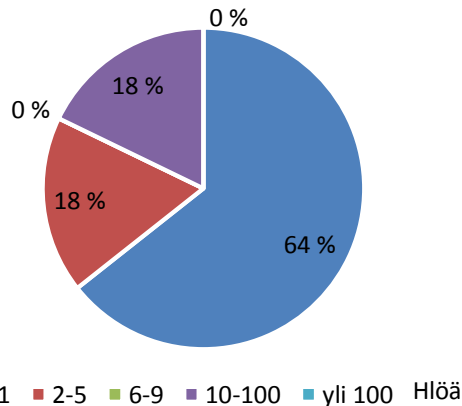
Yrityksen toimiala

- Eniten vastanneissa oli kaupan, rakennusalan ja teollisuuden yrityksiä.
- Muu toimiala –kohta pitää sisällään yksittäisiä yrityksiä eri toimialoilta, kuten mainonta, kuljetusala ja tilitoimistopalvelut.

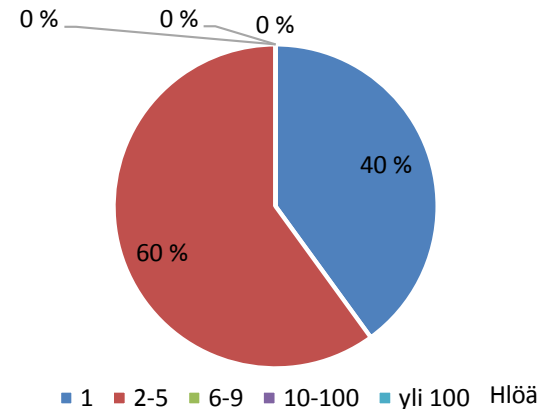


Yrityksen koko ja sijainti

- Vastanneet yritykset ovat hyvin eri kokoisia, yrityksen työllistämien henkilöiden (ml. yrittäjä) määrällä mitaten.
 - Vakituisesti yrityksissä työskentelee 1-30 henkilöä. Muutaman yrityksen vastauksen mukaan vakituista henkilöstöä ei ole lainkaan.
 - Noin joka neljäs yritys eli viisi yritystä työllistää vakituisen henkilöstön lisäksi työntekijöitä sesonkiaikana /satunnaisesti, useimmiten yhden tai muutaman, enimmillään viisi henkilöä.



Vakituisesti työllistävät yritykset, n=17



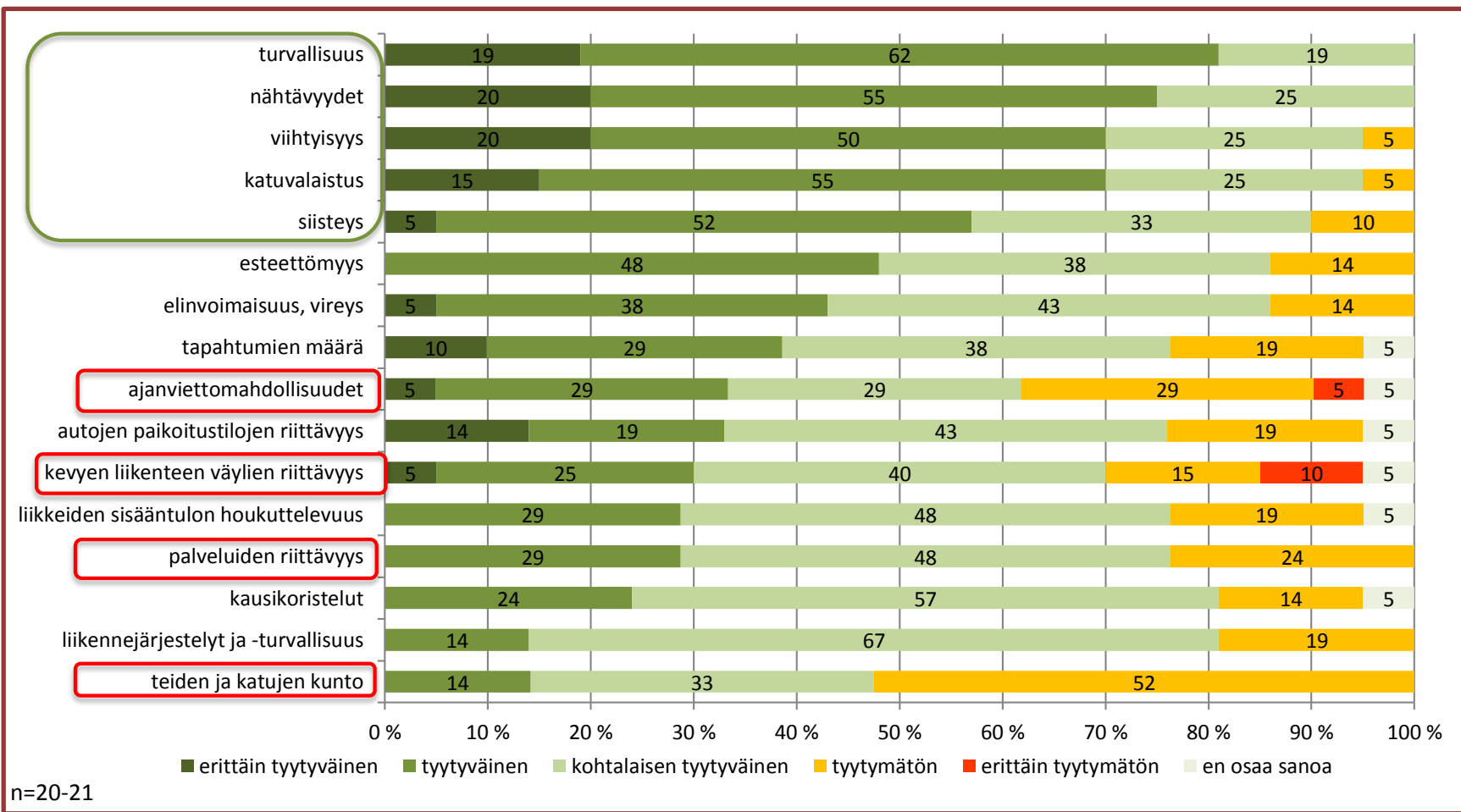
Satunnaisesti työllistävät yritykset, n= 5

- Yrityksen päätoimipaikka sijaitsee hieman yli puolella (57 %) vastanneista Lapinlahden keskustaajaman alueella ja muilla muualla Lapinlahdella.

KESKUSTAAJAMAN VIIHTYISYYS



Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Lapinlahden keskustaajamassa



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (n=9)

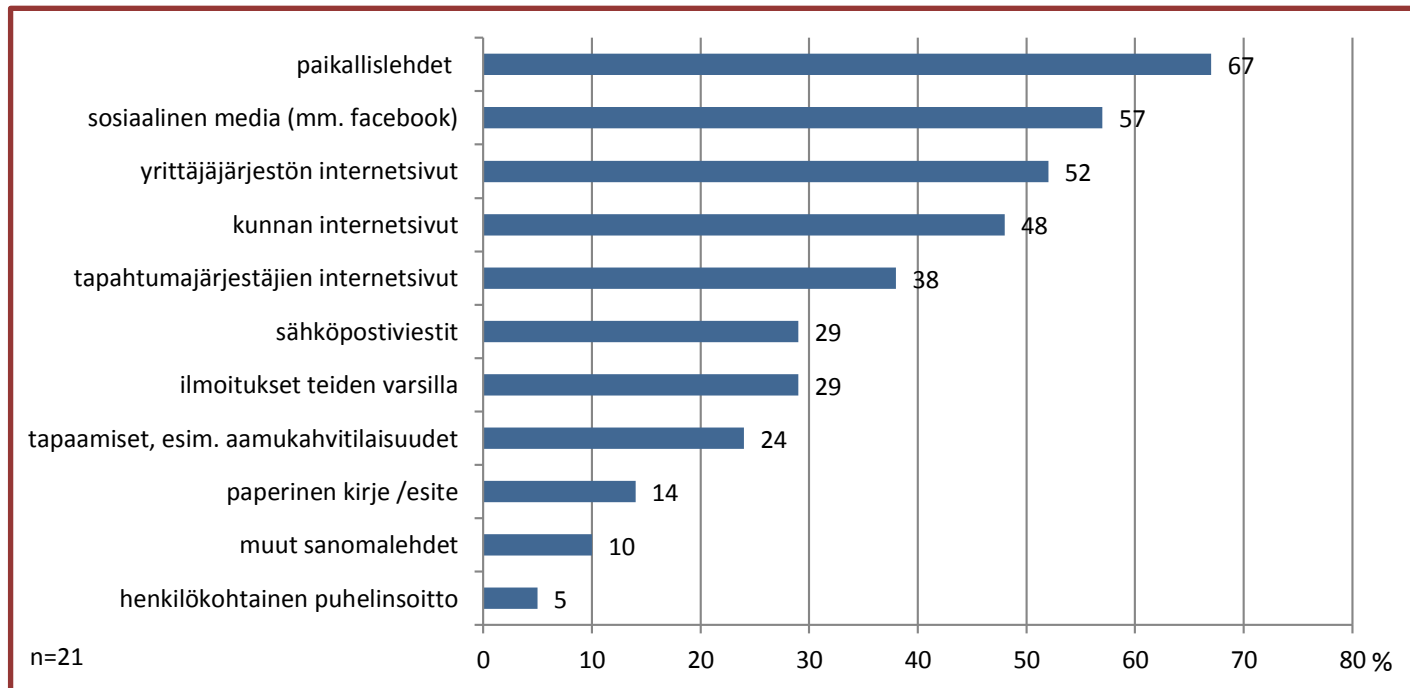
- Keskustaajaman viihtyisyyttä ja elävyyttä koskien annettiin kehittämis ehdotuksia, jotka voidaan jaotella kolmeen kokonaisuuteen aihepiirinsä perusteella
- Keskustan ilme (7 mainintaa)
 - Muutamassa kommentissa kaivattiin lisää istutuksia, kukkia ja hoidettuja viheralueita
 - Yksittäisinä mainintoina lisäksi: hyvin suunniteltu valaistus pimeään vuodenaikaan, liikenneympyrän ”koriste” ei kuvaa paikkakuntaa -> tilalle esim. jotain maatalouteen liittyvää, Osuuspankin kello ei näy puiden takaa -> ylemmäs /Sokoksen katolle /bensa-aseman pylvääseen, torista torin näköinen
- Keskustan palvelut (4 mainintaa)
 - Keskustaan kaivattiin kahdessa vastauksessa ravintolaa
 - Yksittäisinä mainintoina tuotiin esille tarve vaate- ja kenkäkaupalle sekä kauppahallille
- Liikennejärjestelyt (2 mainintaa)
 - Kevyen liikenteen väylä Siilinjärven Pöljälle asti
 - Pensaiden korkeuteen kiinnitettävä huomiota liittymien ja suojateiden lähellä
- Muuta
 - ”Yhteen hiileen puhaltaminen” ja tempaukset tuotiin esille yhdessä vastauksessa

TAPAHTUMATARJONTA LAPINLAHDELLA



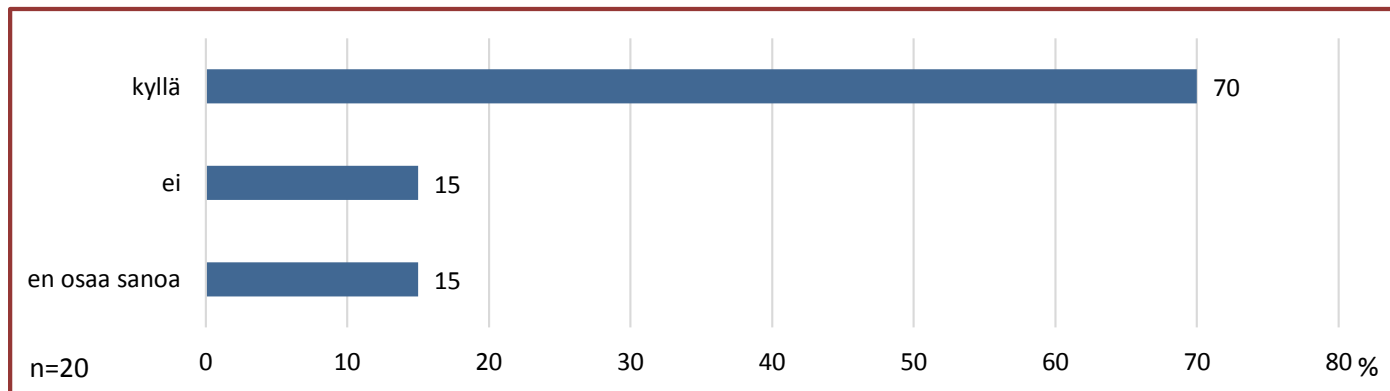
Tapahtumista tiedottaminen

- Tietoa tapahtumatarjonnasta halutaan saada mieluiten *paikallislehdistä* ja *sosiaalisesta mediasta*, myös *eri tahojen internetsivut*, *sähköpostiviestit* ja *ilmoitukset teiden varsilla* saivat kannatusta monilta. Muut tiedotuskanavat, etenkin henkilökohtainen puhelinsoitto, eivät saaneet kovin suurta kannatusta tiedotuskanavina.



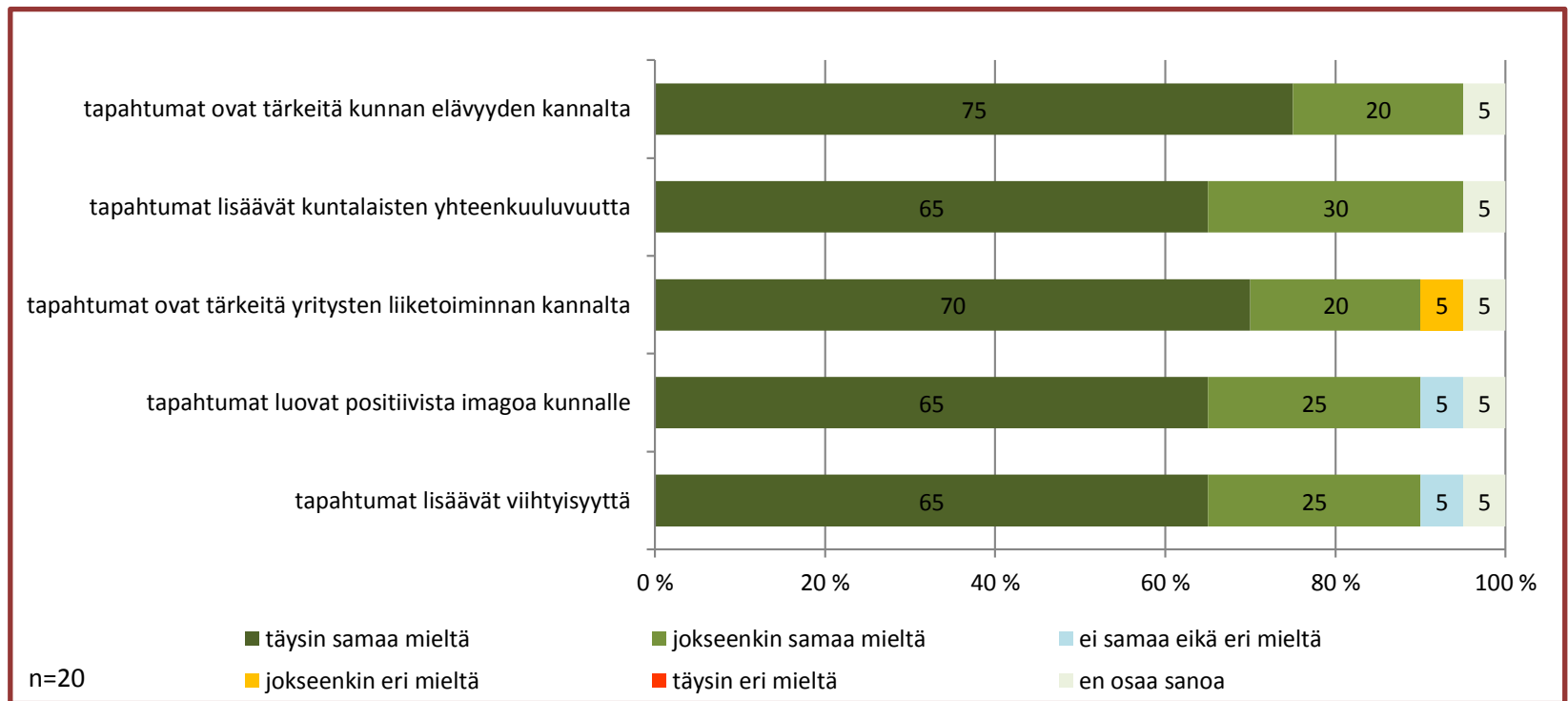
Tapahtumista tiedottaminen

- Lisäksi yksi vastaaja toi esille jonkin muun tiedotuskanavan: *ilmoitukset päivittäistavarakaupoissa*.
- Enemmistö (70 %) vastanneista arvioi, että heillä on riittävästi tietoa paikkakunnan tapahtumatarjonnasta. Vastanneista muutama (15 %) arvioi, ettei tietoa ole riittävästi. Loput eivät osanneet ottaa asiaan kantaa.



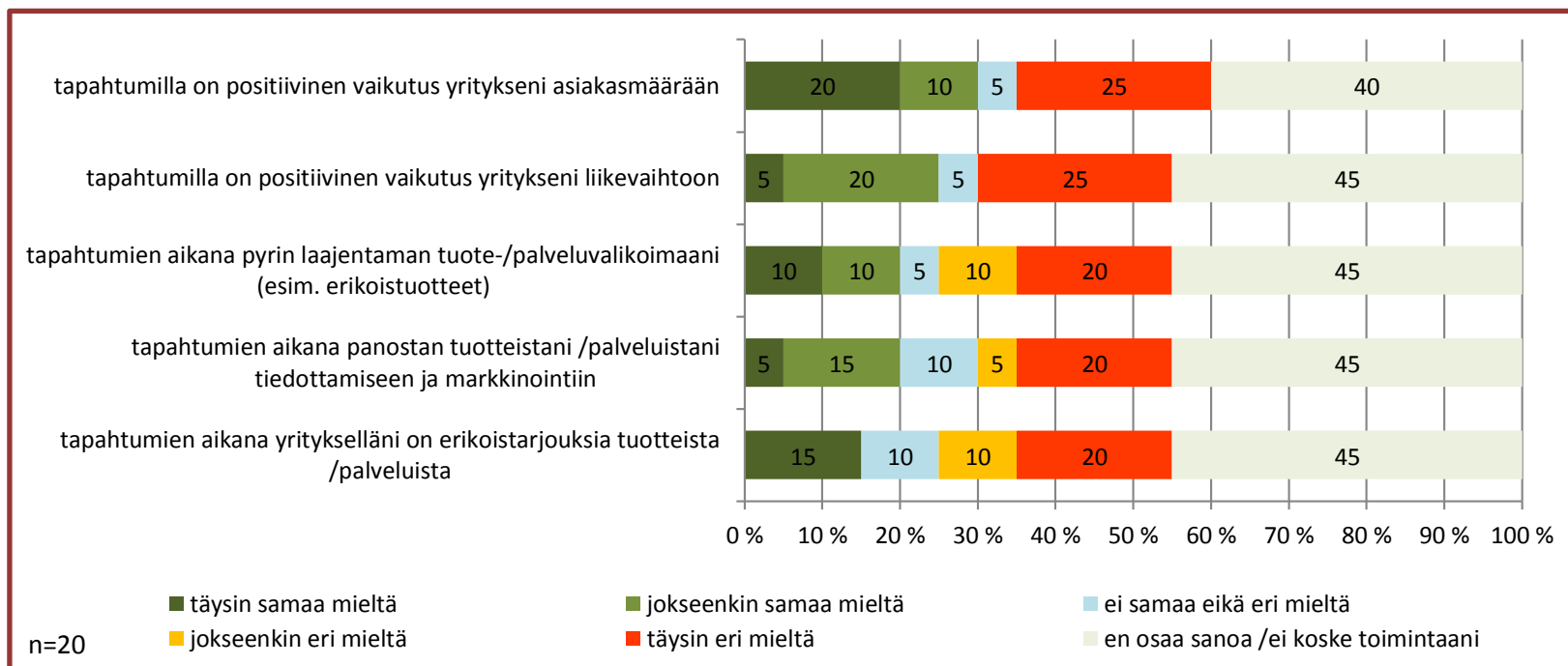
Tapahtumien vaikutus alueelle

- Paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutus nähtiin alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena.



Tapahtumien vaikutus omaan liiketoimintaan

- Lähes yhtä monen mukaan paikkakunnan tapahtumat näkyvät ja yhtä monen mukaan ne eivät näy omassa liiketoiminnassa. Lisäksi 40-45 % vastanneista yrittäjistä kertoi, etteivät kysytyt asiat kosketa omaa toimintaa tai ei osannut muuten ottaa asiaan kantaa. Selvimmin tapahtumat näkyvät asiakasmäärissä.
- Yksi vastaaja kertoi omin sanoin, miten tapahtumat näkyvät omassa liiketoiminnassa. Hän koki tapahtumat mainiona mahdollisuutena käyntikorttien jakamiseen.



Onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus omaan liiketoimintaasi, millainen vaikutus on ollut? (n=10)

- Vastaajat toivat esille onnistuneita tapahtumia. Mainitut tapahtumat on seuraavassa esitetty sen mukaan, miten paljon ne saivat mainintoja.

TAPAHTUMA	MAININTOJA /TAPAHTUMA
➤ Juusto- ja viinijuhlat	3
➤ Aikataika	2
➤ Tapahtumat torilla	1
➤ Urheilutapahtumat	
➤ Eliittikisat	
➤ Portaanjärjestäjien (kesä)kurssit	
➤ Liiketalon tapahtumat	

- Tapahtumien vaikutuksia liiketoimintaan toi esille vain kolme vastaajaa
 - Juusto- ja viinijuhlista mainittiin (uudet) asiakkaat
 - Aikataika –tapahtumasta lisääntynyt paikallinen näkyvyys
- Muutama vastaajaa totesi, ettei tapahtumilla ole liiketoimintaan vaikutusta ja yhdellä ei vielä ollut kokemusta asiasta.

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää?

Pohdi asiaa oman liiketoimintasi kannalta.

(n=5)

- Kehittämis ehdotuksia koskien nykyisiä tapahtumia tuli vähän. Esille tuli yksittäisinä mainintoina *tapahtumien järjestämiseen ja sisältöön* liittyen:
 - Pääallekkäisyyksien karsiminen
 - Tehokkaampi tiedottaminen
 - Yhteistyön lisääminen, yhteiset tempaukset
 - Lisää kilpailuja esim. frisbeegolf (hyvä rata olemassa)
- Kaksi vastaajaa totesi, ettei tapahtumilla ole vaikutusta oman liiketoiminnan kannalta eikä siten esittänyt kehittämis ehdotuksiaakaan.

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (n=7)

- Uusille tapahtumille esitettiin muutamissa kommentteissa toiveita, osa toiveista oli *yleisluontoisia* ja parissa kaivattiin erityisesti *torin* kehittämistä
 - Jotain uniikkia
 - ”Kaiken kansan” tapahtumia, jotka toisivat ihmisiä paikkakunnalle ja yhteisiä kokemuksia asukkaille
 - Toritapahtumia kesälle
 - Torin alueen kehittäminen ja sinne toimintaan, mikä houkuttelee kaikenikäisiä, esim. nuorille musiikkitapahtuma ja aikuisille stand up –tapahtuma
- Lisäksi eräässä vastauksessa toivottiin tutustumismahdollisuuksia paikkakunnan yrityksiin /avoimet ovet
- Pari vastaajaa koki tapahtumia olevan riittävästi.

Yhteistyö paikallisten tapahtumien kanssa (n=20)

- Vastanneista yrityksistä puolet (50 %) kertoivat tehneensä yhteistyötä tapahtumien kanssa
- Yhteistyö on useimmiten ollut tiedon välittämistä omasta toiminnasta /esittäytymistä
- Syy siihen, ettei yhteistyötä ole tehty oli useimmin se, ettei siitä nähty olevan yrityksen kannalta hyötyä.

50 % (10 yritystä) ON TEHNYT YHTEISTYÖTÄ	50 % (10 yritystä) EI OLE TEHNYT YHTEISTYÖTÄ
Millaista? 7 vastausta ➤ Yrittäjäpäivänä koululla kertomassa toiminnasta (2 mainintaa) ➤ Esitteitä tapahtumissa (1) ➤ Tiedon levittämistä tapahtumista (1) ➤ Avoimet ovet (1) ➤ Sponsorointi (1) ➤ Talkoot (1)	Miksi ei? 5 vastausta ➤ Ei hyötyä /ei vaikuta omaan toimintaan (4 mainintaa) ➤ Ei ole vielä ehtinyt (1)

Halukkuus osallistua tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen (n=20)

- Vastanneista yrityksistä joka toinen (50 %) kertoi olevansa halukas osallistumaan tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen jatkossa.
- Muutama (15 %) kertoi, ettei ole halukas osallistumaan. Reilu kolmannes vastanneista ottanut asiaan selkeää kantaa.
- Kehittämiseen halutaan osallistua mm. järjestelyjen ja suunnittelun muodossa.

50 % (10 yritystä) ON HALUKAS OSALLISTUMAAN	15 % (3 yritystä) EI OLE HALUKAS OSALLISTUMAAN
Miten? 6 vastausta ➤ Ideointi /suunnittelu (2 mainintaa) ➤ Järjestelyt (2) ➤ Avoin yhteistyöehdotuksille (2) ➤ Tiedon levittäminen internetissä (1) ➤ Oman yrityksen toiminnan markkinointi tapahtumissa (1)	Miksi ei? 2 vastausta ➤ Ei hyötyä /ei vaikuta omaan toimintaan (2 mainintaa)

Miten kehittämistoiminta olisi hyvä organisoida jatkossa? (n=6)

- Kysyttäessä mitä tahoja olisi hyvä olla mukana kehittämistoiminnassa, esille tuotiin lähinnä *yrittäjien* mukana olon tärkeys. Muita tahoja, joita tuotiin esille ovat
 - Kunta
 - Kuntaparlamentti
 - Ylä-Savon portti
 - Matin ja Liisan maisemissa –teema
 - Opiskelijat, joiden ideoita voisi hyödyntää suunnittelussa /toteutuksessa
 - Olemassa olevat tahot, kaikkien tulisi panostaa esim. markkinointiin ja tiedotukseen
- Vastauksissa ei otettu kantaa siihen, miten tehtävät pitäisi jakaa eri tahojen kesken. Pikemminkin, kahdessa kommentissa, korostettiin yhteistyön tärkeyttä.

Vapaa sana (n=3)

- Osa kyselyyn vastanneista käytti mahdollisuuden antaa vapaasti palautetta keskustan viihtyisyyden ja tapahtumien kehittämiseen
 - Kahdessa kommentissa annettiin positiivista palautetta niin yrittäjäyhdistyksen toiminnasta kuin ylipäätään kunnan tilanteesta: "asiat ovat monella tapaa hyvin"
 - Yhdessä kommentissa korostettiin sitä, että keskustan alueelle on saatava ihmisiä ja yrityksille näkyvyyttä, siksi torin ja sen ympäristön kehittäminen on tärkeää



**Sonkajärven keskustaajaman kehittämistyö,
kunnassa asuvien, asioivien ja vapaa-ajanasukkaiden
kyselyiden havainnot**

KYSELYN TAVOITE JA TOTEUTUS

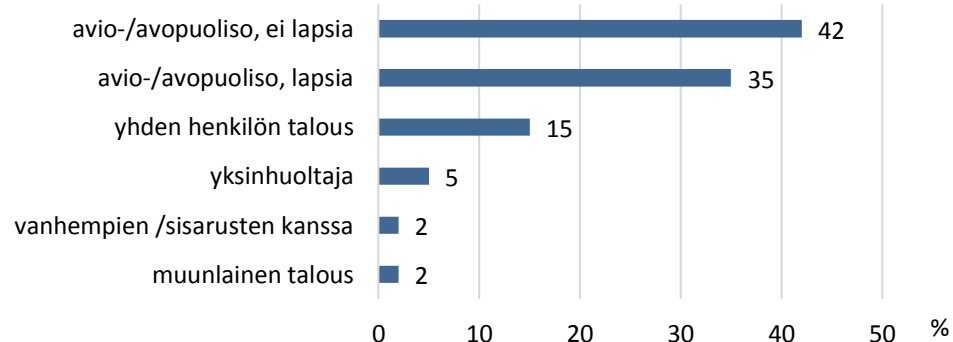
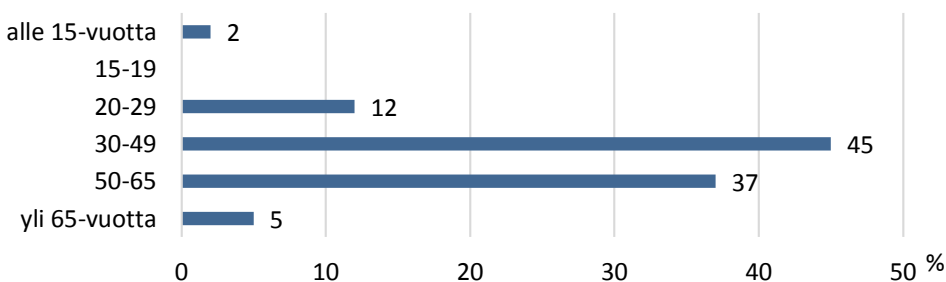
- Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä. Kehittämistyötä tehdään yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Tiedonhankinta toteutettiin touko-heinäkuussa 2017 internetpohjaisina kyselyinä:
 - 1) Kuntalaiset
 - 2) Kunnan vapaa-ajanasukkaat
 - 3) Kunnassa kunnan ulkopuolelta asioivat(Lisäksi kunnassa toimiville yrittäjille toteutettiin oma kyselynsä, josta on laadittu erillinen raportti)
- Eri kohderyhmien kyselyt sisälsivät kaikille ryhmille yhteisiä osioita ja ryhmittäin räätälöityjä osioita. Kysymyskokonaisuudet koskevat keskustaajaman palveluita ja viihtyisyyttä sekä kunnan tapahtumatarjontaa.
- Kyselyistä tiedotettiin sanomalehdissä, kuntien internet- ja facebook -sivuilla. Vapaa-ajanasukkailla tieto kyselystä lähetettiin tiedotelehtisen yhteydessä.

VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT



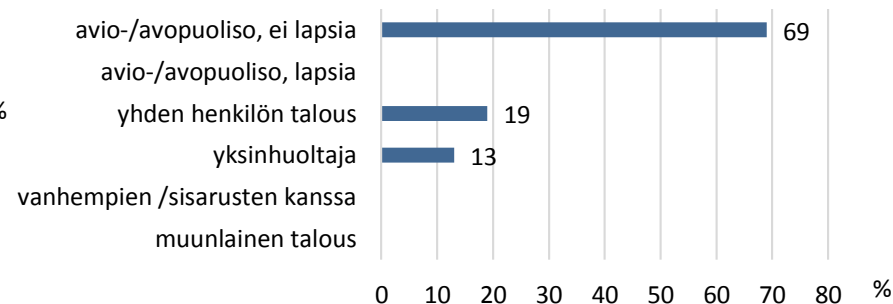
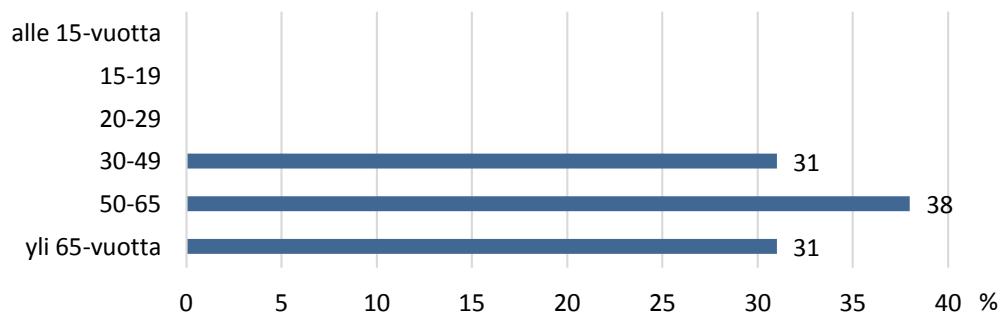
Kuntalaisille suunnattu kysely

- Kuntalaisilta vastauksia saatiin 60 henkilöltä
 - Suurin osa (78 %) vastanneista oli naisia
 - Reilu puolet (58 %) asui muualla kunnassa kuin keskustaaajan alueella
 - Eniten vastanneissa oli 30-49 –vuotiaita ja 50-65 -vuotiaita
 - Vajaa puolet asui avio-/avopuolison kanssa, reilu kolmannes puolison ja lasten kanssa, kymmenkunta vastaajaa asui yksin, muunlaisia talouksia oli pari



Kunnan vapaa-ajanasukkaille suunnattu kysely

- Kunnan vapaa-ajanasukkaita vastauksia saatiin 16 henkilöltä
 - Reilu puolet (56 %) vastanneista oli naisia
 - Eniten vapaa-ajanasukkaissa oli vakituisesti lisäalassa asuvia (7 henkilöä). Kuopiossa kertoi asuvansa vakituisesti kolme vastaajaa ja Sonkajärvellä ja Oulussa kummassakin kaksi. Lisäksi parista muusta pohjoisen Suomen kunnasta oli yksittäisiä vastaajia.
 - Eniten vastanneissa oli 50-65 -vuotiaita, kaikki olivat vähintään 30-vuotiaita
 - Yli puolet asui avio-/avopuolison kanssa ilman lapsia, muutama yksin ja pari vastaajaa oli yksinhuoltajia



Kunnassa asioiville suunnattu kysely

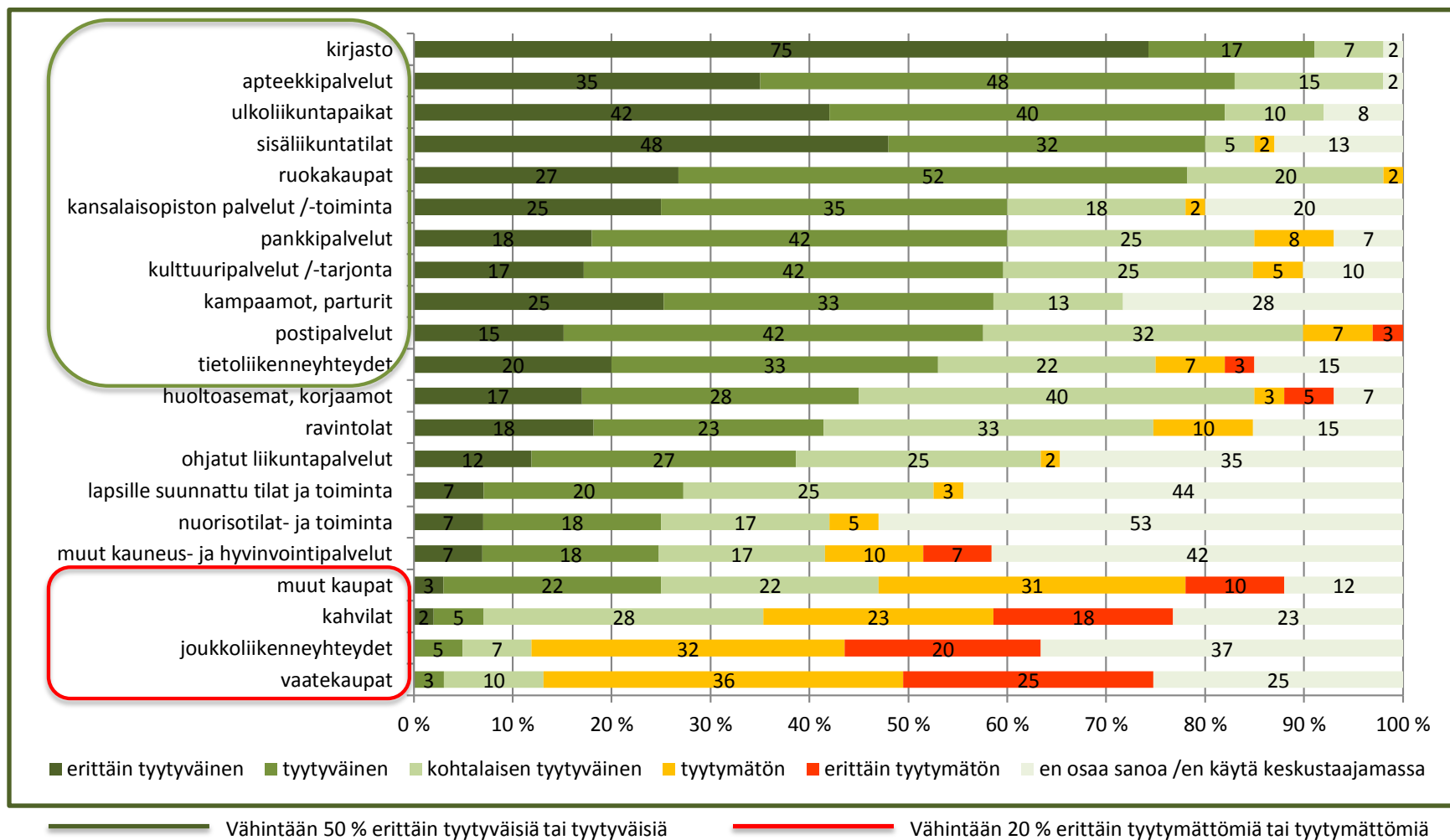
- Kunnassa asioivilta (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastauksia saatiin kuudelta henkilöltä, *vastaajien pieni määrä on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*
 - Puolet (kolme henkilöä) vastanneista oli naisia
 - Kaksi henkilöä kertoi asuvansa vakituisesti Kajaanissa, lähiseudun kaupungeissa kertoi asuvansa kaksi vastaajaa ja kaksi kertoi asuvansa vakituisesti Savon ulkopuolella
 - Sonkajärvellä vierailun syyksi kerrottiin useimmin työssä käynti (4 mainintaa), pari kertoi käyvänsä vapaa-ajantapahtumissa ja yksi ostoksilla /palveluita käyttämässä Sonkajärvellä. Jokin muu kuin edellä mainittu syy mainittiin kolme kertaa.
 - Vastanneissa oli kaksi 20-29 -vuotiasta, samoin kaksi 30-49 -vuotiasta sekä yksi tätä nuorempi (15-19 -vuotias) ja yksi vanhempi (50-65 -vuotias)
 - Kolme vastaajaa asui yhden hengen taloudessa, kaksi avio-/avopuolison ja lasten kanssa ja yksi puolison kanssa ilman lapsia

KESKUSTAAJAMAN PALVELUT



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset keskustaajaman palveluista eli
 - Tyytyväisyys palveluihin
 - Kehittämistarpeet (mitä pitäisi kehittää /puuttuu)
 - Muualta kuin Sonkajärveltä hankittavat palvelut (kuntalaiset ja vapaa-ajanasukkaat) sekä Sonkajärveltä hankittavat palvelut (kunnassa asioivat)
 - Palvelutarjonnasta tiedottaminen
 - *Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien pieni määrä (n=6) on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*

Tyytyväisyys palveluihin Sonkajärven keskustaajamassa, kuntalaiset (n=59-60)



Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Sonkajärven keskus- taajamasta? (kuntalaiset, n=27)

- Keskustaajaman palveluita koskien esitettiin runsaasti kehittämistoiveita, jotka voidaan jaotella kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella
 - Kauppalpalvelut (n. 10 mainintaa)
 - Kahvila- /leipomopalvelut (n. 10 mainintaa)
 - Muut palvelut mm. huoltoasema- ja liikuntapalvelut (n. 10 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämistoiveet on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.
- Muutamat vastaajat totesivat, että tarvittavia palveluita on tarjolla tarpeeksi. Lisäksi erikseen kehuttiin kukkakaupan ja rautakaupan palveluita yksittäisissä kommentoissa.

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Sonkajärven keskus- taajamasta? (kuntalaiset, n=27)

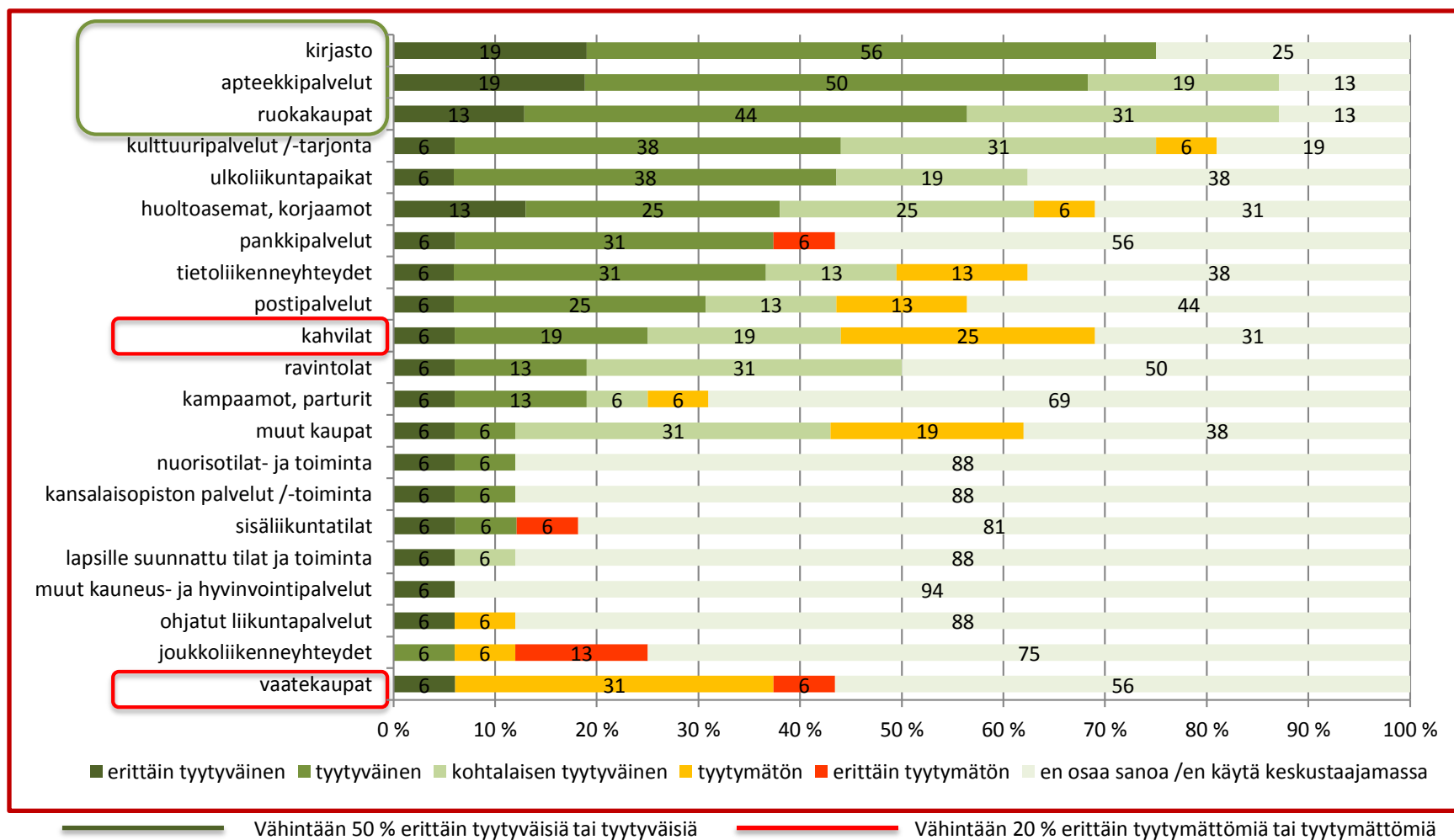
KAUPPAPALVELUT, noin 10 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaatekauppa (erikseen toivottiin yhdessä kommentissa naistenvaateliikettä)	5
➤ erikoisliikkeet	3
➤ kauppvoja, kauppojen (ruokakaupat, erikoisliikkeet) valikoima suppea	1

KAHVILA- /LEIPOMOPALVELUT, noin 10 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kahvila (erikseen toivottiin yhdessä kommentissa kahvilaa, josta kahvia saa myös klo 18 jälkeen)	10
➤ leipomo	1
➤ leipomo-kahvila, josta saa tuoreita tuotteita	

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Sonkajärven keskus- taajamasta? (kuntalaiset, n=27)

MUUT PALVELUT	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ huoltoasemapalvelut (erikseen mainittiin parissa kommentissa nykyaikainen huoltoasema ja yksittäisinä mainintoina huoltoasemapalvelut viikonloppuisin ja abc-asema)	4
➤ liikuntapalvelut: uimahalli, ohjatut liikuntaryhmät eri ikäisille (kaikki ei saa olla seurojen varassa), kuntosalilla ryhmien vuorot vie aikaa muilta	3
➤ kokoontumisia ”päiväjoutilaille”, nuorille tila, jonne pääsee aina	1
➤ apteekin aukioloaika (joku ilta voisi olla pidempään auki), pankkiin pidempi palveluaika, mihin pääsee ilman ajanvarausta	1

Tyytyväisyys palveluihin Sonkajärven keskustaajamassa, vapaa-ajanasukkaat (n=16)

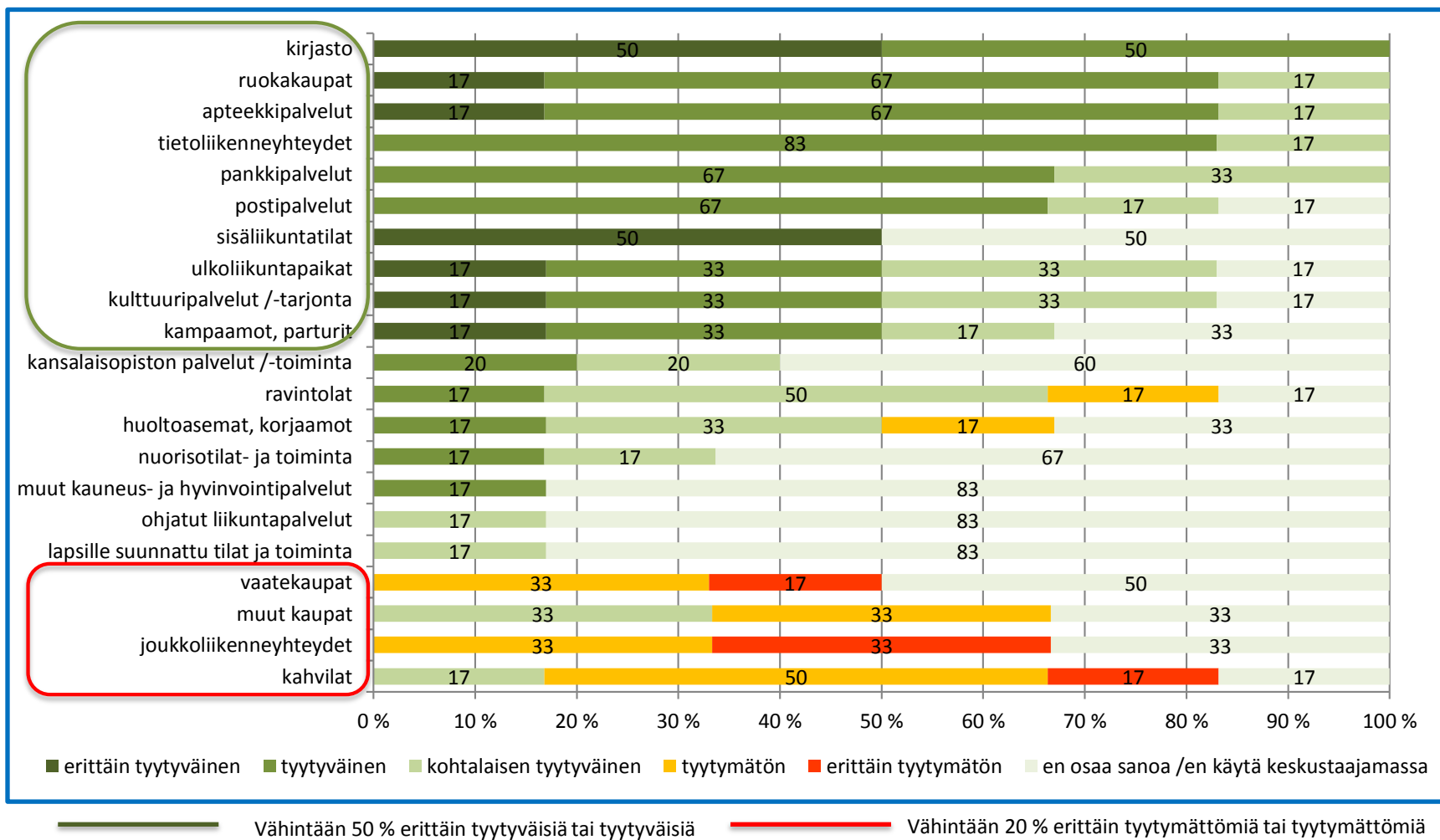


Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Sonkajärven keskus- taajamasta? (vapaa-ajanasukkaat, n=2)

- Vapaa-ajanasukkaista kaksi vastasi kohtaan, jossa kysyttiin kehittämistoiveita Sonkajärven keskustaajamaa koskien.
- Toiveissa tuli esille hiihtotunneli ja susien suojelualue. Lisäksi hieman ohi kysymyksen, toivottiin kehitettävän Sukevan palveluita.



Tyytyväisyys palveluihin Sonkajärven keskustaajamassa, kunnassa asioivat (n=5-6)

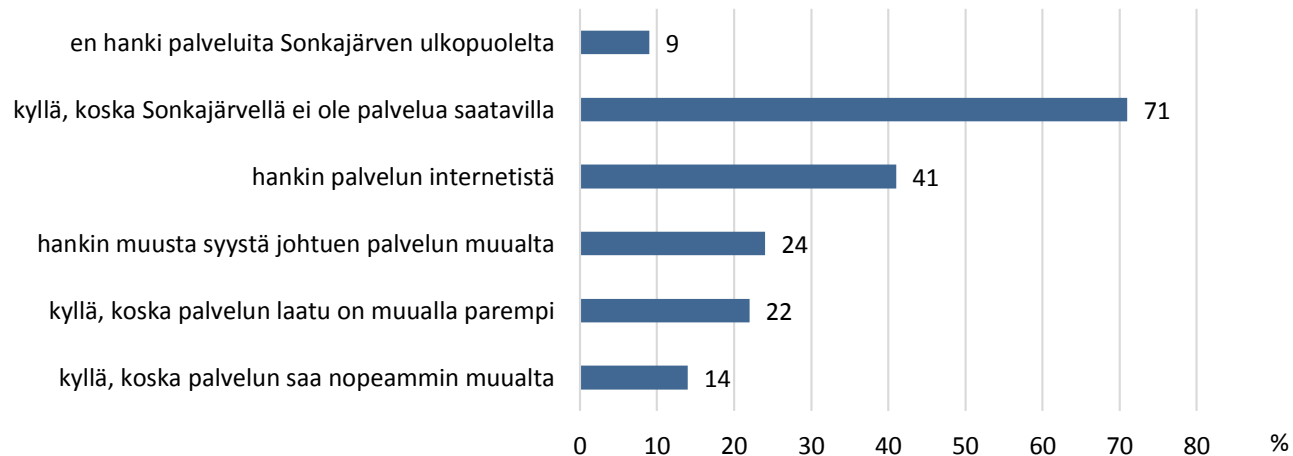


Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Sonkajärven keskus- taajamasta? (kunnassa asioivat, n=2)

- Vapaa-ajanasukkaista kaksi vastasi kohtaan, jossa kysyttiin kehittämistoiveita Sonkajärven keskustaajamaa koskien.
- Vastauksissa toivottiin lomalaisten huomioon ottamista ja lisää (edullisempia) joukkoliikenneyhteyksiä, myös viikonlopulle.

Palveluiden hankkiminen Sonkajärven ulkopuolelta (kuntalaiset, n=59)

- Sonkajärvellä asuvista suurin osa kertoi hankkivansa palveluita myös kotikunnan ulkopuolelta. Yleisin syy tähän oli se, että palvelua ei ole Sonkajärvellä saatavilla, lisäksi noin 40 % kertoi hankkivansa palveluita internetistä.



Palveluiden hankkiminen Sonkajärven ulkopuolelta (kuntalaiset)

- Sonkajärvellä asuvista lähes kaikki kertoivat myös, mitä palveluita he hankkivat muualta ja mistä syystä.
 - Vaatteita ja myös kenkiä hankittiin muualta kaikkein useimmin, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole kotikunnassa niin hyvin saatavilla ja toisaalta niitä hankittiin myös internetistä.
 - Jonkin verran asioitiin myös erikoisliikkeissä (esim. urheilutarvikkeet) kotikunnan ulkopuolella, muualta haettiin myös lääkäri- /terveydenhoitopalveluita ja kampaamo- /parturipalveluita, tehtiin ruokaostoksia ja hoidettiin pankkiasioita
 - Muut palvelut tulivat esille lähinnä yksittäisinä mainintoina.
 - Muutama kertoi omin sanoin syyn hakea palvelu muualta kuin Sonkajärveltä: useimmiten palveluita käytettiin työmatkan yhteydessä ja eräällä oli lyhyempi matka toiseen taajamaan kuin Sonkajärven keskusta.

Palveluiden hankkiminen Sonkajärven ulkopuolelta (kuntalaiset)

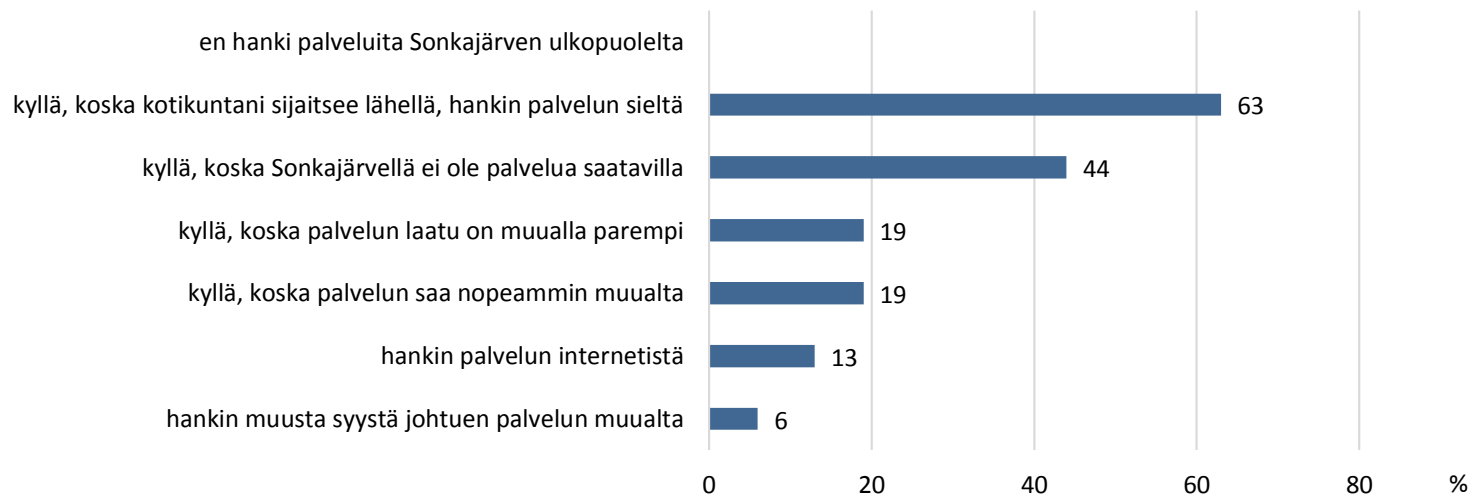
PALVELUA EI SAATAVILLA, n=40	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaateostokset	n. 30
➤ kengät	n. 10
➤ urheiluvälineet /-vaatteet, erikoisliikkeet, elektroniikka, huonekalut, optikko, lääkäripalvelut	n. 3-5
➤ asusteet, eläintarvikkeet, taimet, kankaat, askarteluvälineet, harrastusvälineet, uimahalli, elokuvateatteri, kellot ja korut, pienkonehuolto /-osat, Alko, kirjat, sisustus, kodinkoneet, leipomotuotteet, rakennus- ja konetarvikkeet, kosmetiikka, katsastus, auton varaosat, kauneudenhoitopalvelut, kampaaja, hammaslääkäri, ravintola, osa ruokaostoksista, erityisruokavaliot tuotteet, harvemmin tehtävät ostokset	n. 1-2
INTERNETISTÄ, n=24	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaatteet	n. 10
➤ kengät, tietotekniikka, elektroniikka, pankkipalvelut, urheiluvaatteet /-varusteet	n. 3-5
➤ asusteet, kosmetiikkaa, Kela, musiikki, vapaa-ajan tarvikkeet, matkat, elokuvat, kirjat, erikoisliikkeiden tarjonta, yleensä hankintoja	n. 1-2

Palveluiden hankkiminen Sonkajärven ulkopuolelta (kuntalaiset)

LAATU MUUALLA PAREMPI, n=11	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kampaamo /parturi, terveystalvelut, ruokaostokset	n. 2-4
➤ hammashoito, kirpputori, kahvila, koiranruoka, rautakauppatavarat, kodinkoneet, elektroniikka, puutarhakasvit, auto	1
NOPEAMMIN MUUALTA, n=7	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ yksityinen terveydenhoito /lääkäripalvelut	n. 5
➤ hammaslääkäri, apteekki, polttoaineet	1
MUU SYY HANKKIA PALVELU MUUALTA, n=13	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kampaamo, ruokaostokset	n. 4-6
➤ kengät, vaatteet, apteekki, pankkipalvelut, harvoin ostettavat tuotteet, esim. pesuaineet, suuri osa palveluista	1

Palveluiden hankkiminen Sonkajärven ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat, n=16)

- Vapaa-ajanasukkaista kaikki kertoivat hankkivansa palveluita myös Sonkajärven ulkopuolelta vapaa-ajanasunnolla ollessaan. Yleisin syy tähän oli se, että oma kotikunta sijaitsee lähellä ja palvelu hankitaan sieltä ja se, että palvelua ei ole Sonkajärvellä saatavilla.



Palveluiden hankkiminen Sonkajärven ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat)

- Vapaa-ajanasukkaista suurin osa (9/16) kertoi myös, mitä palveluita he hankkivat muualta ja mistä syystä.
 - Vaateostoksia ja Alkon palveluita haettiin muualta kaikkein useimmin, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole Sonkajärvellä niin hyvin saatavilla.
 - Muut palvelut tulivat esille lähinnä yksittäisinä mainintoina.

PALVELUA EI SAATAVILLA, n=6	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ Alko, vaatteet	4-3
➤ auton merkkihuolto, tekniset huollot, fysikaaliset hoidot, pankkipalvelut, erikoisliikkeiden palvelut	1-2
LAATU MUUALLA PAREMPI, n=2	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ laitehuolto, ruokaostokset, ravintola, auton tankkaaminen	1

Palveluiden hankkiminen Sonkajärven ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat)

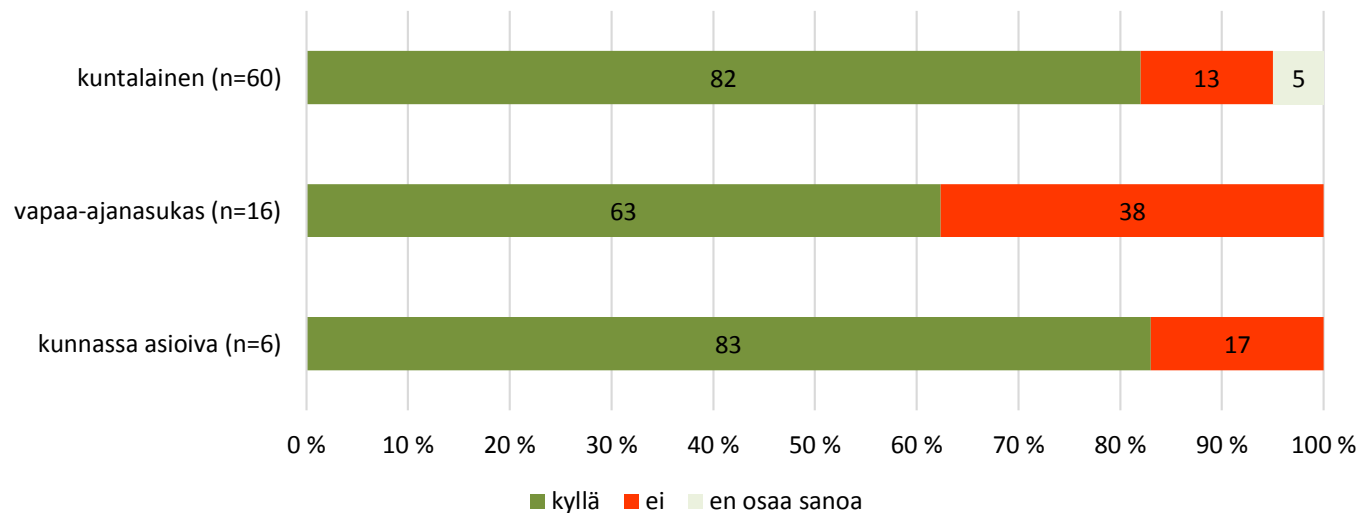
NOPEAMMIN MUUALTA, n=2	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ elektroniikka, ammunatarvikkeet, metsästys- & kalastustarvikkeet, rakentamisen hankinnat	1
INTERNETISTÄ, n=2	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ elektroniikka, kalastustarvikkeet, lemmikkien ruuat, mökkeilyyn liittyviä tarvikkeita	1

Palveluiden hankkiminen Sonkajärveltä (kunnassa asioivat, n=3)

- Sonkajärvellä asioivista kolme henkilöä kertoi, mistä syystä hankkii palveluita Sonkajärveltä.
 - Yksi kertoi käyttävänsä Sonkajärven palveluita siksi, että palvelun saa Sonkajärveltä nopeammin ja koska muutenkin on Sonkajärvellä käymässä.
 - Toinen puolestaan kertoi käyttävänsä Sonkajärven palveluita, koska koki palvelun (kampaaja) laadun olevan siellä parempi.
 - Kolmas kertoi hankkivansa palveluita Sonkajärveltä, koska koki palvelun (kirjasto) laadun paremmaksi, koska on muutenkin Sonkajärvellä käymässä (liikuntapalvelut) ja myös muusta syystä (hieronta, seurakuntapalvelut).

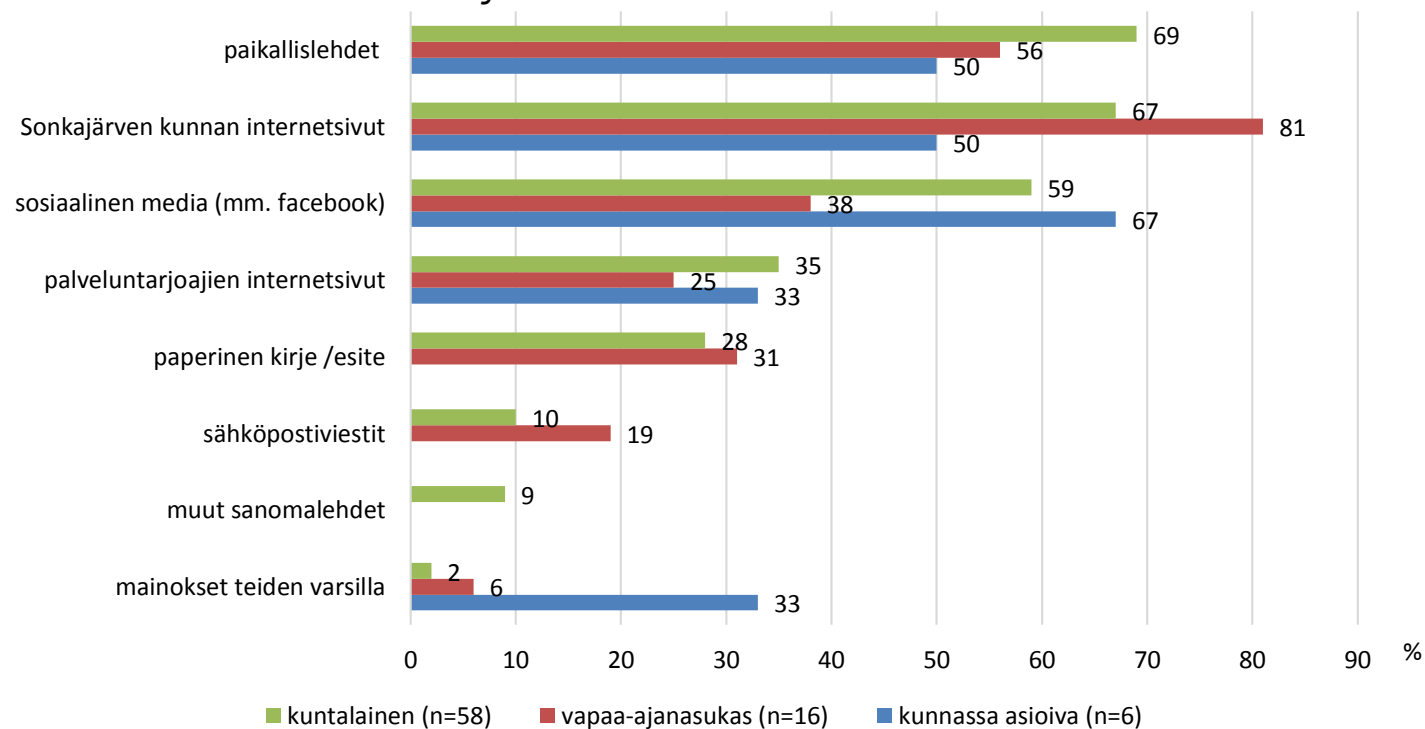
Palvelutarjonnasta tiedottaminen

- Erityisesti kuntalaiset (82 % vastanneista kuntalaisista) kokivat, että heillä on riittävästi tietoa keskustaajaman palvelutarjonnasta.
- Vapaa-ajanasukkaistakin reilusti puolet koki tietonsa riittäväksi, reilu kolmannes (6 hlöä) arvioi, ettei hänellä ole tietoa riittävästi.
- Kunnassa asioivista suurin osa koki tietonsa Sonkajärven palvelutarjonnasta riittäväksi, yksi vastaaja arvioi, ettei tietoa ole riittävästi.



Palvelutarjonnasta tiedottaminen

- Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa palvelutarjonnasta paikallislehdistä ja Sonkajärven kunnan internetsivuilta.
- Lisäksi monet (erityisesti kunnassa asioivat ja kuntalaiset) nostivat hyvänä tiedottamisväylänä esille myös sosiaalisen median ja palveluntarjoajien internetsivut.
- Vapaa-ajanasukkaista joka kolmas piti paperista kirjettä /esitettä ja joka kolmas kunnassa asioiva tienvarsimainoksia hyvänä tiedotusmuotona.



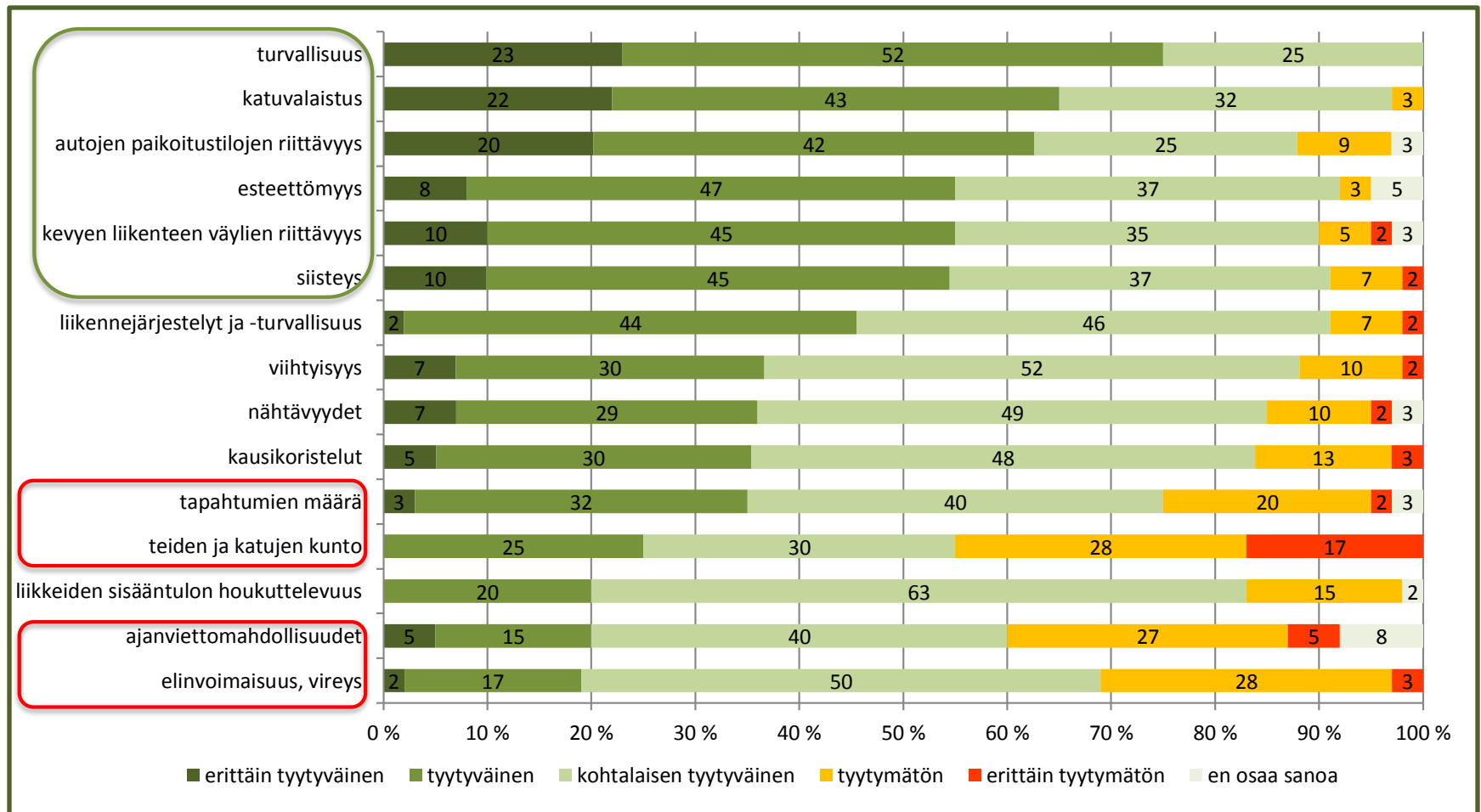
Yksi vapaa-ajanasukas toi esille omin sanoin mieluisana tiedotuskanavana kaupoissa jaettavan kesälehdän

KESKUSTAAJAMAN VIIHTYISYYS



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset keskustaajaman viihtyisyydestä eli
 - Tyytyväisyys viihtyisyyteen
 - Kehittämistarpeet (mitä pitäisi kehittää /puuttuu)
 - *Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien pieni määrä (n=6) on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Sonkajärven keskustaajamassa, kuntalaiset (n=59-60)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=27)

- Keskustaajaman viihtyisyyttä ja elävyyttä koskien esitettiin runsaasti kehittämistoiveita, jotka voidaan jaotella kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella
 - Keskustaajaman ilme (n. 30 mainintaa)
 - Torin kehittäminen (n. 5 mainintaa)
 - Yritystoiminta ja sen tukeminen (n. 5 mainintaa)
 - Liikennejärjestelyt (n. 3 mainintaa)
 - Muuta (5 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämistoiveet on esitetty seuraavissa kolmessa diassa.

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=27)

ILME , noin 30 mainintaa	MAININNAT / ASIA
➤ keskustan nurmialueiden ja istutusten hoito /siistiminen, pusikot pois (erikseen mainittiin yksittäisissä kommentteissa Vääränjärven rannan siistiminen puistoksi keskustaajaman puolelta ja (vuokra-asuntojen) pihojen hoito) ➤ istutukset, vihreys (erikseen mainittiin kukka-asetelmat valopylväisiin ja vanhojen mäntyjen säilyttäminen)	n. 7
➤ julkisivujen kunto, ränsistyneiden rakennusten purkaminen (erikseen mainittiin entinen Kesoil ja Justiinan baari) ➤ istumapaikkoja useampaan kohtaan (erikseen mainittiin yleisökeinut torin /virastotalon läheisyyteen, vrt. Joensuun tori)	n. 3
➤ viimeisimmät jouluvalot olivat kamalat /huonosti aseteltu, roskikset ja niiden säännöllinen tyhjennys, pöytiä, wc, katukuvaa rohkeasti taiteellisemmaksi (tuoretta ilmettä perinteitä kunnioittaen), tyhjien liiketilojen ikkunoiden somistaminen esim. paikallisten käsityöläisten tai taiteilijoiden tuotteilla /mainoksilla	1-2

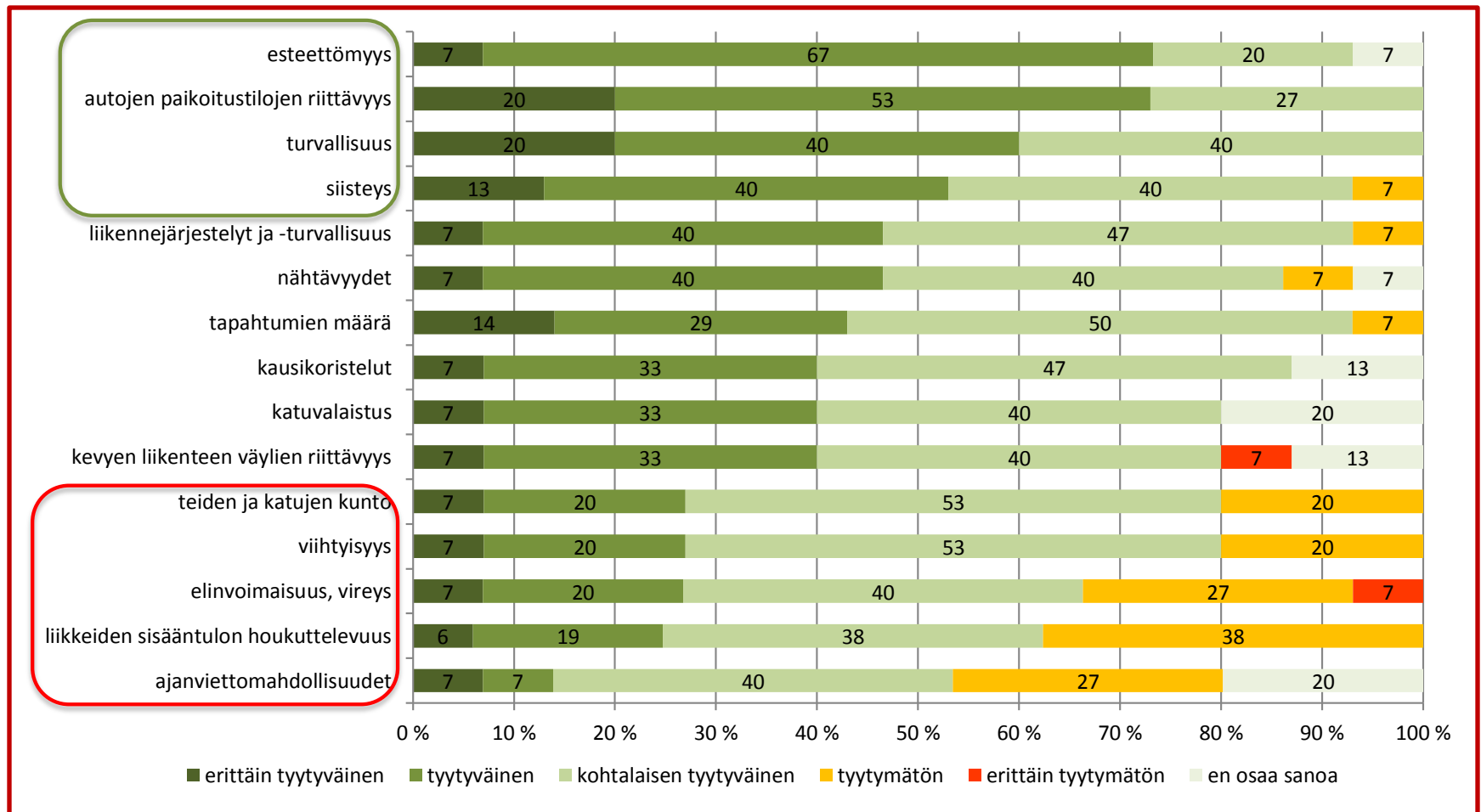
Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=27)

TORIN KEHITTÄMINEN, noin 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ tori paremmaksi /viihtyisämmäksi	3
➤ tori puuttuu (nykyinen on parkkipaikka), tori voisi olla esim. K-marketin ja uuden rivitalon välissä tai kirjaston lähellä tai sitten parantaa nykyistä toria rajaamalla, istutuksilla ja penkeillä ➤ viihtyisän torin saaminen, jonne toimintaa, myyjiä ja esiintyjiä	n. 1-2
YRITYSTOIMINTA JA SEN TUKEMINEN, noin 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ kahvila (erikseen toivottiin väljää ja halpaa kahvilaa sekä Rutakontien varteen kahvilaa, jossa olisi opastusta vanhuksille kännykän ja tietokoneen käyttöön)	2
➤ kunnan puolesta markkinakojut, joita voisi vuokrata pientä korvausta vastaan ja järjestää esim. myyjäisiä, pop up -myymälöille tilaa, kunnalta houkutteleva tarjous uusille yrityksille, kunta tukemaan pienten yritysten näkyvyyttä ja markkinointia	1

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=27)

LIIKENNEJÄRJESTELYT, 3 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ teiden päällystykset kuntoon (kuoppia), postin pihaan lisää parkkipaikkoja	n. 1-2
MUUTA	MAININNAT/ ASIA
➤ Eukonkanto näkyvämmäksi, keskustaan lasten leikkipaikka ja kuntolaitteet, Rutakontien varteen mainoksia siitä, mitä tapahtuu esim. liikuntahallilla, kylä voisi olla edelläkävijä kierrätyksessä /kestävässä kehityksessä (vanhojen tavaroiden korjaaminen, kirpputorit), Sonkajärven risteykseen vuodenaikojen ja tapahtumien mukainen teema esim. koululaisten toteuttamana niin kuin on nyt ollutkin	1

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Sonkajärven keskustajamassa, vapaa- ajanasukkaat (n=14-16)



— Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä — Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

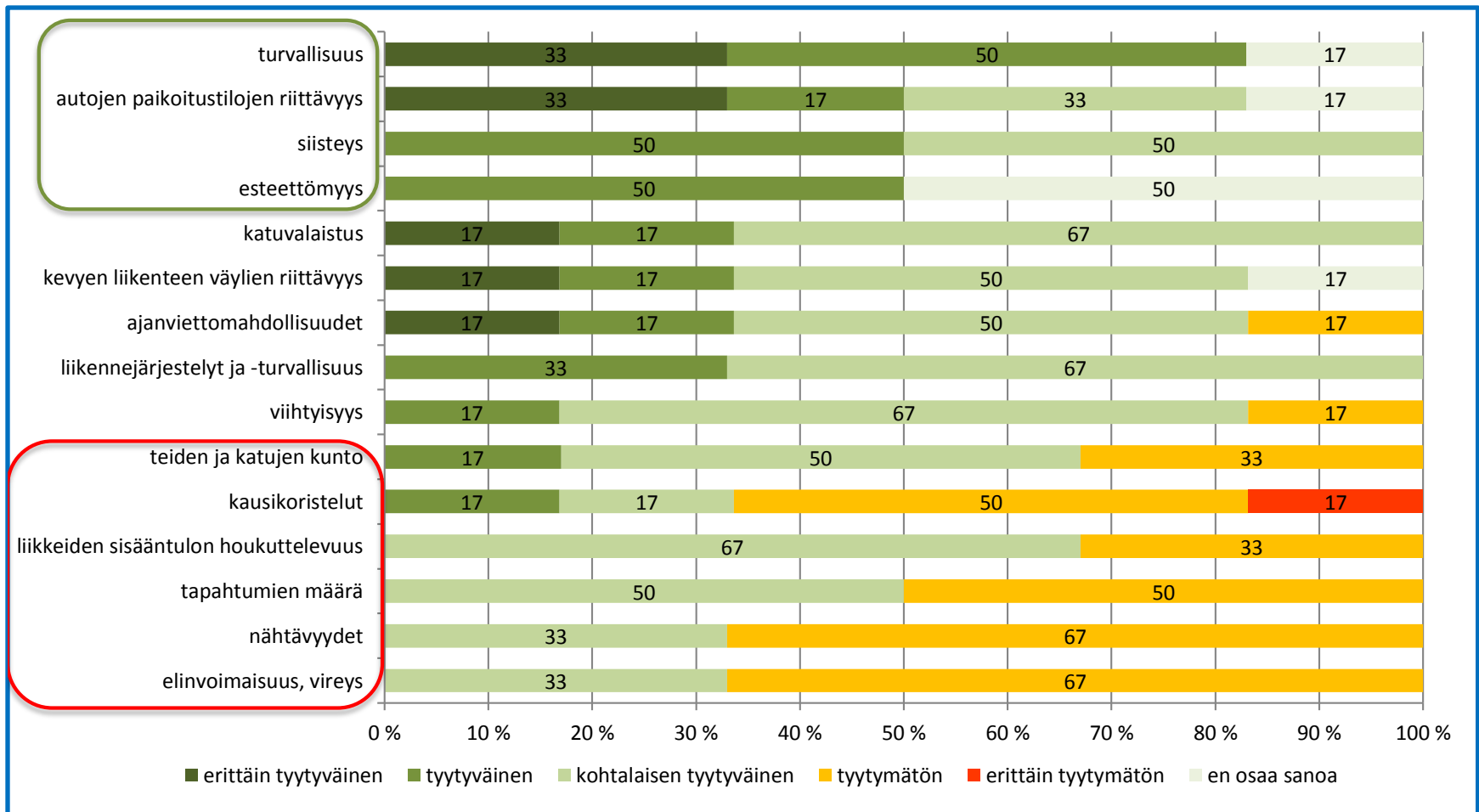
Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (vapaa-ajanasukkaat, n=5)

- Viisi vapaa-ajanasukasta esitti keskustaajaman viihtyisyyttä koskien kehittämistoiveita, jotka liittyvät lähinnä keskustaajaman ilmeeseen ja viihtyisyyteen.

ILME JA VIIHTYISYYS, 4 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ tupakointi kauppojen edessä ei lisää ostohalukkuutta, raivaaminen mm. tienvarsilla, Rautavaaran suunnasta tullessa näkymä on ”kapea”, ei näy kuin kirjasto, kesäaikana pieni katukahvila	1

MUUTA	MAININNAT/ ASIA
➤ iloisempaa asennetta- jos yrität jutella tuntemattomalle, katsotaan olevan humalassa tai hullu	1

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Sonkajärven keskustaajamassa, kunnassa asioivat (n=6)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kunnassa asioivat, n=4)

- Neljä kunnassa asioivaa esitti keskustaajaman viihtyisyyttä koskien kehittämistoiveita, jotka liittyvät lähinnä keskustaajaman ilmeeseen.

ILME, 9 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ muutama isompi kukkaistutus /katuvaloihin amppelit monien pienien sijaan, puustoa harvennettu liikaa, kausikoristelu kuntoon, talojen rapistunut ulkoasu, tuotteita esille ulos /mainoksia, virallisen torin puute, koulu mukaan kehittämään kylänraittia kauniimmaksi - teemana esimerkiksi paikallinen kulttuuriperintö	1
➤ tapahtumien laadun kehittäminen, esim. Taikayö ja Eukonkanto kunnon kulttuuritapahtumiksi ja nuoret huomioon Eukonkannossa, vireyttä lisää toritapahtumilla /yhteistyöprojekteilla muiden kuntien kanssa /panostamalla nuorisotyöhön ja ikäihmisten toimintaan (taide, musiikki, kirjallisuus)	1

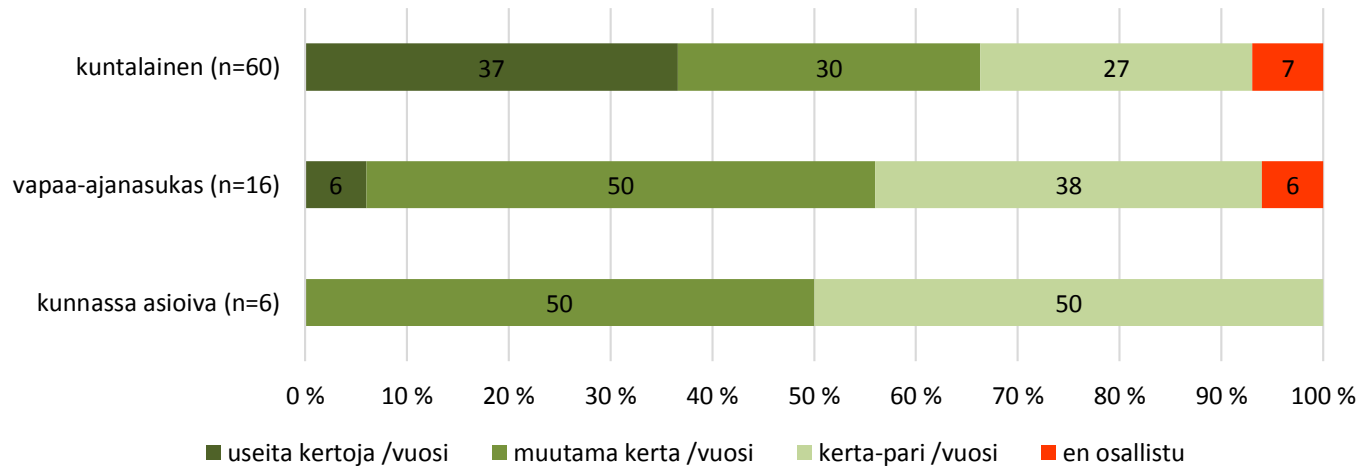
TAPAHTUMATARJONTA SONKAJÄRVELLÄ



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset Sonkajärven tapahtumatarjonnasta
 - Osallistuminen tapahtumiin
 - Mielenpitoet tapahtumien vaikutuksista
 - Kehittämisehdotukset (nykyiset ja uudet tapahtumat)
 - Mielenpitoet tapahtumien vaikutuksista
 - Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen
 - *Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien pieni määrä (n=6) on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*

Tapahtumiin osallistuminen

- Yleisimmin (37 %) kuntalaiset osallistuvat Sonkajärvellä järjestettäviin tapahtumiin useammin kuin muutamia kertoja vuodessa, vain neljä vastaajaa kertoi, ettei ei osallistu tapahtumiin lainkaan.
- Vapaa-ajanasukkaiden joukossa yleisintä (50 %) on osallistuminen tapahtumiin muutaman kerran vuodessa, yksi kertoi osallistuvansa tätä useammin ja yksi kertoi, ettei osallistu lainkaan tapahtumiin.
- Kuudesta kunnassa asioivasta Sonkajärven tapahtumiin osallistuu kolme muutaman kerran vuodessa ja samoin kolme kerran-pari vuodessa.



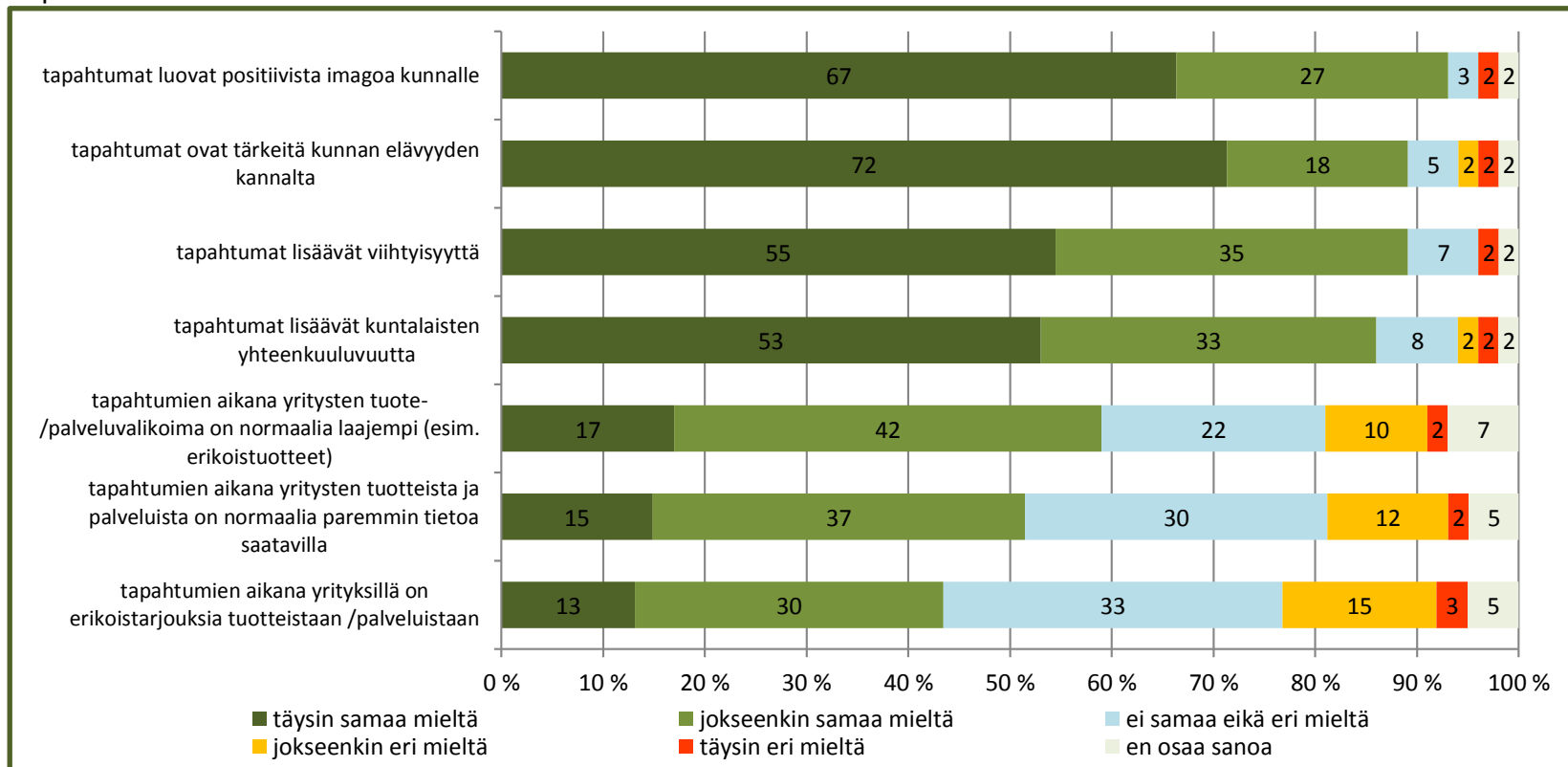
Tapahtumiin osallistuminen

- Kuntalaisista, jotka eivät osallistu tapahtumiin, kolme kertoi miksi eivät osallistu. Syynä oli joko se, että tapahtumat eivät kiinnosta tai ei sovi omiin aikatauluihin.
- Vapaa-ajanasukas, joka kertoi, ettei osallistu tapahtumiin lainkaan, kertoi syyksi sen, että ei juurikaan käy Sonkajärven keskustaaajamassa.



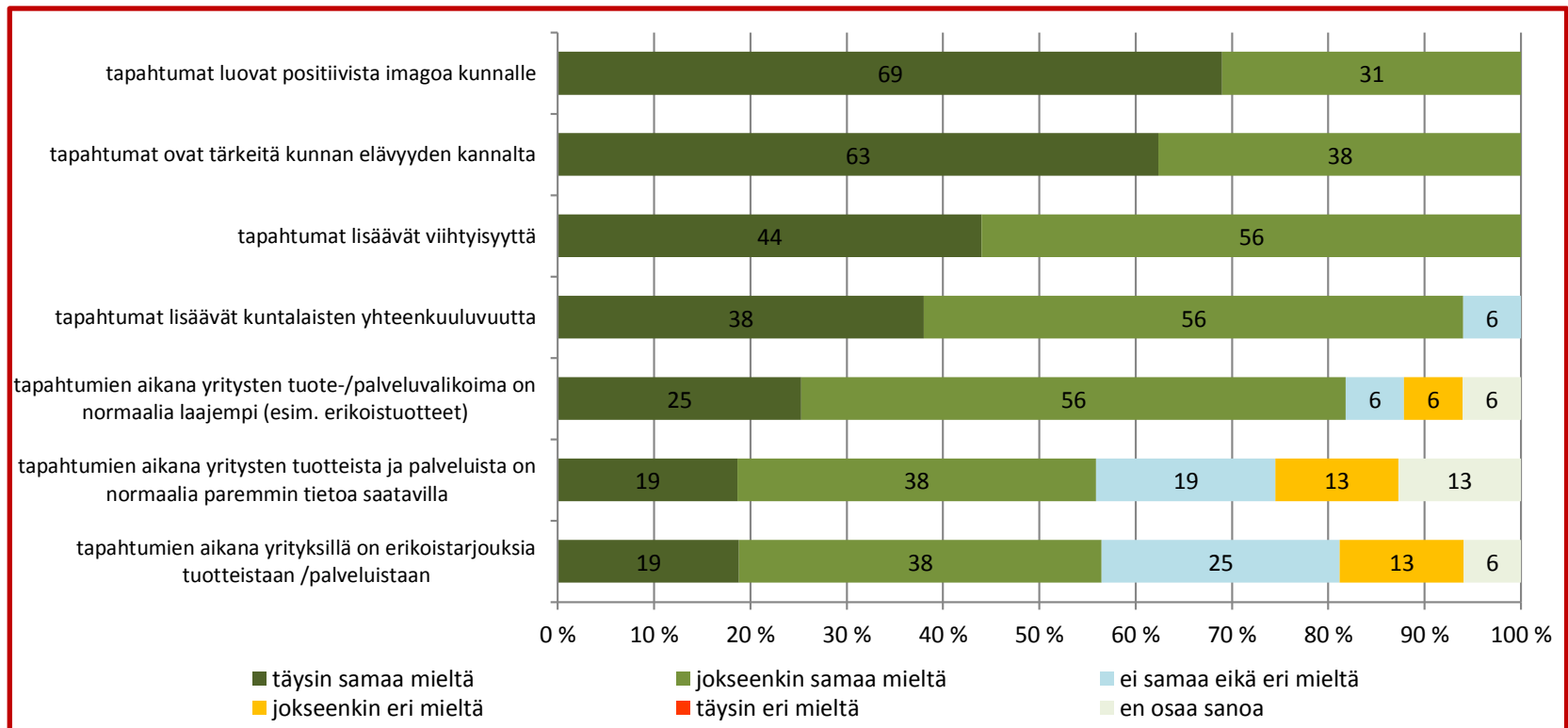
Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (kuntalaiset, n=59-60)

- Paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutus nähtiin alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena. Noin puolet vastanneista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote- /palveluvalikoimissa, niistä tiedottamisessa ja hinnoittelussa positiivisessa mielessä.



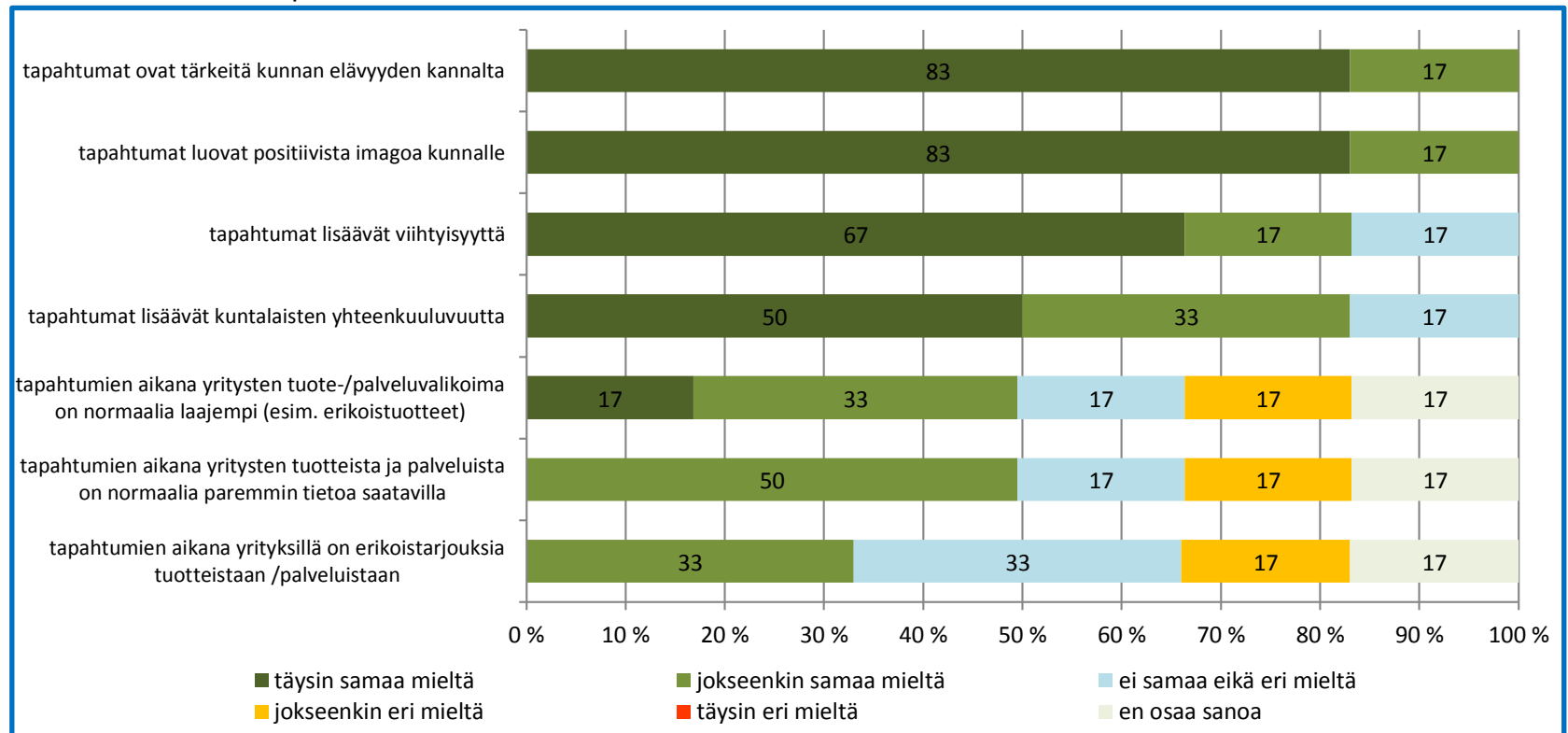
Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (vapaa-ajanasukkaat, n=16)

- Vapaa-ajanasukkaat näkivät paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutuksen alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena. Suurin osa (n. 80 %) vastanneista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote-/palveluvalikoimissa ja reilu puolet arvioi tapahtumien näkyvän tuotteista /palveluista tiedottamisessa ja niiden hinnoittelussa positiivisessa mielessä.



Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (kunnassa asioivat, n=6)

- Kunnassa asioivat olivat samoilla linjoilla kuntalaisten ja vapaa-ajanasukkaiden kanssa. Tapahtumien vaikutus nähtiin alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena. Puolet eli kolme vastaaja arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote-/palveluvalikoimissa ja niistä tiedottamisessa ja kaksi vastaajaa tuotteiden /palveluiden hinnoittelussa positiivisessa mielessä.



Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=18)

- Nykyisiä tapahtumia koskevat kehittämis ehdotukset voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Tapahtumien sisällöt ja kohderyhmät (n. 10 mainintaa)
 - Tapahtumien koordinointi /yhteensovitus (n. 5 mainintaa)
 - Tapahtumien mainostaminen ja näkyvyys (2 mainintaa)
 - Muuta (3 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämis ehdotukset on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=18)

TAPAHTUMIEN SISÄLLÖT JA KOHDERYHMÄT, noin 10 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ panostaminen esiintyjiin, vaihtelua enemmän ja huippuesiintyjiä ➤ uutta pitää keksiä, että mielenkiinto säilyy (erikseen mainittiin Eukonkannon uudistaminen) ➤ Eukonkannon kehittäminen: koko perheelle suunnattua tekemistä Eukonkannon yhteyteen (esim. geokätköily, aartenetsintä) ja esiintyjiä nuoremmillekin aikuisille	2
➤ kaikille jotain (lapsiperheet, nuoret, vanhukset, yksinäiset) ➤ isojen tapahtumien (Eukonkanto, Sonkajärvi Soi, Sukeva Original) lisäksi muitakin tapahtumia ➤ kesätapahtumien pitäisi olla tasavertaisia tapahtumapaikasta (Rutakko, Sukeva, muualla) riippumatta ➤ lisää lähiruokaa ja tuotteita, esim. tori, jossa lähituottajat mukana (esim. Ansulan munia, Mustolan tuotteita, perunaa ym.) ➤ enemmän konsertteja ➤ Jyrkän ja Sukevan kehittämistä kannattaa jatkaa	1

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=18)

TAPAHTUMIEN KOORDINOINTI /YHTEENSOVITUS, noin 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ tapahtumia tasaisemmin ympäri vuoden, myös talvella	3
➤ Sonkajärvi Soi -viikko ja Eukonkannon liian lähekkäin, muutenkin silloin paljon tapahtumia lähikunnissa	1-2
➤ tarvitaan parempi koordinaatio eli ei tapahtumia yhtä aikaa	

TAPAHTUMIEN MAINOSTAMINEN JA NÄKYVYYS, 2 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ suuret kyltit ja nuolet 5-tielle Eukonkannon ja Original Sukevan aikaan	1
➤ tapahtumien markkinointiin enemmän panostusta	

MUUTA	MAININNAT/ ASIA
➤ pääsylippujen hinnat voisi olla edullisemmat	1
➤ pitää mahdollistaa myös kylän omien pienten yritysten osallistuminen näkyvästi	
➤ kunnan tulisi tukea enemmän Sonkajärvi Soi -tapahtumaa	

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (vapaa-ajanasukkaat, n=3 ja kunnassa asioivat, n=0)

- Kolme vapaa-ajanasukasta esitti nykyisiä tapahtumia koskevia kehittämissuhteita
 - Eräs toivoi laajempaa valikoimaa musiikkitarjontaan, ei pelkään kevyttä musiikkia tai iskelmää
 - Erään mukaan muillekin tapahtumille kuin Eukonkannolle tarvitaan enemmän julkisuutta ja näkyvyyttä
 - Eräs toi esille, että eri taajamien tapahtumat eivät voi kilpailla ajallisesti keskenään
- Sonkajärvellä asioivista (kuusi kyselyyn vastannutta) yksikään ei esittänyt kehittämissuhteita nykyisten tapahtumien osalta.

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=16)

- Uusia tapahtumia koskevat toiveet voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Tapahtumien sisältö ja kohderyhmät (n. 20 mainintaa)
 - Tapahtumien sijainti ja ajankohta (n. 5 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat toiveet ja ehdotukset on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.



Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=16)

TAPAHTUMIEN SISÄLTÖ JA KOHDERYHMÄT, noin 20 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ sellaiset esiintyjät, että väkeä tulisi naapurikunnistakin ➤ ulkoilmakonsertteja ja festivaaleja ➤ vierailevia artisteja	1-2
➤ lasten tapahtumia enemmän ➤ lapsille ja lapsiperheille tietoa ja toimintaa -viikko tai viikonloppu ➤ vanhuksille ja nuorille yhteinen tapahtuma ➤ sinkuille ja yksinäisille matalan kynnyksen tapahtuma /kohtaamispaikka	1-2
➤ suurehko kirpparitapahtuma tai kierrätyspäivät, luentoja, teatteri- ja musiikkivierailuja, taidetapahtumia, luontoretriitit, enemmän liikuntatapahtumia, sillä puitteet hyvät, esim. ExtremeRun -tyyppinen tapahtuma, voimaannuttavia tapahtumia /hyvinvointitapahtumia (kaljan kittausta menneestä ajasta), jotain aivan uutta, uutta väkeä kehittelemään, yhteisiä tempauksia esim. liikuntaan tai musiikkiin liittyen, myös kylille yhteislaulutilaisuuksia ja muita tapahtumia	1

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=16)

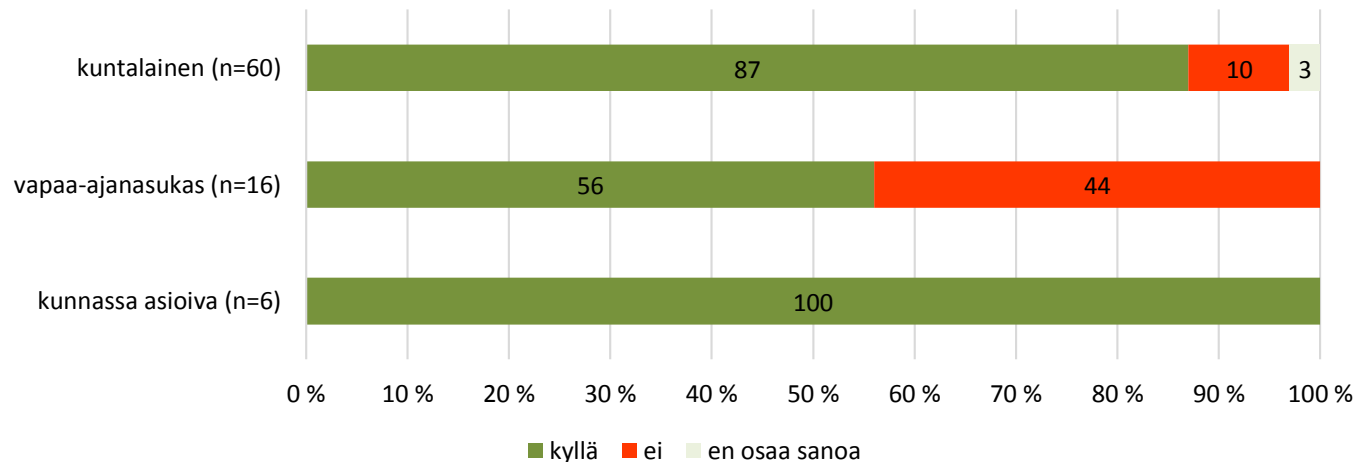
TAPAHTUMIEN SIJAINTI JA AJANKOHTA, noin 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ toritapahtumia kesäisin (esim. tapahtuma kerran kuussa, torimyyjäisiä) ➤ talvitapahtumia (erikseen mainittiin pilkkitapahtuma ohjeisohjelmiseen)	2

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (vapaa-ajanasukkaat, n=3 ja kunnassa asioivat, n=1)

- Kaksi vapaa-ajanasukasta esitti toiveita uusille tapahtumille ja yksi oli tyytyväinen nykyisiin, kehittämissuunnitelmissa toivottiin:
 - Yhteislaulutapahtumia, joissa lauletaan kansanlauluja, tuttuja virsiä jne.
 - Näkyvyyttä lisää tapahtumille, muutenkin kuin paikallislehtien kautta
- Sonkajärvellä asioivista yksi esitti toiveen uusille tapahtumille, hän kaipasi maistiaisja /tuote-esittelyjä päätien varrelle.

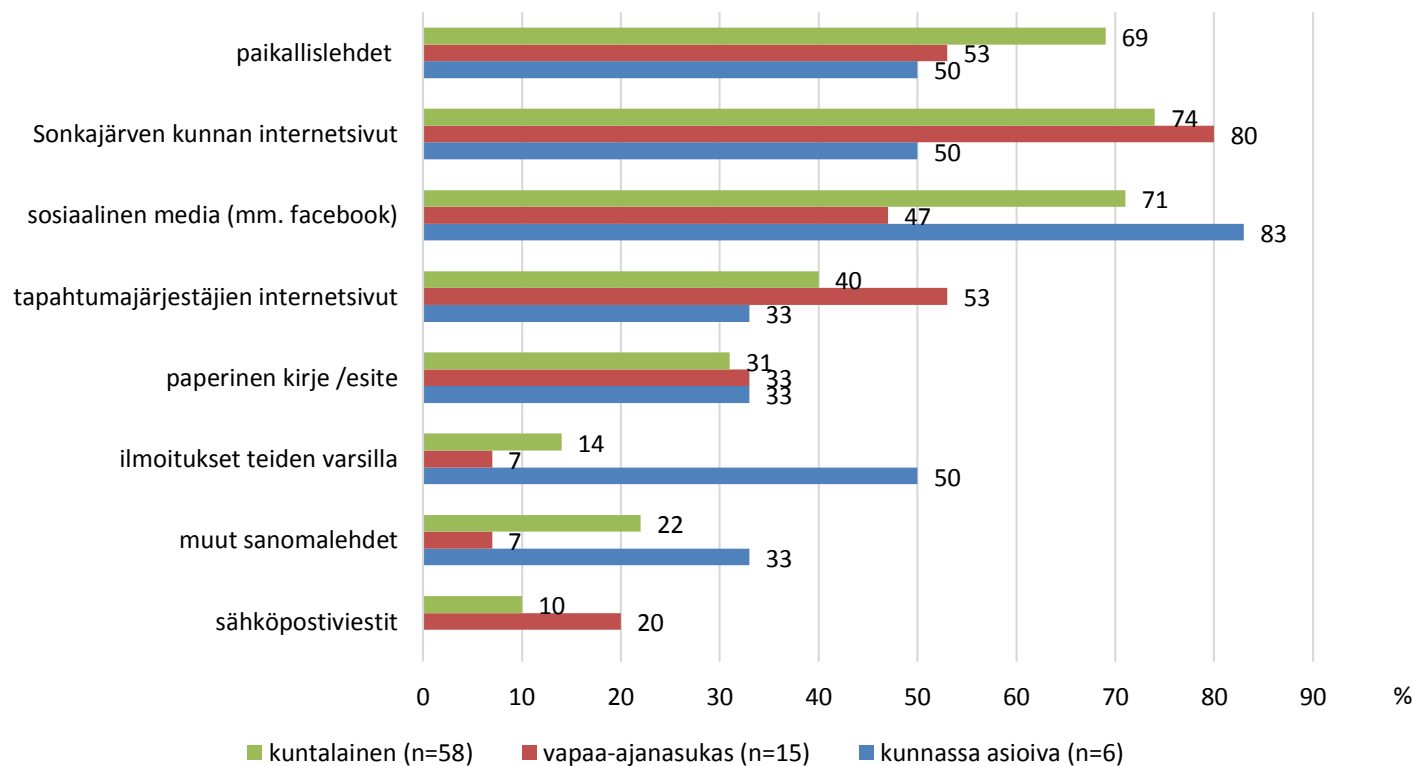
Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen

- Suurin osa kuntalaisista (87 % vastanneista kuntalaisista) koki, että heillä on riittävästi tietoa paikkakunnan tapahtumatarjonnasta.
- Vapaa-ajanasukkaista reilu puolet koki tietonsa riittäväksi ja loput eli seitsemän henkilöä koki, ettei heillä ole riittävästi tietoa tapahtumatarjonnasta.
- Kaikki kuusi kunnassa asioivaa vastaajaa kokivat tietonsa Sonkajärven tapahtumatarjonnasta riittäväksi.



Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen

- Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa tapahtumatarjonnasta paikallislehdistä, Sonkajärven kunnan internetsivuilta ja sosiaalisesta mediasta.
- Lisäksi monet nostivat hyvänä tiedottamisväylänä esille myös tapahtumajärjestäjien internetsivut (erityisesti vapaa-ajanasukkaat ja kuntalaiset), noin joka kolmas henkilö kaikissa vastaajaryhmissä piti hyvänä myös paperista kirjettä /esitettä.



Yksi kuntalainen toi muuna mieluisana tiedotuskanavana esille ilmoitustaulut

Asiointi lähikunnissa

- Vastaajilta kysyttiin myös, asioivatko he säännöllisesti jossain Sonkajärven lähialueen kunnassa (Iisalmessa, Lapinlahdella tai Vieremällä)
- Kaikissa vastaajaryhmissä yleisimmin asiointiin Iisalmessa (ks. taulukko alla ja seuraava dia)
- Yleisin syy vierailla naapurikunnissa oli *ostoksilla käynti tai muiden palveluiden hakeminen*. Monet vierailivat naapurikunnissa myös vapaa-ajan tapahtumien takia, samoin jostain muusta syystä. Työssä ja etenkin vapaa-ajanasunnolla käyminen oli vierailun syynä selvästi harvemmin.

KUNTALAISET 60 hlöä, 160 mainintaa	Iisalmessa	Lapinlahdella	Vieremällä	yhteensä
työssä	12	2	1	15
ostoksilla /palveluita käyttämässä	58	2	5	65
vapaa-ajanasunnolla	1	1	1	3
tapahtumissa	32	2	4	38
muu syy	20	6	13	39
yhteensä	123	13	24	160

Asiointi lähikunnissa

VAPAA-AJANASUKKAAT 16 hlöä, 41 mainintaa	Iisalmessa	Lapinlahdella	Vieremällä	yhteensä
työssä	3			3
ostoksilla /palveluita käyttämässä	13	1	2	16
vapaa-ajanasunnolla				
tapahtumissa	10		2	12
muu syy	8		2	10
yhteensä	34	1	6	41

SONKAJÄRVELLÄ ASIOIVAT 6 hlöä, 9 mainintaa	Iisalmessa	Lapinlahdella	Vieremällä	yhteensä
työssä				
ostoksilla /palveluita käyttämässä	4			4
vapaa-ajanasunnolla				
tapahtumissa	2			2
muu syy	3			3
yhteensä	9			9



Sonkajärven keskustaajaman kehittämistyö, yrityskyselyn havainnot

KYSELYN TAVOITE JA TOTEUTUS

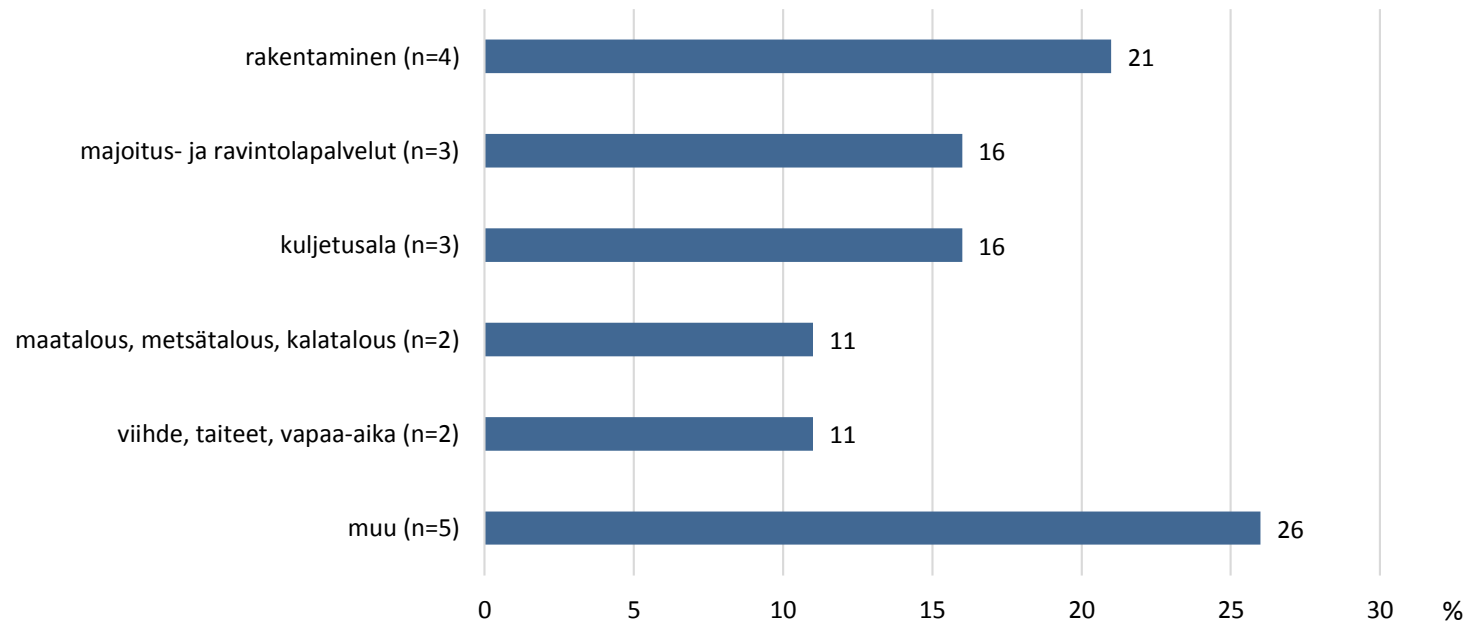
- Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä. Kehittämistyötä tehdään yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Tiedonhankinta alueen yrittäjille toteutettiin touko-kesäkuussa 2017 sähköisen kyselyn avulla. Yrittäjiä lähestyttiin sekä suoraan sähköpostitse (Iisalmi) että yrittäjäjärjestöjen (muut kunnat) kautta. Sähköpostiosoitteet saatiin Iisalmen kaupungin yritysrekisteristä ja julkisista tietolähteistä.
- Sonkajärven osalta kysely lähetettiin yrittäjäjärjestön kautta Sonkajärven Yrittäjien jäsenille. Sonkajärveä koskevia vastauksia saatiin 19.
- (Yrittäjien lisäksi toteutettiin oma kyselynsä kuntalaisille, kunnassa asioiville ja kunnan vapaa-ajanasukkailla, josta on laadittu erillinen raportti.)

VASTANNEIDEN YRITYSTEN TAUSTATIEDOT



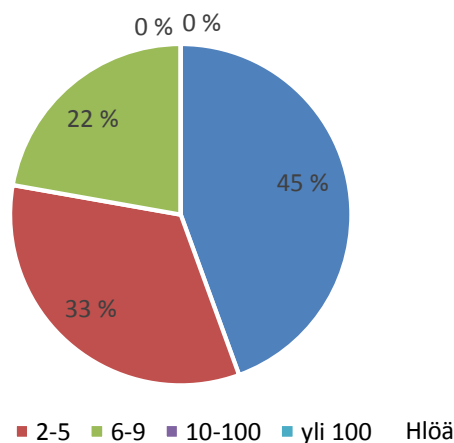
Yrityksen toimiala

- Eniten vastanneissa oli rakennusalan yrityksiä.
- Muu toimiala –kohta pitää sisällään yksittäisiä yrityksiä eri toimialoilta, kuten kauppa, rahoitus-/vakuutus- ja/tai kiinteistöala.

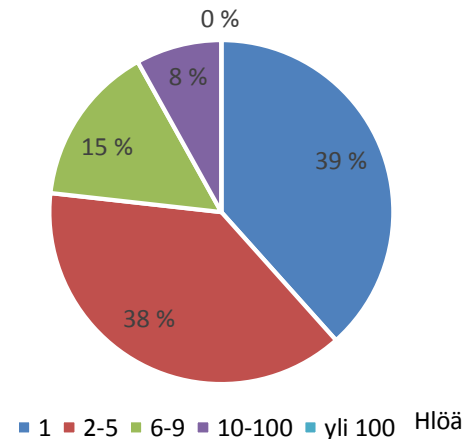


Yrityksen koko ja sijainti

- Vastanneet yritykset ovat eri kokoisia, yrityksen työllistämien henkilöiden (ml. yrittäjä) määrällä mitaten.
 - Vakituisesti yrityksissä työskentelee 1-9 henkilöä
 - Suurin osa (13 yritystä) työllistää vakituisen henkilöstön lisäksi työntekijöitä sesonki-aikana /satunnaisesti, useimmiten yhden tai muutaman, enimmillään 20 henkilöä.



Vakituisesti työllistävät yritykset, n=18



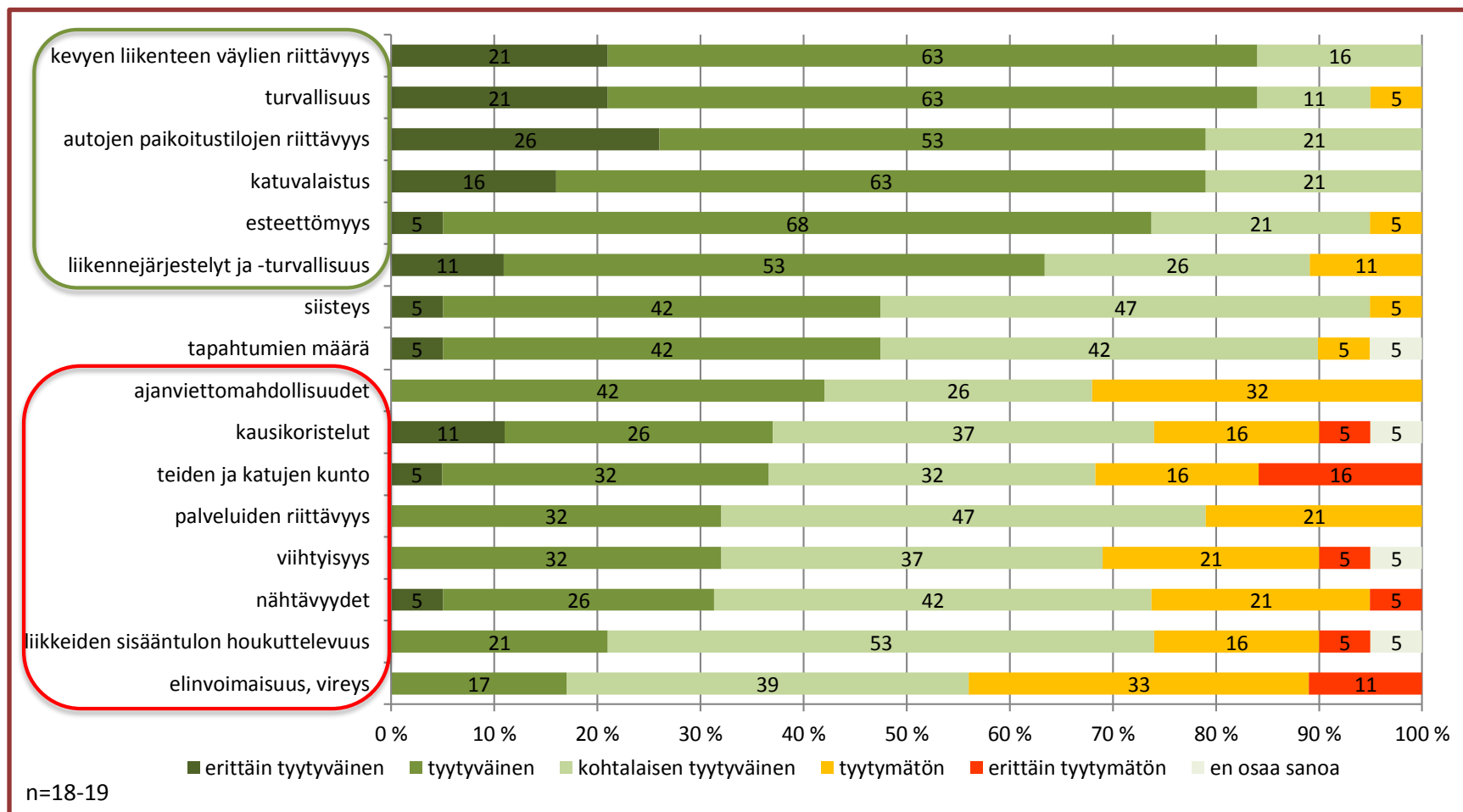
Satunnaisesti työllistävät yritykset, n= 13

- Yrityksen päätoimipaikka sijaitsee hieman alle puolella (47 %) vastanneista Sonkajärven keskustaajaman alueella ja muilla muualla Sonkajärvellä.

KESKUSTAAJAMAN VIIHTYISYYS



Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Sonkajärven keskustajamassa



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (n=6)

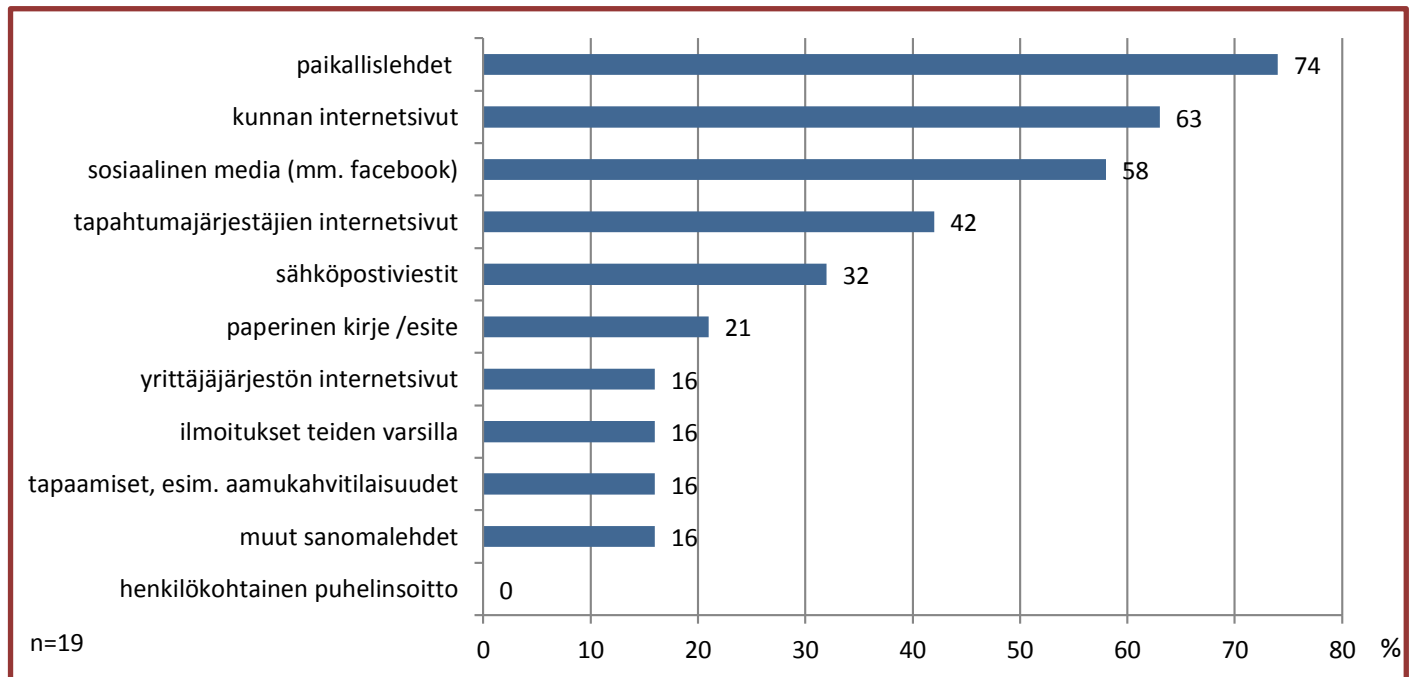
- Keskustaajaman viihtyisyyttä ja elävyyttä koskien annettiin kehittämis ehdotuksia, jotka voidaan jaotella kahteen kokonaisuuteen aihepiirinsä perusteella
- Keskustan ilme ja viihtyisyys (5 mainintaa)
 - Kahdessa kommentissa kaivattiin kansalaisaktiivisuutta, iloisia ja ahkeria ihmisiä
 - Yksittäisinä mainintoina lisäksi: teidenvarsien ja viheralueiden hoito ja siistiminen, yhtenäinen ilme Rutakonraitille, tarkasteltava keskustaa sekä kuntaan tulo- ja menoreittejä ja kirjattava silmiinpistävät hyvät ja huonot asiat ylös
- Kehittämisen haasteet (4 mainintaa)
 - Epäonnistunut kaavoitus, puistomainen paikka puuttuu keskustasta (sopiva alue rakennettu jo), vähän asukkaita – vähän elämää, rahan puute

TAPAHTUMATARJONTA SONKAJÄRVELLÄ



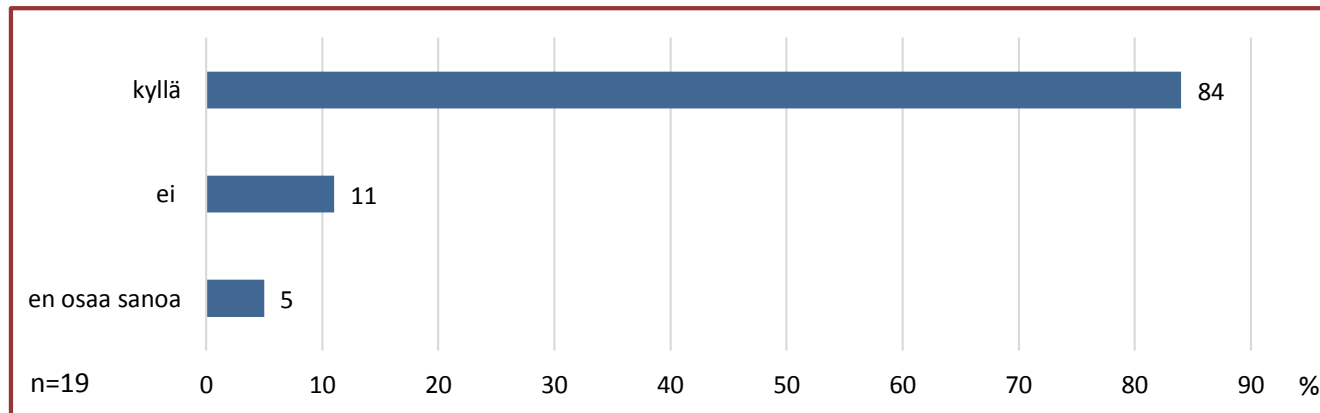
Tapahtumista tiedottaminen

- Tietoa tapahtumatarjonnasta halutaan saada mieluiten *paikallislehdistä*, myös *sosiaalinen media*, *kunnan ja tapahtumajärjestäjien internetsivut* sekä *sähköpostiviestit* saivat kannatusta monilta. Muut tiedotuskanavat eivät saaneet kovin suurta kannatusta tiedotuskanavina. Yksikään ei halunnut saada tietoa henkilökohtaisen puhelinsoiton kautta.



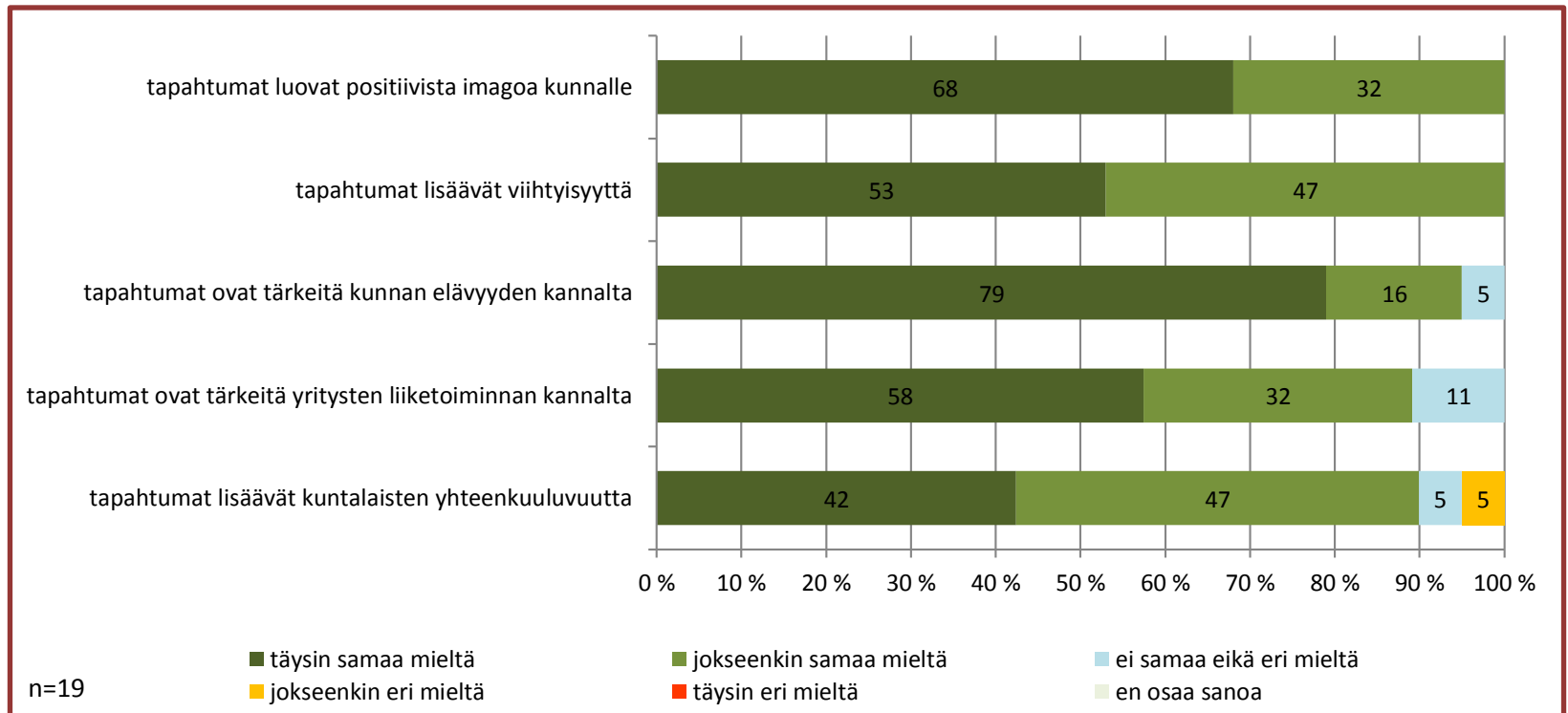
Tapahtumista tiedottaminen

- Lisäksi kaksi vastaajaa toi esille jonkin muun tiedotuskanavan: *paikallisradio* ja *paikallislehteen Sonkajärvellä tapahtuu –sivu*, missä voisi olla tietoa myös Ylä-Savon alueen tapahtumista
- Enemmistö (84 %) vastanneista arvioi, että heillä on riittävästi tietoa paikkakunnan tapahtumatarjonnasta. Pari vastaajaa (11 %) arvioi, ettei tietoa ole riittävästi. Yksi ei osannut ottaa asiaan kantaa.



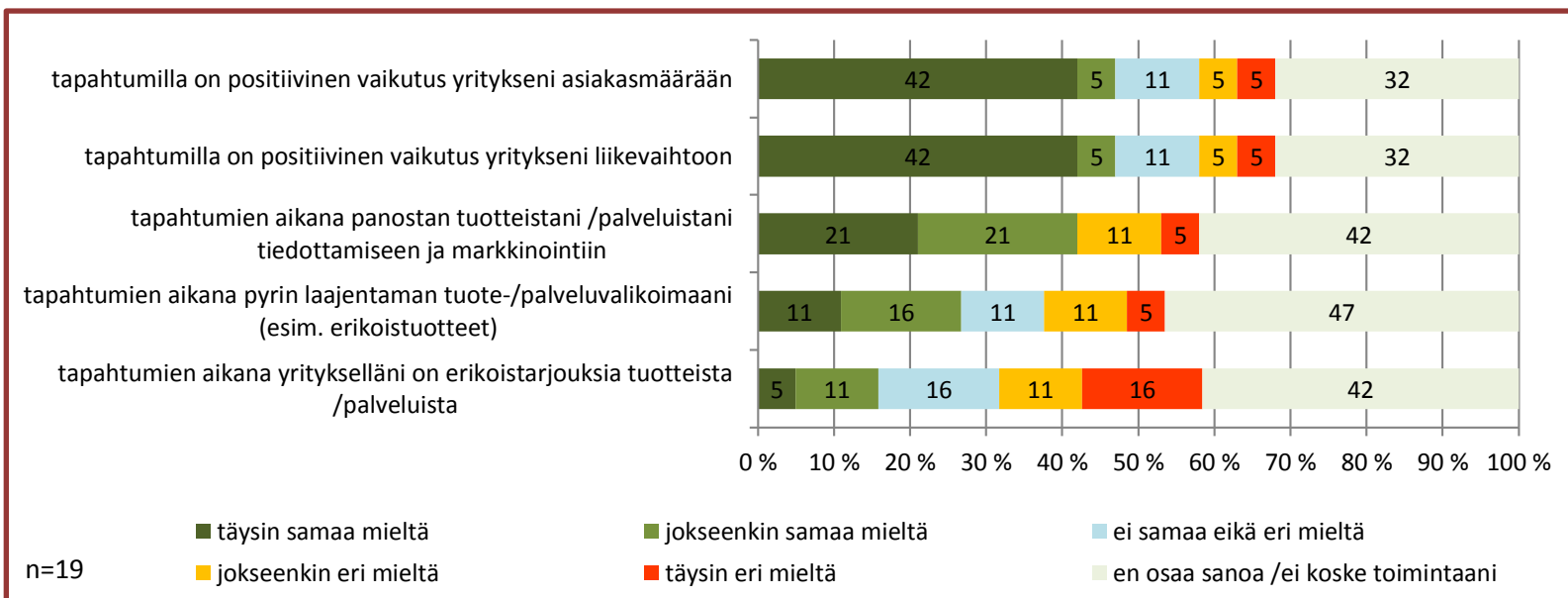
Tapahtumien vaikutus alueelle

- Paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutus nähtiin alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena.



Tapahtumien vaikutus omaan liiketoimintaan

- Lähes joka toisen mukaan paikkakunnan tapahtumilla on ainakin jossain määrin positiivinen vaikutus yrityksen asiakasmäärään ja liikevaihtoon. Muiden kysytyjen asioiden kohdalla 42-47 % kertoi, etteivät kysytyt asiat kosketa omaa toimintaa tai ei muuten ottanut asiaan kantaa. Kuitenkin iso osa vastanneista panostaa tapahtumien aikana markkinointiin ja valikoimaansa.
- Kolme vastaaja kertoi omin sanoin, miten tapahtumat näkyvät omassa liiketoiminnassa. Kahden mukaan tapahtumat lisäävät näkyvyyttä ja tunnettavuutta, erään mukaan tapahtumat antava paikkakunnasta vireän kuvan mm. potentiaalisille asukkaille.



Onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus omaan liiketoimintaasi, millainen vaikutus on ollut? (n=11)

- Vastaajat toivat esille onnistuneita tapahtumia. Mainitut tapahtumat on seuraavassa esitetty sen mukaan, miten paljon ne saivat mainintoja.

TAPAHTUMA	MAININTOJA /TAPAHTUMA
Eukonkannon MM-kisat	7
➤ Sonkajärvi Soi ➤ Original Sukeva ➤ Jyrkän juhannusjuhla ➤ Jyrkän valoshow ➤ Jari Suutarisen kevätmarkkinat ➤ Muut pienemmät tapahtumat	1

Onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus omaan liiketoimintaasi, millainen vaikutus on ollut? (n=11)

- Tapahtumien vaikutuksia liiketoimintaan toi esille viisi vastaajaa. Positiivisina vaikutuksina mainittiin
 - Asiakasmäärän /kävijöiden lisääntyminen useimmin
 - Vaikutus liikevaihtoon ja tuottoon parissa vastauksessa
 - Lisääntynyt palveluiden kysyntä, tunnettavuus ja positiivinen palaute yksittäisinä mainintoina
- Yksi vastaajaa totesi, ettei tapahtumilla ole liiketoimintaan vaikutusta ja toisaalta yhden kommentin mukaan kaikilla tapahtumilla ja aktiivisuudella on positiivinen vaikutus mielikuvaan kunnasta.

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää?

Pohdi asiaa oman liiketoimintasi kannalta.

(n=6)

- Kehittämis ehdotuksia koskien nykyisiä tapahtumia kertoi kuusi vastaajaa. Esille tuli yksittäisinä kommentteina lähinnä *tapahtumien määrään ja yhteistyöhön* liittyviä asioita:
 - Lisäpäiviä tapahtumiin
 - Enemmän tapahtumia
 - Kylien välinen kilpailu pois, yhteistyö tilalle
 - Tapahtumista tapahtumaketju, jolla yhteinen ohjausryhmä tms. -> lisänäkyvyyttä, aktiivisuutta ja lisäarvoa
 - Tapahtumien päällekkäisyyttä vältettävä, ainakin kunnan sisällä
- Lisäksi *taloudelliseen tukeen* tai kannustimiin liittyen tuotiin esille kaksi asiaa:
 - Eukonkanto kiinnostaa suhteellisen vähän paikkakuntalaisia, voisiko olla heille edullisempi lippu
 - Kunnalta avustusta tapahtumien järjestämiseen

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (n=6)

- Kolme vastaajaa esitti toiveita uusille tapahtumille
 - Musiikkitapahtumia
 - Kilpailuja
 - Extrem –urheilutapahtuma, jossa yhdistetään Nurmijoki ja Volokinpohku eli uintia, melontaa, pyöräilyä ja maastajuoksua
- Kahden vastaajan mukaan tapahtumia on jo tarpeeksi ainakin kesällä ja yhden mukaan paino olisi syytä olla nykyisten tapahtumien kehittämisessä.



Yhteistyö paikallisten tapahtumien kanssa (n=19)

- Vastanneista yrityksistä liki kaikki (89 %) kertoivat tehneensä yhteistyötä tapahtumien kanssa
- Yhteistyö on useimmiten ollut palveluiden tarjoamista, järjestelyihin osallistumista tai (yhteistä) markkinointia

89 % (17 yritystä) ON TEHNYT YHTEISTYÖTÄ

Millaista? 15 vastausta

- Palvelujen kuten majoitus, kuljetus tarjoaminen (4 mainintaa)
- Järjestelyissä mukana (3)
- (Yhteistä) markkinointia (3)
- Talkoot (2)
- Sponsorointi (2)
- Kaupankäyntiä (1)
- Hankkeen kautta (1)
- Synergiaetujen pohtimista (1)
- Sukevan tapahtumat (1)

11 % (2 yritystä) EI OLE TEHNYT YHTEISTYÖTÄ

Miksi ei? 1 vastaus

- Tapahtumissa henkilönä, ei yrityksenä (1 maininta)

Halukkuus osallistua tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen (n=18)

- Vastanneista yrityksistä reilu puolet (56 %) kertoi olevansa halukas osallistumaan tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen jatkossa.
- Ainoastaan yksi kertoi, ettei ole halukas osallistumaan. Huomattava osa (39 %) vastanneista ei osannut tai halunnut ottaa selvää kantaa asiaan.
- Kehittämiseen halutaan osallistua mm. järjestelyjen, mainonnan ja sponsoroinnin muodossa, pari vastaaja kertoi olevansa avoin yhteistyöehdotuksille.

56 % (10 yritystä) ON HALUKAS OSALLISTUMAAN

Miten? 8 vastausta

- Avoin ehdotuksille (2 mainintaa)
- Järjestelyt (2)
- Sponsorointi (1)
- Mainostamalla (1)
- Yhteistyöpalaverit (1)
- Suunnittelu ja tekeminen (1)

6 % (1 yritys) EI OLE HALUKAS OSALLISTUMAAN

Miksi ei? 1 vastaus

- Ei resursseja (1 maininta)

Miten kehittämistoiminta olisi hyvä organisoida jatkossa? (n=8)

- Kysyttäessä mitä tahoja olisi hyvä olla mukana kehittämistoiminnassa, esille tuotiin yleensä *kunta, tapahtumanjärjestäjät ja yritykset*. Yksittäisinä mainintoina *kuntalaiset ja yhteisöt*.
- Muutama vastaaja ehdotti myös kehittämisorganisaation perustamista, jonka kokoonpanoehdotukset poikkesivat hieman toisistaan:
 - Maksimissaan 10 hengen ryhmä, missä tapahtumanjärjestäjät ja kunta
 - Kunnat, tapahtumanjärjestäjät ja yrittäjät –organisaatio, jolla yhteiset nettisivut /sosiaalinen media, markkinointibudjetti ja suunnitelma, rahoitus kunnat & yritykset
 - Rutakonraitin kehittämisorganisaatio (kuten Vieremällä), jossa kunta, liikelaitosten ja kiinteistönomistajien edustus
- Vastauksissa ei otettu kantaa siihen, miten tehtävät pitäisi jakaa eri tahojen kesken.
- Yhdessä vastauksessa korostetiin tiedottamisen tärkeyttä ja kylien välisen kilpailun poistamista kehittämistyössä (yksi potti ja jako esim. talkootuntien mukaan).

Vapaa sana (n=3)

- Osa kyselyyn vastanneista käytti mahdollisuuden antaa vapaasti palautetta keskustan viihtyisyyden ja tapahtumien kehittämiseen
 - Kahdessa kommentissa kaivattiin päätöksiä, tekoja, sitoutuneita toimijoita ja kokonaisvastuun kantajaa.
 - Yksi vastaaja toi esille tyytyväisyytenä



Vieremän keskustaajaman kehittämistyö,
kunnassa asuvien, asioivien ja vapaa-ajanasukkaiden
kyselyiden havainnot

KYSELYN TAVOITE JA TOTEUTUS

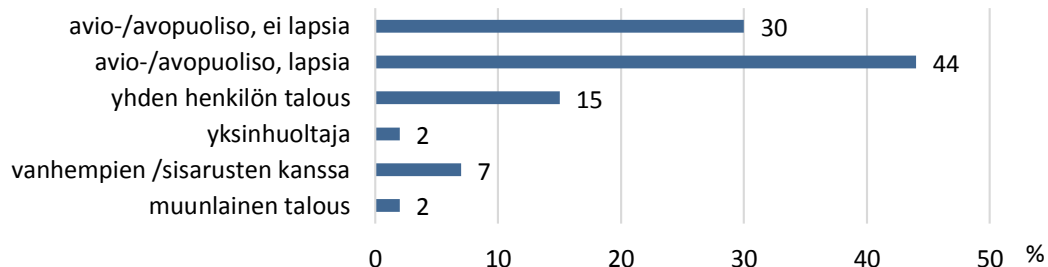
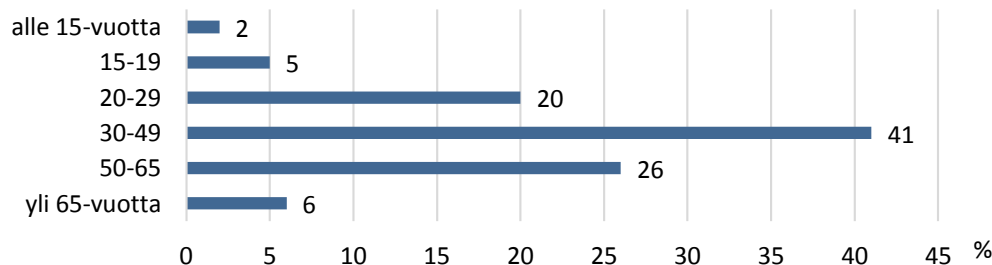
- Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä. Kehittämistyötä tehdään yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Tiedonhankinta toteutettiin touko-heinäkuussa 2017 internetpohjaisina kyselyinä:
 - 1) Kuntalaiset
 - 2) Kunnan vapaa-ajanasukkaat
 - 3) Kunnassa kunnan ulkopuolelta asioivat(Lisäksi kunnassa toimiville yrittäjille toteutettiin oma kyselynsä, josta on laadittu erillinen raportti)
- Eri kohderyhmien kyselyt sisälsivät kaikille ryhmille yhteisiä osioita ja ryhmittäin räätälöityjä osioita. Kysymyskokonaisuudet koskevat keskustaajaman palveluita ja viihtyisyyttä sekä kunnan tapahtumatarjontaa.
- Kyselyistä tiedotettiin sanomalehdissä, kuntien internet- ja facebook -sivuilla. Vapaa-ajanasukkailla tieto kyselystä lähetettiin tiedotelehtisen yhteydessä.

VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT



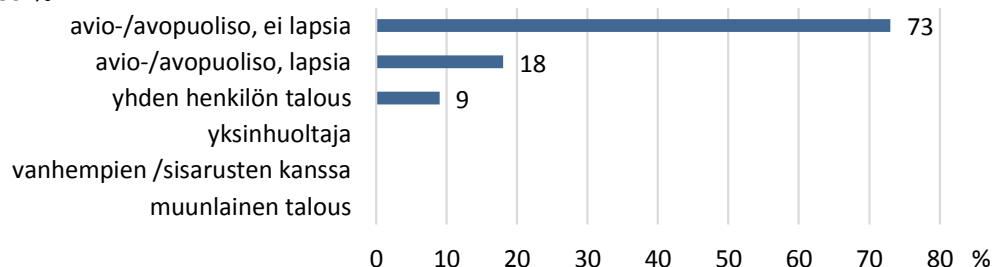
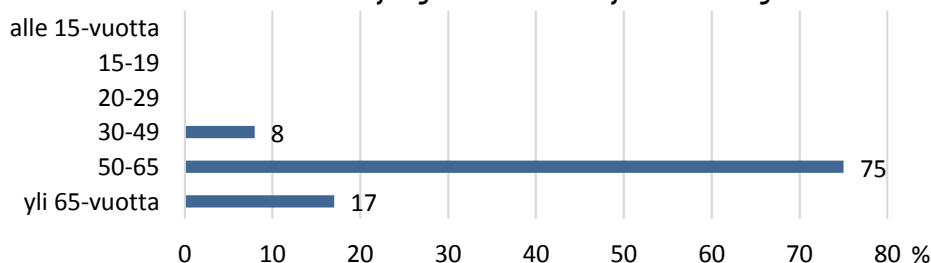
Kuntalaisille suunnattu kysely

- Kuntalaisilta vastauksia saatiin 97 henkilöltä
 - Suurin osa (80 %) vastanneista oli naisia
 - Noin puolet (52 %) asui Vieremän keskustaajaman alueella
 - Eniten (41 %) vastanneissa oli 30-49 –vuotiaita
 - Eniten (44 %) vastanneissa oli puolison ja lasten kanssa asuvia, vajaa kolmannes asui puolison kanssa ilman lapsia ja yksin asuvia oli 15 % vastanneista, muunlaiset taloudet olivat harvinaisia.



Kunnan vapaa-ajanasukkaille suunnattu kysely

- Kunnan vapaa-ajanasukkaita vastauksia saatiin 12 henkilöltä, vastaajien suhteellisen pieni määrä on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa
 - Suurin osa (75 %) vastanneista oli naisia
 - Eniten vapaa-ajanasukkaissa oli vakituisesti lisälmessa asuvia (7 henkilöä). Kiuruvedellä kertoi asuvansa vakituisesti kaksi vastaajaa. Lisäksi kolmesta muusta eteläisen Suomen kunnasta oli yksittäisiä vastaajia.
 - Eniten vastanneissa oli 50-65 –vuotiaita, kaikki olivat vähintään 30-vuotiaita
 - Selvä enemmistö asui avio-/avopuolison kanssa ilman lapsia, pari puolison ja lasten kanssa ja yksi vastaajaa asui yksin



Kunnassa asioiville suunnattu kysely

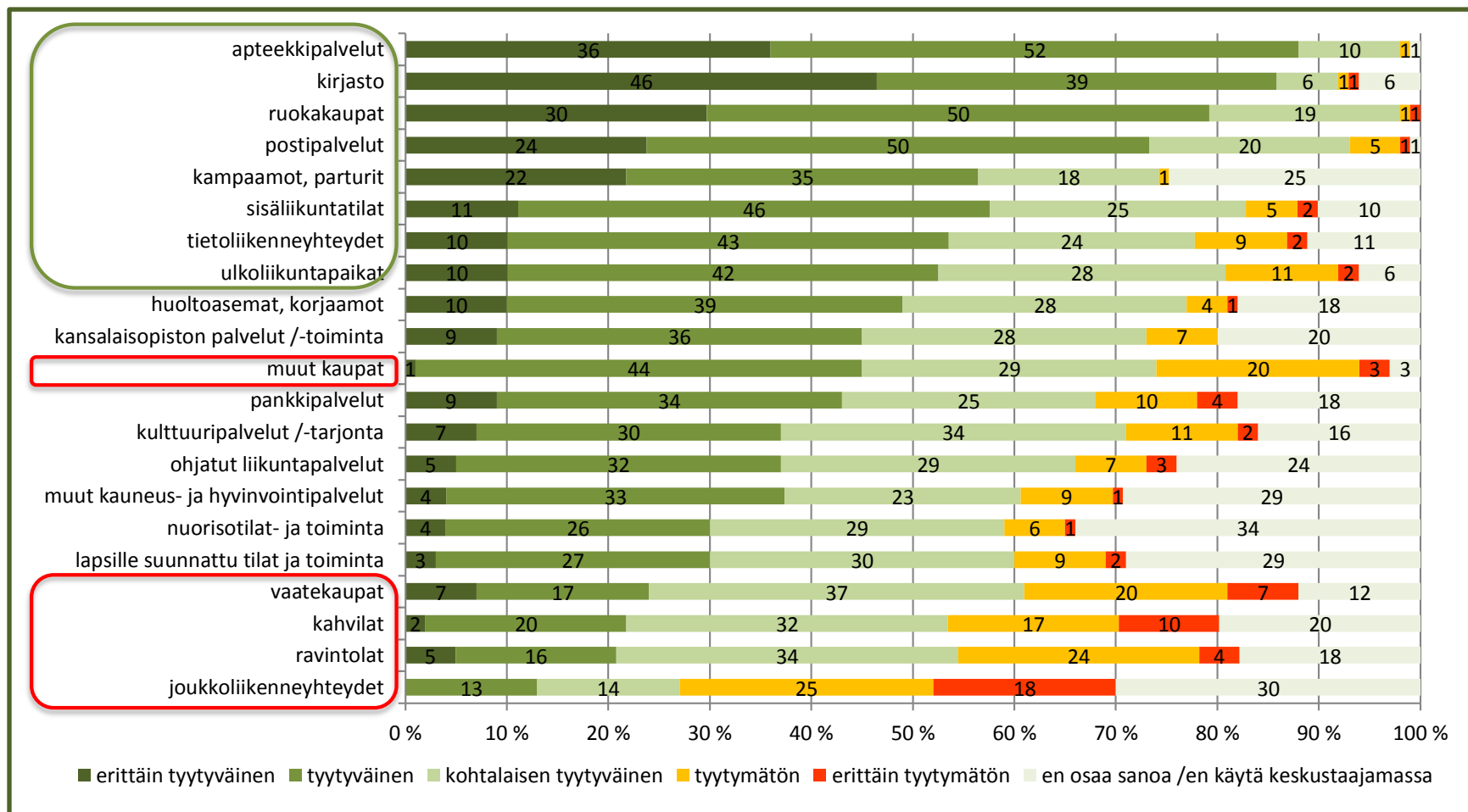
- Kunnassa asioivilta (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastauksia saatiin kahdeksalta henkilöltä, *vastaajien pieni määrä on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*
 - Kaikki vastanneet olivat naisia
 - Kaksi henkilöä kertoi asuvansa vakituisesti Kuopiossa, lähiseudun kaupungeissa kertoi asuvansa yksi vastaaja, loput viisi asuivat Savon ulkopuolella
 - Vieremällä vierailun syynä oli kahdella vastaajalla työssä käynti ja yksi kertoi käyvänsä ostoksilla /palveluita käyttämässä Vieremällä. Jokin muu kuin edellä mainittu syy mainittiin kuusi kertaa.
 - Vastanneissa oli neljä 30-49 –vuotiasta ja kaksi 20-29 –vuotiasta sekä samoin kaksi 50-65 –vuotiasta
 - Viisi vastaajaa asui puolison kanssa ilman lapsia ja loput kolme puolison ja lasten kanssa

KESKUSTAAJAMAN PALVELUT



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset keskustaajaman palveluista eli
 - Tyytyväisyys palveluihin
 - Kehittämistarpeet (mitä pitäisi kehittää /puuttuu)
 - Muualta kuin Vieremältä hankittavat palvelut (kuntalaiset ja vapaa-ajanasukkaat) sekä Vieremältä hankittavat palvelut (kunnassa asioivat)
 - Palvelutarjonnasta tiedottaminen
 - *Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien (n=8) ja kunnan vapaa-ajanasukkaiden (n=12) pieni määrä on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*

Tyytyväisyys palveluihin Vieremän keskustaaajamassa, kuntalaiset (n=96-97)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Vieremän keskustaaajamasta? (kuntalaiset, n=41)

- Keskustaaajaman palveluita koskien esitettiin runsaasti kehittämistoiveita, jotka voidaan jaotella kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella
 - Keskustaaajaman palvelut (n. 30 mainintaa)
 - Lapsiin ja nuoriin panostaminen (n. 15 mainintaa)
 - Harrastusmahdollisuudet (n. 10 mainintaa)
 - Keskustaaajaman ilme (n. 5 mainintaa)
 - Tiestöön ja liikennejärjestelyihin liittyvät asiat (n. 5 mainintaa)
 - Muuta (n. 5 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämistoiveet on esitetty seuraavissa neljässä diassa.

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Vieremän keskustaaajamasta? (kuntalaiset, n=41)

PALVELUT, noin 30 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kahvila ➤ vaatekauppa	4-3
➤ silmälasiliike /optikko ➤ yksityinen hammaslääkäri ➤ lääkäri ➤ muutkin kuin ruokakaupat pidempään kuin klo 17 auki ➤ apteekki pidempään auki ➤ pankkipalveluiden rajattu aika ➤ pankkipalveluiden osalta useampi laskuautomaatti /kassapalvelut ➤ postinjakeluaika ➤ hoivapalveluita ➤ ikääntyville palveluasuntoja (Sotkanhelmen kunto huono) /vanhainkoti ➤ kotisairaanhoidon resurssia ➤ luontaistuotteet ➤ hermorata- ja vyöhyketerapia ➤ yleinen WC, johon pääsee myös viikonloppuna ➤ grillikioski ➤ kirjakauppa ➤ Alko ➤ ABC-tankkausniste	1-2

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Vieremän keskustaaajamasta? (kuntalaiset, n=41)

LAPSIIN JA NUORIIN PANOSTAMINEN, noin 15 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ nuorisotilat (ohjattu) ➤ nuorille harrasteita, mm. liikuntaa	3
➤ lapsille lisää (tapahtumia) ja parempi ilmoittaminen ➤ alle 6-vuotiaille harrastuksia ➤ lapsille vaikka säännöllistä leikkikenttätoimintaa ➤ lapsille ja nuorille aktiviteettia ➤ satsaaminen pitkällä tähtäimellä tulevaisuuteen (lapset, nuoret)	1-2
HARRASTUSMAHDOLLISUUDET, noin 10 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ liikuntahallin ylläpito /siivous (lattia liukas ja pölyinen) ➤ liikuntahalli liian pieni sählyyn ➤ uimahalli ➤ myös talvella kävelypaikka (pururata muuttuu laduksi) ➤ jäänhoitoon parannusta /jääkiekkokaukalot tulee uusia ➤ koirapuisto keskustaan (esim. meijerin ja Huitulanharjun väliin) ➤ lemmikkitarvikekauppa ➤ eläinhoitola	1-2

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Vieremän keskustaaajamasta? (kuntalaiset, n=41)

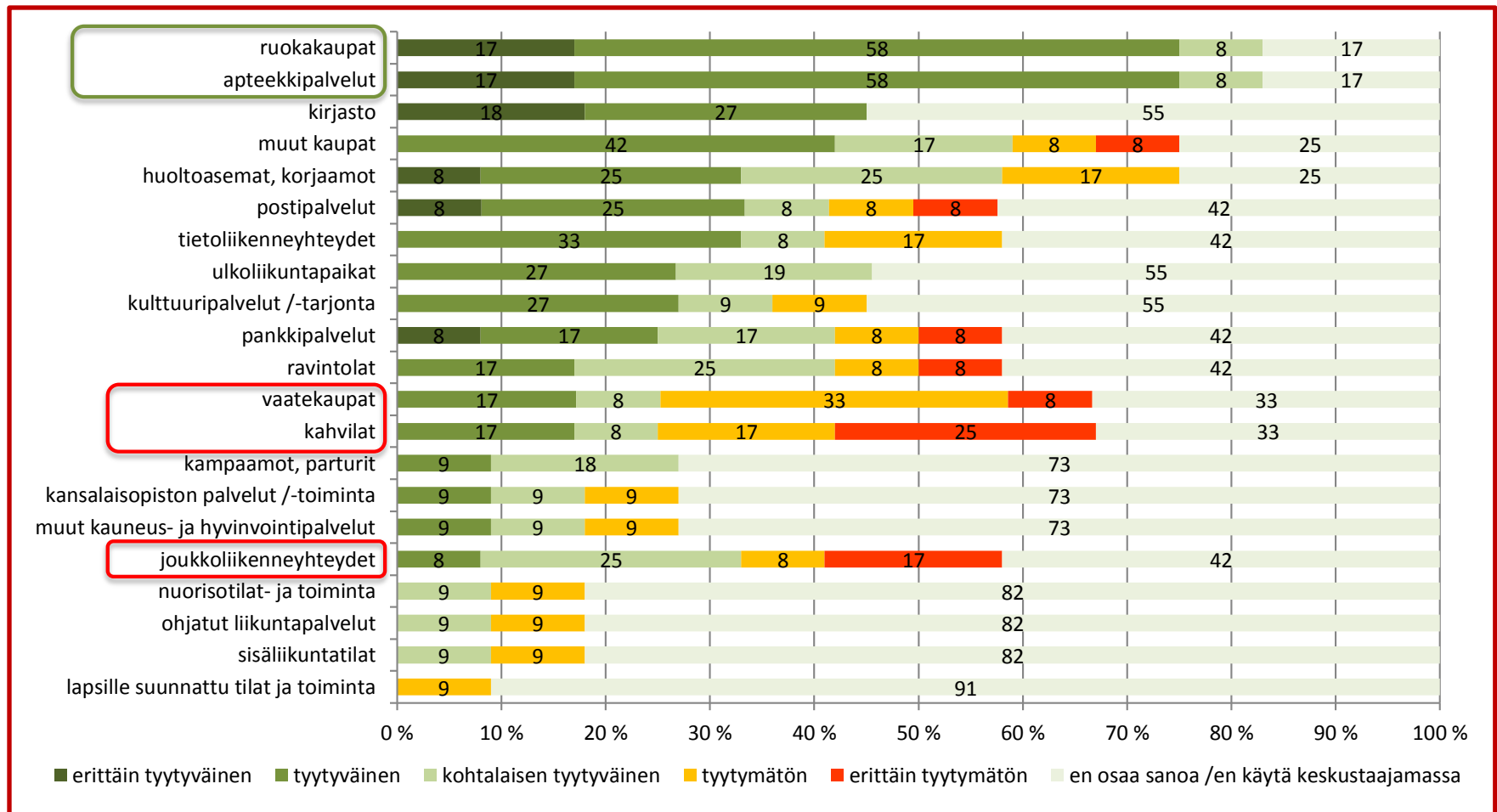
ILME, noin 5 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ yrittäjätalo tarvitsee ulkoasun parantamista, ankea ➤ rakennusten (esim. huoltoasema) ulkoasuun panostusta ➤ taajaman /talojen pihojen yleinen siisteys ➤ puistoalueiden hoito muuallakin kuin kunnantalon, terveysaseman ja Einarin puiston alueilla	1-2

TIESTÖ /LIIKENNEJÄRJESTELYT, noin 5 mainintaa	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ tiestön kunto ➤ tie- ja katualueiden hoito ➤ kaukoliikenteen bussivuorot ➤ linja-autovuorot kaupungin suuntaan harventuneet	1-2

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Vieremän keskustaaajamasta? (kuntalaiset, n=41)

MUUTA	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ uusia, pieniä toimitiloja (30 neliötä) yksinyrittäjille ➤ tapahtumia ➤ Vieremästä kulttuuripitäjä ➤ kunnon tori puuttuu	1-2

Tyytyväisyys palveluihin Vieremän keskustaaajamassa, vapaa-ajanasukkaat (n=11-12)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

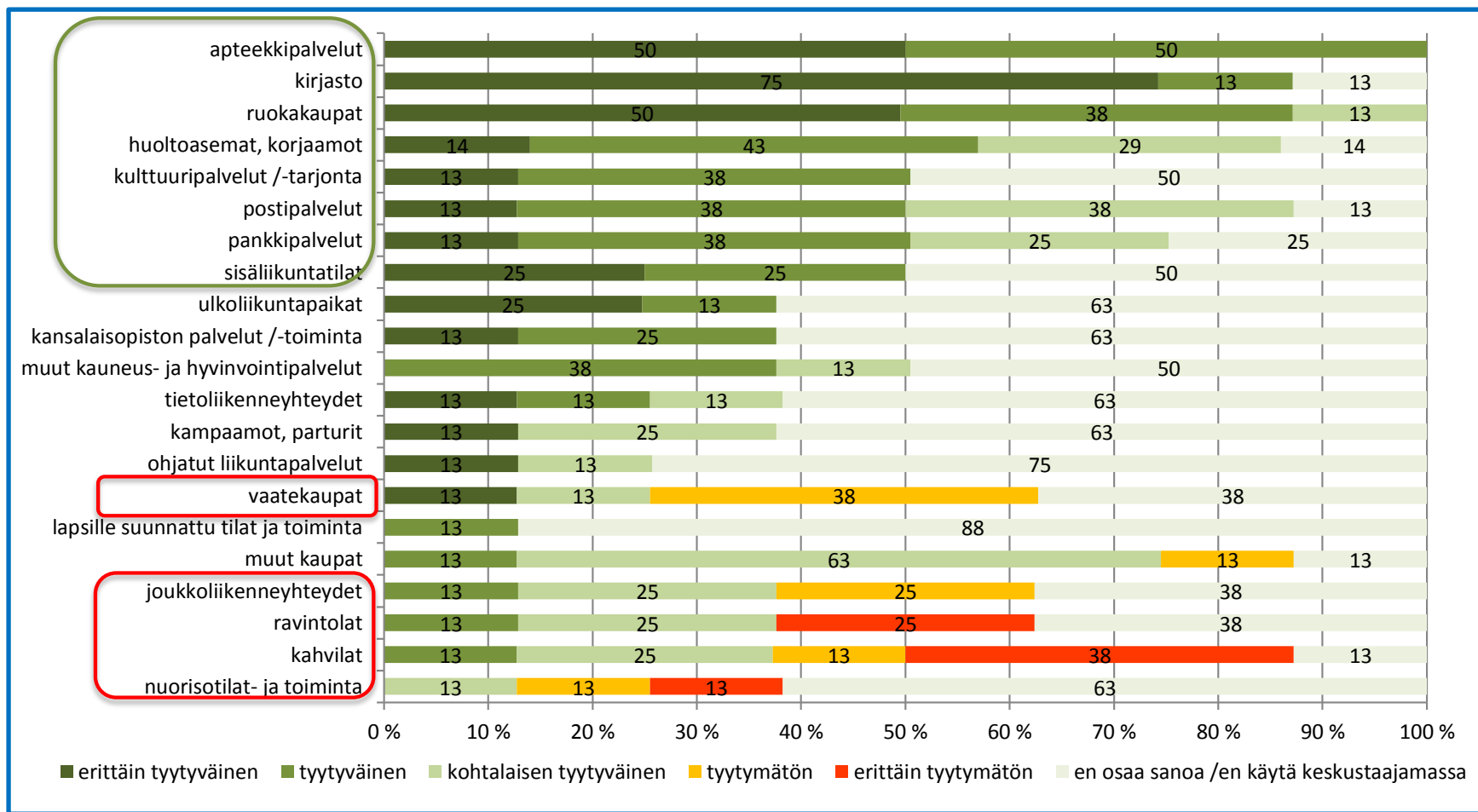
Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Vieremän keskustaaajamasta? (vapaa-ajanasukkaat, n=2)

- Vapaa-ajanasukkaista kaksi vastasi kohtaan, jossa kysyttiin kehittämistoiveita Vieremän keskustaaajamaa koskien.
- Toiveissa tuli esille Alko ja ulkokahvila /pitseria terassilla, joka olisi myöhempäänkin auki.



Tyytyväisyys palveluihin Vieremän keskustaaajamassa, kunnassa asioivat (n=7-8)



— Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

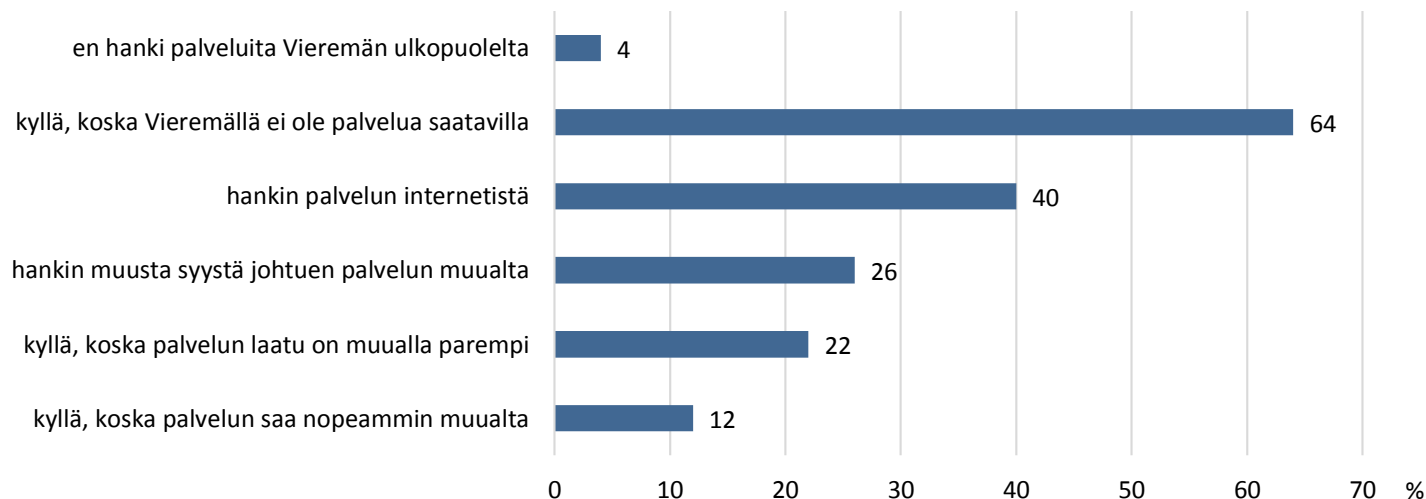
— Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Mitä palveluita pitäisi erityisesti kehittää /mitä puuttuu Vieremän keskustaaajamasta? (kunnassa asioivat, n=5)

- Kunnassa asioivista viisi vastasi kohtaan, jossa kysyttiin kehittämistoiveita Vieremän keskustaaajamaa koskien.
 - Parissa vastauksessa toivottiin kahvilaa ja parissa ruokailupaikkaa (ravintola, lounaspaikka, josta saa esim. keittolounasta ja salaattia).
 - Yhdessä kommentissa toivottiin toimintaa /tilaa nuorille, tätä perusteltiin sillä, että nykyinen nuorisotalo ei ole kovin usein auki.

Palveluiden hankkiminen Vieremän ulkopuolelta (kuntalaiset, n=94)

- Vieremällä asuvista suurin osa kertoi hankkivansa palveluita myös kotikunnan ulkopuolelta. Yleisin syy tähän oli se, että palvelua ei ole Vieremällä saatavilla, lisäksi noin 40 % kertoi hankkivansa palveluita internetistä.



Palveluiden hankkiminen Vieremän ulkopuolelta (kuntalaiset)

- Vieremällä asuvista lähes kaikki kertoivat myös, mitä palveluita he hankkivat muualta ja mistä syystä.
 - Vaatteita hankittiin muualta kaikkein useimmin, erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole kotikunnassa niin hyvin saatavilla ja toisaalta niitä hankittiin myös internetistä.
 - Useat hakivat myös kampaamopalveluita Vieremän ulkopuolelta, laadun ja nopeamman saatavuuden takia.
 - Jonkin verran asioitiin erikoisliikkeissä (esim. Alko, lemmikkien tarvikkeet) ja hankittiin harrastusvarusteita, kenkiä, huonekaluja ja kodinkoneita, elektroniikkaa kotikunnan ulkopuolelta, lisäksi käytiin uimahallissa sekä käytettiin optikon, pankin ja autohuollon palveluita
 - Muut palvelut tulivat esille lähinnä yksittäisinä mainintoina.
 - Muutama kertoi omin sanoin syyn hakea palvelu muualta kuin Vieremältä: useimmiten palveluita haettiin muualta erityisesti edullisemman hintatason ja myös laajemman valikoiman takia, palveluja hankittiin myös työmatkan yhteydessä /ohikulkiessa.

Palveluiden hankkiminen Vieremän ulkopuolelta (kuntalaiset)

PALVELUA EI SAATAVILLA, n=47	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaatekaupat	n. 20
➤ Alko, urheiluvaatteet- ja välineet, uimahalli, huonekalut, lemmikki- /eläintarvikkeet	n. 5-6
➤ optikko /silmälasit, elektroniikka, kodinkoneet, auton huolto, erikoisliikkeet, harrastukset /harrastusvälineet	n. 3-4
➤ kengät, jääurheilu, suutari, yksityislääkäri, ravintolat, varaosat pienkoneisiin, passipalvelut /poliisi, kirjakauppa, päivittäistavarat, (isommat) ruokaostokset, autot, ohjattu liikunta lapsille /nuorille, sähkö- ja lvi-alan asennukset, yksityinen hammaslääkäri, silmälääkäri, polkupyörien huolto, liikuntaan /urheiluun liittyvät palvelut, valokuvaamo, lasten lelut /elokuvat, katsastus, sisustus, isot tavaratalot, elokuvat, junaliput, keilaus	n. 1-2

Palveluiden hankkiminen Vieremän ulkopuolelta (kuntalaiset)

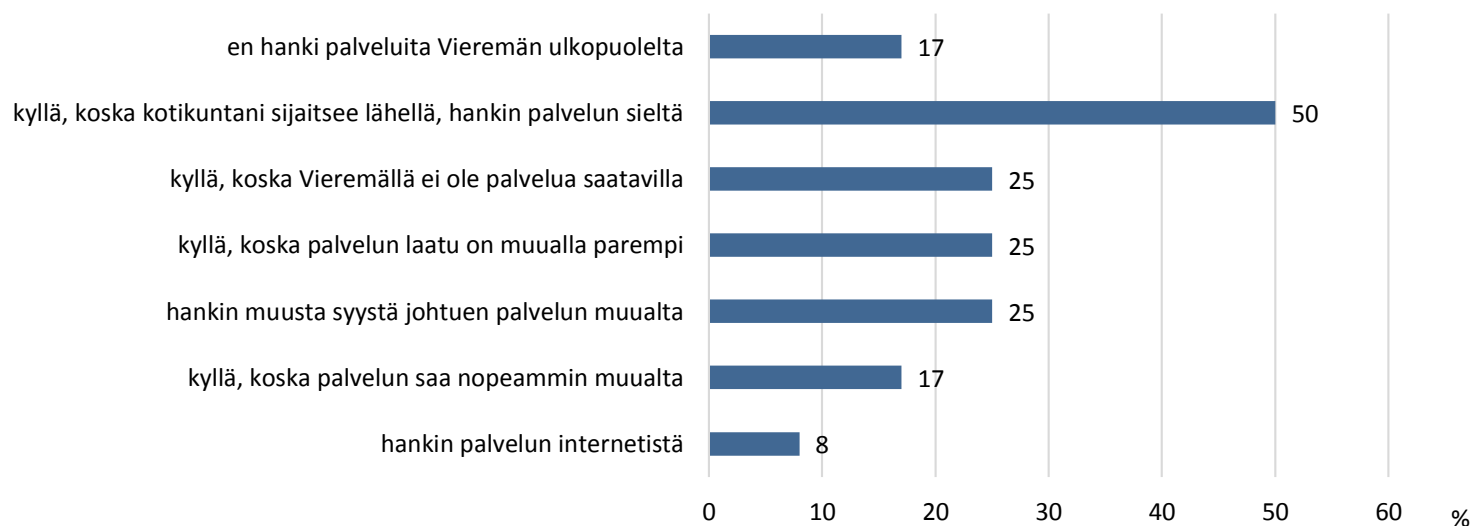
INTERNETISTÄ, n=34	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ vaatteet	n. 20
➤ urheiluvarusteet /-vaatteet, kengät	n. 5-6
➤ elektroniikka, koiran- /lemmikinruoka, pankki	n. 3-4
➤ tietotekniikka, varaosat (autoon), Kela, lasten lelut, matkatoimistopalvelut, erikoistuotteet, harrastusvälineet, autotarvikkeet, työkalut, auton korjaus, videopelit, vakuutuspalvelut, verottaja, seksilelut, kirjakauppa, apteekkituotteet, kosmetiikka, polkupyörät	n. 1-2

Palveluiden hankkiminen Vieremän ulkopuolelta (kuntalaiset)

LAATU MUUALLA PAREMPI, n=18	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kampaamo	n. 7
➤ ruoka, kosmetologi, kauneushoitola, vaatteet, kasvisruoka, auton huolto, kengät, yksityinen lääkäri, ravintola, huoltoasema, kirjasto, puhelin /tietokoneen käyttö, kodin tavarat, kirpputori, kaikki	n. 1-2
NOPEAMMIN MUUALTA, n=10	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kampaaja	n. 5
➤ terveyskeskuspalvelut, hammaslääkäri, lääkäri, rautakauppaostokset, vaatteet, Alko, hieroja, kirjasto, kaikki	1
MUU SYY HANKKIA PALVELU MUUALTA, n=23	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ parturi/kampaamo	n. 5
➤ vaatekaupat, auton tankkaus, kauppa, kahvila, ravintola, apteekki, elintarvikkeet ja päivittäistavarat (marketista saa kaikki kerralla), kaikki	n. 1-2

Palveluiden hankkiminen Vieremän ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat, n=12)

- Vapaa-ajanasukkaista suurin osa kertoi hankkivansa palveluita myös Vieremän ulkopuolelta vapaa-ajanasunnolla ollessaan. Yleisin syy tähän oli se, että oma kotikunta sijaitsee lähellä ja palvelu hankitaan sieltä.



Palveluiden hankkiminen Vieremän ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat)

- Vapaa-ajanasukkaista osa (4/12) kertoi myös, mitä palveluita he hankkivat muualta mistä syystä.
 - Vaateostoksia sekä Alkon ja ravintoloiden palveluita haettiin muualta kaikkein useimmin (pari mainintaa /asia), erityisesti siitä syystä, että niitä ei ole Vieremällä niin hyvin saatavilla tai laatu arvioitiin muualla paremmaksi.
 - Muita palveluita tuotiin esille yksittäisinä mainintoina.

PALVELUA EI SAATAVILLA, n=2		MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ Alko		2
➤ vaatteet		
➤ ravintola		1
LAATU MUUALLA PAREMPI, n=2		MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ ravintola		2
➤ kahvila, posti, torielämä, tapahtumat, elintarvikekauppa, jossa laajempi valikoima		1

Palveluiden hankkiminen Vieremän ulkopuolelta (vapaa-ajanasukkaat)

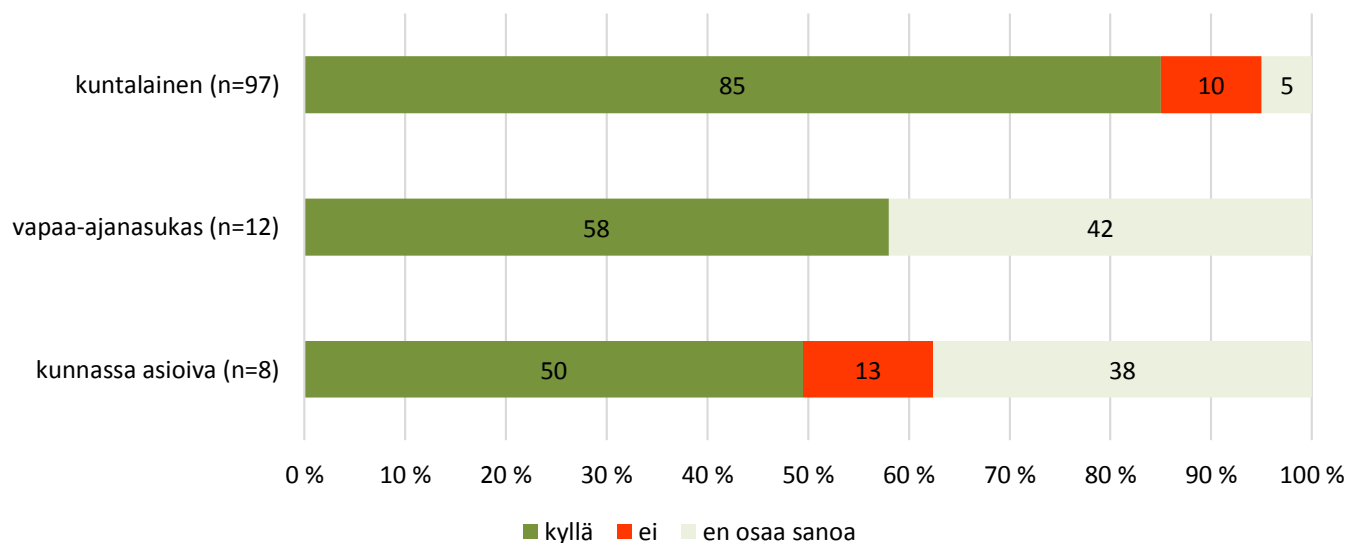
NOPEAMMIN MUUALTA, n=1	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ Alko, posti, urheilutuotteet	1
INTERNETISTÄ, n=1	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ monet palvelut	1
MUU SYY, n=2	MAININNAT/ PALVELU (asia)
➤ kirpputori, kalakukot	1

Palveluiden hankkiminen Vieremältä (kunnassa asioivat, n=7)

- Seitsemästä Vieremällä asioivasta kolme kertoi, ettei hanki palveluita kunnasta.
- Loput neljä kertoivat hankkivansa palveluita samalla, kun ovat muutenkin (työ, harrastus) käymässä Vieremällä.
- Kaksi palveluita hankkinutta kertoi mitä palveluita Vieremältä hankkii, esille tulivat yksittäisinä mainintoina: kirpputori, kauppa, autokorjaamo ja posti.

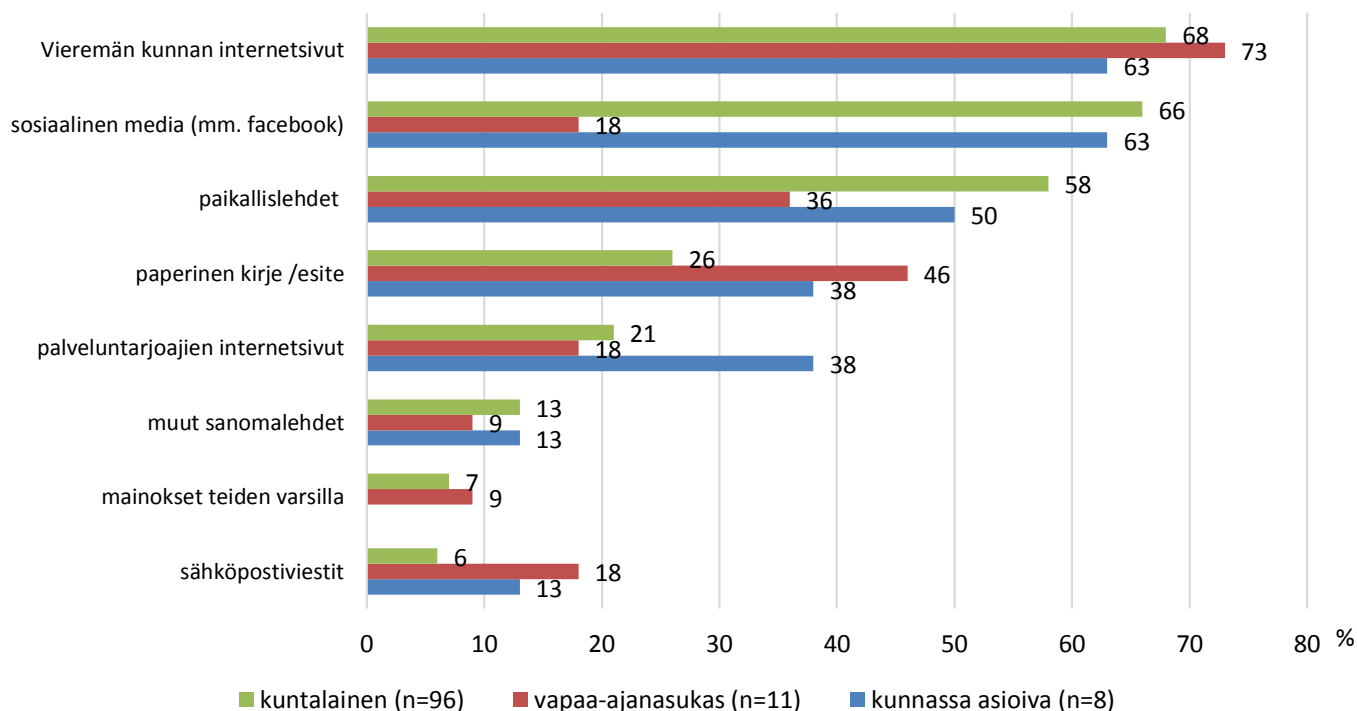
Palvelutarjonnasta tiedottaminen

- Erityisesti kuntalaiset (85 % vastanneista kuntalaisista) kokivat, että heillä on riittävästi tietoa keskustaajaman palvelutarjonnasta.
- Vapaa-ajanasukkaistakin reilusti puolet eli seitsemän henkilöä koki tietonsa riittäväksi, loput eivät osanneet ottaa asiaan selvää kantaa.
- Kunnassa asioivista puolet eli neljä henkilöä koki tietonsa Vieremän palvelutarjonnasta riittäväksi, yksi vastaaja arvioi, ettei tietoa ole riittävästi ja loput kolme eivät osanneet ottaa asiaan selvää kantaa.



Palvelutarjonnasta tiedottaminen

- Kaikissa vastaajaryhmissä selvä enemmistö haluaa saada tietoa palvelutarjonnasta Vieremän kunnan internetsivuilta.
- Myös paikallislehdet, sosiaalinen media (etenkin kuntalaiset, kunnassa asioivat), paperinen kirje /esite (vapaa-ajanasukkaat, kunnassa asioivat) ja palveluntarjoajien internetsivut (kunnassa asioivat) mainittiin useammin mieluisina tiedotuskanavina.



Kolme kuntalaista toi esille omin sanoin mieluisia tiedotuskanavia, yksittäisinä mainintoina mainittiin: ilmoitustaulut, radiomainonta, paperinen yhteismainos ja yhteistapahtumien /markkinoiden yhteydessä tiedottaminen

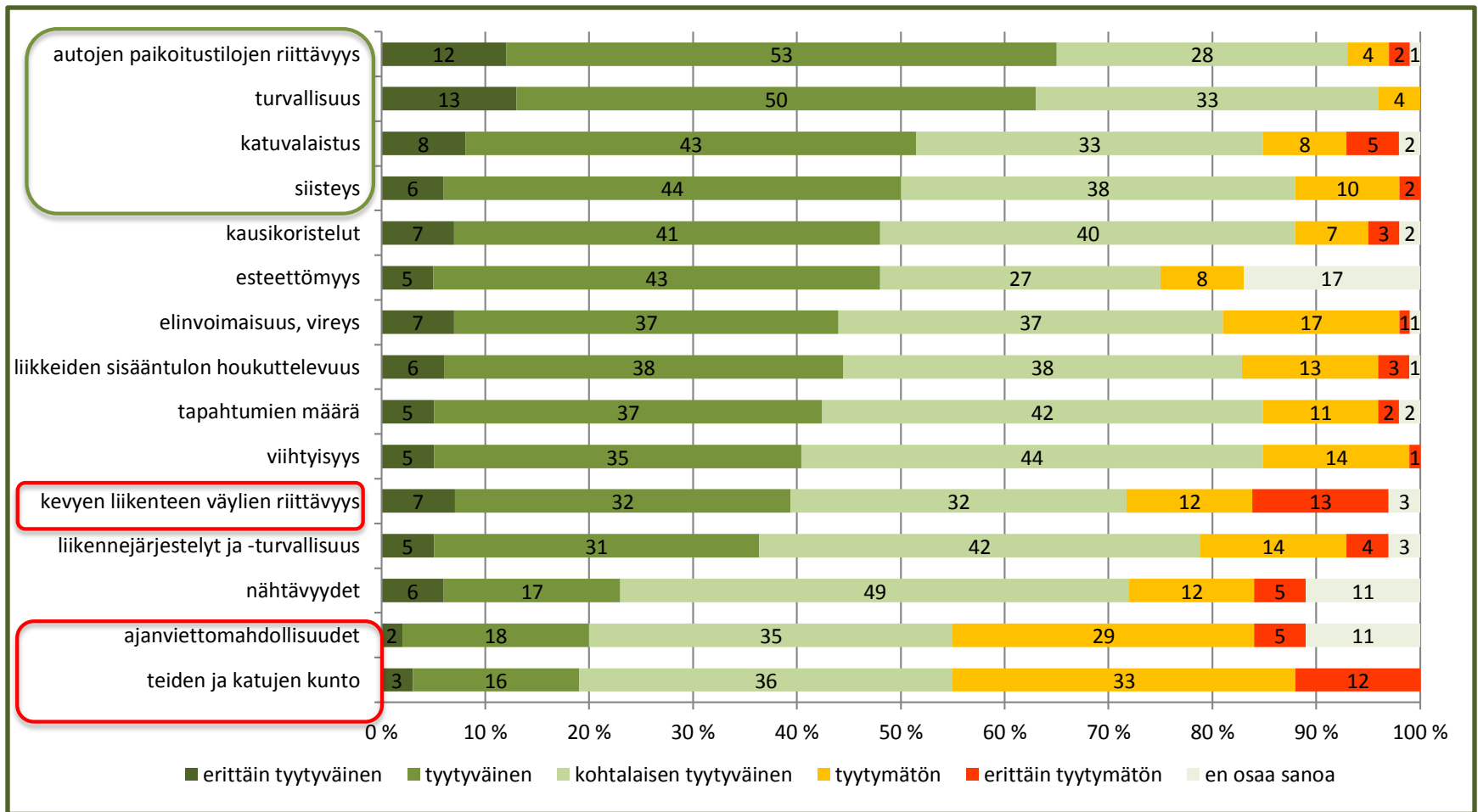
KESKUSTAAJAMAN VIIHTYISYYS



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset keskustaajaman viihtyisyydestä eli
 - Tyytyväisyys viihtyisyyteen
 - Kehittämistarpeet (mitä pitäisi kehittää /puuttuu)
 - *Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien (n=8) ja kunnan vapaa-ajanasukkaiden (n=12) pieni määrä on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*



Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Vieremän keskustajamassa, kuntalaiset (n=96-97)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=28)

- Keskustaajaman viihtyisyyttä ja elävyyttä koskien esitettiin kehittämistoiveita, jotka voidaan jaotella kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella
 - Keskustaajaman viihtyisyys ja ilme (n. 25 mainintaa)
 - Liikennejärjestelyt, kevyen liikenteen väylät (n. 15 mainintaa)
 - Torin kehittäminen (n. 10 mainintaa)
 - Harrastusmahdollisuudet (n. 5 mainintaa)
 - Muuta (3 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämistoiveet on esitetty seuraavissa kolmessa diassa.

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=96-97)

VIIHTYISYYS JA ILME , noin 25 mainintaa	MAININNAT / ASIA
➤ lisää istutuksia /puistomaisuutta ○ erikseen kaivattiin muutamissa kommentteissa niin enemmän /isompia kukkaistutuksia teiden varsille /valopylväisiin kuin lisää puistomaisuutta keskusta /puistoalue ○ yksittäisissä kommentteissa kaivattiin istutuksia muuallekin kuin ydinkeskusta ja puita teollisuuden läheisyyteen huminan vaimentamiseksi ➤ liikkeiden ulkoasu /vanhat röttelöt pois (erikseen mainittiin linja-autoasema, huoltoasema, Y-talo), nyt ankeaa ja tunkkaista	n. 5-7
➤ penkkejä lisää ➤ roskiksia lisää, roskat pois ➤ katuvalot (valot päälle yöllä talvella, näkyviin oksien takaa, valot kirkkokujalle)	n. 2-3
➤ kylä on autio klo 17 eteenpäin ➤ nähtävyyksien luo viitat ➤ kirjaston yhteyteen kahvila	1

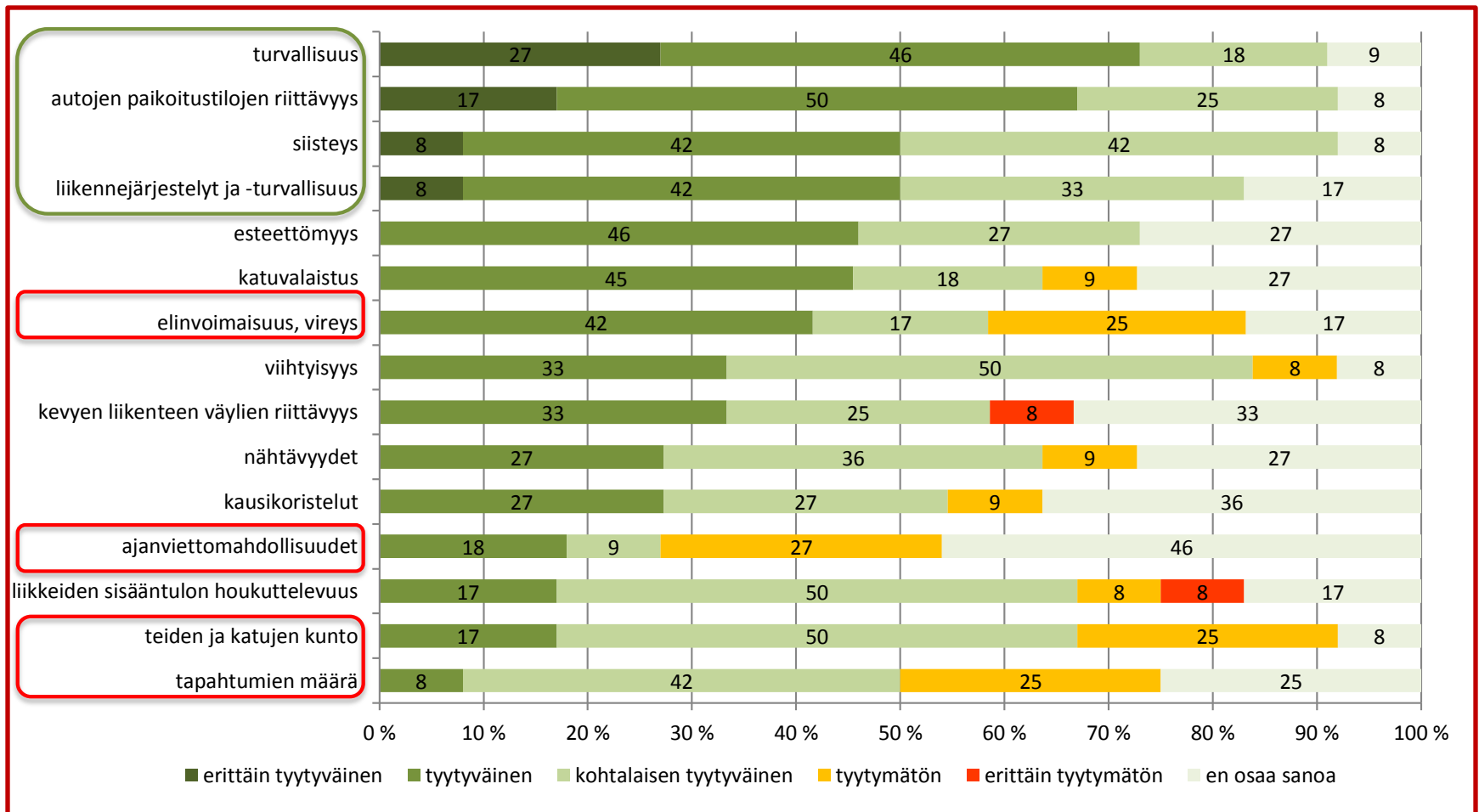
Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=96-97)

LIIKENNEJÄRJESTELYT, KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLÄT, noin 15 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ tiet /kadut kuntoon (erikseen mainittiin yhdessä kommentissa hiekkakatuja päällystämisen) ➤ kevyen liikenteen huomioiminen /turvallisista kevyen liikenteen väyliä (erikseen mainittiin yksittäisissä kommentteissa Sotkahelmeen johtava tie ja kantatie 88 välillä lisalmi-Vieremä)	n. 5
➤ Ponsentielle hidastetöyssi ➤ "ralliautoilu" saatava pois /autoilla liikaa vauhtia	2
TORIN KEHITTÄMINEN, noin 10 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ torialueen ja -toiminnan kehittäminen ○ erikseen mainittiin /kaivattiin parissa kommentissa penkkejä, istutuksia, myyjiä, kirpparihöyryä, kahvilaa /jäätelökioskia ○ yksittäisinä mainintoina tuotiin esille nuorille skeittiramppeja, keinoja lapsille, muutakin kuin "tupakkakoppi", pelivälinelainaamo tms. ajanviettomahdollisuuksia, katusoittajia, jotain oikeasti Vieremäläistä asiantuntijan suunnittelemana ➤ kunnan tori /tori kunnolla toimimaan	n. 5

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kuntalaiset, n=96-97)

HARRASTUSMAHDOLLISUUDET, 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ nurmikenttä esim. jalkapalloilua varten (esim. Lepokatin ympäristöön) ➤ koirapuisto ➤ urheilukentän pinnoitus ➤ pururadan levennys ja kunnostus ➤ venevalkama järven rannalle, ei joelle	1
MUUTA	MAININNAT/ ASIA
➤ kuntalaisten kuulemista ja informointia kehittämisasioissa ➤ Ideat -sivu nettiin (voisi esittää idean, jota muut voi kannattaa tai jalostaa) ➤ jotain Vieremälle omalaatuista nähtävää ja koettavaa	1

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Vieremän keskustajamassa, vapaa- ajanasukkaat (n=11-12)



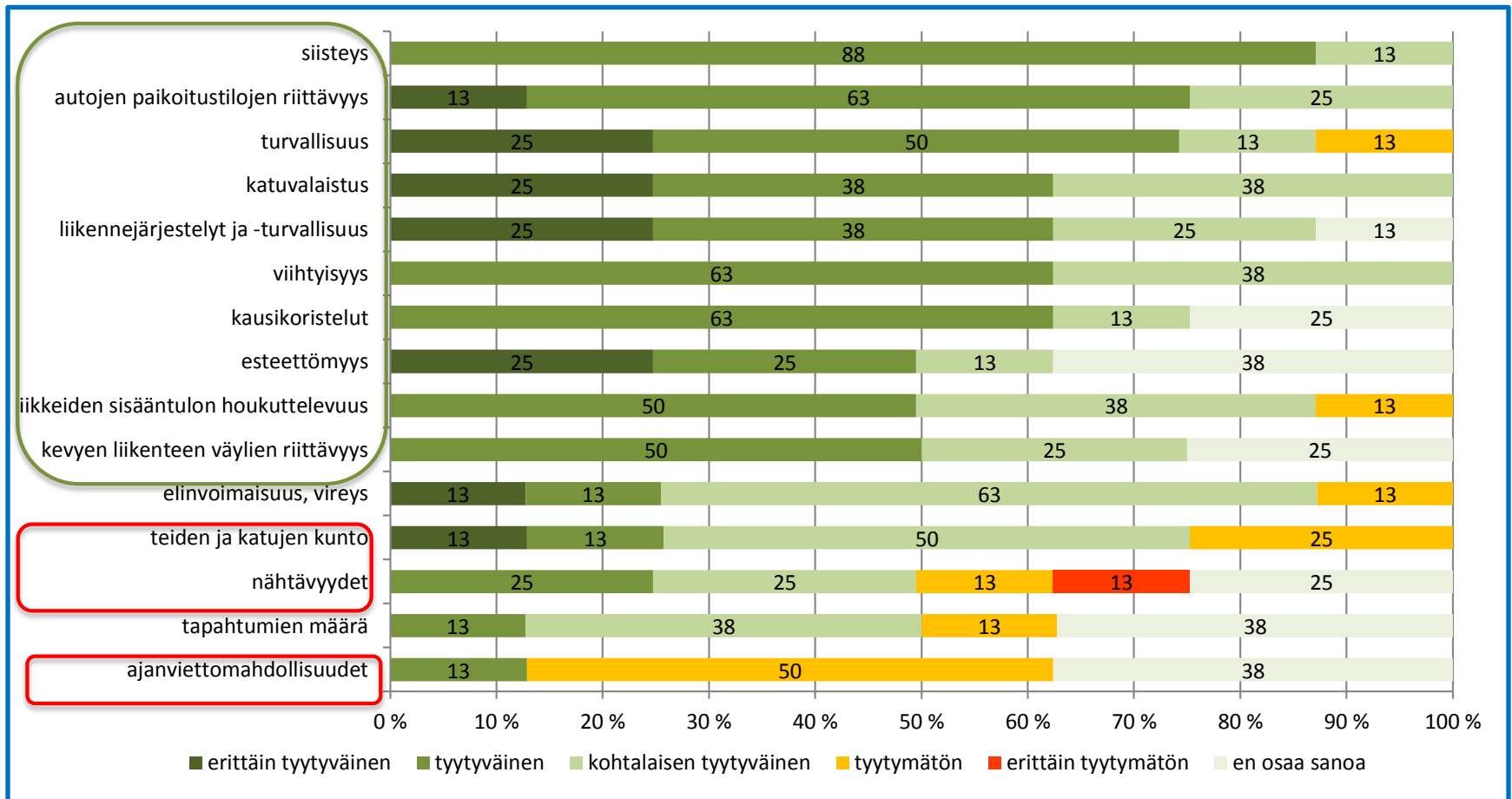
Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (vapaa-ajanasukkaat, n=2)

- Kaksi vapaa-ajanasukasta esitti keskustaajaman viihtyisyyttä koskien kehittämistoiveita, joissa toivottiin:
 - Torielämää /kunnon toria (2 mainintaa)
 - Iltaelämää
 - Alkoa

Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Vieremän keskustajamassa, kunnassa asioivat (n=8)



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (kunnassa asioivat, n=2)

- Kaksi kunnassa asioivaa esitti keskustaajaman viihtyisyyttä koskien kehittämistoiveita, joissa toivottiin:
 - Rakennusten siistimistä
 - Selkeää toria
 - Siistejä ja turvallisia lasten leikkipaikkoja



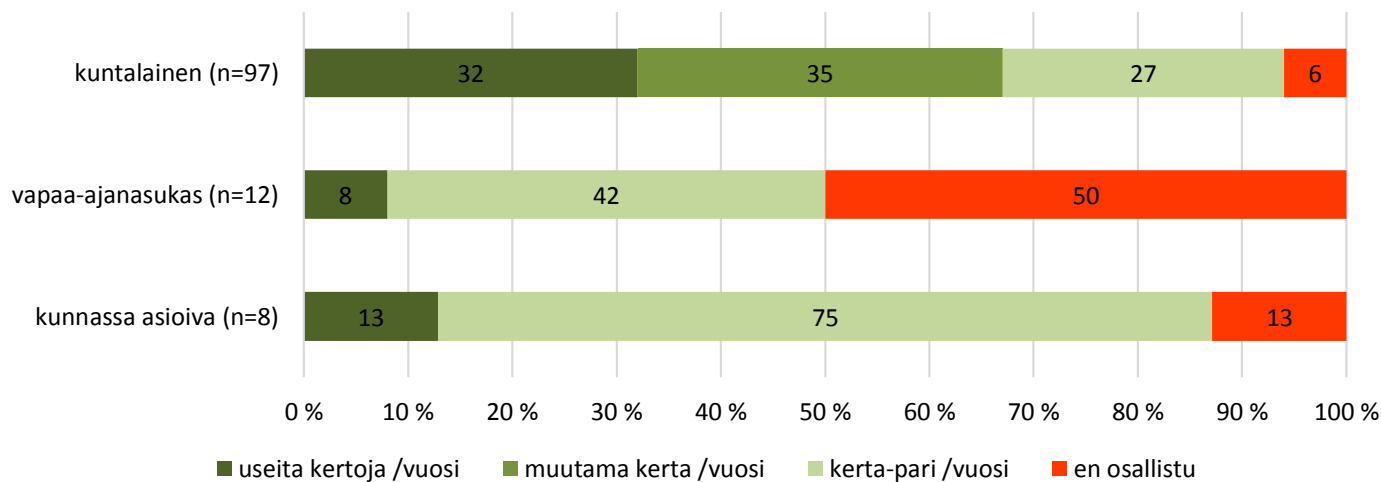
TAPAHTUMATARJONTA VIEREMÄLLÄ



-
- Seuraavissa dioissa on esitetty vastaajaryhmien (kuntalaiset, vapaa-ajanasukkaat ja kunnassa asioivat ulkopaikkakuntalaiset) näkemykset Vieremän tapahtumatarjonnasta
 - Osallistuminen tapahtumiin
 - Mielenpitoet tapahtumien vaikutuksista
 - Kehittämisehdotukset (nykyiset ja uudet tapahtumat)
 - Mielenpitoet tapahtumien vaikutuksista
 - Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen
 - *Kunnassa asioivien (muu syy kuin vapaa-ajanasunto) vastaajien (n=8) ja kunnan vapaa-ajanasukkaiden (n=12) pieni määrä on syytä ottaa huomioon vastauksia tarkasteltaessa*

Tapahtumiin osallistuminen

- Noin kolmannes kuntalaisista osallistuu Vieremällä järjestettäviin tapahtumiin useammin kuin muutamia kertoja vuodessa, samoin noin kolmannes osallistuu muutaman kerran vuodessa ja hieman pienempi osuus kerran-pari vuodessa. Vain kuusi vastaajaa kertoi, ettei osallistunut tapahtumiin lainkaan.
- Vapaa-ajanasukkaista puolet eli kuusi henkilöä kertoi, ettei osallistunut tapahtumiin lainkaan. Lopuista suurin osa kertoi osallistuvansa tapahtumiin kerran-pari vuodessa.
- Kahdeksasta kunnassa asioivasta kuusi kertoi osallistuvansa Vieremän tapahtumiin kerran-pari vuodessa.

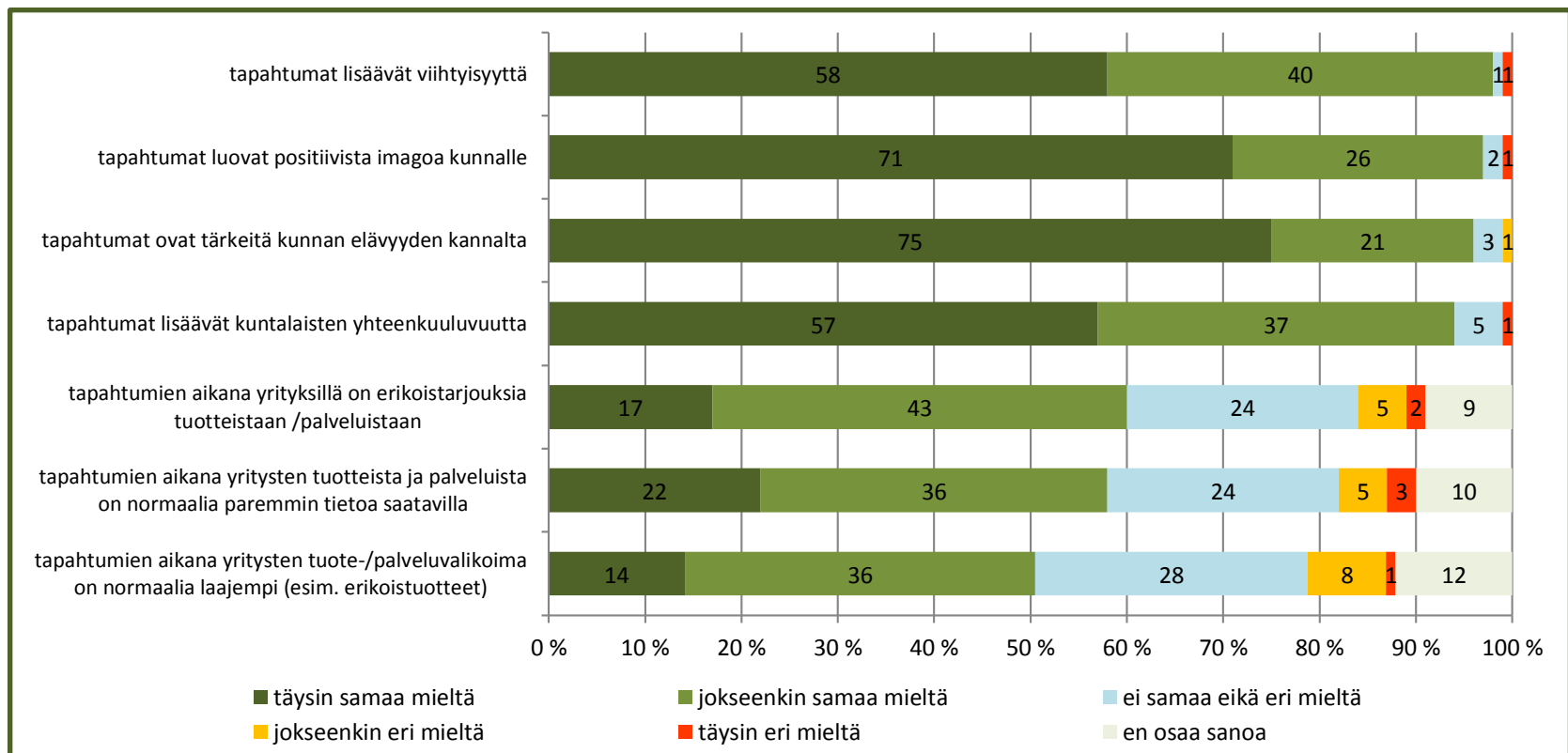


Tapahtumiin osallistuminen

- Kuntalaisista, jotka eivät osallistu tapahtumiin, viisi kertoi miksi eivät osallistu. Syynä useimmin se, että tapahtumat eivät kiinnosta. Eräs kertoi, ettei ehdi tapahtumiin ja toinen kertoi, ettei ole tietoa tapahtumista.
- Vapaa-ajanasukaista, jotka eivät osallistu tapahtumiin, neljä kertoi miksi eivät osallistu. Perusteluina mainittiin yksittäisinä mainintoina: tapahtumat ovat melko sisäänlämpiäviä, ei ole aikaa, ei kiinnosta, viettää aikaa mökillä.

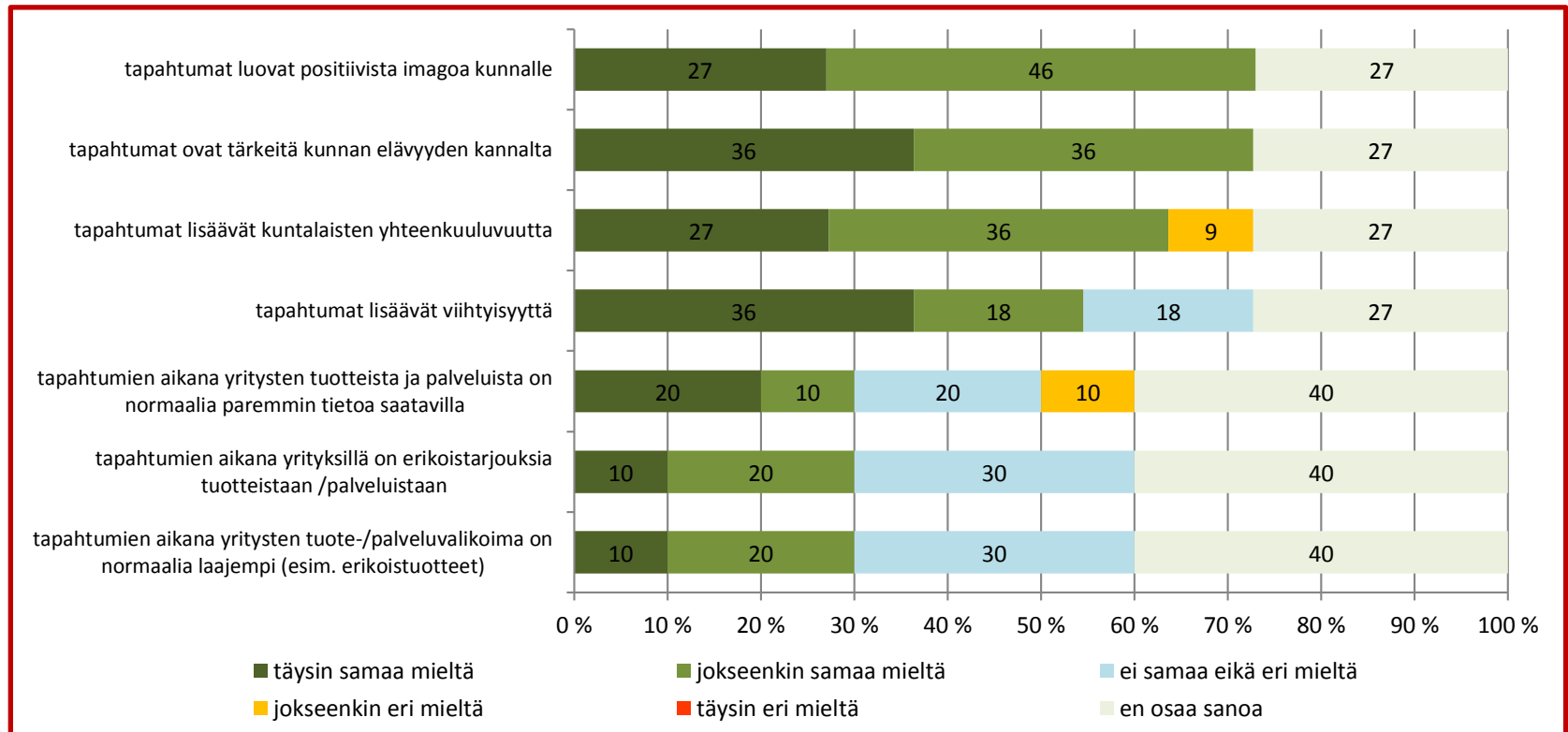
Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (kuntalaiset, n=96-97)

- Paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutus nähtiin alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena. Noin puolet vastanneista arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote- /palveluvalikoimissa, niistä tiedottamisessa ja hinnoittelussa positiivisessa mielessä.



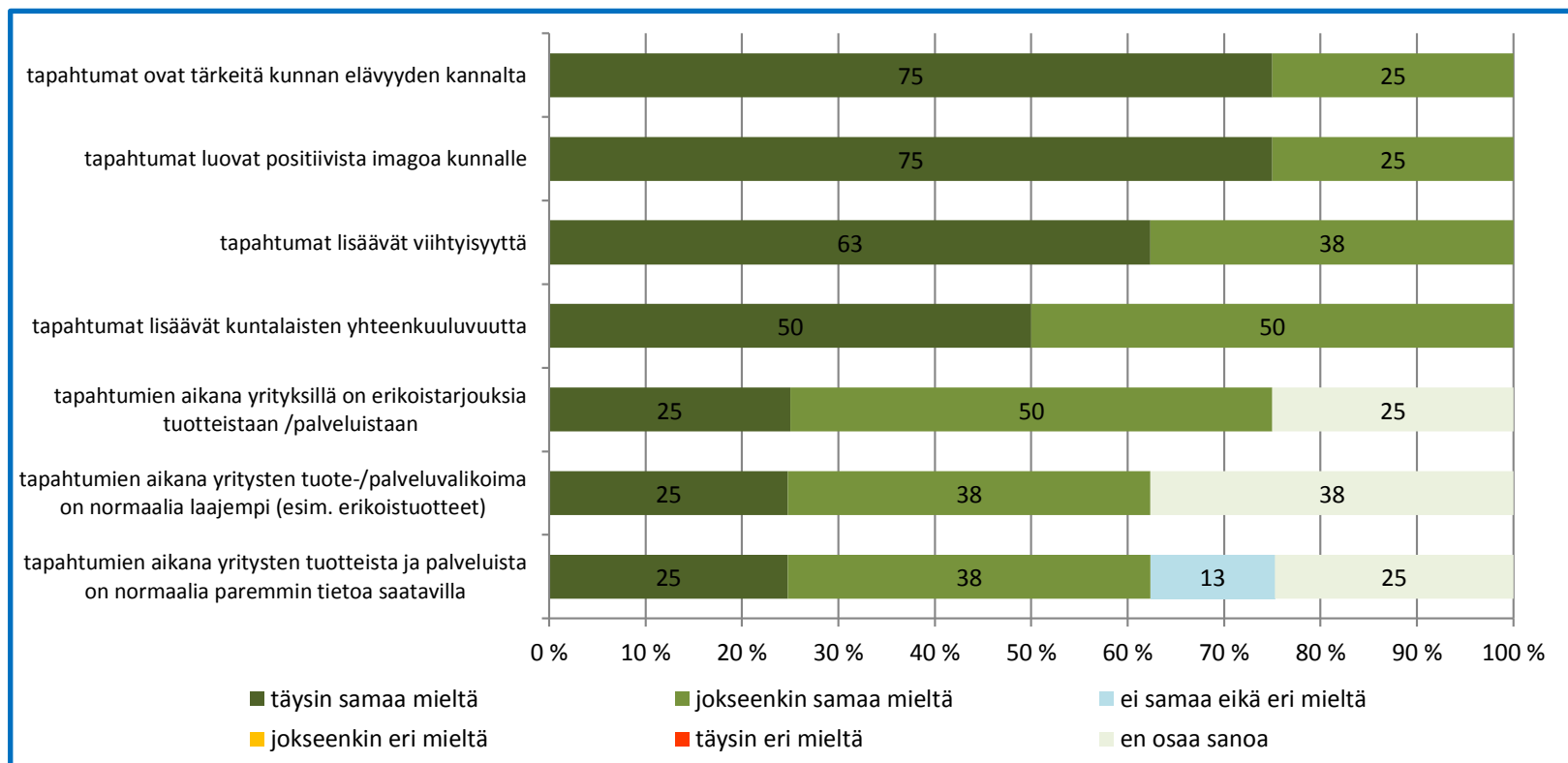
Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (vapaa-ajanasukkaat, n=10-11)

- Vapaa-ajanasukkaat näkivät paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutuksen alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena. Noin kolmannes vastanneista (kolme henkilöä) arvioi tapahtumien näkyvän ainakin jossain määrin myös yritysten tuote-/palveluvalikoimissa, tuotteista /palveluista tiedottamisessa ja niiden hinnoittelussa positiivisessa mielessä.



Tapahtumien vaikutus alueella ja palveluihin (kunnassa asioivat, n=8)

- Kunnassa asioivat kokivat tapahtumien vaikutuksen alueelle vielä positiivisempänä kuin muut vastaajaryhmät. Samoin enemmistö kahdeksasta kunnassa asioivasta arvioi tapahtumilla olevan ainakin jossain määrin positiivinen vaikutus yritysten tuote-/palveluvalikoimiin, niistä tiedottamiseen sekä tuotteiden /palveluiden hinnoitteluun.



Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=19)

- Nykyisiä tapahtumia koskevat kehittämis ehdotukset voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Tapahtumien sisällöt ja kohderyhmät (n. 10 mainintaa)
 - Tapahtumien uudistaminen (5 mainintaa)
 - Tapahtumien järjestäminen /yhteistyö (5 mainintaa)
 - Tapahtumista tiedottaminen ja mainostaminen (3 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat kehittämis ehdotukset on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.
- Kaksi vastaajaa toi esille tyytyväisyytensä nykyisiin tapahtumiin: tapahtumatarjontaa pidettiin hyvänä ja erikseen kehuja sai Kumpparikävely

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=19)

TAPAHTUMIEN SISÄLLÖT JA KOHDERYHMÄT, n. 10 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ nuorille tapahtumia (erikseen mainittiin yhdessä kommentissa musiikkitapahtumat ja toisessa 20-30 –vuotiaille suunnatut tapahtumat)	n. 5
➤ koko perheen tapahtumia, kilpailuja Einarin puistoon ➤ enemmän konsertteja eri ikäryhmille (lapsille ja vanhuksille on jo) ➤ kulttuuritapahtumia, esim. konsertteja ➤ tapahtumia uudelle torille, esim. kesäkirpparia ➤ lisää tapahtumia ja niissä paikallisuuden huomioiminen ➤ enemmän järjestettyä ohjelmaa tapahtumiin	1
TAPAHTUMIEN UUDISTAMINEN, 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ Meijerin montun lauluilta ja Kohisevan kokka tarvitsevat piristysruiskeen ➤ ei aina saman kaavan mukaan ja sama juontaja ➤ ei aina samat tapahtumat /järjestäjät ➤ uusia ideoita tarvitaan ➤ laulutapahtumissa lauluvalikoiman uudistus, ei aina vanhoja lauluja	1

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (kuntalaiset, n=19)

TAPAHTUMIEN JÄRJESTÄMINEN /YHTEISTYÖ, 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ toiminta oltava avointa ja mahdollisuus osallistua suunnitteluun (esim. Kylänraitti) ➤ yrittäjiä tuotteineen tapahtumiin enemmän, esim. Kohisevan kokkaan ➤ tapahtumien yhteistyötä, esim. raveissa potentiaalia, keräävät porukkaa, vaikka kaikkia ei itse ravit kiinnostakaan ➤ yhteiskuljetuksia esim. Iisalmen konsertteihin ➤ raveihin ilmainen bussikuljetus	1

TAPAHTUMIEN MAINOSTAMINEN JA NÄKYVYYS, 3 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ laajempi mainostaminen ja tiedottaminen (myös muutoksista)	3

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää? (vapaa-ajanasukkaat, n=2 ja kunnassa asioivat, n=1)

- Kaksi vapaa-ajanasukasta esitti nykyisiä tapahtumia koskevia kehittämis ehdotuksia
 - Eräs mainitsi, että tapahtumissa voisi olla muitakin kuin vieremäläisiä
 - Toinen toivoi enemmän erilaisia tuotteita myyntiin esim. tuottajilta (REKO)
 - Vieremä-päivä houkuttelevammaksi
- Vieremällä asioivista (kahdeksan kyselyyn vastannutta) yksi esitti kehittämis ehdotuksia nykyisten tapahtumien osalta. Hän toivoi enemmän tapahtumia ja niistä sosiaaliseen mediaan juttuja kuvien kera.

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=19)

- Uusia tapahtumia koskevat toiveet voidaan jaotella seuraaviin kokonaisuuksiin aihepiirinsä perusteella:
 - Tapahtumien kohderyhmät (n. 5 mainintaa)
 - Liikuntatapahtumat (5 mainintaa)
 - Kulttuuritapahtumat (2 mainintaa)
 - Muuta (n. 10 mainintaa)
- Kuhunkin kokonaisuuteen liittyvät tarkemmat toiveet ja ehdotukset on esitetty seuraavissa kahdessa diassa.

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=19)

TAPAHTUMIEN KOHDERYHMÄT, noin 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ nuorille tapahtumia ja tekemistä ➤ tapahtumia koko perheelle ➤ lasten tapahtumia ➤ tapahtumia myös yksinhuoltajille, esim. edullinen lapsiparkki asioiden hoitamisen ajaksi	n. 1-2
LIIKUNTATAPAHTUMAT, 5 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ liikuntatapahtumat /-tempaukset	3
➤ urheilun extreme -lajeja ➤ liikuntatapahtuma, jossa esim. sulkapallovalmentaja antaisi vinkkejä hallilla, juoksuvalmentaja urheilukentällä, melonnanopettaja joella tai järvellä, seksuaalineuvoja auditoriossa, temppukoulu taaperoille.	1

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (kuntalaiset, n=19)

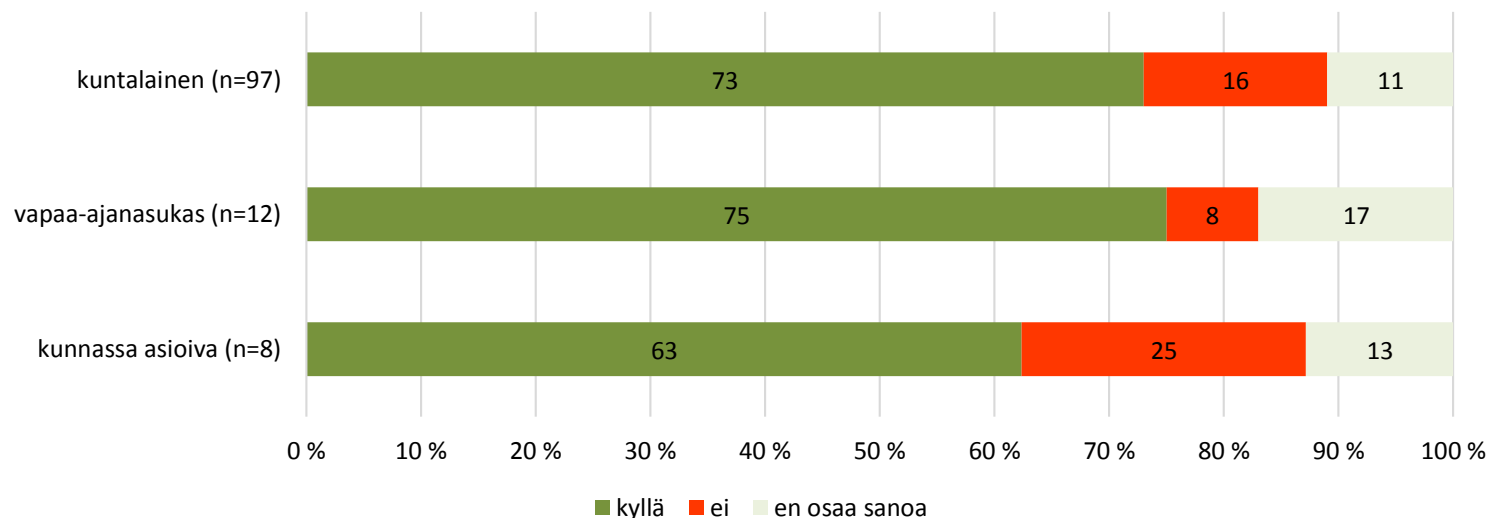
KULTTUURIPAHTUMAT, 2 mainintaa	MAININNAT/ ASIA
➤ taidetapahtuma vaikka syksyllä tyyliin Taiteiden Yö ➤ kulttuuritapahtumat yleensä	1
MUUTA	MAININNAT/ ASIA
➤ kesätapahtumia, esim. bändejä ➤ tapahtuma, jossa olisi musiikkia, ruokaa ja juomaa ➤ pienet, intiimit rockfestarit tyyliin Lepokatti-rock, jossa nimekäs esiintyjä ➤ naisten illat, esim. muotinäytös (myös miehille) ➤ yleisöluennot ja osallistavat työpajat ➤ grillausiltoja tai -päiviä /nuotioiltoja esim. Montussa tai Einarin puistossa (1 krt /kk) ➤ kirkkoon tapahtumia, jotka lähellä tavallista ihmistä, esim. hevikirkko ➤ paintball -joukkueturnaus varustevuokrauksella ➤ tapahtuma, jossa autokoulunopettaja menisi kuntalaisten kyytiin ja antaisi vinkkejä erityisesti taloudelliseen ajamiseen ➤ järjestöt ja seurat voisivat rekrytoida uusia aktiivisia jäseniä ➤ jotain erikoista	1

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (vapaa-ajanasukkaat, n=3 ja kunnassa asioivat, n=3)

- Kolme vapaa-ajanasukasta esitti toiveita uusille tapahtumille, kehittämis ehdotuksissa tuotiin yksittäisinä mainintoina esille:
 - Uusia tapahtumia, jotain muuta kuin raveja
 - Enemmän tapahtumia, esim. konsertteja kirkossa tai koulukeskuksella, ulkoilmakonsertteja
 - Kirpputoritapahtumia
- Vieremällä asioivista kolme esitti toiveita uusille tapahtumille, kehittämis ehdotuksissa tuotiin kirpputoritapahtumat esille kaksi kertaa ja muut yksittäisinä mainintoina:
 - Kirpputoritapahtumat
 - Rompetori
 - Antiikkitapahtumat
 - Myyjäiset torilla
 - Kalakilpailu, jossa tavoitteena mahdollisimman monta eri kalalajia
 - Vetouistelukisat
 - Tour de Kids –pyöräilytapahtuma lapsille
 - Traktorien ja maastoautojen vetokisat (tractor pulling)

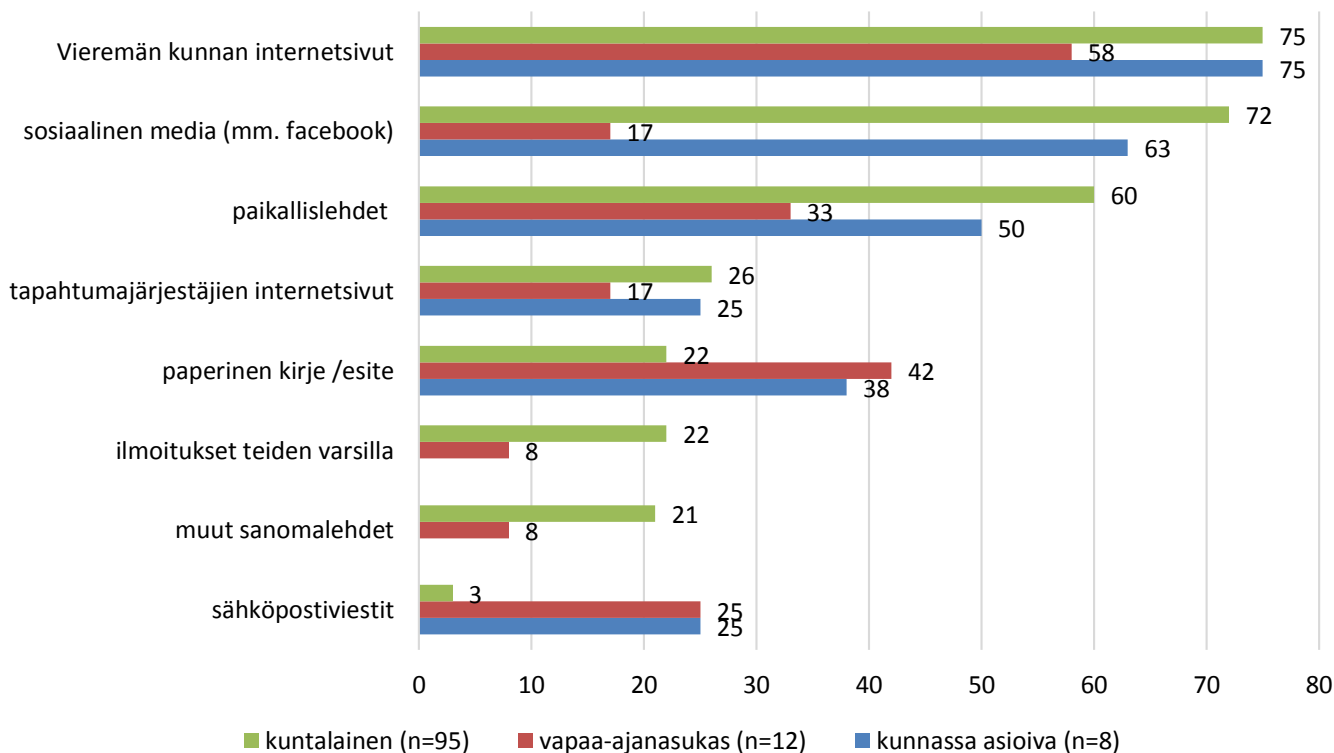
Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen

- Suurin osa kuntalaisista (73 % vastanneista kuntalaisista) koki, että heillä on riittävästi tietoa paikkakunnan tapahtumatarjonnasta.
- Myös vapaa-ajanasukkaista lähes kaikki (75 %) kokivat tietonsa riittäväksi, ainoastaan yksi arvioi, ettei hänellä ole riittävästi tietoa kunnan tapahtumatarjonnasta. Lisäksi pari vastaajaa ei osannut ottaa selvää kantaa.
- Kahdeksasta kunnassa asioivasta vastanneesta viisi koki tietonsa Vieremän tapahtumatarjonnasta riittäväksi ja kaksi riittämättömäksi, yksi ei ottanut selvää kantaa.



Tapahtumatarjonnasta tiedottaminen

- Kaikissa vastaajaryhmissä vähintään noin joka toinen haluaa saada tietoa tapahtumatarjonnasta Vieremän kunnan internetsivuilta.
- Lisäksi monet nostivat hyvänä tiedottamisväylänä esille sosiaalisen median (kunnassa asioivat ja kuntalaiset), paikallislehdet ja noin 40 % kunnassa asioivista ja vapaa-ajanasukkaista piti hyvänä myös paperista kirjettä /esitettä.



Yksi kuntalainen toi muuna mieluisana tiedotuskanavana esille ilmoitustaulut

Asiointi lähikunnissa

- Vastaajilta kysyttiin myös, asioivatko he säännöllisesti jossain Vieremän lähialueen kunnassa (Iisalmessa, Lapinlahdella tai Sonkajärvellä)
- Kaikissa vastaajaryhmissä yleisimmin asioitiin Iisalmessa (ks. taulukko alla ja seuraava dia)
- Yleisin syy vierailla naapurikunnissa oli *ostoksilla käynti tai muiden palveluiden hakeminen*. Monet vierailivat naapurikunnissa myös vapaa-ajan tapahtumien takia, samoin jostain muusta syystä. Työssä ja etenkin vapaa-ajanasunnolla käyminen oli vierailun syynä selvästi harvemmin.

KUNTALAISET 95 hlöä, 234 mainintaa	Iisalmessa	Lapinlahdella	Sonkajärvellä	yhteensä
työssä	20	1	3	24
ostoksilla /palveluita käyttämässä	89		3	92
vapaa-ajanasunnolla	1	2		3
tapahtumissa	50	3	11	64
muu syy	28	8	15	51
yhteensä	188	14	32	234

Asiointi lähikunnissa

VAPAA-AJANASUKKAAT 11 hlöä, 22 mainintaa	Iisalmessa	Lapinlahdella	Sonkajärvellä	yhteensä
työssä	2	1		3
ostoksilla /palveluita käyttämässä	8			8
vapaa-ajanasunnolla			1	1
tapahtumissa	5		1	6
muu syy	2	2		4
yhteensä	17	3	2	22

VIEREMÄLLÄ ASIOIVAT 5 hlöä, 14 mainintaa	Iisalmessa	Lapinlahdella	Sonkajärvellä	yhteensä
työssä				
ostoksilla /palveluita käyttämässä	4			4
vapaa-ajanasunnolla				
tapahtumissa	4			4
muu syy	5		1	6
yhteensä	13		1	14



Vieremän keskustaajaman kehittämistyö,
yrityskyselyn havainnot

KYSELYN TAVOITE JA TOTEUTUS

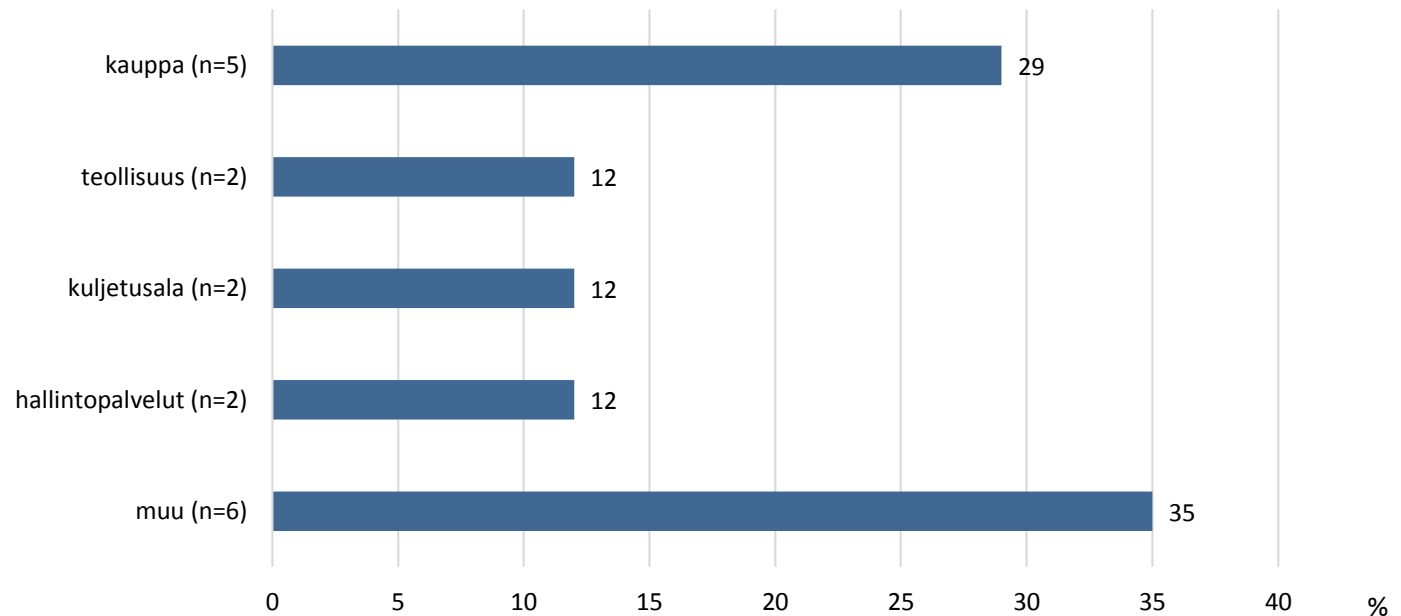
- Kysely on osa Iisalmen kaupungin sekä Sonkajärven, Vieremän ja Lapinlahden kuntien käynnistämää keskustaajamien kehittämistyötä. Kehittämistyötä tehdään yhdessä asukkaiden, yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Tiedonhankinta alueen yrittäjille toteutettiin touko-kesäkuussa 2017 sähköisen kyselyn avulla. Yrittäjiä lähestyttiin sekä suoraan sähköpostitse (Iisalmi) että yrittäjäjärjestöjen (muut kunnat) kautta. Sähköpostiosoitteet saatiin Iisalmen kaupungin yritysrekisteristä ja julkisista tietolähteistä.
- Vieremän osalta kysely lähetettiin yrittäjäjärjestön kautta Vieremän Yrittäjien jäsenille. Vieremää koskevia vastauksia saatiin 17.
- (Yrittäjien lisäksi toteutettiin oma kyselynsä kuntalaisille, kunnassa asioiville ja kunnan vapaa-ajanasukkailla, josta on laadittu erillinen raportti.)

VASTANNEIDEN YRITYSTEN TAUSTATIEDOT



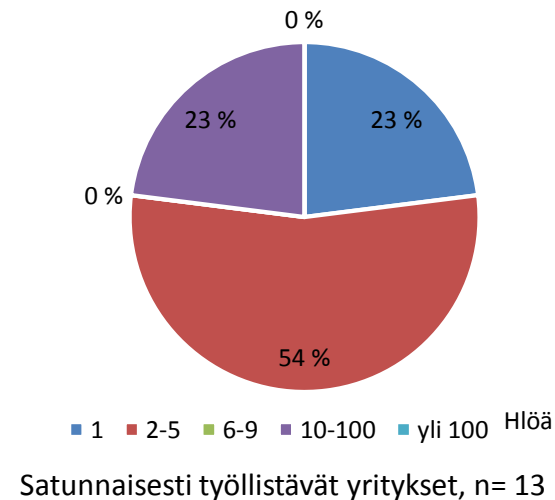
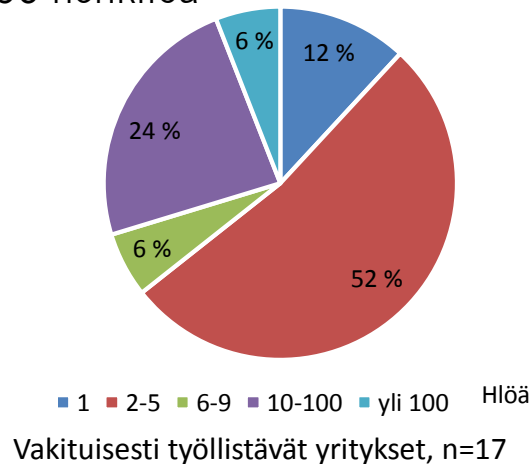
Yrityksen toimiala

- Eniten vastanneissa oli kaupanalan yrityksiä.
- Muu toimiala –kohta pitää sisällään yksittäisiä yrityksiä eri toimialoilta, rakentamisesta sekä majoitus- ja ravintolapalveluista.



Yrityksen koko ja sijainti

- Vastanneet yritykset ovat eri hyvin kokoisia, yrityksen työllistämien henkilöiden (ml. yrittäjä) määrällä mitaten.
 - Vakituisesti yrityksissä työskentelee 1-520 henkilöä, eniten (neljä) on kahden hengen yrityksiä
 - Suurin osa (13 yritystä) työllistää vakituisen henkilöstön lisäksi työntekijöitä sesonkiaikana /satunnaisesti, useimmiten yhden tai muutaman, mutta enimmillään 50 henkilöä

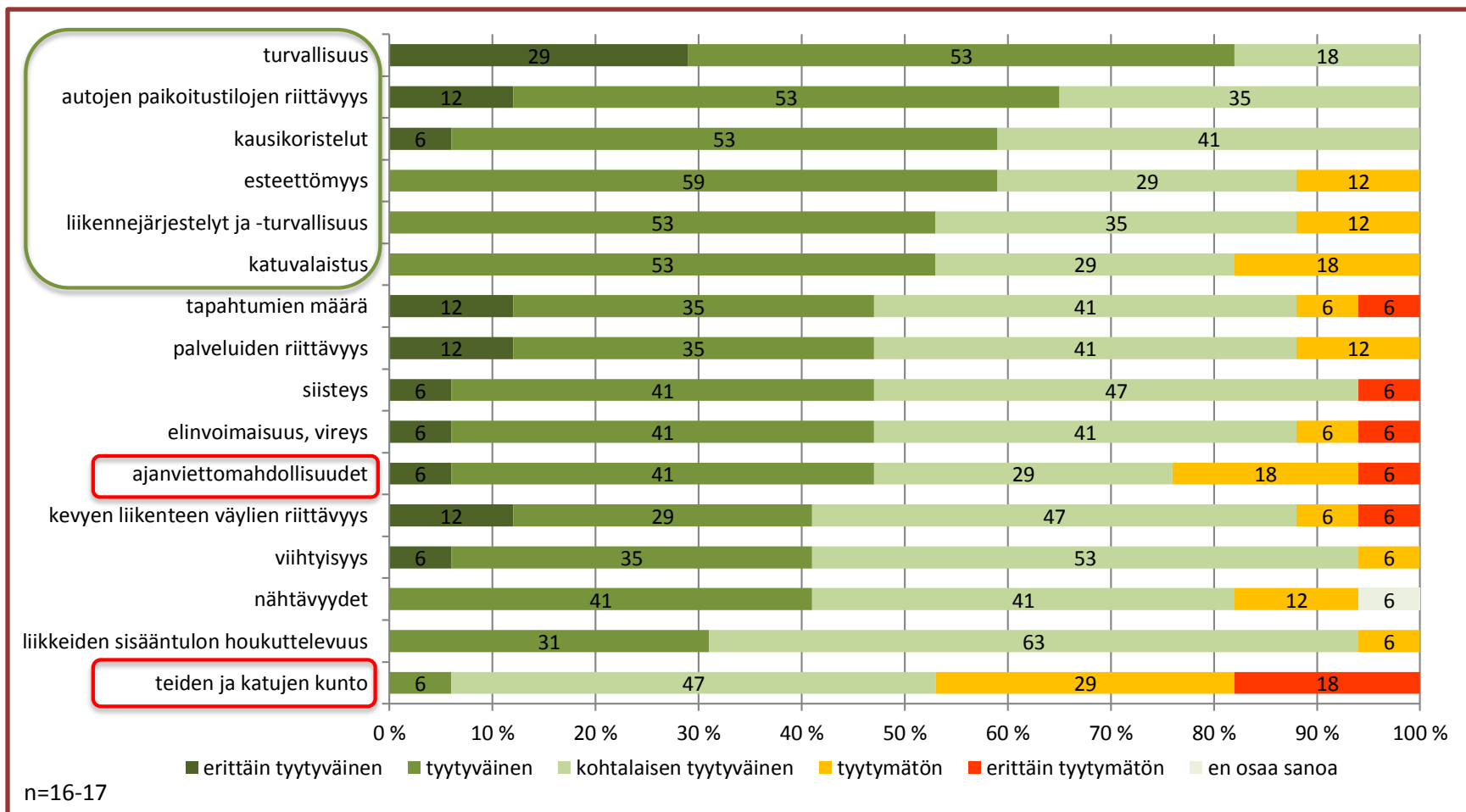


- Yrityksen päätoimipaikka sijaitsee suurimmalla osalla (82 %) vastanneista Vieremän keskustaaajan alueella ja muilla muualla Vieremällä.

KESKUSTAAJAMAN VIIHTYISYYS



Tyytyväisyys viihtyisyyteen liittyviin asioihin Vieremän keskustajamassa



Vähintään 50 % erittäin tyytyväisiä tai tyytyväisiä

Vähintään 20 % erittäin tyytymättömiä tai tyytymättömiä

Miten keskustaajaman viihtyisyyttä voidaan parantaa? (n=8)

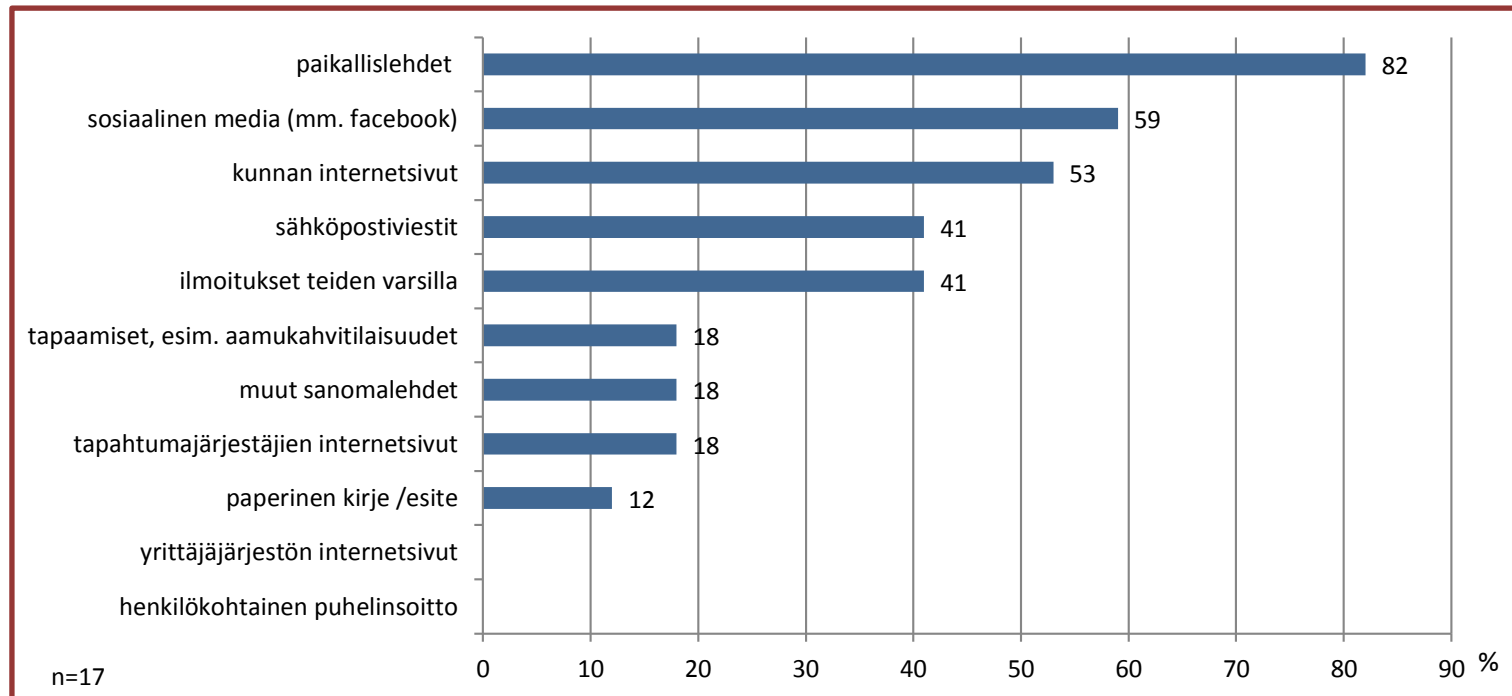
- Keskustaajaman viihtyisyyttä ja elävyyttä koskien annettiin kehittämis ehdotuksia, jotka voidaan jaotella kolmeen kokonaisuuteen aihepiirinsä perusteella
- Keskustan ilme ja viihtyisyys (7 mainintaa)
 - Kahdessa kommentissa mainittiin valaistus: talvisaikaan ja yöaikaan lisää valoa
 - Samoin kahdessa kommentissa tuotiin esille viihtyisyyden lisääminen kukkaistutuksilla ja viherrakentamisella
 - Uuteen toriin liittyi parilla vastaajalla odotuksia: uudelle torille taideteos, uusi tori toivottavasti korjaa keskustan hajanaisuutta (keskustaajama liian hajanainen s-marketin rakentamisen jälkeen)
 - Lisäksi eräs vastaaja koki entisen s-marketin aukion autioksi ja kolkoksi
- Palvelujen kehittäminen (2 mainintaa)
 - Nuorisolle kokoontumis- /ajanviettopaikka
 - Hyvä lounasravintola, joka panostaa lounaaseen joka arkipäivä
- Liikenneväylät (2 mainintaa)
 - Teiden korjaaminen (kouluremontin päätyttyä)
 - Turvallisia pyöräreittejä /kevyen liikenteen väyliä lisää

TAPAHTUMATARJONTA VIEREMÄLLÄ



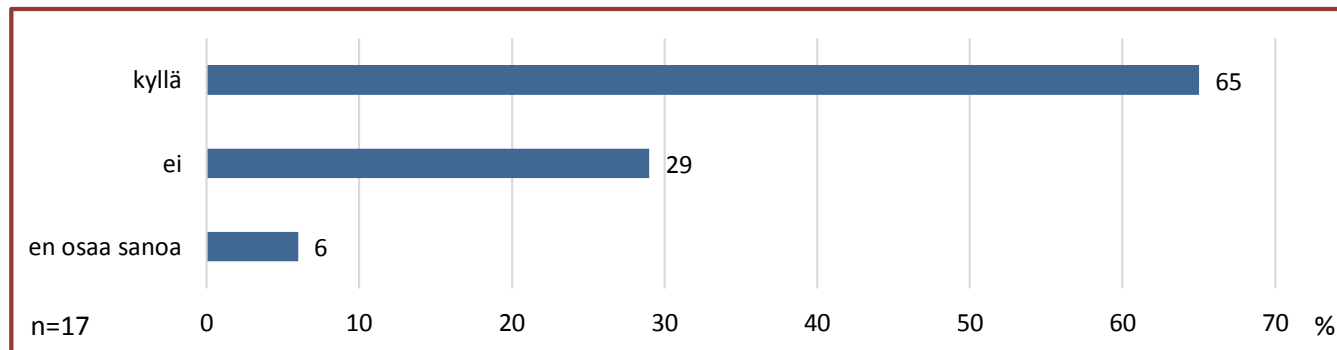
Tapahtumista tiedottaminen

- Tietoa tapahtumatarjonnasta halutaan saada mieluiten *paikallislehdistä*, myös *sosiaalinen media*, *kunnan internetsivut*, *sähköpostiviestit* ja *ilmoitukset teiden varsilla* saivat kannatusta monilta. Muut tiedotuskanavat eivät saaneet kovin suurta kannatusta tiedotuskanavina. Yksikään ei halunnut saada tietoa henkilökohtaisen puhelinsoiton tai yrittäjäjärjestön nettisivujen kautta.



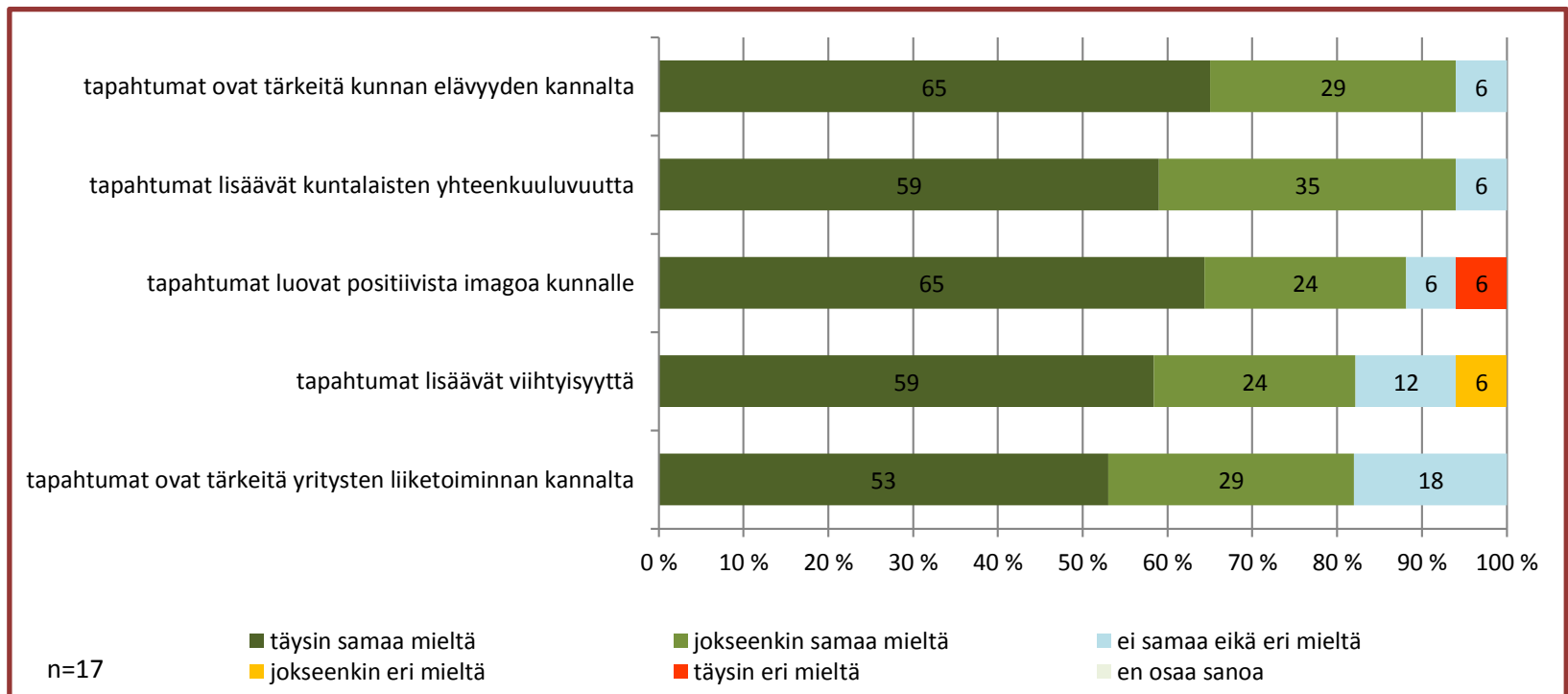
Tapahtumista tiedottaminen

- Lisäksi yksi vastaaja toi esille jonkin muun tiedotuskanavan eli *tv-infotaulut*, hyvinä paikkoina tiedottamiseen mainittiin *koulut, kaupat ja pankit*.
- Enemmistö (65 %) vastanneista arvioi, että heillä on riittävästi tietoa paikkakunnan tapahtumatarjonnasta. Viisi vastaajaa (29 %) arvioi, ettei tietoa ole riittävästi ja yksi ei osannut ottaa asiaan kantaa.



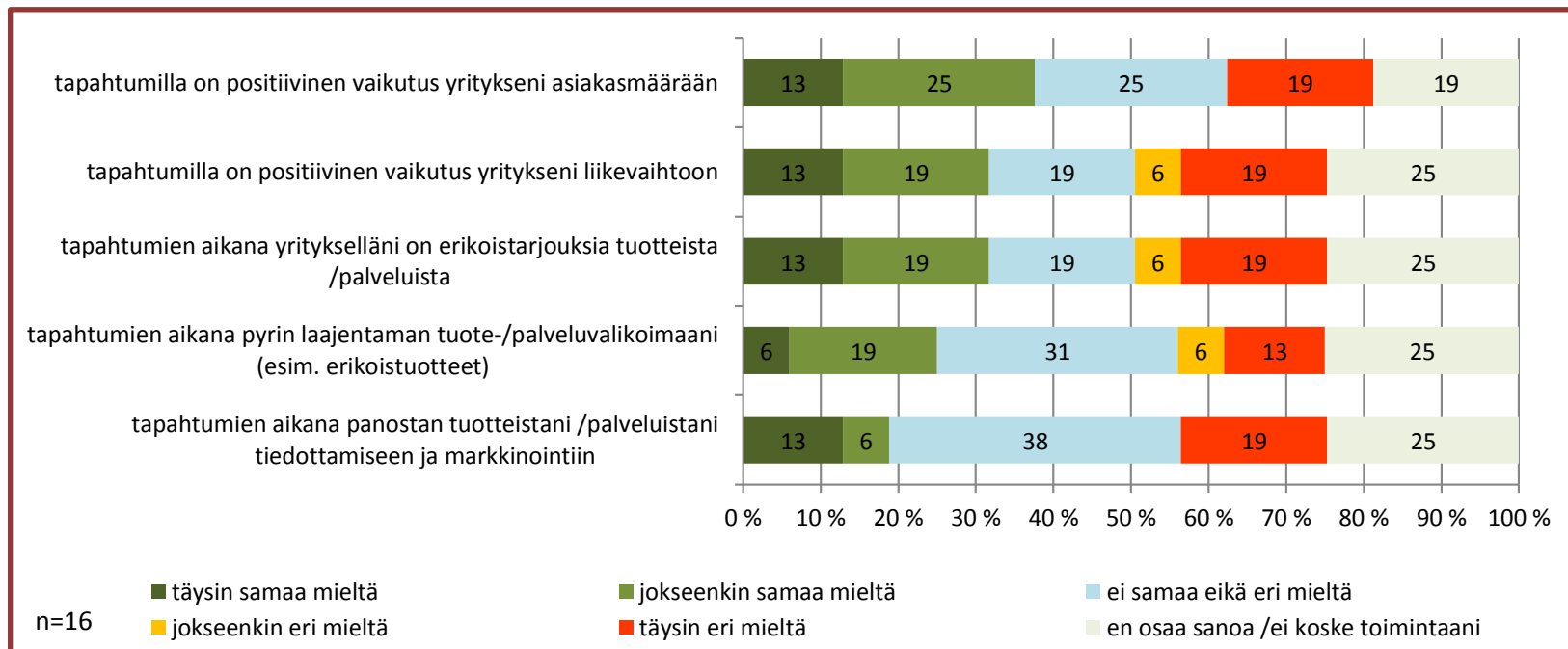
Tapahtumien vaikutus alueelle

- Paikkakunnalla järjestettävien tapahtumien vaikutus nähtiin alueelle kaiken kaikkiaan hyvin positiivisena.



Tapahtumien vaikutus omaan liiketoimintaan

- Monet arvioivat paikkakunnan tapahtumilla olevan ainakin jonkin verran positiivista vaikutusta omaan liiketoimintaan (asiakasmäärään ja liikevaihtoon). Muutamat yrityksistä kertoivat panostavansa tapahtumien aikana tuotteiden /palveluidensa valikoimaan, hinnoitteluun (erikoistarjoukset) ja tiedottamiseen. Lähes yhtä moni arvioi, etteivät kysytyt asiat kosketa omaa toimintaa tai ei muuten ottanut asiaan kantaa.
- Yksi vastaaja kertoi omin sanoin, miten tapahtumat näkyvät omassa liiketoiminnassa, hän koki tapahtumien lisäävän yrityksen tunnetuksi tulemista.



Onnistuneita tapahtumia, joilla on ollut myönteinen vaikutus omaan liiketoimintaasi, millainen vaikutus on ollut? (n=5)

- Vastaajat toivat esille onnistuneita tapahtumia. Mainitut tapahtumat on seuraavassa esitetty sen mukaan, miten paljon ne saivat mainintoja.

TAPAHTUMA	MAININTOJA /TAPAHTUMA
➤ Vieremän Erä- ja matkailumarkkinat	4
➤ Ravit ➤ Lauluillat ➤ Joulunavaus ➤ Kumpparikävely ➤ Ystäväkahvilan toiminta	1

- Tapahtumien vaikutuksia liiketoimintaan mainitsi vain yksi vastaajaa, joka toi esille asiakasmäärän lisääntymisen.
- Lisäksi eräs toinen kertoi, ettei tapahtumilla ole vaikutusta omaan liiketoimintaan.

Miten nykyisiä tapahtumia pitäisi kehittää?

Pohdi asiaa oman liiketoimintasi kannalta.

(n=3)

- Kehittämis ehdotuksia koskien nykyisiä tapahtumia kertoi kaksi vastaajaa. Ehdotukset koskivat *kyläpäivien ja Kohisevan Kokan kehittämistä*:
 - Kyläpäivät lähemmäs keskustaa
 - Kyläpäivien ohjelma huonontunut vuosi vuodelta
 - Kohisevan Kokan ympärille iltatapahtuma, jossa jatkot soutajille ja yleisölle, elävää musiikkia ym. ohjelmaa
- Lisäksi yksi vastaaja kertoi olevansa tyytyväinen nykyiseen tilanteeseen ja yksi vastaaja kertoi, ettei tapahtumilla ole vaikutusta omaan liiketoimintaan eikä siten antanut kehittämisehdotuksiaan.

Toivotko uusia tapahtumia paikkakunnalle, millaisia? (n=3)

- Kolmessa vastauksessa esitettiin toiveita uusille tapahtumille, yksi kaipasi ylipäättään uusia tapahtumia ja kaksi muuta esittivät hieman tarkempia toiveita
 - Tapahtumia ydinkeskustaan
 - Yhteisöllisiä tapahtumia (ravien, lauluiltojen ja erämessujen kaltaisia)
 - Uusia tapahtumia ylipäättään

Yhteistyö paikallisten tapahtumien kanssa (n=16)

- Vastanneista yrityksistä liki kaikki (81 %) kertoivat tehneensä yhteistyötä tapahtumien kanssa
- Yhteistyö on useimmiten ollut sponsorointia, järjestelyihin osallistumista tai tapahtumien mainostamista

81 % (13 yritystä) ON TEHNYT YHTEISTYÖTÄ

Millaista? 9 vastausta

- Sponsorointi (3 mainintaa)
- Järjestelyt, avustaminen (3)
- Tapahtumien mainostaminen (3)
- Tapahtumien tukeminen (2)
- Myyntipiste tapahtumissa (1)

19 % (3 yritystä) EI OLE TEHNYT YHTEISTYÖTÄ

Miksi ei? 1 vastaus

- Ei ole kysytty /päässyt mukaan (1 maininta)

Halukkuus osallistua tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen (n=17)

- Vastanneista yrityksistä suurin osa (71 %) kertoi olevansa halukas osallistumaan tapahtumien ja paikkakunnan elävyyden kehittämiseen jatkossa.
- Ainoastaan yksi kertoi, ettei ole halukas osallistumaan. Muutama (24 %) vastanneista ei osannut tai halunnut ottaa selvää kantaa asiaan.
- Kehittämiseen halutaan osallistua mm. järjestelyjen, työpanoksen ja rahallisen tuen muodossa.

71 % (12 yritystä) ON HALUKAS OSALLISTUMAAN	6 % (1 yritys) EI OLE HALUKAS OSALLISTUMAAN
Miten? 8 vastausta ➤ Käytännön järjestelyt (2 mainintaa) ➤ Työpanos (2) ➤ Talkoot (2) ➤ Rahallinen tuki (2) ➤ Sponsorointi (1) ➤ Ideointi (1) ➤ Osallistuminen (1) ➤ Yrityksen esittely (1) ➤ Mahdollisuuksien mukaan (1)	Miksi ei? Ei vastauksia

Miten kehittämistoiminta olisi hyvä organisoida jatkossa? (n=6)

- Kysyttäessä mitä tahoja olisi hyvä olla mukana kehittämistoiminnassa, esille tuotiin yleensä *kunta, yrittäjät, nuoret /koulut* ja myös *yhdistykset*.
- Neljä vastaajaa piti tärkeänä sitä, että olisi yksi henkilö /koordinaattori /tapahtumatuottaja, jolla on "langat käsissään":
 - Henkilö, joka on kaikkien tapahtumien organisaatioissa -> vältetään päällekkäisyydeltä
 - Nivoo alueen tapahtumat ja toimijat yhteen ideoimaan ja kehittämään sekä hoitaa tapahtumien markkinointia ja viestintää
 - Koordinaattorin asuttava paikkakunnalla sitoutumisen lisäämiseksi
 - Yhteistyötä Kylänraitin, yrittäjien ja MTK:n kanssa kehitettävä
- Yhdessä kommentissa korostettiin sitä, että vastuuta pitää jakaa useille yrittäjille eikä aina samoille, niin kukaan ei väsy liikaa. Myös toisen kommentin mukaan toteuttajia ja tekijöitä tarvitaan tapahtumiin ja yhdistys- sekä seuratoimintaan.

Vapaa sana (n=1)

- Yksi kyselyyn vastanneista käytti mahdollisuuden antaa vapaasti palautetta keskustan viihtyisyyden ja tapahtumien kehittämiseen. Hän totesi, että tapahtumia on paljon, mutta tiedottaminen niistä välillä heikkoa.